

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ISPARTA-ATABEY YÖRESİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİ VE
TURİZM ROTALARININ BELİRLENMESİ**

Tuğba AKIN

**Danışman
Prof. Dr. Atila GÜL**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI
ISPARTA – 2020**

© 2020 [Tuğba AKIN]

TAAHHÜTNAME

Bu tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

Tuğba AKIN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Turizm Tanımı ve Kapsamı	2
1.2. Ekoturizm Kavramı	4
1.2.1. Ekoturizmin ilkeleri ve ekoturizm etkinlikleri.....	7
1.2.2. Ekoturizm potansiyelini belirlemeye yönelik ölçütler	9
1.2.3. Ekoturizm planlaması	11
1.3. Turizm Rotaları.....	13
1.3.1. Turizm rotaların amaçları ve faydaları	15
1.3.2. Turizm rotaları oluşturma ve tasarım ilkeleri.....	17
2. KAYNAK ÖZETLERİ.....	19
3. MATERYAL VE YÖNTEM	25
3.1. Materyal.....	25
3.1.1. Atabey ilçesinin genel özellikleri	25
3.1.1.1. İklim	27
3.1.1.2. Doğal bitki varlığı.....	31
3.1.1.3. Doğal hayvan varlığı	33
3.1.1.4. Demografik potansiyel.....	36
3.1.1.5. Sosyo ekonomik özellikler.....	39
3.1.1.6. Sağlık, eğitim ve kültürel yapı varlığı ve potansiyeli.....	40
3.1.1.7. Sosyo kültürel yapı potansiyeli	41
3.1.1.8. Tarım ve hayvancılık sektörü ve potansiyeli	42
3.1.2. Atabey ilçesinin doğal ve kültürel turizm değerleri	44
3.1.2.1. Somut olmayan değerler	46
3.1.2.2. Turizm sektörü ve potansiyeli	48
3.1.2.3. Mevcut turizm rotaları ve tarihi kervanyolu.....	49
3.2. Yöntem	57
4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA.....	64
4.1. Atabey Yöresinin Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri Envanteri ve Analizi	64
4.1.1. Atabey yöresinin doğal kaynak değerleri envanteri ve analizi	64
4.1.1.1. Topoğrafik özellikleri	64
4.1.1.2. Arazi örtüsü/kullanımı sınıflandırması	68
4.1.1.3. Arazi kullanım kabiliyeti	70
4.1.1.4. Toprak özellikleri.....	72
4.1.1.5. Jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlar	73
4.1.1.6. Erozyon durumu	75
4.1.1.7. Orman varlığı.....	76
4.1.2. Atabey ilçesinin kültürel kaynak değerlerinin envanteri ve analizi ...	78
4.1.2.1. Atabey ilçesinin tarihçesi	78

4.1.2.2. Coğrafi konumu	78
4.1.2.3. Ulaşım.....	80
4.1.2.4. Mevcut alan kullanımı.....	81
4.1.2.5. İmar durumu ve açık ve yeşil alan varlığı.....	82
4.1.2.6. Yeşil alanlar	84
4.1.2.7. Tarihi, arkeolojik, doğal ve kültürel peyzaj değerler	85
4.2. Atabey İlçesi Ekoturizme Yönelik Anket Verilerinin Analizi Ve Değerlendirilmesi.....	96
4.2.1. Ankete katılanların genel profili	96
4.2.2. Ankete katılanların alana yönelik genel algı ve eğilimleri	99
4.2.3. Ankete katılanların kavramsal yaklaşımları.....	102
4.2.4. Ankete katılanların Atabey ilçesi için ekoturizm etkinlikleri açısından yorumları	103
4.2.5. Ankete katılanların Atabey yöresinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeylerinin belirtilmesi.....	106
4.2.6. Anket analizlerinin değerlendirilmesi	108
4.3. Atabey İlçesi ekoturizme yönelik GZFT analizi	110
4.4. Atabey İlçesi Ekoturizme Yönelik Stratejik Eylem Planı	116
4.5. Atabey İlçesi Turizm Rotalarının Oluşturulması	122
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	139
KAYNAKLAR	142
İNTERNET KAYNAKLARI	147
EK A. Anket Formu	150
ÖZGEÇMİŞ.....	152

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ISPARTA-ATABEY YÖRESİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİ VE TURİZM ROTALARININ BELİRLENMESİ

Tuğba AKIN

Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Atila GÜL

Yerel, doğal ve kültürel miras değerleri turizmin en önemli bileşenidir ve bu değerlerinin korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması oldukça önemlidir. Özellikle bu değerler, turizm rotaları ile ilişkilendirilmesi sonucu yöreye çok yönlü katma değer sağlamak için bir fırsat sunabilmektedir. Turizm rotalarında temel amaç; rota üzerinde öngörülen doğal ve kültürel değerlerinin birbirleriyle entegre edilmesi, yörenin geliştirilmesi ve turistlerin keşfetme düzeyinin artırılmasıdır.

Çalışma yöntemi, kaynak tarama ve veri temini, envanter ve sörvey çalışmaları, analiz ve değerlendirme, sentez temel aşamalardan oluşmaktadır. Çalışmada doğal ve kültürel veriler ArcGIS ortamında sayısal hale getirilmesi, envanter analizleri, ziyaretçilere yapılan anket çalışması ile ekoturizme yönelik talep ve eğilimlerin belirlenmesi, GZFT analizi ile mevcut durum tespiti, ekoturizme yönelik stratejik eylem planının oluşturulması, kısa, orta ve uzun mesafeli turizm rotalarının önerilmesi gibi işlemler gerçekleştirilmiştir. Atabey İlçesinin doğal ve kültürel turizm değerleri alansal, noktasal ve çizgisel olarak ArcGIS 10.7 programında sayısal hale getirilip daha sonra Network (Ağ) Analiz yöntemiyle mevcut ulaşım yolları, ulaşım mesafeleri dikkate alınarak rotalar belirlenmiştir.

Sonuç olarak Atabey İlçesindeki doğal ve kültürel kaynak değerleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Özellikle Atabey Ertokuş Medresesi, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in Demokrasi ve Kalkınma Müzesinin yer aldığı Demirel Külliyesi, Seleukeia Sidera antik kenti, tarihi höyük mezarlıklar, tarihi camiler ve hamamlar, türbeler vb. değerlerin uluslararası bir değer taşıdığı belirlenmiştir. Çalışmada stratejik eylem planı ile mevcut durumun geliştirilmesine yönelik öneriler getirilmiştir kısa, orta ve uzun mesafeli turizm rotaları önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Isparta-Atabey, Ekoturizm, Turizm Rotaları, CBS, GZFT, Stratejik Eylem Planı.

2020, 154 sayfa

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

THE DETERMINATION OF THE TURISM ROUTES and THE ECOTURISM POTENTIAL OF THE ISPARTA-ATABEY

Tuğba AKIN

**Suleyman Demirel University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture**

Supervisor: Prof. Dr. Atila GÜL

Local, natural and cultural heritage values are the most important component of tourism and it is very important that these values are protected, preserved and passed on to future generations. Especially as these values are associated with tourism routes, they can offer an opportunity to provide a versatile added value to the region. The main purpose of tourism routes; Integrating the natural and cultural values envisaged on the route with each other, improving the region and increasing the exploration level of tourists.

The working method consists of source scanning and data acquisition, inventory and survey studies, analysis and evaluation, synthesis. In the study, natural and cultural data were digitized in the ArcGIS environment, inventory analysis, determining the demands and trends towards ecotourism with the survey conducted to the visitors, determining the current situation with SWOT analysis, creating a strategic action plan for ecotourism, proposing short, medium and long distance tourism routes etc. transactions were carried out. The natural and cultural tourism values of Atabey District were digitized in ArcGIS 10.7 program as spatial, point and linear, and then existing transportation routes and transportation distances were determined by taking into account the Network Analysis method.

As a result, it has an important potential in terms of natural and cultural resource values in Atabey District. Especially Atabey Ertokuş Madrasa, Demirel Complex where 9th President Süleyman Demirel's Democracy and Development Museum is located, Seleukeia Sidera ancient city, historical mound cemeteries, historical mosques and baths, mausoleums etc. have been determined to have an international value. In the study, suggestions for improving the current situation with the strategic action plan were made and short, medium and long distance tourism routes were proposed.

Keywords: Isparta-Atabey, Ecotourism Routes, Strategic Action Plan, GIS, SWOT

2020, 154 pages

TEŞEKKÜR

Bu araştırma için benim danışmanlığımı yürüten, çalışmamın her aşamasında karşılaştığım tüm zorlukları aşmayı ve asla pes etmemeyi bilgi ve tecrübesi ile bana öğreten, her konuda maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, hayat tecrübesi ile doğru yolu gösteren kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Atila GÜL'e (Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü) teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarım.

Yaşamımın her anında bir gün bile usanmadan maddi ve manevi destekleriyle her daim yanımda olan, beni bugünlere getiren, doğru yolu gösteren babam, Halil AKIN ve annem, İrem AKIN'a sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Çalışmam sırasında; her türlü desteklerini esirgemeyen ve hayatımın her anında bana yol gösteren sevgili kardeşlerim Hatice KURU, Ertan KURU, Şeyma DEMİR ve Hüseyin DEMİR'e, manevi desteklerinden dolayı sevgili yeğenlerim Yusuf, Halil, Ezgi ve Aras'a teşekkür ederim.

FYL-2019-7366 No'lu Proje ile Yüksek Lisans tezimi maddi olarak destekleyen Süleyman Demirel Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yönetim Birimi Başkanlığı'na teşekkür ederim.

Ayrıca Çalışmam sırasında manevi açıdan desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Hasan ALKAN (Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü), Dr. Öğretim Görevlisi Ömer Kamil ÖRÜCÜ (Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü) ve Arş. Gör. Gizem DİNÇ'e (Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü) teşekkür ederim. Çalışmam sırasında manevi açıdan desteklerini esirgemeyen değerli arkadaşlarım; Fatma ÖZKAN, Çağla AYDEMİR, Esra MİRZA, Züleyha MEMİŞ, Leyla ÖRDEK ve Almira UZUN'a teşekkür ederim.

Tuğba AKIN
ISPARTA, 2020

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 1.2 1. Ekoturizm planlama yaklaşımı.....	11
Şekil 1.2.2. Ekoturizm gelişim şeması.....	13
Şekil 3.1.1. Atabey İlçesi iklim grafiği	27
Şekil 3.1.2. Atabey İlçesi rüzgar grafiği	28
Şekil 3.1.3. Atabey İlçesi rüzgar gülü	28
Şekil 3.1.4. Atabey İlçesi sıcaklık grafiği	29
Şekil 3.1.5. Atabey için maksimum sıcaklık diyagramı	29
Şekil 3.1.6. Atabey İlçesi ortalama sıcaklık ve yağış grafiği.....	30
Şekil 3.1.7. Atabey İlçesi bulutlu, güneşli ve yağışlı günler grafiği	31
Şekil 3.1.8. Isparta Atabey nüfusu yıllara göre dağılım grafiği	37
Şekil 3.1.9. Atabey nüfus cinsiyete göre dağılım grafiği	38
Şekil 3.1.10. Atabey ilçesinin yaşa göre nüfus dağılımı	39
Şekil 3.1.11. Atabey ilçesi sosyo ekonomik seviyesi	40
Şekil 3.1.12. Atabey ilçesinin eğitim düzeyi	41
Şekil 3.1.13. Isparta ve Atabey İlçesi yöresel kadın giyimi.....	48
Şekil 3.1.14. Atabey ilçesi turizm potansiyeli	49
Şekil 3.1.15. Atabey ilçesi çifte Göletler kısa parkuru	50
Şekil 3.1.16. Atabey ilçesi çifte göletler uzun parkuru	50
Şekil 3.1.17. Ertokuş Bey Medresesi-Eğirdir-Anamas Yaylası-Pınargözü parkuru.....	51
Şekil 3.1.18. Kısık vadisi parkuru	51
Şekil 3.1.19. Atabey-Gönen yaylası parkuru	52
Şekil 3.1.20. Atabey-Anadolu mahallesi parkuru	52
Şekil 3.1.21. Atabey kros parkuru	53
Şekil 3.1.22. Atabey - Isparta parkuru	53
Şekil 3.1.23. Atabey Gölet 1 parkur	54
Şekil 3.1.24. Atabey - Isparta Parkuru	54
Şekil 3.1.25. Çifte barajlar parkuru.....	55
Şekil 3.1.26. Isparta antik yollar ve kervan yolları haritası.....	55
Şekil 3.1.27. Atabey ilçesinden geçen kervanyolu	56
Şekil 4.1.1. Atabey ilçesi bakı haritası.....	64
Şekil 4.1.2. Atabey ilçesi yükseklik haritası	66
Şekil 4.1.3. Atabey ilçesi eğim haritası	67
Şekil 4.1.4. Atabey ilçesinin arazi örtüsü/kullanımı sınıflandırması alan dağılımı	69
Şekil 4.1.5. Atabey ilçesi arazi kullanım kabiliyeti.....	71
Şekil 4.1.6. Atabey ilçesinin büyük toprak grupları haritası	72
Şekil 4.1.7. Atabey ilçesi jeoloji haritası.....	74
Şekil 4.1.8. Atabey ilçesi erozyon haritası	75
Şekil 4.1.9. Atabey ilçesi orman varlığı.....	77
Şekil 4.1.10. Atabey İlçesi'nin coğrafi genel durumu	79
Şekil 4.1.11. Atabey ilçesi mevcut ulaşım ağı.....	80
Şekil 4.1.12. Atabey ilçesi mevcut alan kullanımı	81
Şekil 4.1.13. Atabey ilçesi imar durumu	82
Şekil 4.2.1. Ankete katılanların cinsiyet durumuna göre yüzde dağılımları.....	96
Şekil 4.2.2. Ankete katılanların yaş gruplarına göre yüzde dağılımları.....	97

Şekil 4.2.3. Atabey ilçesinde ankete katılanların eğitim durum yüzde dağılımları.....	97
Şekil 4.2.4. Ankete katılanların İkamet yerine göre yüzde dağılımları.....	98
Şekil 4.2.5. Ankete katılanların meslek grupları durumuna göre yüzde dağılımları.....	98
Şekil 4.2.6. Ankete katılanların Atabey ilçesinde geliş amacı yüzdedağılımları..	99
Şekil 4.2.7. Ankete katılanların Atabey ilçesinde kalış süresi yüzde dağılımları.....	99
Şekil 4.2.8. Ankete katılanların Atabey ilçesinde kalış süresi yüzde dağılımları.....	100
Şekil 4.2.9. Ankete katılanların Atabey ilçesine kimle geldiği durumu yüzde dağılımları.....	100
Şekil 4.2.10. Ankete katılanların Atabey ilçesine kimle geldiği durumu yüzde dağılımları.....	101
Şekil 4.2.11. Ankete katılanların Atabey ilçesinde günlük harcama miktarı yüzde dağılımları.....	101
Şekil 4.2.12. Ankete katılanların ekoturizmin çağrıştırdığı kavramlar yüzdesi dağılımları.....	102
Şekil 4.2.13. Ankete katılanların ekoturizmin kavramını tanımlama yüzdesi dağılımları.....	103
Şekil 4.2.14. Atabey ilçesi için ekoturizm etkinlikleri açısındanuygunluk dağılımı.....	105
Şekil 4.2.15. Atabey yöresinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeyleri	107
Şekil 4.5.1. Atabey ilçesi turizm noktaları, ulaşım ağı ve düğüm noktaları.....	123
Şekil 4.5.2. Kısa mesafeli turizm rotası	126
Şekil 4.5.3. Orta mesafeli turizm rotası(Tamamı).....	133
Şekil 4.5.4. Orta mesafeli turizm rotası(Başlangıç)	134
Şekil 4.5.5. Orta mesafeli turizm rotası(Bitiş)	135
Şekil 4.5.6. Atabey ilçesi uzun mesafeli turizm rotası	136

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1.2.1. Ekoturizm planlama yaklaşımı	10
Çizelge 3.1.1. Atabey İlçesinde tespit edilen ve yetişebilen bitki türleri.....	32
Çizelge 3.1.2. Atabey İlçesinde tespit edilen türler.....	33
Çizelge 3.1.3. Atabey Ovası'nda tespiti yapılan kuş türleri	34
Çizelge 3.1.4. Isparta Atabey ilçesi nüfusu detayları.....	37
Çizelge 3.1.5. Atabey ilçesi Mahallelere göre kadın ve erkek nüfusları.....	38
Çizelge 3.1.6. Atabey ilçesinin köylere göre nüfusu	39
Çizelge 3.1.7. Atabey ilçesinde bulunan okullar ile ilgili bilgiler	40
Çizelge 3.1.8. Tarımsal durum ve arazi dağılımı.....	42
Çizelge 3.1.9. Tarım alanlarının dağılımı	42
Çizelge 3.1.10. Tarım alanlarının yerleşim birimlerine göre dağılımı	43
Çizelge 3.1.11. Tarımsal ürünlerin ekiliş miktarı	43
Çizelge 3.1.12. Atabey ilçesi büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları.....	44
Çizelge 3.1.13. Arılı kovan sayısı	44
Çizelge 3.2.1. Anket çalışmasında ihtiyaç duyulan örneklem büyüklükleri listesi	60
Çizelge 3.2.2. Turizm rotaları için yapılacak etkinlikler	63
Çizelge 4.1.1. Atabey ilçesi bakı grupları alan dağılımı.....	65
Çizelge 4.1.2. Atabey ilçesi yükseklik grupları alan dağılımı	67
Çizelge 4.1.3. Atabey ilçesi eğitim grupları alan dağılımı.....	68
Çizelge 4.1.4. Atabey ilçesinin Arazi Örtüsü/Kullanımı sınıflandırması alan dağılımı	70
Çizelge 4.1.5. Atabey ilçesinin arazi kullanımı kabiliyeti alan dağılımı.....	71
Çizelge 4.1.6. Atabey ilçesinin büyük toprak grupları alansal dağılımı.....	73
Çizelge 4.1.7. Atabey ilçesinin jeolojik özelliklerinin alansal dağılımı.....	74
Çizelge 4.1.8. Atabey ilçesinin erozyon özelliklerinin alansal dağılımı	76
Çizelge 4.1.9. Atabey ilçesi meşcere tipi ve arazi durumu yüzdelik dağılımı	76
Çizelge 4.1.10. Atabey ilçesinin imar durumu alan dağılımı.....	83
Çizelge 4.1.11. Atabey ilçesindeki doğal alanlar ile ilgili bilgiler	84
Çizelge 4.1.12. Atabey ilçesindeki müze ve medreseler ile ilgili bilgiler.....	86
Çizelge 4.1.13. Atabey ilçesindeki camiler ile ilgili bilgiler.....	86
Çizelge 4.1.14. Atabey ilçesindeki doğal alanlar ile ilgili bilgiler	88
Çizelge 4.1.15. Atabey ilçesindeki tescilli evler ile ilgili bilgiler	90
Çizelge 4.1.16. Atabey ilçesindeki türbeler ile ilgili bilgiler	90
Çizelge 4.1.17. Atabey ilçesindeki höyük/kaya mezarı/kale ile ilgili bilgiler	92
Çizelge 4.1.18. Atabey ilçesindeki yağhaneler ile ilgili bilgiler	93
Çizelge 4.1.19. Atabey ilçesindeki hamamlar ile ilgili bilgiler	93
Çizelge 4.1.20. Atabey ilçesindeki antik kent ve netropol alanları ile ilgili bilgiler	94
Çizelge 4.3.1. GZFT analizi ve önemlilik düzeylerinin belirlenmesi için kullanılan uzman profili.....	110
Çizelge 4.3.2. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından güçlü yönleri ve önemlilik düzeyleri	111
Çizelge 4.3.3. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından zayıf yönleri ve önemlilik düzeyleri	113
Çizelge 4.4.1. Paydaş listesi.....	116

Çizelge 4.4.2. Atabey yöresinin bütüncül ve sürdürülebilir ekoturizmin geliştirilmesi.....	117
Çizelge 4.4.3. Atabey yöresinin ulusal ve uluslararası boyutta turizm markası olarak geliştirilmesi	120
Çizelge 4.5.1. Kısa mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri.....	124
Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri.....	127
Çizelge 4.5.3. Uzun mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri.....	137

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ASTER→Gelişmiş Uzay kaynaklı Termal Emisyon ve Yansıma Radyometresi

CBS→Coğrafi Bilgi Sistemleri

CVSH→Coğrafi Veri Servis Havuzu

ÇEKÜL→Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı

KMZ→Google Earth Interchange Format

GDEM→Küresel Dijital Yükseklik Modeli

GZFT→SWOT Analizi(Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehdit)

OSM→Open Street Map

TKP→Türkiye'nin Kültür Portalı

1.GİRİŞ

Günümüzde nüfus artışı, dikey ve yatay yapılaşmalar, yeşil alanların nitelik ve nicelik olarak yetersizliği, çevresel kirlilik, gürültü kirliliği, yanlış arazi kullanım planlaması ve yönetim politikaları, arazi rant yaklaşımları vb. birçok etken kentleşme eğilimlerinin sağlıksız ve olumsuz bir şekilde gelişmesine yol açmıştır.

Kentleşme eğilimleri sonucu kentlerin doğadan giderek uzaklaşarak suni mekanlar haline gelmesi, yaşam kalitesinin azalması gibi faktörler doğaya özlem duyulmasını, kent ortamından uzaklaşarak doğa ve kültür değerlerinin keşfedilmesini, ziyaret edilmesini ve o mekanlarda vakit geçirme isteğini ön plana çıkarmıştır.

Doğal ve kültürel kaynak değerleri açısından ekoturizm, doğa tabanlı turizm, kültür turizmi, sağlık turizmi gibi birçok kavramlar ön plana çıkmıştır. Bundan dolayı da doğa tabanlı turizm ve sürdürülebilir turizm insanlar tarafından daha fazla ilgi odağı haline gelmiştir.

Özellikle günümüzde doğal ve kültürel kaynak değerlerinin turizm amaçlı bilinçsizce kullanılması, söylem ve eylem boyutunda yaşanan karmaşa ve belirsizlikler, yanlış ve yetersiz planlama ve yönetim yaklaşımları, turizm yatırımlarında yanlış ve gereksiz önceliklendirmeler gibi kaynak değerlerinin olumsuz etkilenmesine yol açmıştır. Ortaya çıkan bu olumsuzlukları en aza indirmesi için turizm kaynaklarının daha verimli kullanılması, ekoloji temelli çözümler üretilmesi, yerel kimliği ile ilişkilendirilmesi, paydaş katılımcılığın ve işbirliğinin sağlanması, yerel ölçekte ekonomik, sosyal ve çevresel gelişmesine katkıda bulunması gibi birçok amaçların dikkate alınmasını gerektirmektedir.

Bu bağlamda turizm rotaları yerel doğal ve kültürel değerlerin korunması, yaşatılması, gelecek kuşaklara aktarılması, turizmin geliştirilmesi, yörenin kalkınması, tanıtılması reklamının yapılması için önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Silbergh (1994)'e göre turizm rotaları, ziyaretçilerin eğitsel

tecrübelerini arttıran, doğal ve kültürel çekiciliklerin bulunduğu bir bölgeye yönelik olarak yapılan ve ziyaretçilerin yürüyerek, motorlu araç ya da at sırtında gerçekleştirdikleri bir turizm biçimidir (Türker, 2013).

Turizm rotalarında temel amaç; her biri tek başına yeterince çekici olmayan turistik değer ve aktiviteleri birbirine bağlayarak bir bütünlük sağlamak, turizmi çeşitlendirerek noktasal alandan genele yaymak suretiyle daha cazip hale getirmektir.

Atabey İlçesi, doğal, tarihi ve kültürel değerleri nedeni ile koruma değerlerine ve ekoturizm potansiyeline sahiptir. Literatür araştırmalarına göre Atabey İlçesinde yapılan kazı çalışmaları sonucunda, Atabey İlçesinin son Kalkolitik Çağdan MÖ 1000 yılı sonlarına kadar kesintisiz sayılabilecek yerleşmelere sahne olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum yörenin önemli bir tarihi ize sahip olduğunun göstergesidir. Atabey İlçesi; aynı zamanda ulusal ve uluslararası doğal ve kültürel kaynak değerleri potansiyeline sahiptir.

Bu çalışmanın amacı Isparta-Atabey İlçesinin ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi, mevcut sorunların tespiti, ekoturizm stratejik eylem planı ve turizm rotalarının oluşturulmasıdır. Bu amaçla turizm rotalarının oluşturulmasında rotaların taşıdığı doğal ve kültürel değerlerin ve öneminin vurgulanması esas alınmıştır. Atabey İlçesinin bütüncül doğal ve kültürel envanterinin belirlenmesi ile ekoturizm amaçlı kaynak değerleri belirlenmiştir. Anket ve GZFT analizleri ile ekoturizm potansiyeli ve mevcut sorunlar ortaya konulmuştur. Sonuçta Atabey ölçeğinde ekoturizm stratejik eylem planı öngörülmüş ve kısa, orta ve uzun mesafeli turizm rotaları önerilmiştir.

1.1. Turizm Tanımı ve Kapsamı

Turizm; temel olarak bir ülkenin ulusal ölçekte tanınabilirliğini sağlayan, o ülkenin sosyal, ekonomik vb. anlamda kalkınmasının yanında ülkeler ve şehirlerarası kültürel etkileşimi, kardeşlik ve dostluk duygularının gelişmesine katkıda bulunan, farklı ülkeleri, onların kültürlerini öğrenmeyi destekleyen ve

geçmişten günümüze kadar gelen köklü ve sürekli gelişebilen bir sektördür. Birçok bilimsel çalışmalarda turizm kavramının farklı şekillerde tanımlandığını görmek mümkündür. İlk olarak turizm kavramı; 1905 yılında E. Guyer Freuler tarafından “Ticaret, endüstri ve küçük sanatların ve ulaştırmanın gelişmesi üzerine, çeşitli özellikteki insanların iletişimleri sonucu olarak artan dinlenme, ortam değiştirme, çevre güzelliğine karşı duyulan eğilim ve yapılan etkinliklerden zevk almaya dayanan bir olaydır” şeklinde tanımlanmıştır (Demir ve Çevirgen, 2006). Farklı kültürlerin tanınması, doğal, kültürel, tarihi zenginliklerin görülmesi adına turizm sektörü insan ve bu doğal, kültürel mekanların arasında bir lokomotif görevi üstlenmektedir ve aynı zamanda turizm rekreasyonel faaliyetlerin gerçekleştirilmesini sağlayan, insanın eğlenmek, gezmek, doğal ve kültürel güzellikleri keşfetmek adına yapılan gezidir.

Günümüzde kentleşmenin artması, iklim değişiklikleri, yeşil alanların azalması, betonarme yapıların artması gibi birçok etken insanları doğal ve kültürel güzelliklerden mahrum etmektedir ve insanlara karşı büyük bir oranda psikolojik baskı uygulamaktadır. Bu baskılardan kurtulmak için kaçış noktası olan turistik geziler doğrultusunda insanlar kendilerini doğal alanlara eğilim göstermektedir. Bu nedenle doğal alanlara ve doğal mekanlara talep giderek artış göstermekle birlikte turizm faaliyetlerinin bilinçsizce kullanımı sonucu olumsuz etkileri de beraberinde getirmiştir. Özellikle doğal ve kültürel turizm kaynak değerlerinin zarar görmesi ve tamamen ortadan kalkması, çevresel kirlilik, görsel tahribat, iklim değişikliği ve geri dönüşü olmayan çevresel sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu yüzden doğal ve kültürel kaynak değerlerinin etkin koruma- kullanma dengesi göz önünde bulundurularak planlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle geçmişten günümüze yaygın olan kitle turizm anlayışı bu kaynak değerlerinin yanlış ve bilinçsizce kullanımı, doğal ve kültürel mekanların tahrip edilmesi, gibi birçok faktör, alternatif turizm arayışlarını ön plana çıkarmıştır. Günümüzde insanlar kitle turizmine bir önlem almak açısından doğa tabanlı, tüm yıl boyunca yapabilecekleri turizm aktivitelerini içeren ekoturizm etkinlikleri ön plana çıkmaktadır (Ankaya vd., 2018). Turizm sektörü içinde, birbirine benzeyen çok sayıda turizm modeli ve

alt türü vardır. Turizm; katılan birey sayısına göre, özellikle de ziyaret edilen doğal, kültürel ve tarihi mekanlara göre, amaçlara göre çeşitlilik göstermektedir. Turizm genel olarak kitle turizm ve alternatif turizm olmak üzere 2 grupta incelenmektedir. 1950'li yıllardan sonra gözlenmeye başlayan kitle turizmi; insanların turizme geniş ölçüde büyük kitleler halinde katıldıkları turizm aktivitesi olarak tanımlanmaktadır (Denk, 2018-2019). Günümüzde doğal ve kültürel kaynakların yok olması ve tahrip edilmesinin önüne geçilmesi adına küçük gruplar ve bireysel olarak yapılan alternatif turizm çeşitleri ön plana çıkmaktadır. Birçok akademik çalışmalara bakıldığında alternatif turizm kavramsal olarak; kitle turizminin tam tersi olarak değerlendirilmektedir ve bu kapsamda doğaya duyarlı veya sürdürülebilirlik ilkelerine dayanarak geliştirilmesi gerekli turizm çeşitleri olarak da ifade edilmektedir (Baytok, Pelit ve Soybalı, 2017). Ekoturizm de bu alt türler arasında yer almaktadır.

1.2. Ekoturizm Kavramı

Geçmişten günümüze ekoturizm doğal alanlarda önemli bir ekonomik, sosyal ve ekolojik bir çıktı haline gelmiştir. Turistlerin doğal mekanlarda güçlü deneyimler yaşamaları için fırsatlar sunup doğal ve kültürel değerler hakkında bilgi edinme, biyolojik çeşitliliğin korunmasını ve yerel kültürün önemini ortaya koymaktadır (Drumm ve Moore, 2002). Bilimsel çalışmalara bakıldığında ekoturizm kavramı hakkında birçok kişi tarafından bazı tanımlamalar yapılmıştır ve ekoturizm kavramı ilk kez 1978'de Kenton Miller tarafından kullanılmıştır (Rahemtulla ve Wellstead, 2001). Tanımlamalara bakıldığında tüm tanımların ortak noktası; çevreye zarar vermeden, ondan yararlanma yöntemlerinin geliştirilmesi ve tüm yerli halkların kültürlerini yok etmeden, onların turizm faaliyetlerinden yararlanmalarının sağlanması, doğal alanlarda yapılan ve çevreyi koruyup yerel halkın refah seviyesini yükseltmeyi öngören bir turizm sektörüdür. Ekoturizm; günümüzde doğa odaklı turizm, çevreye uyumlu turizm gibi birçok kavramla aynı anlamı taşıyor gibi görünse de ekoturizm doğa turizminden farklı olarak doğal değerlerin yanı sıra kültürel değerlerin korunmasına da yoğunlaşmakta, yöre halkına gelir getirici faaliyetleri ve eğitim konularını da içermektedir (Kurdoğlu vd., 2006).

Başka bir tanımlamada ekoturizm; öğrenme deneyimlerine dayalı, doğal çevre, kültürel ortaklar ve yerel toplumun refahını sağlarken, tercihen ekonomik bir faaliyet olarak destinasyondaki doğal ve kültürel kaynakların çevresel ve sosyo-kültürel olarak sürdürülebilir olmasını hedeflemektedir (Weaver, 2001; Ratnayake, 2007). Bütün bu yapılan tanımlamalarla beraber, en yaygın kullanılan ekoturizm tanımı TIES tarafından “çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını sürdüren, doğal alanlara doğru olan sorumlu seyahat” şeklinde yapılmıştır (Erdoğan, 2014). Ekoturizm; hassas, bozulmamış korunan alanlarda genellikle küçük ölçekte ve düşük etki vermeye çalışmaktadır. Bu mekanlarda yapılan etkinlikler doğrultusunda ziyaretçileri eğitme, doğal ve kültürel değerleri koruma, yerel toplumların doğrudan ekonomik gelişimini sağlama, farklı kültürler ve insan hakları için saygı duyulmasına teşvik etmektedir (Drumm ve Moore, 2002).

Ekoturizm faaliyetleri doğal ve kültürel kaynak değerlerine göre çeşitlilik göstermektedir ve bunlar başlıca; doğa yürüyüşü (trekking), dağa tırmanma, kuş izleme, doğa fotoğrafçılığı, yaban yaşam safarisi, kampçılık, rafting, bitki gözlem ve inceleme, yaban hayatı koruma iyileştirme, olta balıkçılığı, bitki dikme ve yetiştirme faaliyetleri, bitki dikme ve yetiştirme faaliyetleri, tarihi ve arkeolojik değerleri koruma ve geliştirme, orienteering yapma, bisikletle gezme, atla gezme, hava sporları yapma, meyve toplama, yerel mimari yapıları ziyaret ve inceleme, dini yapı ve objeleri görme ve inceleme, kente kimliğine ait simge ve değerleri ziyaret, tarımsal faaliyetlerdir şeklindedir (Gül ve Özaltın, 2008).

Gül ve Özaltın, (2008)’e göre ülkemizde doğal veya kültürel ortamda yapılacak ekoturizm faaliyetlerini kavramsal ve temel özellikleri dikkate alınarak şu şekilde gruplandırmak mümkündür; yaban hayatı gözlem ve inceleme, bitki gözlem ve inceleme, mağara, kanyon, peribacaları, şelale gibi jeomorfolojik oluşumları gözlem ve inceleme, tarihi, arkeolojik, dinsel ve geleneksel kültürel obje ve alanları gözlem ve inceleme, ekoturizm tabanlı doğa sporları şeklindedir.

Bu ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştirilmesi için aşağıdaki özellikler dikkate alınmalıdır (Gül ve Özeltin, 2007);

- Hassas / kırılğan alanlarda yapılan faaliyetler planlı, kontrollü ve çevre üzerindeki olumsuz etkiyi en aza indirmek için yapılmalıdır,
- Yerel miras, değerler ve karakterle uyumlu faaliyetleri içermelidir, Turistlerin çevreye olumsuz etkisini önleyici olmalıdır,
- Kaynak değeri olan alanda ve/veya komşu alanda düzenlenen ve mevcut ortamları kullanan faaliyetler olmalıdır,
- Tecrübesi olan ziyaretçiler için eğitim ve bilgi geliştirme sağlamalıdır,
- Açık alan faaliyetlerinin ön bilgilendirme, ek okuma, referans ile desteklenmesi gerekir,
- Yapılan faaliyetler en fazla 15 kişilik grupta sınırlandırılmalıdır,
- Bu ekoturizm etkinlikleri güçlü bir koruma stratejisi geliştirilerek yapılan bir planlama süreci, ve kültürel kaynak değerlerinin sürdürülebilir kullanımına teşvik etmek;
- Biyolojik çeşitliliğe yönelik tehditleri azaltmak gibi birden çok katkılar sunmaktadır (Drumm ve Moore, 2002),
- Yerel halkın ekonomik kalkınmasına yardımcı olmak,
- Turistleri benzersiz ve uygulamalı bir kapasitede eğitmek için birçok fırsat sunmak,
- İnsanlarda çevre bilincinin artmasına yardımcı olmak,
- Ekoturizm kaynak değeri olan alanlardaki turizm faaliyetlerini denetim altına almak ve izleme sistemi kurmaktır.

Ekoturizmin yerel topluluklar tarafından oluşturulduğunda ve yönetildiğinde ve amacının sadece yerel çevrenin sağlığı ve kültürel yapının korunması, tanıtılması, yerel toplum ihtiyaçlarının geliştirilmesi gibi özellikler dikkate alınarak yapıldığı sürece birçok faydası vardır. Bu ölçütler doğrultusunda gerçekleştirilen ekoturizm daha fazla ekoturistin çeşitli ortamlar hakkında bilgi edinmesini ve dünya çapında çevre bilincinin artması sağlanacaktır. Ayrıca ekoturizmi daha iyi anlamak ve yaşatmak için ekoturizmin kapsamı ve içeriğinin detaylı bir şekilde ortaya konulması, anlaşılması, nerelerde, niçin ve nasıl yapılacağı konusunda açıklık getirilmelidir (Gül ve Özeltin, 2007).

1.2.1. Ekoturizmin ilkeleri ve ekoturizm etkinlikleri

Ekoturizm; temel olarak doğal ve kültürel değerleri koruyan, ulusal ve uluslararası boyutta tanınabilirliği sağlayan, çevre bilincini arttıran ve yerel toplumun ve birçok ilgili paydaşlara sosyoekonomik katkılar sunan ve ayrıca sürdürülebilirlik kavramını göz önünde bulunduran bir turizm çeşidi olarak kabul edilmektedir. Bu gelişimin sağlanma sürecinde yerel halka, ekoturistlere ve ilgili paydaşlara çevre ve kültür bilincinin işlenmesi sağlanmalı, doğal ve kültürel kaynak değerlerine olan olumsuz etkisi düşük olmalı, ekolojik odaklı turlar olmalı, herkese hitap etmeli, yerel kimlik değerlerini yitirmeden tasarımlar yapılmalı, korumak için finansal faydalar sağlamalı, yerel halk için maddi getirisi olmalıdır (Url-2).

Ekoturizmde temel hedefler; alanda mümkün olduğunca az iz bırakmak ve alanın mevcut durumunu geliştirmek için katkılar sunmak, kültürel, sosyal ve çevresel farkındalık yaratmak, hem ziyaretçiler, hem de yerel halk için olumlu tecrübeler sağlamak, koruma faaliyetlerine kaynak yaratmak, yerel halkın ekonomik kalkınmasına yardımcı olmak, relik (soyu tükenen) ve endemik (sadece o yörede bulunan) ağaç ve bitki türlerine dikkat çekmek, somut olmayan kültürel mirası yaşatmak, yerel inisiyatifi harekete geçirmek, çevre bilincini tüm bireylere aşlamak, kaynakları verimli kullanmak ve yapılacak olan tüm faaliyetler için sürdürülebilirlik ilkesi şeklinde öngörülmektedir (Url-9).

Ayrıca ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştirildiği doğal ve kültürel peyzaj değerlerinin sürdürülebilirliğinin, koruma-kullanma dengesinin sağlanması adına gerçekleştirilen ekoturizm etkinlikleri (Kurdoğlu vd., 2006 ve Url- 5);

- Doğa temelli olmalıdır,
- Korunan alanlardaki doğal peyzaj üzerinde daha az ziyaretçi etkisine sahip olmalı,
- Planlama, gelişme, yürürlüğe koyma ve izleme safhalarında tüm ilgi gruplarını (bireyler, topluluklar, ziyaretçiler, tur operatörleri, sivil toplum kuruluşları ve hükümet kuruluşları) içermeli,

- Yerel topluluklar ve diğer ilgi grupları (tur operatörleri, turizm şirketleri, profesyonel rehberler) için adil, uzun vadeli ve sürdürülebilir gelir sağlamalı,
- Yenilenemez kaynakların minimum kullanımını öngörmeli, olumsuz çevresel ve sosyo-kültürel etkilerin en asgari seviyeye indirilmesi için aktiviteler hem ziyaretçilerin hem de yerel toplulukların sorumluluğunda düzenlenmeli,
- Korunan alanların daha iyi yönetilmesi ve korunması için gelir sağlamalı,
- Yerel toplumun yapısını ve özgün kimlik değerlerini bozmadan geleneksel kültüre saygılı olmalı,
- Yerel topluluklara yönelik ekonomik kalkınma olanakları yaratmalı,
- Yerel halkın haklarını ve manevi inançlarını tanımak ve güçlendirme oluşturmak için onlarla ortaklaşa çalışma sağlanmalı,
- Tüm ilgi gruplarını, korumadaki rolleri hakkında eğitici olmalıdır.

Ekoturizm; yukarıdaki bahsedilen ilkeler göz önünde bulundurularak gerçekleştirildiği ve planlama ve yönetimi yapıldığı sürece çevresel etkiler en aza indirilecek, doğal ve kültürel peyzaj değerleri korunacak, yerel halkın kültürü değişime uğramayacak, yerel topluma faydaları maksimuma çıkacak, turist tatminini maksimuma çıkarılacak ve çevre bilinci sağlanmış olacaktır ve bu sayede ekoturizm ile ilgili sürdürülebilir, ileri dönük ve uzun vadeli projeler ortaya konulmuş olacaktır. Çeşitli kaynaklar incelendiğinde Turizm kendi içinde kitle turizmi (geleneksel, standart, büyük ölçekli turizm) ve alternatif turizm olmak üzere 2 gruba ayrılmaktadır. Alternatif turizm de kendi arasında; Kültürel, Eğitsel, bilimsel, macera, agroturizm (kırsal, çiftlik) şeklinde 5 gruba ayrılmaktadır ekoturizm de bunların hepsini kapsamaktadır.

Ekoturizm çeşitli ölçütlere göre gruplandırılır. Bu ölçütler turizm kullanılan araçlar (bisiklet, balon, raft, at), gidilen yerin doğal ve kültürel peyzaj değerleri (dağ, yayla, mağara), yapılan etkinliğin özelliği (akarsu, av, bilim, trekking) gibi çeşitlilik göstermektedir (Akpınar ve Bulut, 2010).

Bunlardan bazıları; doğa yürüyüşü (trekking), dağa tırmanma, kuş izleme, doğa fotoğrafçılığı, yaban yaşam safari, av turizmi, kış turizmi ve kayak kampçılık, rafting, bitki gözlem ve inceleme, yaban hayatı koruma iyileştirme, olta balıkçılığı, bitki dikme ve yetiştirme faaliyetleri, tarihi ve arkeolojik değerleri koruma ve geliştirme, orienteering yapma, bisikletle gezme, atla gezme, hava sporları yapma, meyve toplama, yerel mimari yapıları ziyaret etme ve inceleme, dini yapı ve objeleri görme ve inceleme, yayla turizmi, kent kimliğine ait simge ve değerleri ziyaret, tarımsal faaliyetler, yöresel faaliyetlere katılma gibi çeşitlilik göstermektedir. Bu, ekoturizm faaliyetlerini uygulayan, katılan ve pazarlayanların yukarıda belirtilen ekoturizm ilkelerini benimsemesi gerekmektedir. Özellikle bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi için ortaya konulan mekanlar doğal ve kültürel peyzaj değerlerine düşük etkili ekolojik ve ilgili meslek disiplinleri tarafından tasarlanmalıdır. Bu tasarımlar ortaya konulurken birinci öncelik tamamen sürdürülebilirlik ilkesinin benimsenmesi ve çevreci bir yapıya ulaşılmasıdır ve yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar enerjisi ve güneş enerjisi gibi) tercihi yapılmış ve tüm yapı malzemelerinin yerli ürün olarak tedarik edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca yeşil bina yaklaşımına sahip bir çalışma ve disiplinle tüm aşamalar yerine getirilmelidir. Doğayı, eğlenmeyi, rekreasyonel ve sosyal etkinlikleri gerçekleştirmeyi, ruhsal yönden rahatlamayı sunan turizm tesisleri tasarımlarıyla, görselliğinin yanında fonksiyonel, işlevsel, estetik ve hatta ekolojik oluşu, alanların daha etkin kullanılmasını ve bu alanlara talebin artmasını sağlar. Peyzaj çalışmalarının yarattığı düzen ve uyum, oluşturulan renk cümbüşü mekanların cazibesini artırır. Bu nedenle ülke turizminde peyzajın ve peyzaj mimarının önemli bir katkısı bulunmaktadır (Url-6).

1.2.2. Ekoturizm potansiyelini belirlemeye yönelik ölçütler

Günümüzde teknolojinin gelişmesi, yapılaşma oranının artması, açık ve yeşil alanların tahribiyle kişi başına düşen yeşil alan miktarının azalması yaşam standartlarında birçok değişimi beraberinde getirmiştir ve insanoğlunu doğaya, rekreasyonel faaliyetlere ve turizme yönlendirmiştir. İnsanlar artık yapay

mekanlarda vakit geçirmek yerine alternatif turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilebildiği doğal ve kültürel mekanları tercih etmektedirler. Buda doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerine sahip olan bölgelerin önemini artırmaktadır ve bu bölgelerin yüksek çekim gücünü ortaya koymaktadır. Başka bir deyişle bu bölgeleri cazibe merkezi haline getirip farklı destinasyonlar olmasına olanak sağlamaktadır (Acar, 2019).

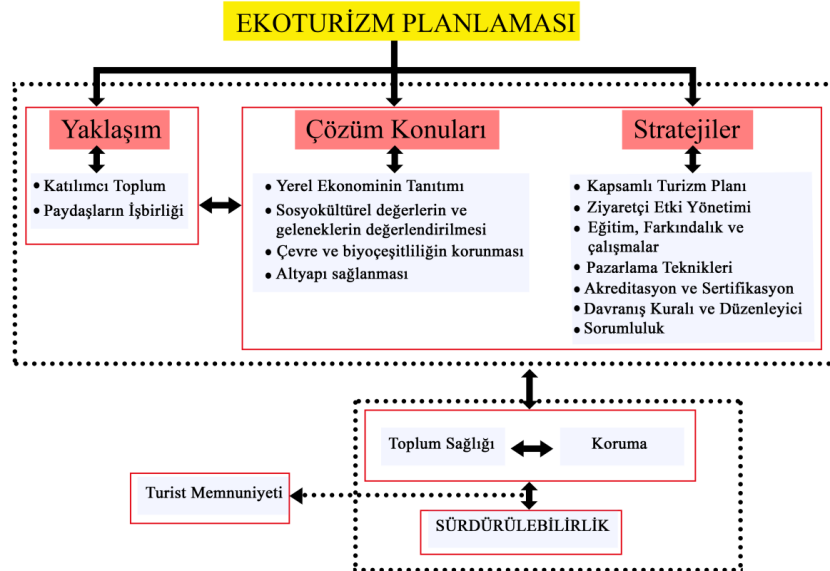
Bir bölgenin sahip olduğu doğal arazi formu, nadir ve endemik bitki çeşitliliği, yaban hayvanlarının varlığı, doğal ve kültürel peyzaj çeşitliliği, somut ve somut olmayan değerleri, tarihi izleri, arkeolojik kalıntıları, ulaşılabilirlik, yakın çevredeki diğer doğal ve kültürel değerlerin varlığı, konaklama ve yerel mutfak kültüründe hijyenik koşullar gibi bir çok sebep o bölgeyi yerel ve yabancı turistler tarafından çekici hale getirmektedir (Kurdoğlu vd., 2006). Bir bölgeyi çekici hale getiren en önemli unsurlar; doğal özellikleri, kültürel özellikleri, tarihi özellikleri ve sosyal özellikleri vb. Daha detaylı bakıldığında ekoturizm potansiyelinin belirlemeye yönelik, ekoturizm planlanmasının ana temasına, işlevine ve kapsamına bağlı olarak çeşitlenen bileşenleri Çizelge 1.2.1’de verilmiştir (Kurdoğlu vd., 2006).

Çizelge 1.2.1. Ekoturizm planlama yaklaşımı (Chan ve Bhatta, 2013)

Doğal peyzaj özellikleri	Tarihi -Kültürel özellikleri	Sosyal özellikleri
Jeomorfolojik	Tarihi ve Yerel Mimari	Ulaşılabilirlik
Coğrafi Konum ve Kırsal doku	Yerel kimlik değerleri	İmaj ve çekicilik oranı
Klimatik özellikler	Gelenek ve görenekler	Sosyal yapı
Doğal peyzaj çeşitliliği	Kültürel ve Tarihi peyzaj çeşitliliği	Güvenlik
Beşerî Çevre ve Ekolojik karakter	Arkeolojik Eserler ve Anıtlar	Konukseverlik ve Yerel halkın turizme karşı tutumları
Yaban hayatı varlığı	Kültür anıtları	Üstyapı tesis varlığı
Relikt (soyu tükenen) ve endemik (sadece o yörede bulunan) ağaç ve bitki türlerinin varlığı	Tarihi izler ve yaşanmışlıklar	Altyapı tesis varlığı
Arkeolojik alan, tarihi izler ve kalıntılar, Doğa Anıtları	Kültürel faaliyetler (düğün, şenlik, bayram)	Tamamlayıcı Yan Turistik Tesisler
Korunan doğal alan varlığı	Dini değerler ve objeler	Eğitim durumu
Termal ve mineral su varlığı	Geleneksel ve yöresel ürünler	Kalite ve marka, Sembolik değerler

1.2.3. Ekoturizm planlaması

Gelişmekte olan ülkelerde turizmin hızlı büyümesi, yerel bölgelere ait bir takım kültürel miras değeri taşıyan doğal, kültürel ve tarihi mekanların tahribi, hatta gelenek ve göreneklerin yozlaşmasından kaynaklanan en önemli tedbirlerden biri; yerel topluluklara eşit yararlar sağlamak ve turizmin olumsuz etkilerini azaltmak için destinasyonların nasıl uygun bir şekilde planlanacağıdır (Chan ve Bhatta, 2013). Bunun için başarılı, uzun vadeli ve sürdürülebilir bir turizm ilgili meslek disiplinleri tarafından ortaya konulan yönetim ve planlamayı gerektirir. Özellikle planlama sürecinde katılımcılık ilkesi benimsenmeli ve farklı ilgi ve uzmanlık gruplarının katılımıyla planlama ekipleri kurulmalıdır. Bununla birlikte, doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin geri döndürülemez ve kalıcı zararlar görebilecek, hassas değerlerle etkileşim içerisinde gerçekleştirilen ekoturizm alanında planlama yaklaşımı daha da önem kazanmaktadır (Url-8). Planlama yaklaşımı Şekil 1.2.1’de gösterilmiştir (Chan ve Bhatta, 2013).

Şekil 1.2 1. Ekoturizm planlama yaklaşımı (Chan ve Bhatta, 2013)

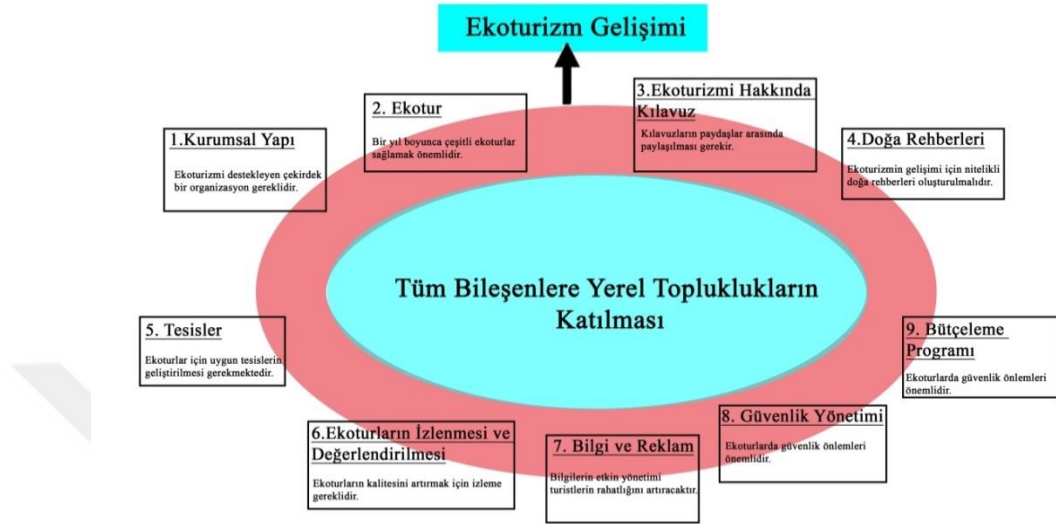
Yukarıda görüldüğü üzere ekoturizm planlaması yaklaşımı 3 temel prensibi içermektedir ve bu prensipler doğrultusunda temel hedef sürdürülebilirlik ilkesi benimsenerek toplum sağlığı, doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin

korunması, yerel ve yabancı turistleri tatmin edilmesidir. Planlama girişimlerinin sürece dayalı olarak benimsenmesi gerekmektedir ve yerel halka faydaları en üst düzeye çıkarmak oldukça önemlidir. Genel olarak, katılımcı ve işbirlikçi yaklaşımın uygulanması, toplumun refahını ve kaynakların korunmasını artıran ve aynı zamanda turistleri tatmin eden yerel ekonomi, toplum ve çevre üzerinde olumlu etkiler yaratacaktır (Chan ve Bhatta, 2013). Ekoturizm planlamaları aynı zamanda;

- Bölgesel gelişim (ya da park) planları ile uyumlu uygulanabilir, uzun vadeli ve sürdürülebilir turizmi ve doğal, kültürel ve tarihi değerleri korumayı destekleyen bir plan olmalıdır,
- Yerel kapasiteyi ve katılımcılığı arttıracak öneriler ve faaliyetler içermelidir,
- Hem yerli ve yabancı turistlerin hem de yerel halkın eko-turizm uygulamalarından yüksek beklentilerine cevap verecek standartların oluşmasına olanak vermelidir (Kurdoğlu vd., 2006).

Tüm bu ilkeler benimsenerek ortaya konulan ekoturizm planları; doğal, kültürel ve tarihi değerlerin korunmasını ve geliştirilmesini, aynı zamanda korunan doğal alanlarında gelişimine katkılar sunacaktır, hem yerel hem de yabancı turistlerin çevre konusunda daha bilinçli hale getirip farkındalığını arttıracaktır ve yerel toplumun sosyoekonomik gelişimine katkılar sunup hem ulusal hem de uluslararası boyutta tanınabilirliğini ortaya koyacaktır. Ayrıca günümüz teknolojisinde ilgili bilgisayar programları kullanılarak özellikle CBS ile ekoturizm planlama ve yönetimin temelini oluşturan habitatları karakterize etmek ve arazi kullanımında ve korunmasında mekansal veriler oluşturmak mümkündür (Çetin ve Sevik, 2016). Bu tür uygulamalarda ilk olarak sayısal verilerin işlenmesi ve tanımlanması, ekoturizm planlanması yapılacak alanlarda doğal türlerin, habitatların ve biyolojik çeşitliliğin tanımlanması, doğal ve kültürel peyzaj yapılarının tespiti, analizi ve değerlendirilmesi, ortaya konulan değerli ekolojik alanların korunması ve yönetiminin sağlanması, bu çalışmaların bütüncül olarak haritalarının oluşturulması gibi yollar izlenerek ilgili meslek disiplinleri tarafından ekoturizm planlamaları yapılmalıdır (Çetin ve Sevik, 2016). Ekoturizmin başarılı bir şekilde geliştirilmesi için Şekil 1.2.2'de

gösterilen çeşitli bileşenler göz önünde bulundurulmaktadır ve bu bileşenlerde temel hedef yerel toplulukların katılımına dayanmaktadır (Action Plan Of Anzalı Wetland Ecotourism, 2012).

Şekil 1.2.2. Ekoturizm gelişim şeması (Action Plan Of Anzalı Wetland Ecotourism, 2012)

Başarılı, sürdürülebilir ve uzun vadeli ekoturizm planlarının gelişimi için; ilk başta ekoturizmi destekleyen çekirdek bir organizasyon gereklidir, yıllık çeşitli ekoturlar sağlamak önemlidir, kılavuzların paydaşlar arasında paylaşılması gerekir, Ekoturizmin gelişimi için nitelikli doğa rehberleri oluşturulmalıdır, Ekoturlar için uygun tesislerin geliştirilmesi gerekmektedir, Ekoturların kalitesini artırmak için izleme gereklidir, Bilgilerin etkin yönetimi turistlerin rahatlığını artıracaktır, Ekoturlarda güvenlik önlemleri önemlidir, Ekoturlarda güvenlik önlemlerinin alınması önemlidir.

1.3. Turizm Rotaları

Günümüzde kültürel ve doğal mirasın korunması ve ekonomik potansiyelin değerlendirilmesi konusunda bir alt başlık olarak gelişen 'rota planlaması', yerel ve özgün değerleri açısından zengin bölgelerin kalkınma politikalarında sıkça ele alınmaktadır. Fiziksel çevredeki geniş kapsamlarına bağlı olarak kültür rotaları, koruma ve işlevlendirme uygulamalarının bölge ölçeğinde ve bütünsel

bir anlayışla geliştirilmesine olanak sağlarken, aynı zamanda yerel ölçekte örgütlenme, işbirliği ve sahiplenmenin de önünü açmaktadır (Çekül, 2014). Alternatif turizm türlerinin ortaya çıkmasıyla birlikte, turistlerin çevre ve doğaya daha az zarar veren turizm faaliyetlerine yönelmeleri, turizmden beklentilerinin artması, turizm çeşitlerindeki artışlar turizm endüstrisini oldukça farklılaştırmıştır (Türker, 2013). Turizm rotaları muhtemelen toplumdaki doğal ve kültürel peyzaj değerlerin daha fazla duyarlılığını ve farkındalığını elde etmek için en iyi araçlardan biridir, bu durum özellikle okul çağındaki çocuklarda çevre ile ilgili konularda bilgiyi güçlendirmeye ve geliştirmeye sağlamaktadır (Barrena, Laporte, Ortega ve Pozo, 2016). Turizm rotaları gibi; bir ana tema kapsamında birbirinden farklı bir dizi çekiciliği bir araya getiren ve ziyaretçilerin bir yerden başka bir yere seyahat etmesi nedeniyle bölgesel turizmi harekete geçiren bir seyahat çeşididir (Lourens, 2007).

Turizm rotaları; birbirinden kopuk turizm faaliyet alanlarını birbiriyle kombine ederek ortaya sunmaktadır, bütünlük ilkesini benimseyerek destinasyonların ziyaretçiler tarafından çekiciliğini arttırmaktadır.

Rotalar; gerek doğal, kültürel ve tarihi mirasın korunması ve sunumunu bölgesel ölçekte destekleyen, gerekse yatay işbirliği zeminlerine ve yerel kalkınmaya olanak tanımaktadır. Turizm rotaları, turizm açısından doğal ve kültürel değerlere sahip mekanların ve o mekanlarda öngörülen etkinlikleri bütüncül bir kurgu ile bizlere sunan ve birçok ilgi çekici noktaları birbiriyle kombine eden, yerel halkın kalkınmasını ve o yörenin ulusal ve uluslararası boyutta tanınmasına katkılar sunan, yol ağıdır. Ayrıca turizm rotaları; turist güzergahlarını iyileştirmek ve yeni turistik destinasyonları tanıtmak gibi işlevlere sahiptir. Rotalar, hem kamu sektörü hem de özel sektör tarafından, turizmden gelir elde etmek amacıyla bölgenin ve turizm ürününün çekiciliğini artırmak için geliştirilmektedir (Meyer, 2004).

1.3.1. Turizm rotaların amaçları ve faydaları

Ekoturizm; günümüzde en hızlı gelişme gösteren turizm çeşitleri arasında yer almaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri; nüfus yoğunluğu fazla olan kentsel bölgelerde, hava ve gürültü kirliliği, gibi çevre sorunları ile birlikte yaşamak durumunda olan insanların mekan ve sosyal aktivite değişikliğine ihtiyaç duymaları, bu ihtiyaçların da turizm talebine yansması ile yeni arayışların gündeme gelmesi, diğer bir neden ise uzun yıllar dünya turizm sektörüne ek olarak kitlesel turizmin, doğal ve kültürel mekanlar üzerindeki olumsuz etkilerinin artık farkına varılması ve artan turizm bilinci ile birlikte turizm sektörünün sürdürülebilirliği amacıyla kitlesel turizme alternatif olanakların tercih edilmesi şeklinde açıklanabilir (Akın, 2016). Turistler için; turistik alanları gezmek, keşfetmek ve orda vakit geçirmek adına bir rehber ve yol haritası niteliği taşıyan turizm rotaları, ekoturizm rotaları gibi günümüzde birçok kavram yaygınlaşmaktadır. Rotalar, turistler için ulaşım aracı olup doğal ve kültürel turizm değerlerini kontrollü ve bir rehber niteliğinde kullanmalarını sağlamaktadır. Turistler açısından rotanın önemi; eğer organize turlara katılmışlarsa rotadaki güzergahları ve yolları seçme şanslarının olmayışı; tatil programını kendileri hazırlamışlarsa, istedikleri rotayı seçme şansına sahip olmalarıdır (Baykal, 2015).

Turizm rotaları; bir bölgenin doğal ve kültürel turizm değerlerini ortaya koyup hem ulusal hem de uluslararası boyutta tanınmasını sağlayan, o yöreye ait yöresel ürünlerin, yöresel kıyafet, gelenek ve görenekleri, somut olmayan kültürel değerlerin ve tarihi izlerin marka imajını geliştirir, turizm rotasının oluşturulduğu bölgede yaşayan yerel halkın geçimine katkıda bulunmanın dışında; Meyer (2004) ve Lourens (2007)'e göre turizm rotaların sağladığı faydalar aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- Turizm rotaları bir rota üzerindeki/bir bölgedeki çok çeşitli faaliyetleri, doğal ve kültürel turistik cazibe noktalarını bir araya getirir.
- Tek başına herhangi bir çekiciliği olmayan ve yetersiz kaynakları nedeniyle pazarlama çalışmaları ve turizm gelişimi sağlanamayan küçük yerleşim yerleri ve köylerin pazarlanmasına katkılar sağlamaktadır.

- Bölgedeki girişimcilerin kendi ürünlerini geliştirmelerini teşvik eder.
- Bölgedeki kalış süresini uzatır, turist harcamalarını arttırır.
- Rotaların gelişmesi ile turistik aktiviteler de artmakta, restoranlarda ve çeşitli ürünler satan perakendeci dükkânlarda mola veren turistler alışveriş yapmaktadırlar.
- Turizm ürününün sürdürülebilirliğini sağlar ve uluslar ve uluslararası boyutta tanınmasına katkıda bulunur.
- Turizm bölgesinin bir kimlik kazanmasına, imaj yaratılmasına ve turistler tarafından bir cazibe noktası olmasına yardımcı olur.
- Destinasyonların çekiciliğini arttırır ve gelişmesine katkılar sunar.
- Turistler tarafından fazla bilinmeyen çekiciliklerin turistler tarafından tanınmasını ve turizm ürünü olarak kullanılmasını sağlar.
- Kırsal alanlarda ekonomik, sosyal ve kültürel yönden yerel halkın gelişmesine ve yaşam kalitesinin artmasına katkılar sunar.
- Bölgede doğrudan ve dolaylı istihdam artışı yaratır,
- Yerel ürünlerin yetiştirilmesi ve pazarlanması, tanıtımına yönelik marka değer yaratılması ve hatta yerel halk tarafından ortaya konulan bu yerel ürünlerin patentinin alınmasına yönelik bir takım bilimsel araştırmaları ortaya konulmasına katkılar sunmaktadır.
- Turizm rotaları turistleri bir bölgeye çekmenin yanı sıra, çeşitli ilgi çekici yerleri birbirine bağlamaktır (Meyer, 2004).
- Turizm rotaları, sınır aşan işbirliği, işbirlikçi hedef pazarlaması, ürün geliştirme, kamu-özel sektör ortaklıkları ve doğal ve kültürel miras koruma için fırsatlar yaratır (UNWTO, 2014).
- Turizm talebini ve gelirini tüm yıl boyunca ve bölge geneline yayarak zenginliğin bölgesel dağılımı, önemli cazibe merkezleri üzerindeki baskının azaltılması ve mevsimsellik konusunu ele almaktadır (UNWTO, 2014).
- Turizm rotaları; birden fazla ülke üzerinden geçerek aynı bölge veya ülkede kısa rotalar üzerinden büyük mesafeler boyunca turizmi geliştirilebilir.
- Daha fazla esneklik, keşif, öğrenme ve temas gerektiren zenginleştirici deneyimler arayan gezginler tarafından turizm rotalarına talep

artmaktadır ve böylelikle turizm rotalarının geliştirilmesi önem kazanmaktadır.

Turizm rotalarının sağladığı tüm bu katkılar sürdürülebilir turizm anlayışını ve sürdürülebilir turizm kavramının yaygınlaştırılmasını, ayrıca ekoturizm rotalarının planlanmasında da sürdürülebilirlik ilkesinin benimsenmesini sağlamaktadır. Everi (2019)'e göre ekoturizm rotalarının asıl amaçları ve katkıları şu şekilde sunulmuştur; "Doğayla iç içe bir tatil yapmak, tatil yaparken yeni şeyler öğrenmek ve gittiğiniz yöreye, üreticisine faydanızın dokunması, dünyadaki karbon ayak izlerinizi mümkün olduğunca azaltmak için yapılacak en güzel şey kendi ülkenizden başlayan ekoturizm rotaları olacaktır".

1.3.2. Turizm rotaları oluşturma ve tasarım ilkeleri

Turizm rota sistemleri; turistik gezileri organize etmek, yönetmek ve planlamak için çok popüler uygulamalar haline gelmektedir. Günümüzde kültürel mirasın korunması ve yaşatılması için yaygın olarak kullanılan kültür rotaları; koruma ve işlevlendirme uygulamalarının bölge ölçeğinde ve bütünsel bir anlayışla geliştirilmesine olanak sağlamaktadır (Çekül, 2014). Ayrıca turizm rotaları tasarlanırken turist profili, zaman, ilgi alanı, zorluk derecesi gibi değişkenler de rota tasarımı ve kullanımını etkileyen konulardır (Çekül, 2014).

Turizm rotaları oluşturulurken rota boyunca turizm etkinliğinin yapılacağı mekanlar, sulak alanlar, dik yamaçlar, özel mülkiyete ve Orman Bölge Müdürlüğüne ait araziler, tarım alanları, arkeolojik alanlar, doğal ve kültürel sit alanları, gibi faktörler rota planlamasında çok etkilidir. Bu faktörleri birlikte değerlendirmek ve en uygun rotaları sayısal hale getirmek üzere çeşitli yöntemler (fotogrametri, survey, klasik arazi çalışmaları, hava fotoğraflarından yer tayini gibi) kullanılmaktadır (Selim ve Sönmez, 2017).

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle her kesim için ulaşılabilir, güncel, turizm rotaların elde edilmesi mümkündür. Genellikle turizm rotaları oluşturulurken; turizm yapılacak mekânların çok boyutlu olarak anlaşılmasına ve analizine

imkân veren CBS teknolojileri kullanılmaktadır (Selim ve Sönmez, 2017). Turizm rotalarının oluşturulmasında mekan tasarımı oldukça önemli olup, çekici “doğal ortamlar” yaratmak için peyzaj mimarları görev verilmektedir. Bu mekanların oluşturulmasında ekoturizmi sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde algılamak; yapılacak olan turizm etkinliklerini ekolojik ve ahlaki ilkelere dayalı olarak yürütmeyi ve dolayısıyla turizme ve yerli halka çok boyutlu katkıları beraberinde getirecektir (Arslan, 2005).

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Meyer (2004), "Tourism Routes And Gateways: Key issues for the development of tourism routes and gateways and their potential for Pro-Poor Tourism" adlı çalışmada, Turizm güzergahlarının ve ağ geçitlerinin geliştirilmesi için önemli konular yer almaktadır.

Yılmaz vd. (2004), "Ekoturizm Planlamasında Katılımcı Yaklaşımla Etkinlik Seçimi: Cehennemdere Vadisi Örneği" başlıklı çalışmada, öncelikle araştırma alanının ekoturizm değerlerinin envanteri yapılmış ve envanter bulgularına dayalı olarak yedi ekoturizm etkinliği oluşturulmuştur. Oluşturulan etkinlikler kuş gözleme, flora keşif yürüyüşü, sportif doğa yürüyüşü, odun dışı orman ürünleri keşif ve faydalanma gezisi, doğa keşif yürüyüşü, bisiklet turu ve yaban hayatı gözlemedir. Araştırma aday ekoturizm etkinliklerini yaban hayatı, vejetasyon, gelir, altyapı, istihdam, talep ve kültür ölçütlerine göre değerlendirmiştir. Bu nedenle çok ölçütlü bir karar modeli ortaya çıkmıştır.

Polat (2006) "Ekoturizm: Karapınar İlçesi ve Yakın Çevresi" başlıklı çalışmada Karapınar İlçesi ve yakın çevresinde gerçekleştirilmesi uygun ekoturizm etkinliklerine yönelik uygun alan tespitleri yapılmış ve uygulama önerileri getirilmiştir.

Kurdoğlu, Cırık, Lise, Çağlayan, Akkurt, Kandemir ve Welch, (2006), "Ayder Ekoturizm Planı" adlı çalışmada Ayder ekoturizm yönetim planı yapılmıştır.

Lourens (2007), "Route Tourism: A Roadmap for Successful Destinations and Local Economic Development" adlı çalışmada rota turizminin gelişiminde kritik başarı faktörlerini incelemektedir ve çalışmanın amacı; güzergahların yerel düzeyde başarılı bir şekilde uygulanmasına yardımcı olmak için pratik planlama kılavuzları oluşturmaktır.

Yılmaz (2010), "Artvin Kenti ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmada; çalışma alanında mevcut doğal ve

kültürel kaynak değerleri eko turizm yönünden incelenerek, eko turizm potansiyeli ortaya konulmasına çalışılmıştır. Bu kapsamda, sahip olduğu turizm kaynakların işlenmesi, çekiciliğinin ortaya çıkarılarak turiste sunulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için öneriler getirilmiştir.

Taşcıoğlu, (2011), "Turizm Planlamasında Sayısal SWOT Analizi Uygulaması: Oymapınar Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Örneği" adlı çalışmada sayısal SWOT tekniği olarak adlandırılan melez bir yöntem kullanılarak "Oymapınar Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" için en uygun stratejinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Türker (2013), "Batı Karadeniz Bölümü Ekoturizm Kaynaklarının Değerlendirilmesi ve Bir Ekoturizm Rotası Önerisi" adlı makalede Batı Karadeniz Bölümü Ekoturizm Rotası, Bölümün önemli ekoturizm değerlerinin bir rota dahilinde birbirine bağlanması böylece bir turizm ağının oluşturulması amacını taşımakta ve doğa temelli turizm faaliyetlerine katılan ziyaretçilere yeni bir turizm ürünü sunmayı hedeflemektedir.

Çekül, (2014), "Çukurova Mekansal Planlama Rehberi Kültürel Rota Sistemi" adlı çalışmada 'Arazi çalışmaları' ve 'rota planlama rehberi' şeklinde iki aşamalıdır. Bu kurgulanan program kapsamında, hem doğal ve kültürel mirasın korunması ve sunumunu bölgesel ölçekte destekleyen, hem de yatay işbirliği zeminlerine ve yerel kalkınmaya olanak tanıyan rotaların planlanması üzerine çalışılmıştır.

Kervankıran ve Çuhadar (2014), "Turizm Rotalarının Oluşturulmasında Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Önemi" adlı çalışma; CBS kullanılarak turizm rotaların planlanması, rotalardaki uygun ulaşım ağlarının ve çekiciliklerin belirlenmesi, turizm gelişim bölgelerindeki alternatif rotaların oluşturulması ve rotaların görselleştirilerek haritalanması konularında; kamu, özel kesim ve destinasyon yöneticilerine, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Surat, Yılmaz ve Surat, (2015), Yusufeli ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Kullanım Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma başlıklı makalede SWOT Analiz yöntemi kullanılmıştır ve çalışma alanının turizme kaynak oluşturan değerleri SWOT Analizi, gözlemler ve yörede yapılan çalışmalar kullanılarak mevcut turizm ve potansiyel ekoturizm etkinlikleri değerlendirilmiş ve sınıflandırılmıştır.

Rüzgar, (2016), "Adıyaman İli ve Yakın Çevresinin Turizme Yönelik Rekreatyone Peyzaj Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma" başlıklı makalede Adıyaman İli ve yakın çevresinde turizm ve rekreasyon potansiyelinin belirlenmesine yönelik doğal ve kültürel peyzaj envanteri çıkarılarak bir veri tabanı oluşturulmuştur ve mevcut turizm ve rekreasyon potansiyelinin ortaya konulabilmesi amacıyla turizm alanlarının altyapısı ve bölge sorunları, turizm olanakları irdelenmiştir.

Akın (2016), "Ekoturizm Alanlarının Değerlendirilmesi ve Ekoturizmin Uygulanabilirliğinin Araştırılması (Gaziantep Örneği)" adlı çalışmasının temel amacı; Gaziantep'in ekoturizm alanlarını tespit edip; bu alanların ekoturizme uygunluğunu ortaya koymaktır.

Söylemez (2016), çalışmasında doğal alanları, ormanlık bölgeleri diğer yerleşim yerleri ile kıyaslandığında daha fazla olan Bozkır İlçesinin oluşturulacak yürüyüş rotaları sayesinde önemli bir cazibe merkezi olabileceği üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu açıdan örnek olabilecek İlçelerden örnekler verilerek Bozkır için örnek olabileceği vurgulanmaktadır.

Cenamor, Nunez, Rosa ve Borrajo, (2017), Planning for Tourism Routes using Social Networks adlı çalışmasında seyahat eden sosyal ağdan toplanan insan kaynaklı bilgileri kullanarak kişiselleştirilmiş turizm planları yapan PlanTour anlatılmaktadır.

Surat (2016), "Artvin İlinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmasında; ilk olarak çalışma alanının flora yapısı (özellikle endemik

türler, nesli tükenmekte olan türlerin belirlenmesi), fauna, su varlıkları, topografik yapı, ekolojik oluşumlar gibi ekoturizm faaliyetleri için önemli bir doğal kaynağın değerleri belirlenmiştir. (2) Tarihi ve dini yapıları tanımlayan ekoturizm faaliyetleri için önemli kültürel kaynaklar belirlenmiş, eyaletin geleneksel yapısını yansıtan el sanatları ve bayramları ortaya koyulmuştur. (3) Bu araştırma sonucunda SWOT analizinin (4) yapılması için ilin ekoturizm potansiyelinin planlanması için; Artvin doğal ve kültürel kaynak değerlerine sahip, ekoturizm potansiyeli ve stratejiler belirlenmiştir.

Karabacak ve Özçağlar, (2016), "Arazi Kullanımı Planlaması Yönünden Karpaz Yarımadası'nın Turizm Alanları" adlı çalışmada Karpaz Yarımadası'nın mevcut turizm yapısı ve turizm faaliyetleri ortaya konulup turizm potansiyeli ile coğrafi özellikler ilişkilendirilmiş ve sahadaki turizm alanları ile turizm faaliyetlerinin planlanmasına yönelik SWOT analiz yapılmıştır.

Özbek (2017), Ekoturizm Açısından Konya İli Doğa Yürüyüşü Rotaları Üzerine Bir Araştırma" başlıklı çalışmada Konya'nın ekoturizm potansiyeli üzerine çeşitli yaklaşımlar öne sürülmeye çalışılmış ve alternatif ekoturizm rotaları önerilmiştir ve ayrıca yöredeki ekoturizm talepleri incelenmiş ve ekoturizm aktivitelerinin uygulanabileceği bölgeler tespit etmek hedeflenmiştir.

Ersoy (2017), Urla Ekoturizm Potansiyelinde Bademler Köyü isimli çalışmada Urla ekoturizm güzergahları, festivaller ve yöresel yemekleri incelenmiş olup, özellikle Bademler Köyü"ne ait günümüzde de devam etmekte olan lezzetlere ayrıca yer verilmiştir ve Urla-Bademler alanının ekoturizm potansiyelinin tespiti, yöredeki ekoturizm faaliyetlerinin gelişmesi ve zenginleşmesi de amaçlanmaktadır.

İlhan, Çelik, Gülersoy ve Gümüş, (2017), "Cehennem Deresi Kanyonu'nun (Ardanuç, Artvin) Ekoturizm Potansiyeli" başlıklı çalışmanın amacı, tarım başta olmak üzere geleneksel ekonomik faaliyetler açısından sınırlı imkânlarla sahip olan Artvin ili Ardanuç İlçesi Cehennem Deresi Kanyonu'nun alternatif turizm etkinliklerinden birisi olan ekoturizm açısından potansiyelini ortaya koymaktır

ve araştırma alanı ve yakın çevresinin CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) kullanılarak eğim haritası, sayısal yükselti modeli haritası, kabartma haritası, genel drenaj ağı haritası oluşturulmuştur.

Dickinson, Hibbert, Filimonau, Cherrett, Davies, Norgate, Speed, Winstanley (2017), "Tourism Communities And Social Ties: The Role Of Online And Offline Tourist Social Networks İn Building Social Capital And Sustainable Practice" adlı çalışmada turizm alanında işbirlikçi bir seyahat uygulaması tasarlayan, inşa eden ve test eden bir çalışmanın bulgularını rapor etmek amaçlanmıştır.

Karavaşah (2018), "Alternatif Turizmde Marka Kent Olma Yolunda Artvin Kentinin Alternatif Turizm Rotaları" adlı çalışmasında; Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te yayla koridoru içerisinde değerlendirilen Artvin kentinin sahip olduğu potansiyel dolayısıyla farklı turizm gelişim koridorları kapsamında geliştirilmesine yönelik planlama önerilerinde bulunulmuştur.

Alkan (2018), "Alternatif Bir Turizm Rotası: Kurtalan Ekspresi (An Alternative Tourism Route: Kurtalan Express)" başlıklı çalışmada; alternatif turizme uygun sahalar belirlenmiştir ve güzergâh boyunca yapılabilecek turizm türleri ve aktiviteleri tespit edilmiştir. Kurtalan Ekspresi güzergâhında yer alan birçok sahanın turizm açısından oldukça ilgi çekici zenginlikler barındırdığı ve doğru turizm politikalarıyla bunların turizm merkezi olabileceği anlaşılmıştır.

Arslan (2019), "Burdur'da Doğa Turizmi İle İlişkili Alternatif Rotaların Belirlenmesi" adlı çalışmasında; Burdur ilinde coğrafi bilgi sistemleri (CBS) tabanlı ArcMap 10.6 programı kullanılarak ağ analizi (network analysis) yöntemi uygulanmış ve alternatif 4 rota oluşturulmuştur.

Gül, Aydemir, Gökal ve Akın, (2020), "CBS Ortamında Kültür Rotalarının Belirlenmesi; Isparta İli Örneği" başlıklı makalenin amacı, mevcut tarihi kültür yolları ile birlikte ilişkilendirilmiş kültür rotalarının belirlenmesi suretiyle

Isparta ilinde kültür turizminin geliştirilmesidir ve çalışmada coğrafi bilgi sistemleri (CBS) tabanlı ArcMap 10.5 programı kullanılarak tarihi kültür yolları ve odak kültür rotalar belirlenmiştir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Çalışmanın ana materyalini Isparta Atabey İlçesi doğal ve kültürel peyzaj değerleri oluşturmaktadır. Çalışma alanına ait tüm, doğal, sosyal ve kültürel peyzaj değerler ayrı ayrı birer materyal olarak incelenmiştir. Çalışmada Atabey İlçesine ait sayısal haritaların elde edilmesi için Küresel Dijital Yükseklik Modeli (GDEM) verileri ve uydu görüntüleri kullanılmıştır. Atabey İlçesinin doğal ve kültürel turizm değerlerini sayısal hale getirmek adına Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından ortaya konulan "Coğrafi Veri Servis Havuzu (CVSH)" veri temini sağlanmıştır ve tüm bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için araştırmada, elde edilen verileri karşılaştırmak, veri tabanı oluşturmak ve depolanan bilgiyi sorgulamak için Coğrafi Bilgi Sistemleri içinde yer alan ArcGIS 10.7 programı kullanılmıştır. Çalışmada yerli ve yabancı kaynak olmak üzere, yayınlamış olan makaleler, bildiriler, belgeler, akademik çalışmalar, planlama rehberleri, güncel internet araştırmaları, kitaplar, konuyla ilgili güncellenmiş web siteleri, raporlar, yayınlar, yapılan benzer çalışmalar ve görsel malzemelerden materyal olarak yararlanılmıştır. Atabey İlçesine ait turizm değerlerinin görsel ve tanımsal verileri TKP (Türkiye'nin Kültür Portalı)'dan yararlanılarak ortaya konulmuştur ve bilgi eksikliği olan doğal ve kültürel turizm değerleri için çalışma alanına bizzat gidilerek fotoğraf makinesi yardımıyla resimler çekilip ve alana ilişkin bilgiler yöre halkının yardımıyla sağlanmıştır.

3.1.1. Atabey ilçesinin genel özellikleri

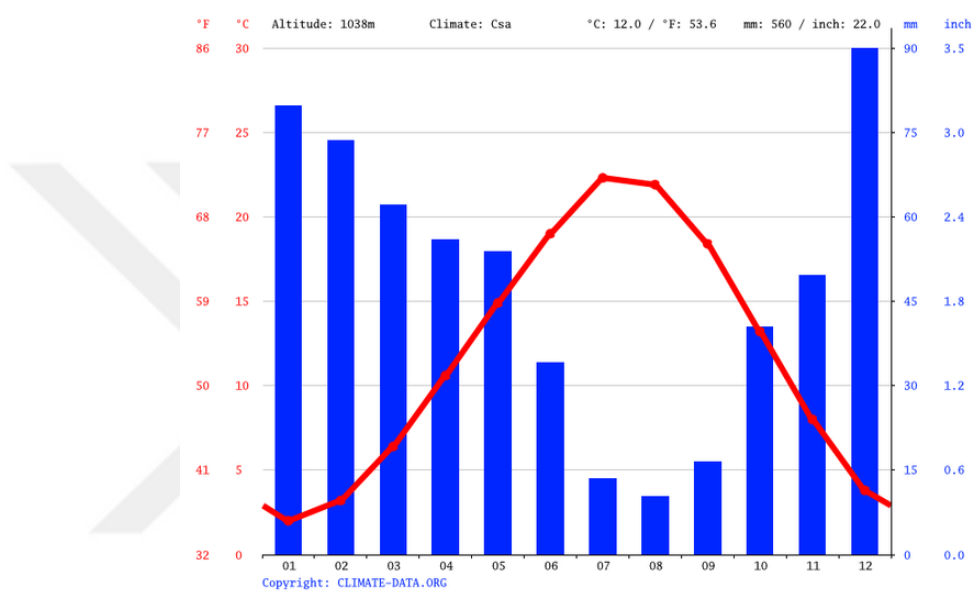
Isparta'ya 21 km uzaklıkta olan Atabey ilçenin yüzölçümü 202 km² 'dir. İlçenin kuzeyini ve batısını Barla Dağı kuşatmaktadır ve dağlarında yer yer meşe korulukları bulunmaktadır. Atabey İlçesi'nin kuzeyinde Senirkent ve Uluborlu, batısında Gönen, güneyinde Isparta Merkez İlçe, doğusunda Eğirdir İlçeleri bulunmaktadır. Güneyde Bozanönü Ovasının bir bölümü İlçe toprakları içinde kalmaktadır. Isparta ovasının kuzeye doğru uzantısı olan bu ova deniz yüzeyinden 950 metre yükseklikte olup, Isparta ovasından Arap tepe,

Bozanönü, Erenler ve Çeşme tepeleri ile ayrılır. Ovanın dağlara doğru yükselen kesimlerinde yer yer meşe korulukları bulunmaktadır. Atabey’de özellikle İslamköy’deki gül bahçelerinde gül yetiştirilmekte ve fabrikalarda işlenmektedir. 2019 yılı nüfus sayımlarına göre Atabey ilçesinin toplam nüfusu 5.761’dir ve bu oranın 2845 erkek nüfusu, 2916 kadın nüfusu oluşturmaktadır. Atabey ilçesine bağlı 5 adet köy ve 9 adet mahalle yerleşimi bulunmaktadır. Atabey ilçesine bağlı köy yerleşimleri; Bayat Köyü, Harmanören Köyü, İslamköy Köyü, Kapıcak Köyü, Pembeli Köyü’dür. İlçeye bağlı Mahalleler ise; Altunba Mahallesi, Çeşme Mahallesi, Gezirler Mahallesi, Müftü Mahallesi, Onaç Mahallesi, Pazar Mahallesi, Sinan Mahallesi, Sökmen Mahallesi, Yeni Mahallesi’dir.

Atabey ilçesinin topoğrafik özellikleri; dört tarafı yüksekliği 1500-2500 m arasında değişen dağlarla kaplı ve ortalama kotu 950 m ve taban arazi şeklindedir (Parladır Karcı ve Uçar, 2018). İç Anadolu Bölgesi ile Akdeniz Bölgesi arasında bir geçit bölgesi konumunda olan Atabey ilçesi hem karasal hem de Akdeniz iklim özelliklerinin yansıtmaktadır (Parladır Karcı ve Uçar, 2018). İlçenin yıllık ortalama sıcaklık miktarı 12,0 °C ve yıllık ortalama yağış miktarı 560 mm’dir. Atabey ilçesinin jeolojik bakımdan diğer ilçelere göre daha genç bir zemin üzerinde yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde III. zamana ait denizel kırıntılı ve karbonat kayaçlarla, karasal kökenli kayaç istifleri bulunmaktadır. Güney kesimlerinde ise, kuaterner yaşlı alüvyonlar Isparta ve Eğirdir Gölü’ne kadar uzanan geniş bir alüvyon ovasının bir bölümünü kaplamaktadır ve Isparta-Atabey Ovası’nda IV. zaman alüvyonlar yayılım göstermektedir (Url-22). İlçenin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır ve ayrıca ilçede mermer ocakları da bulunmaktadır. Özellikle, 1970 yılından sonra, Atabey ilçesinde ve çevresindeki yerleşmelerde çeşitli sanayiler kurulmaya başlanılmıştır (Url-17). Atabey ilçesinin belirli bölgelerinde kum ve çakıl ocakları yer almaktadır. Özellikle Atabey (Akçadere) ve Kılıç kasabası yatakları en kaliteli yataklardır (Url-22).

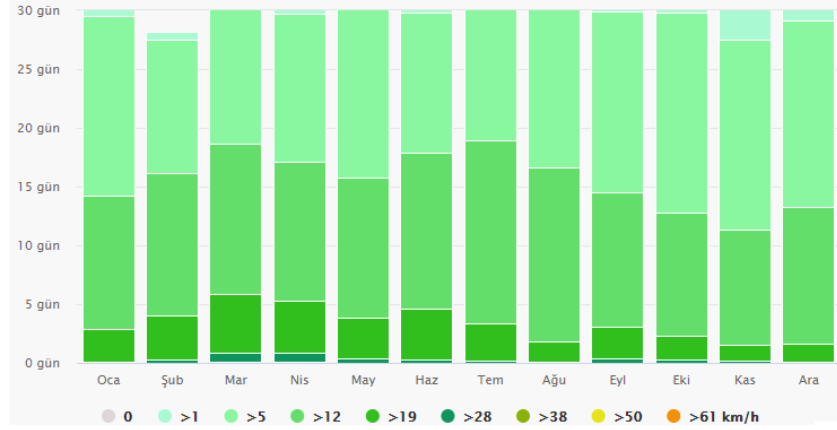
3.1.1.1. İklim

Sıcak ve ılıman bir iklime sahip olan Atabey İlçesi kış aylarında yaz aylarından çok daha fazla yağış almaktadır. Köppen-Geiger'e göre iklim Csa'dır. Atabey İlçesinin yıllık ortalama sıcaklığı 12,0 °C 'dır. Yıllık ortalama yağış miktarı: 560 mm'dir. 10 mm yağışla Ağustos yılın en kurak ayıdır. Ortalama 87 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Aralık ayında görülmektedir (Şekil 3.1.1.).

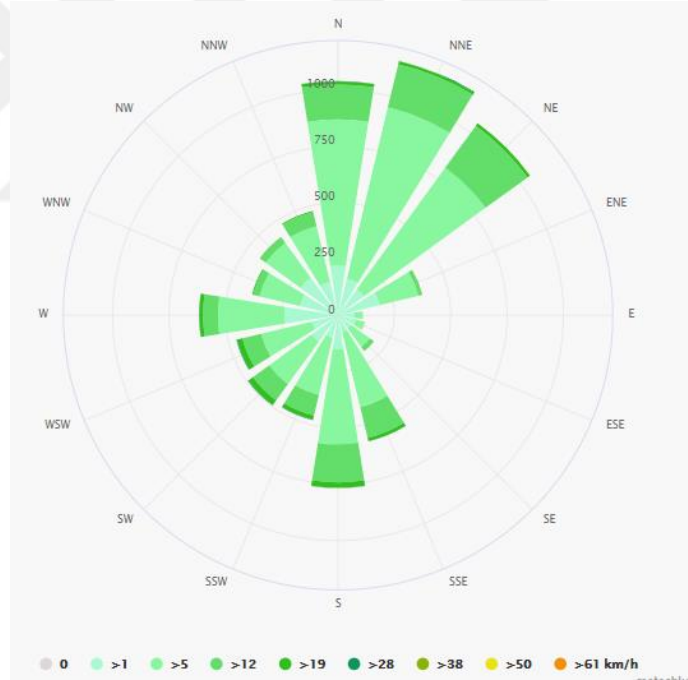
Şekil 3.1.1. Atabey İlçesi iklim grafiği (Url-19)

Rüzgar hızı: Atabey İlçesi rüzgar hızı grafiği Şekil 3.1.2'de verilmiştir. Atabey için diyagram, her ay rüzgarın belirli bir hıza ulaştığı günleri göstermektedir. Şekil 0.1.2'de göre rüzgar ocak ayında; maksimum 15,3 gün boyunca >5 km/h, şubat ayında; maksimum 11,3 gün boyunca >5 km/h, mart ayında; maksimum 12,8 gün boyunca >12 km/h, nisan ayında; maksimum 12,6 gün boyunca >5 km/h, mayıs ayında; maksimum 14,9 gün boyunca >5 km/h, haziran ayında; maksimum 13,9 gün boyunca >12 km/h, temmuz ayında; maksimum 15,5 gün boyunca >12 km/h, ağustos ayında; maksimum 14,8 gün boyunca >12 km/h, eylül ayında; maksimum 15,4 gün boyunca >5 km/h, ekim ayında; maksimum 17 gün boyunca >5 km/h, kasım ayında; maksimum 16,2 gün boyunca >5 km/h, aralık ayında; maksimum 15,8 gün boyunca >5 km/h hızıyla esmektedir (Url-7).

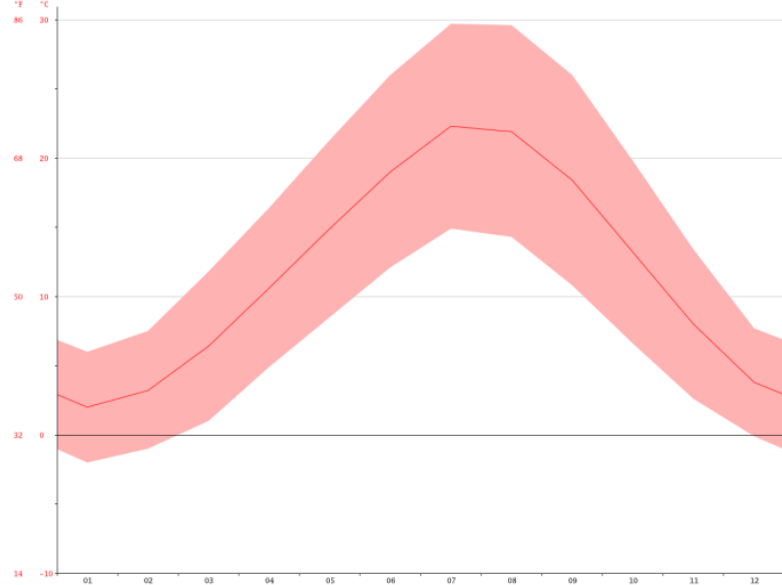
Şekil 3.1.2. Atabey İlçesi rüzgar grafiği (Url-7)

Rüzgar yönü: Rüzgar gülü yılda kaç saat, belirtilen yönde rüzgar estiğini gösterir. Şekil 3.1.3'e göre Atabey İlçesinin rüzgar yönü; GB: Rüzgar Güneybatı'dan (GB) Kuzeydoğu'ya (KD) doğru esmektedir (Url-7).

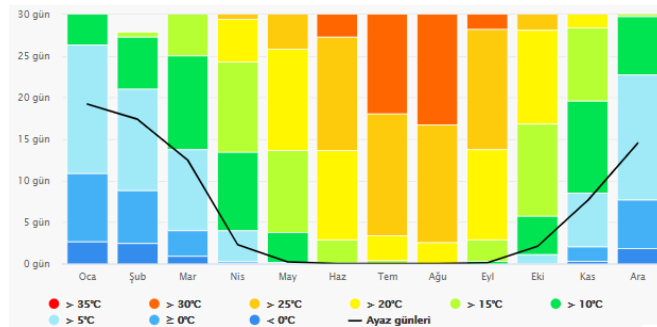
Şekil 3.1.3. Atabey İlçesi rüzgar gülü (Url-7)

Sıcaklık: Şekil 3.1.4'e göre 22,3 °C sıcaklıkla temmuz yılın en sıcak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık 2,0 °C olup yılın en düşük ortalamasıdır (Url-19).

Şekil 3.1.4. Atabey İlçesi sıcaklık grafiği (Url-19)

Maksimum Sıcaklık: Atabey için maksimum sıcaklık diyagramı ayda kaç sayıda günün belirli bir sıcaklığa ulaştığını vermektedir. Şekil 3.1.5'e göre Atabey İlçesi ocak ayında maksimum (15, gün) $>5^{\circ}\text{C}$, şubat ayında maksimum (12,3 gün) $>5^{\circ}\text{C}$, mart ayında maksimum (11,3 gün) $>10^{\circ}\text{C}$, nisan ayında maksimum (10,9 gün) $>15^{\circ}\text{C}$, mayıs ayında maksimum (12,2 gün) $>20^{\circ}\text{C}$, haziran ayında maksimum (13,6 gün) $>25^{\circ}\text{C}$, temmuz ayında maksimum (14,7 gün) $>25^{\circ}\text{C}$, ağustos ayında maksimum (14,1 gün) $>25^{\circ}\text{C}$, eylül ayında maksimum (14,5 gün) $>25^{\circ}\text{C}$, ekim ayında maksimum (11,2 gün) $>20^{\circ}\text{C}$, kasım ayında maksimum (11,1 gün) $>10^{\circ}\text{C}$, aralık ayında maksimum (15,1 gün) $>5^{\circ}\text{C}$ olduğu görülmektedir (Url-7).

Şekil 3.1.5. Atabey için maksimum sıcaklık diyagramı (Url-7)

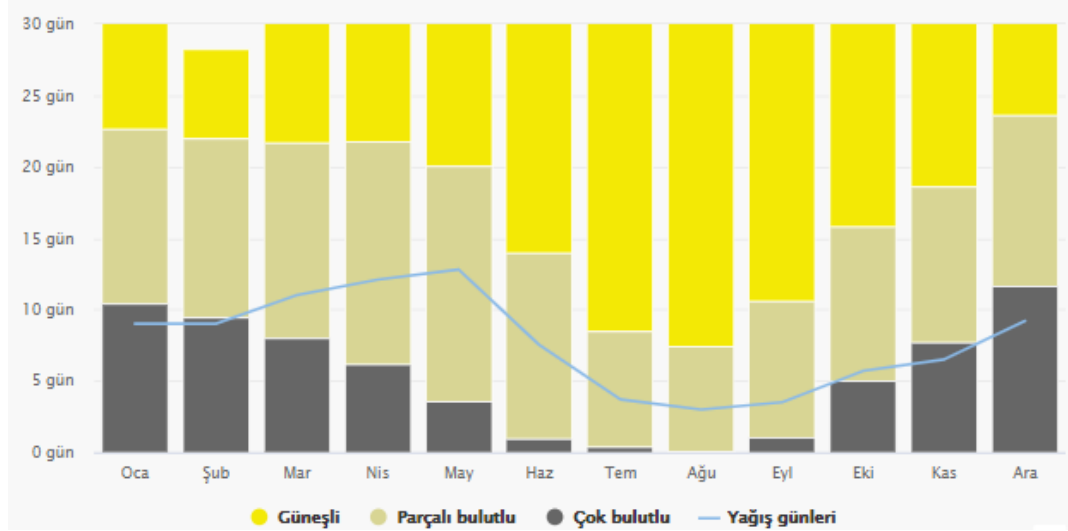
Ortalama Sıcaklık: Şekil 3.1.6'da ortalama günlük maksimum" (koyu kırmızı çizgi) her ay için ve Atabey için ortalama bir günün maksimum sıcaklığını göstermektedir. Aynı şekilde, "ortalama günlük minimum" (koyu mavi çizgi) ortalama minimum sıcaklığı gösterir. Sıcak günler ve soğuk geceler (kesikli kırmızı ve mavi çizgiler) son 30 yıldır her ayın en sıcak ve en soğuk gecelerinin ortalamasını göstermektedir. Grafiğe göre Atabey İlçesine yağış en fazla nisan ayında görülmektedir, en az yağış alan ay ise ağustos ayıdır. Bu veri nisan ayında fazla yağış nedeniyle Atabey İlçesine gelen ziyaretçi potansiyelini etkileyebilmektedir. Atabey İlçesinde en sıcak günler ise temmuz ve ağustos aylarında görülmektedir (Url-7).

Şekil 3.1.6. Atabey İlçesi ortalama sıcaklık ve yağış grafiği (Url-7)

Bulutlu, güneşli ve yağışlı günler: Grafik, aylık güneşli, parçalı bulutlu, bulutlu ve yağışlı gün sayısını göstermektedir. %20'den az bulutlu günler güneşli olarak, %20-80 arasındaki bulutlu günler parçalı bulutlu olarak ve %80 den fazla olanlar kapalı günler olarak kabul edilmektedir (Url-7). Şekil 3.1.7'ye göre ocak ayında; 8,3 gün güneşli, 12,3 gün parçalı bulutlu, 10,4 gün çok bulutlu ve 9 gün yağış günler, şubat ayında; 6,3 gün güneşli, 12,5 gün parçalı bulutlu, 9,5 gün çok bulutlu ve 9 gün yağışlı günler, mart ayında; 9,3 gün güneşli, 13,7 gün parçalı bulutlu, 8 gün çok bulutlu, 11 gün yağışlı günler, nisan ayında; 8,3 gün güneşli, 15,6 gün parçalı bulutlu, 6,2 gün çok bulutlu, 12,1 gün yağışlı günler, mayıs ayında; 10,8 gün güneşli, 16,5 gün parçalı bulutlu, 3,6 gün çok bulutlu, 12,8 gün yağışlı günler, haziran ayında; 16 gün güneşli, 13 gün parçalı bulutlu, 1 gün çok

bulutlu, 7,5 gün yağışlı günler, temmuz ayında; 22,5 gün güneşli, 8,1 gün parçalı bulutlu, 0,4 gün çok bulutlu, 3,7 gün yağışlı günler, ağustos ayında; 23,5 gün güneşli, 7,3 gün parçalı bulutlu, 0,1 gün çok bulutlu, 3 gün yağışlı günler, eylül ayında; 19,5 gün güneşli, 9,5 gün parçalı bulutlu, 1,1 gün çok bulutlu, 3,5 gün yağışlı günler, ekim ayında; 15,2 gün güneşli, 10,8 gün parçalı bulutlu, 5 gün çok bulutlu, 5,7 gün yağışlı günler, kasım ayında; 11,5 gün güneşli, 10,9 gün parçalı bulutlu, 7,7 gün çok bulutlu, 6,5 gün yağışlı günler, aralık ayında; 7,4 gün güneşli, 11,9 gün parçalı bulutlu, 11,7 gün çok bulutlu, 9,2 gün yağışlı günler hakim olduğu görülmektedir yani Atabey İlçesi en fazla ağustos ayında güneşli, mayıs ve nisan aylarında parçalı bulutlu, aralık ayında çok bulutlu olduğu görülmektedir (Şekil 3.1.7.).

Şekil 3.1.7. Atabey İlçesi bulutlu, güneşli ve yağışlı günler grafiği (Url-7)

3.1.1.2. Doğal bitki varlığı

Atabey İlçesinin karasal ve akdeniz iklim koşullarına bağlı olarak Isparta ili ile hemen hemen aynı tür bitki varlığının olduğu bilinmektedir. Arazi çalışması sırasında Atabey İlçesinde yetişebilen bitki türlerinin latince isimleri Çizelge 3.1.1’de verilmiştir.

Çizelge 3.1.1. Atabey İlçesinde tespit edilen ve yetişebilen bitki türleri

LATİNCE ADI	
<i>Althaea officinalis</i>	<i>Corylus colurna</i>
<i>Alcea pallida</i>	<i>Cedrus libani</i>
<i>Aesculus hippocastanum</i>	<i>Cornus Mas</i>
<i>Amygdolus Communis</i>	<i>Cydonia oblonga</i>
<i>Acer campestre</i>	<i>Cercis siliquastrum</i>
<i>Campsis radicans</i>	<i>Chamaecyparis lawsoniana 'Ellwoodii'</i>
<i>Cupressus arizonica</i>	<i>Eleagnus angustifolia</i>
<i>Californian poppy</i>	<i>Ecballium eaterium</i>
<i>Crataegus pseudoheterophylla</i>	<i>Euonymus japonica</i>
<i>Eriobotrya japonica</i>	<i>Fraxinus angustifolia</i>
<i>Ficus carica,</i>	<i>Hibiscus syriacus</i>
<i>İpomoea purpurea</i>	<i>Impatiens balsamina</i>
<i>İris germanica</i>	<i>Koelreuteria paniculata</i>
<i>Lagerstroemia indica</i>	<i>Ligustrum vulgare</i>
<i>Juglans regia</i>	<i>Lavandula officinalis</i>
<i>Lonicera etrusca</i>	<i>Lycium barbarum</i>
<i>Mirabilis jalapa</i>	<i>Morus alba,</i>
<i>Mespilus germanica</i>	<i>Pawlonia tomentosa</i>
<i>Morus alba 'pendula'</i>	<i>Pimpinella anisum</i>
<i>Olea europaea</i>	<i>Picea orientalis</i>
<i>Platanus occidentalis</i>	<i>Populus alba</i>
<i>Punica granatum</i>	<i>Pinus brutia</i>
<i>Prunus cerasus</i>	<i>Prunus armeniaca</i>
<i>Prunus avium</i>	<i>Rubus fruticocus</i>
<i>Pyrus communis</i>	<i>Rosa damascena Mill</i>
<i>Salix alba</i>	<i>Taraxacum officinale</i>
<i>Tagates erecta</i>	<i>Ulmus minor subsp. angustifolia</i>
<i>Tilia tomentosa</i>	<i>Verbascum spp.</i>
<i>Vitis labrusca</i>	<i>Weigela florida</i>
<i>Yucca tomentosa</i>	<i>Zinnia elegans</i>
<i>Helianthus microcephalus</i>	<i>Ziziphus zizyphus</i>

Ayrıca Atabey İlçesinde tarıma amaçlı yetişebilen bitkiler; arpa, aspir, buğday (ekmeklik), buğday (makarnalık), tritikale, burçak, fiğ, hayvan pancarı, korunga, macar fiği, mısır silajı, mürdümük, sorgum, sorgum sudan otu melezi, sudan otu, üçgül, yem baklası, yem bezelyesi, yem şalgamı, yonca şeklindedir (Url-20). Atabey İlçesinin doğal bitki türleri; *Salvia tomentosa*, *Satureja thymbra*, *Orchis anatolica*, *Thymbra spicata*, *Juniperus excelsa vb* şeklindedir.

3.1.1.3. Doğal hayvan varlığı

Isparta Atabey ilçesi hem karasal hem de Akdeniz ikliminin etkisi altında olması ve buna bağlı olarak doğal bitki örtüsünün zenginliği nedeniyle *Ichneumonidae* faunasına ait biyolojik tür çeşitliliğinin oldukça fazla olduğu görülmektedir (Çulcu ve Ayvaz, 2015). Çulcu ve Ayvaz (2015)'e göre Atabey İlçesinde yapılan çalışma sonucunda 1072 m (Atabey göleti yol kenarı), 1010 m (Elma bahçeleri), 1050 m (Gölün etrafındaki fundalık alan), 1070 m (Atabey Göleti) yükseltiye sahip alanlarda Ophioninae'den 6, Anomalinae'den 7, Metopiinae' den 5, Acaenitinae'den ve Collyriinae'den birer tür olmak üzere toplam 5 alt familya'ya ait 11 cins ve buna bağlı 20 tür saptanmıştır. Bu türler Çizelge 3.1.2'de verilmiştir (Çulcu ve Ayvaz, 2015).

Çizelge 3.1.2. Atabey İlçesinde tespit edilen türler (Çulcu ve Ayvaz, 2015)

Latince Adı	Kategori
<i>Anomalon cruentatum</i> (Geoffray, 1785)	A.B.
<i>Barylypa uniguttata</i> (Gravenhorst, 1829)	N.
<i>Barylypa delictor</i> (Thunberg, 1822)	A.B.
<i>Erigorgus fibulator</i> (Gravenhorst, 1829)	B.
<i>Erigorgus melanops</i> (Förster, 1855)	E.N.
<i>Kokujewiella vicaria</i> (Shestakov, 1926)	A.B.
<i>Aphanistes ruficornis</i> (Gravenhorst, 1829)	N.
<i>Hypsicera femoralis</i> (Geoffray, 1785)	N.
<i>Exochus castaniventris</i> (Brauns, 1896)	N.
<i>Exochus vafer</i> (Holmgren 1873)	N.
<i>Exochus mitratus</i> (Gravenhorst, 1829)	A.B.
<i>Exochus erythronotus</i> (Gravenhorst, 1820)	N.
<i>Ophion obscuratus</i> (Fabricius, 1798)	N.
<i>Ophion pteridis</i> (Kriechbaumer, 1879)	E.N.
<i>Enicospilus repentinus</i> (Holmgren, 1860)	E.N.
<i>Phaenolobus fulvicornis</i> (Gravenhorst, 1829.)	A.B.
<i>Collyria coxator</i> (Villers, 1789)	E.B.
<i>Enicospilus cruciator</i> (Viktorov, 1957)	E.N.
<i>Enicospilus sp.</i> (Fabricius, 1798)	E.N.
<i>Enicospilus ramidulus</i> (Linnaeus, 1758)	B.

Kısaltmalar:(E.B.): En Baskın, (B.): Baskın, (A.B.): Az Baskın, (N.): Nadir, (E.N.): En Nadir

Atabey Ovası üzerinde yapılan bir diğer çalışma olan Mert ve Aksan (2016)'ya göre 16 takıma ait 33 familyadan 99 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen kuş türlerinin statüleri; 19 yerli, 1 yerli ve geçit kuşu, 27 yerli ve kış ziyaretçisi, 2 kış ziyaretçisi, 2 kış ziyaretçisi ve geçit kuşu, 8 geçit kuşu, 32 geçit kuşu ve yaz göçmeni, 5 yaz göçmeni, 3 rastlantısal şeklindedir ve Çizelge 3.1.3'te türlerin Latince ve Türkçe isimleri liste halinde gösterilmiştir (Aksan ve Mert, 2016).

Çizelge 3.1.3. Atabey Ovası'nda tespiti yapılan kuş türleri (Aksan ve Mert, 2016)

Latince Adı	Türkçe Adı
<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)	Atmaca
<i>Hieraaetus pennatus</i> (Gmelin, 1788)	Küçük kartal
<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1829)	Kızıl Şahin
<i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1770)	Bozkır delicesi
<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)	Gökçe delice
<i>Clanga pomarina</i> (Brehm, 1831)	Küçük orman kartalı
<i>Apus apus</i> (Linnaeus, 1758)	Ebabil
<i>Upupa epops</i> Linnaeus, 1758	İbibik
<i>Himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758)	Uzunbacak
<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)	Leylek
<i>Columba oenas</i> (Linnaeus, 1758)	Gökçe güvercin
<i>Columba livia</i> (Gmelin, 1789)	Kaya güvercini
<i>Columba palumbus</i> (Linnaeus, 1758)	Tahtalı
<i>Streptopelia decaocto</i> (Frivaldszky, 1838)	Kumru
<i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)	Üveyik
<i>Coracias garrulus</i> (Linnaeus, 1758)	Gökkuzgun
<i>Merops apiaster</i> (Linnaeus, 1758)	Arıkuşu
<i>Clamator glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	Tepeli guguk
<i>Falco vespertinus</i> (Linnaeus, 1766)	Aladoğan
<i>Falco columbarius</i> (Linnaeus, 1758)	Bozdoğan
<i>Falco peregrinus</i> (Tunstall, 1771)	Gökdoğan
<i>Falco tinnunculus</i> (Linnaeus, 1758)	Kerkenez
<i>Falco naumanni</i> (Fleischer, 1818)	Küçük kerkenez
<i>Falco cherrug</i> (Gray, 1834)	Uludoğan
<i>Alectoris chukar</i> (Linnaeus, 1758)	Kımalı keklik
<i>Phasianus colchicus</i> (Linnaeus, 1758)	Sülün
<i>Fulica atra</i> (Linnaeus, 1758)	Sakarmeke
<i>Rallus aquaticus</i> (Linnaeus, 1758)	Sukılavuzu
<i>Gallinula chloropus</i> (Linnaeus, 1758)	Sutavuğu
<i>Acrocephalus melanopogon</i> (Temminck, 1823)	Bıyıklı kamışçın
<i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Hermann, 1804)	Saz kamışçını

Çizelge 3.1.3. Atabey Ovası'nda tespiti yapılan kuş türleri (Aksan ve Mert, 2016)
(Devam)

<i>Alauda leucoptera</i> (Pallas, 1811)	Akkanatlı toygar
<i>Melanocorypha calandra</i> (Linnaeus, 1766)	Boğmaklı toygar
<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)	Bozkır toygarı
<i>Galerida cristata</i> (Linnaeus, 1758)	Tepeli toygar
<i>Cettia cetti</i> (Temminck, 1820)	Kamışbülbulü
<i>Garrulus glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	Alakarga
<i>Corvus corone</i> (Linnaeus, 1758)	Kara leş kargası
<i>Corvus corax</i> (Linnaeus, 1758)	Kuzgun
<i>Corvus cornix</i> (Linnaeus, 1758)	Gri Leş kargası
<i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758)	Saksağan
<i>Emberiza cirrus</i> (Linnaeus, 1766)	Bahçe çintesi
<i>Emberiza melanocephala</i> (Scopoli, 1769)	Karabaşlı çinte
<i>Emberiza caesia</i> (Cretzschmar, 1827)	Kızıl kirazkuşu
<i>Emberiza calandra</i> (Linnaeus, 1758)	Tarla çintesi
<i>Carpodacus erythrinus</i> (Pallas, 1770)	Çütre
<i>Chloris chloris</i> (Linnaeus, 1758)	Florya
<i>Fringilla coelebs</i> (Linnaeus, 1758)	İspinoz
<i>Linaria cannabina</i> (Linnaeus, 1758)	Ketenkuşu
<i>Carduelis carduelis</i> (Linnaeus, 1758)	Saka
<i>Hirundo rustica</i> (Linnaeus, 1758)	Kır kırlangıcı
<i>Riparia riparia</i> (Linnaeus, 1758)	Kum kırlangıcı
<i>Lanius excubitor</i> (Linnaeus, 1758)	Büyük örümcekkuşu
<i>Lanius minor</i> (Gmelin, 1788)	Karaalınlı örümcekkuşu
<i>Lanius senator</i> (Linnaeus, 1758)	Kızılbaşlı örümcekkuşu
<i>Lanius collurio</i> (Linnaeus, 1758)	Kızılsırtlı örümcekkuşu
<i>Lanius nubicus</i> (Lichtenstein, 1823)	Maskeli örümcekkuşu
<i>Anthus spinoletta</i> (Linnaeus, 1758)	Dağ incirkuşu
<i>Motacilla cinerea</i> (Tunstall, 1771)	Dağ kuyruksallayanı
<i>Motacilla alba</i> (Linnaeus, 1758)	Akkuyruksallayan
<i>Motacilla flava</i> (Linnaeus, 1758)	Sarı kuyruksallayan
<i>Oenanthe finschii</i> (Heuglin, 1869)	Aksırtlı kuyrukkakan
<i>Ficedula semitorquata</i> (Homeyer, 1885)	Alaca sinekkapan
<i>Oenanthe isabellina</i> (Temminck, 1829)	Boz kuyrukkakan
<i>Luscinia megarhynchos</i> (Brehm, 1831)	Bülbul
<i>Ficedula albicollis</i> (Temminck, 1815)	Halkalı sinekkapan
<i>Ficedula hypoleuca</i> (Pallas, 1764)	Kara sinekkapan
<i>Oenanthe hispanica</i> (Linnaeus, 1758)	Karakulaklı kuyrukkakan
<i>Phoenicurus phoenicurus</i> (Linnaeus, 1758)	Kızılkuyruk
<i>Oenanthe oenanthe</i> (Linnaeus, 1758)	Kuyrukkakan
<i>Cyanoptila cyanomelana</i> (Temminck, 1829)	Mavi beyaz sinekkapan
<i>Irania gutturalis</i> (Guerin-Meneville, 1843)	Taşbülbulü
<i>Monticola saxatilis</i> (Linnaeus, 1766)	Taşkızılı

Çizelge 3.1.3. Atabey Ovası'nda tespiti yapılan kuş türleri (Aksan ve Mert, 2016).
(Devam)

<i>Oriolus oriolus</i> (Linnaeus, 1758)	Sarıasma
<i>Poecile lugubris</i> (Temminck, 1820)	Akyanaklı baştankara
<i>Parus major</i> (Linnaeus, 1758)	Büyük baştankara
<i>Periparus ater</i> (Linnaeus, 1758)	Çam baştankarası
<i>Cyanistes caeruleus</i> (Linnaeus, 1758)	Mavi baştankara
<i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	Ağaç serçesi
<i>Passer domesticus</i> (Linnaeus, 1758)	Serçe
<i>Passer hispaniolensis</i> (Temminck, 1820)	Söğüt serçesi
<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieillot, 1817)	Çıvgın
<i>Phylloscopus sibilatrix</i> (Bechstein, 1793)	Orman çıvgını
<i>Prunella ocularis</i> (Radde, 1884)	Sürmeli dağbülbulü
<i>Sturnus vulgaris</i> (Linnaeus, 1758)	Sığırcık
<i>Sylvia communis</i> (Latham, 1787)	Akgerdanlı ötleğen
<i>Sylvia conspicillata</i> (Temminck, 1820)	Bozkır ötleğeni
<i>Sylvia atricapilla</i> (Linnaeus, 1758)	Karabaşlı ötleğen
<i>Sylvia cantillans</i> (Pallas, 1764)	Bıyıklı ötleğen
<i>Sylvia melanocephala</i> (Gmelin, 1789)	Maskeli ötleğen
<i>Sylvia borin</i> (Boddaert, 1783)	Boz ötleğen
<i>Turdus merula</i> (Linnaeus, 1758)	Karatavuk
<i>Turdus viscivorus</i> (Linnaeus, 1758)	Ökse ardıcı
<i>Ardea purpurea</i> (Linnaeus, 1766)	Erguvani balıkçıl
<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)	Gece balıkçılı
<i>Dendrocopos syriacus</i> (Hemprich & Ehrenberg, 1833)	Alaca ağaçkakan
<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Pallas, 1764)	Küçük batağan
<i>Athene noctua</i> (Scopoli, 1769)	Kukumav
<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	Puhu

3.1.1.4. Demografik potansiyel

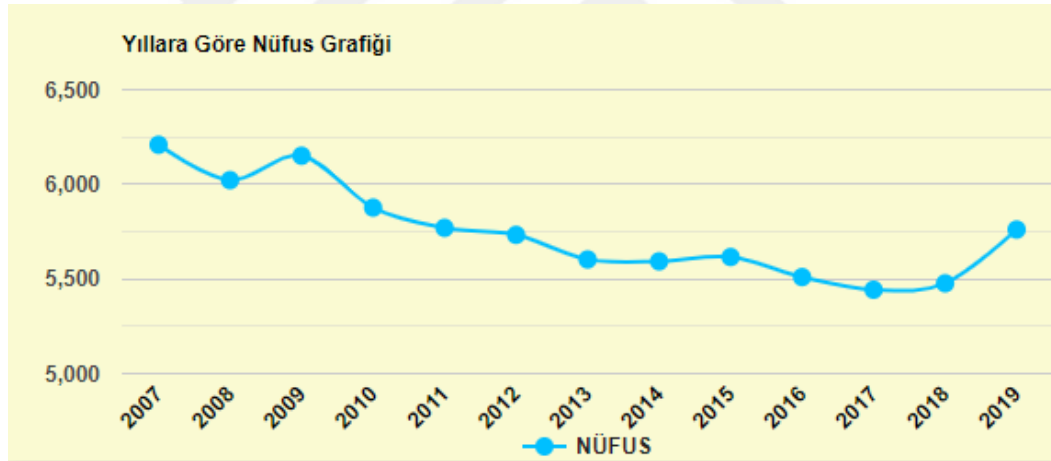
Isparta ili Atabey ilçesinin 2019 ilçe toplam nüfusu 5.761 olduğu bilinmektedir. Atabey ilçesinin ilçe toplam erkek nüfusu 2845, ilçe toplam kadın nüfusu 2916'dır.

Atabey ilçe merkez nüfusu 4375, bu merkez nüfusun 2163 'si erkek, 2212'si kadın nüfustur. İlçe belde/köy toplam nüfusu 1386'tür. İlçe belde/köy toplam erkek nüfusu 682, ilçe belde/köy toplam kadın nüfusu 704'tür. Isparta Atabey ilçesi nüfusu detayları Çizelge 3.1.4'te verilmiştir (Url-21).

Çizelge 3.1.4. Isparta Atabey ilçesi nüfusu detayları (Url-21)

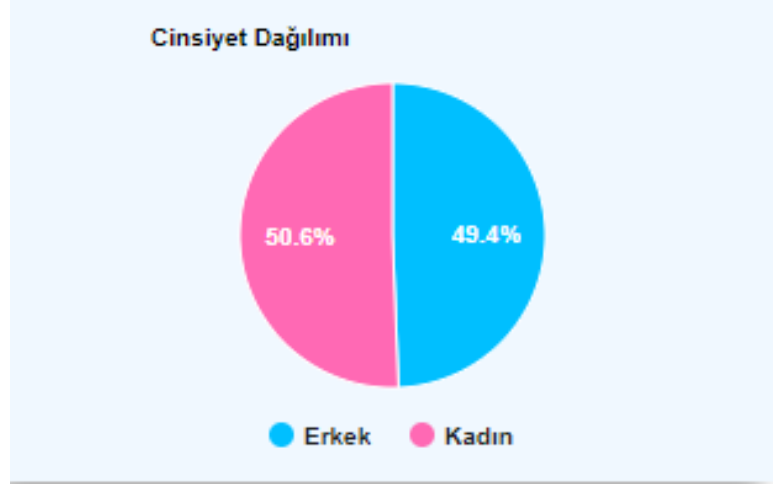
Bağlı Olunan İl Adı	Isparta		
Toplam Nüfus	5.761	İlçe Merkez Kadın Nüfusu	2.212
Toplam Erkek Nüfusu	2.845	Belde ve Köyler Toplam Nüfusu	1.386
Toplam Kadın Nüfusu	2.916	Belde ve Köyler Erkek Nüfusu	682
İlçe Merkez Nüfusu	4.375	Belde ve Köyler Kadın Nüfusu	704
İlçe Merkez Erkek Nüfusu	2.163	İlçeye bağlı Köy Sayısı	5
İlçeye bağlı Mahalle Sayısı			9

Atabey İlçesinin Yıllara göre nüfus değişimleri Şekil 3.1.8’de verilmiştir. İlçenin nüfusu 2007 yılında 6.209 oranında olup 2011 yılından sonra 2018 yılına kadar büyük oranda azalma olmuştur ve 2019 yılına çok az bir oranda (284) nüfus artışı görülmektedir (Url-21).

Şekil 3.1.8. Isparta Atabey nüfusu yıllara göre dağılım grafiği (Url-21)

Şekil 3.1.9’a göre Atabey ilçesini % 50.6’lık oranla kadın nüfus oluştururken, % 49.4’lük oranla erkek nüfus oluşturmaktadır. Atabey ilçesinin erkek ve kadın nüfusu arasında %1.2 oranında değişim olduğu görülmektedir (Url-21).

Şekil 3.1.9. Atabey nüfus cinsiyete göre dağılım grafiği(Url-21)

Çizelge 3.1.5'e göre kadın ve erkek sayısı mahallelere göre hemen hemen aynı olduğu görülmektedir ve en fazla nüfus oranı Altunba Mahallesinde olup 1.271'dir ve en az nüfusa sahip mahalle ise Sökmen Mahallesi olup 128 oranındadır (Url-21).

Çizelge 3.1.5. Atabey ilçesi Mahallelere göre kadın ve erkek nüfusları (Url-21)

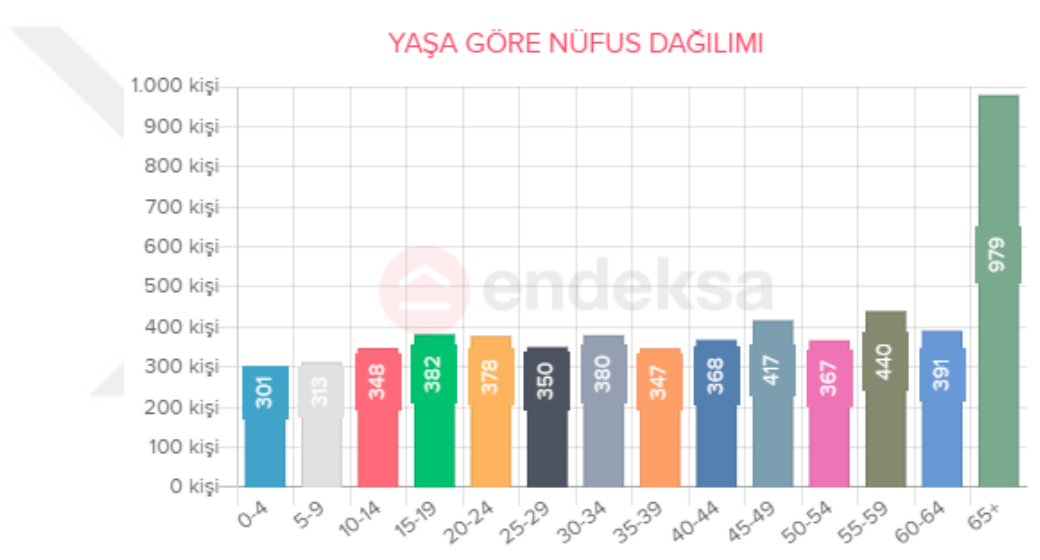
MAHALLE ADI	TOPLAM NÜFUS	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
Altunba Mahallesi	1.271	625	646
Çeşme Mahallesi	487	245	242
Gezirler Mahallesi	516	267	249
Müftü Mahallesi	141	65	76
Onaç Mahallesi	322	158	164
Pazar Mahallesi	375	185	190
Sinan Mahallesi	322	165	157
Sökmen Mahallesi	128	59	69
Yeni Mahallesi	813	394	419

Çizelge 3.1.6'ya göre Atabey ilçesine bağlı köylerden en fazla nüfusa sahip İslamköy olup en az nüfusa sahip köy ise Bayat Köyüdür (Url-21).

Çizelge 3.1.6. Atabey ilçesinin köylere göre nüfusu (Url-21)

KÖY ADI	TOPLAM NÜFUS	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
Bayat Köyü	80	41	39
Harmanören Köyü	313	149	164
İslamköy Köyü	897	453	444
Kapıcak Köyü	65	35	30
Pembeli Köyü	91	40	51

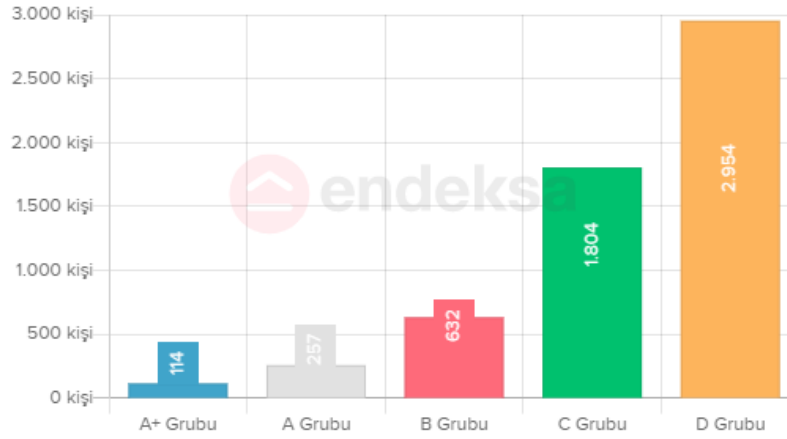
Atabey ilçesinde Şekil 3.1.10'a göre 65 yaş ve üzeri nüfusun daha fazla olduğu görülmektedir (Url-27).

Şekil 3.1.10. Atabey ilçesinin yaşa göre nüfus dağılımı (Url-27)

3.1.1.5. Sosyo ekonomik özellikler

Şekil 3.1.11'de Atabey ilçesinin sosyo ekonomik seviyesi gösterilmektedir. Kullanılan parametreler negatif ve pozitif etkilere göre sınıflandırılmaktadır. Etkin yaş grubu, arsa emlak değeri, konut kira ve satış değerleri, eğitim seviyesi, hane büyüklüğü, iş yeri sayısı, Atm-banka sayıları, harcama alışkanlığı dağılım oranları ve yaşlı nüfus oranı gibi parametreler kullanılarak ortaya konulmuştur (Url-27).

Şekil 3.1.11. Atabey ilçesi sosyo ekonomik seviyesi (Url-27)

3.1.1.6. Sağlık, eğitim ve kültürel yapı varlığı ve potansiyeli

Atabey ilçe merkezinde 1 tane Atabey aile sağlık merkezi ve Atabey ilçesine bağlı İslamköy kasabasında 1 tane sağlık ocağı bulunmaktadır. Atabey İlçesi'nde 8 adet eğitim, 1 adet sağlık, 2 adet kütüphane, 1 adet müze, 27 adet dini tesis alanı bulunmaktadır (Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2015: 40-46; Isparta İl Sağlık Müdürlüğü, 2018; Diyanet İşleri Başkanlığı, 2018).

Atabey ilçesinde 1 tane MYO, 4 tane ortaokul, 2 tane ilkokul, 3 tane lise, 1 tane sanat okulu, 1 tane anaokulu ve 1 tane Halk eğitim merkezi bulunmaktadır (Url-28). Atabey ilçesinde bulunan okullara ait okulun adı, derslik sayısı, öğretmen sayısı ve öğrenci sayısına ilişkin bilgiler Çizelge 3.1.7'de verilmiştir.

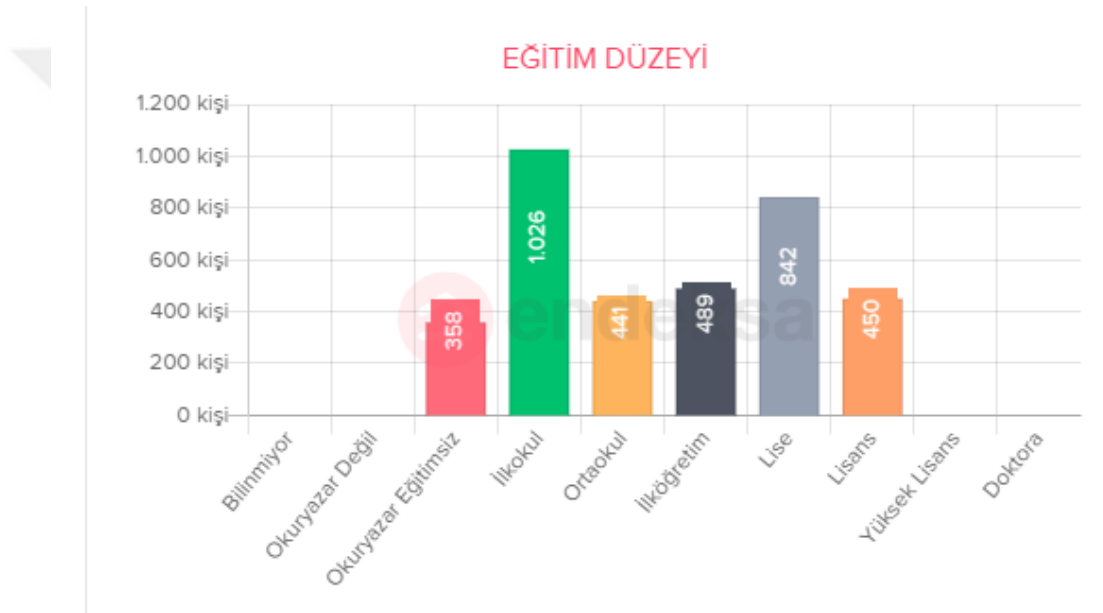
Çizelge 3.1.7. Atabey ilçesinde bulunan okullar ile ilgili bilgiler (Url-28)

Okul adı	Derslik sayısı	Öğretmen sayısı	Öğrenci sayısı
Atabey İslamköy Hacı Yahya Demirel Yatılı Bölge Ortaokulu	9	13	52
Mustafa Sökmen Ortaokulu	7	15	58
Atabey İmam Hatip Ortaokulu	4	8	43
Atabey 75.Yıl Ortaokulu	9	18	128
İslamköy İlkokulu	5	6	40
Atatürk İlkokulu Atabey Hacı Naciye Kasap Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	21	17	97

Çizelge 3.1.7. Atabey ilçesinde bulunan okullar ile ilgili bilgiler (Url-28) (Devam)

Atabey Anadolu Lisesi	8	19	125
Mehmet Yıldızlı Anadolu İmam Hatip Lisesi	4	9	16
Öğretmen Evi ve Akşam Sanat Okulu	0	0	0
Dursun Aksoy Anaokulu	4	5	70

Şekil 3.1.12’de Atabey ilçesinin sahip olduğu eğitim düzeyleri ve kişi sayıları verilmiştir ve şekle göre Atabey ilçesinin büyük bir oranı ilkokul mezunu olduğu görülmektedir.

Şekil 3.1.12. Atabey ilçesinin eğitim düzeyi (Url-27)

Atabey ilçe merkezinde 1 tane Atabey aile sağlık merkezi ve Atabey ilçesine bağlı İslamköy kasabasında 1 tane sağlık ocağı bulunmaktadır.

3.1.1.7. Sosyo kültürel yapı potansiyeli

Atabey İlçesi’nde 8 adet eğitim, 1 adet sağlık, 2 adet kütüphane, 1 adet müze, 27 adet dini tesis alanı bulunmaktadır (Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2015: 40-46; Isparta İl Sağlık Müdürlüğü, 2018; Diyanet İşleri Başkanlığı, 2018).

3.1.1.8. Tarım ve hayvancılık sektörü ve potansiyeli

Atabey Ovası'nda, önceleri kuru tarım alanları yaygın olarak bulunmakta iken, özellikle 1974 yılında DSİ tarafından gerçekleştirilen Atabey Ovası sulama projesinin tamamlanmasından sonra sulu tarım alanlarının oldukça fazla yer tuttuğunu görmekteyiz. Sulu tarım alanlarının içinde sebze alanları ve meyve bahçeleri oldukça fazladır. Gül, elma, vişne, kiraz yetiştiriciliği yanında buğday ve arpa üretimi de gerçekleştirilmektedir. Ovada sebze ve kavak üretimi oldukça yaygındır (Url-22). Atabey ilçesinin tarımsal durum ve dağılımı Çizelge 3.1.8'de verilmiştir (Url-10).

Çizelge 3.1.8. Tarımsal durum ve arazi dağılımı (Url-10)

TANIM	ALAN
İlçe Yüzölçümü	305.000 Dekar
Tarım Alanı	73.862 Dekar
Orman alanı	63.480 Dekar
Mera Alanı	7.267 Dekar
Diğer (Akarsu, Gölet, 2B, Kadastro dışı Arazi Yerleşim alanı)	160.391 Dekar
Toplam	305.000 Dekar

Çizelge 3.1.9'a göre Atabey ilçesinde tarımsal alan olarak en fazla tarla bitkileri bulunmaktadır. Ardından sırayla; nadas, kavaklık ve kullanılmayan alanlar, meyvelikler, sebzelikler, endüstri ve süs bitkileri ve bağlar şeklindedir.

Çizelge 3.1.9. Tarım alanlarının dağılımı (Url-10)

ÜRÜN CİNSİ	Ekiliş Miktarı	Yüzdelik Dilim (%)
Tarla Bitkileri Alanları	46.209 Dekar	63,00
Sebzelikler	2.745 Dekar	4,00
Meyvelikler	9.740 Dekar	13,00
Bağlar	642 Dekar	1,00
Endüstri ve süs Bitkileri	715 Dekar	1,00
Nadas, Kavaklık ve Kullanılmayan Alanlar	13.811 Dekar	19,00
TOPLAM	73.862 Dekar	100

Tarla bitkileri alanları Çizelge 3.1.10'a göre en fazla İslamköy'de bulunmaktadır. Sebzelikler en fazla İslamköy'de, meyvelikler en fazla Harmanören'de, endüstri

ve süs bitkileri en fazla Atabey merkezde, bağlar en fazla İslamköy'de ve son olarak nadas, kavaklık vb. ve kullanılmayan alanlar en fazla Kapıcak'ta bulunmaktadır (Url-10).

Çizelge 3.1.10. Tarım alanlarının yerleşim birimlerine göre dağılımı (Url-10)

Ürün Cinsi	Ekiliş Miktarı (Dekar)	Merkez	İslamköy	Harmanören	Pembeli	Kapıcak	Bayat
Tarla Bitkileri Alanları	46.209	18.330	19.846	4.157	2.051	118	1.707
Sebzelikler	2.745	750	1.600	250	80	5	60
Meyvelikler	9.740	3.070	2.300	3.900	305	17	148
Endüstri ve süs Bitkileri	715	223	170	120	15	175	12
Bağlar	642	175	200	150	65	50	2
Nadas, Kavaklık vb. ve Kullanılmayan Alanlar	13.811	4.052	2.060	2.500	442	4.395	362
Sabit Rakamlar	73.862	26.600	26.176	11.077	2958	4.760	2.291

Atabey ilçesine ait tarımsal ürünlerin ekiliş miktarları Çizelge 3.1.11'de verilmiştir. İlçede en fazla arpa ve en az mantar ekildiği görülmektedir.

Çizelge 3.1.11. Tarımsal ürünlerin ekiliş miktarı (Url-10)

ÜRÜNLER	Ekiliş Alanı (da)	ÜRÜNLER	Ekiliş Alanı (da)	ÜRÜNLER	Ekiliş Alanı (da)
Armut	170	Kabak	52	Fidan	160
Arpa	28.755	Karpuz	691	Fiğ	1.758
Ayva	110	Kavak	318	Gül	600
Badem	45	Kavun	694	Haşhaş	1.388
Barbunya	55	Kayısı	61	Hıyar	142
Bal Kabağı	50	Kiraz	3.059	Kabak	52
Biber	18	Korunga	60	Şeker Pancarı	4.446
Buğday	400	Lavanta	78	Tritikale	145
Ceviz	926	Mantar	1	Üzüm	611
Çilek	26	Mısır (Hasıl)	112	Vişne	135
Domates	390	Nohut	25	Yonca	1.700
Dom. Salça	250	Silaj Mısır	1.221	Yulaf	460
Elma	4.268	Şeftali	616	Kavaklık alanları	2.500
Erik	350	Fasulye	193	Nadas Alanı	6.104
Kullanılmayan Alan	5.207				
GENEL TOPLAM					73.862

Atabey ilçesi ve ilçeye bağlı köylerde bulunan büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları Çizelge 3.1.12'de verilmiştir. Sığır sayısı en çok Atabey merkezde

bulunurken, koyun sayısı en çok İslamköy’de ve keçi sayısı en çok Atabey merkezde bulunmaktadır.

Çizelge 3.1.12. Atabey ilçesi büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları (Url-10)

	Sığır Sayısı	Koyun Sayısı	Keçi Sayısı
Merkez	3.211	3.149	5.697
Bayat	123	263	69
Harmanören	850	1.387	1.127
Kapıcak	226	1.167	1.534
Pembeli	75	587	319
İslamköy	1608	1.925	12
Toplam	6.093	8.478	9.758

Arılı kova sayısı Çizelge 3.1.13’e göre Merkezde 320, Bayat köyünde 60, Harmanören Köyünde 32, Kapıcak Köyünde 0, Pembeli Köyünde 100 ve son olarakta İslamköy’de 0 tane bulunmaktadır.

Çizelge 3.1.13. Arılı kovan sayısı (Url-10)

	Arılı Kovan Sayısı
Merkez	320
Bayat	60
Harmanören	32
Kapıcak	0
Pembeli	100
İslamköy	0
Toplam	512

3.1.2. Atabey ilçesinin doğal ve kültürel turizm değerleri

Atabey ilçesi doğal ve kültürel turizm değerleri açısından önemli zenginliklere sahip olmasının yanında Antik dönemlerde de önemli bir bölge olduğu görülmektedir. Antik Çağ’da Agrai veya Agpia olarak bilinen Atabey yöresi MÖ 334’te Büyük İskender’in egemenliği altına girmiştir. Isparta Valiliği tarafından yayınlanmış İlçe tanıtımlarına göre Atabey ilçe sınırları içinde en eski yerleşim yeri olarak Pembeli Höyük’te Erken Kalkolitik malzemesi ele geçirilmiştir. Harmanören Köyü’nde bulunan Göndürle I ve Göndürle II Höyüklerinde yapılan kazılarda çıkan malzemelerin, İlk Tunç Çağ Dönemine ait olduğu bilinmektedir. Atabey’in Bayat Köyü’nde Seleukeia Sidera Antik Kenti bulunmaktadır. Isparta ve civarının 1204’te III. Kılıç Arslan zamanında fethedilmesinin arkasından, Atabey Anadolu Selçuklular’ın uç kumandanlarından Gazi Ertokuş Bey

tarafından Bizanslılardan alınmış ve bir üs haline getirilmiştir. Atabey, 1390'lı yıllarda Osmanlı hakimiyetine girmiştir (Url-16). İlçe sınırları içinde bulunan başlıca doğal, tarihi ve kültürel turizm değerleri; Harmanören (Göndürle)'de meydana çıkartılan 41 Küp Mezar, Sidera Bayat Harabeleri, Ertokuş Medresesi, Sinan Camii, Feyzullah Paşa Cami, Burhanettin Paşa Camii, Antik Su yolu, Koca Tepecik Mevki Yerleşim alanı, Seleukei Antik Kenti, Kırık Minare (Cuma) Cami, Atabey Kısık Vadisi, Atabey Göleti, Atabey Çayırılı Mescit, Atabey At Çiftliği, Onaç Çeşmesi, Atabey Orta Hamamı, Atabey Aşağı Hamam, Atabey Belediye Hamamı (Yukarı Hamam, Mimar Hamamı, Çeşme Mah. Hamamı), Veli efendi türbesi, 19 adet tescilli bina, Balıklı çeşme kalesi, Odalarüstü Mevki Kaya Mezarı, Yassıardıç kale kalıntısı, Pamuklu Höyük, Alaca Mescit, Sırçalı Nekropolü, Barla dağı şeklindedir. Atabey ilçesine bağlı İslamköy kasabasının turizm değerleri ise; Topalinoğlan Nafiz İsmail Çeşmesi, Hacı Kavas Çeşmesi, Hıdır Cami Çeşmesi, Park Çeşmesi, Ağaların Çeşmesi, Hacı Ömer Sarnıcı ve Çeşmesi, Arapoğlu Çeşmesi (Kösekhahyaların Çeşme), Hatıpların Çeşmesi, Aşağı Harman Çeşmesi, Goca Cami (Rüstem Paşa Cami) Çeşmesi, Cıgalların Çeşmesi, İslamköy Tarihi Hamamı, Hızır Cami veya Hıdır Cami, Rüstem Paşa Cami, Yeni Cami (Aşağı Harman Cami), Şehriban Hatun Cami, Arapoğlu Cami, Orta Mescit Cami (Koçakların Mescit), Ağaların Mescit, Çalça Dede Türbesi, Gökmen Dede (Çıtlık Dede) Türbesi, Koyun Dede Türbesi, Çiftçi Dede Türbesi, Goca Cami Önündeki Dede Türbesi, Karaman Ailesi Bahçesindeki Dede Türbesi, İzzet Ağanın Mezarı, Deliklidaş (İslamköy Mezarlığında), Toplam 43 (1 sarnıç, 2 çeşme, 40 ev) adet tescilli yapılar, Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi, Süleyman Demirel Devlet Anıt Mezarı (Çalca Tepe), Tarihi Yağhaneler (Ahmet Okkalı, Aziz Okkalı, Sezgin Yılmaz ve Hüseyin Aykut yağhaneleri), Tarihi su sarnıcı, Alaadin Öztürk Sabunhanesidir (Gül, Akın ve Pekköz, 2019).

Atabey ilçesi aynı zamanda Konya-Antalya kervanyolu ve Kuzey Pisidia antik yolları üzerinde yer almaktadır (Demirci, 2014). Wikiloc (2020)'ye göre Atabey ilçesinde 11 adet turizm rotası olduğu tespit edilmiştir. Bu rotalar; Çifte Göletler Kısa Parkur, Çifte Göletler Uzun Parkur, Ertokuş Medresesi-Eğirdir-Anamas-Yaylası-Pınargözü Parkuru, Kısık Vadisi Parkuru, Atabey-Gönen yaylası Parkuru, Atabey - Anadolu Mahallesi Parkuru, Atabey kros Parkuru, Atabey - Isparta

Parkuru, Atabey gölet 1 Parkuru, Atabey - Isparta Parkuru ve son olarak Çifte barajlar Parkurudur.

Isparta Atabey ovasında kuş gözlemciliği ekoturizm değeri olabilecek çeşitli kuş türlerine rastlanmaktadır. Atabey Ovası'nda 16 takıma ait 33 familyadan 99 kuş türü tespit edilmiştir. Bu kuş türlerinden 8'i su kuşu olup, sulak alanlarda yaşamaktadır (Aksan ve Mert, 2016). Bu kuş türleri arasında IUCN uluslararası kırmızı listede *Circus macrourus* (S. G. Gmelin, 1770) NT (Neredeyse tehdit altında) ve *Falco cherrug* (Gray, 1834) EN (Tehlikede) kategorisindedir (IUCN, 2015; Eken vd., 2006). Isparta-Atabey karayolu üzerinde şehir merkezine 18 km uzaklıkta, Bayat Köyü sınırları içerisinde bulunan tepeden yamaç paraşütçülüğü faaliyeti yapılabilmektedir (Url-12).

Ayrıca Atabey ilçe merkezinde yer alan Agrae kenti modern ilçe merkezi altında kalmıştır. Birkaç mimari parça dışında kentten herhangi bir kalıntı yoktur. İlçe merkezinin kuzeybatısında Kapıcak Köyü yakınında Parlais (Barla) ve Prostanna (Eğirdir) şehirlerinin sınırlarını belirleyen bir sınır yazıtı bulunmaktadır. Agrae Bizans döneminde Seleukeia ile birlikte bir piskoposluk merkezidir (Url-18).

3.1.2.1. Somut olmayan değerler

Gelenek ve görenekler: Atabey İlçesi gelenek ve görenek bakımından çeşitli adetlere sahiptir ve bunlar; cami önü, bayram aşısı, gezek ve yağmurcuğa çıkmak şeklindedir. Cami önü; Ramazan ayında Perşembe ve Pazar günleri ikinci namazından sonra gerçekleştirilen, kaplarda çocuklar için incir kurusu, kuru üzüm, fındık, leblebi şekeri, hünnap, lokma baklava dağıtılır ve çocuklara özgü bir gelenektir (Kıyıcı, 1995).

Bayram Aşısı; ekonomik yönden durumu iyi olan aileler ramazan bayramının birinci günü kuşluk vakti kendi mahallesinde bulunanlara yemek verir (Kıyıcı, 1995).

Gezek; Bayram geceleri, gençlerin kur'a ile tespit edilen bir evde yemek yemeleri ve yemeği takip eden eğlence olarak bilinen ve gençlerin, çeşitli oyunlar oynayarak ve sohbetlerle hoşça vakit geçirmeleridir (Url, 23).

Yağmurcuğa Çıkmak; Eski zamanlarda yağmur yağmadığında çocuklar bir sopanın ucuna bağladıkları bez parçası ile, sopayı taşıyan çocuk önde ve diğerleri arkada olmak üzere maniler söyleyerek evleri dolaşırlar ve buralardan bulgur, kıyma, yağ, meyve gibi yiyecekler toplanırmış ve çocukların gittikleri evlerde yiyecek verilirmiş, çocukların bu manileri ile dualarının kabul edilerek yağmur yağacağına inanılırmış (Url-23).

Söylenceler (efsaneler): Atabey İlçesine ait efsane şu şekildedir; Gelincik Ana Efsanesi; Atabey İlçesinin kuzeydoğusunda bulunan Barla Dağı önceden Gelincik Dağı olarak da bilinmektedir. Buraya Antalya'dan Sarıkeçili adi verilen Yörükler göç etmektedir. Bir zaman yine Yörükler oraya gelir ve bir çadır kurarlar, oraya yerleştikten sonra ailenin gelini onlara yemek yapmak için ateş yakmaya gider ve kaynana da gelinin başındadır ve geline ateş yakıp yemek pişirmesini emreder gelin dışardan odun toplamaya gider ve ocağa ateş yapmak için uğraşır tabi o zamanlar kibrit olmadığından iki taşı birbirine sürttürerek ateşi yakmaya çalışır ama gelincik narin elleriyle ateş yakmayı başaramaz ve kaynanası gelinciğe kızar gelin çok üzülür ve son anda ateşi yakmayı başarır ama ateşle birlikte kendi de yanar oradaki yaşayan insanlar kurtarmaya gelseler de başarılı olamazlar ve gelincik orada can verir, ocağın olduğu yere bir mezar kazılır ve gelincik oraya gömülür. Onun ruhunun erenlere evliyalara karıştığı kabul edilir. Onun için her göç başlangıcında onun kabri başında kurbanlar kesilir ve dua edilir, bu gelincikten dolayı o dağa 'Gelincik Ana' adı verilmiştir (Kıyıcı, 1995).

Giyim kuşam özellikleri: Atabey (Agros), 16. yüzyılda Hamit Sancağı'ndaki 16 pazaryerinden birisidir. Nahiyein Pamuklu (Pembeli) köyünde yetiştirilen pamuğun işlenmesi sonucu dokunan ve Osmanlı ülkesinde "Donluk" denilen kumaşı oldukça ün kazanmıştır (Url-17). Ayrıca atabey İlçesinin giyim kuşam özellikleri Isparta ile benzerlik göstermektedir. Isparta ve Atabey İlçesinin yöresel giyim kuşamları Şekil 3.1.13'te verilmiştir. Orta yaş grubundaki kadınlar

köylerde pazen kumaştan pazen kumaş şalvar giymektedirler ve başlarına, kenarları oyali beyaz yaşmak örtünmektedirler. Orta yaş ve üzerindeki kadınlarsa, siyah kumaştan yapılan, geniş bir etek ile yalnızca yüzleri görülebilecek şekilde siyah bir örtü örtünmektedirler (Anonim, 1998; Kartal, 2011).

Şekil 3.1.13. Isparta ve Atabey İlçesi yöresel kadın giyimi (Kültür Portalı, 2020)

3.1.2.2. Turizm sektörü ve potansiyeli

Atabey ilçesinde sadece 1 adet konaklama tesisi bulunmaktadır ve oda sayısı 12, yatak sayısı ise 20 adettir (Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2020). Atabey İlçesi ve çevresinin turizm potansiyelleri Şekil 3.1.14’te yer almaktadır (Url-29).

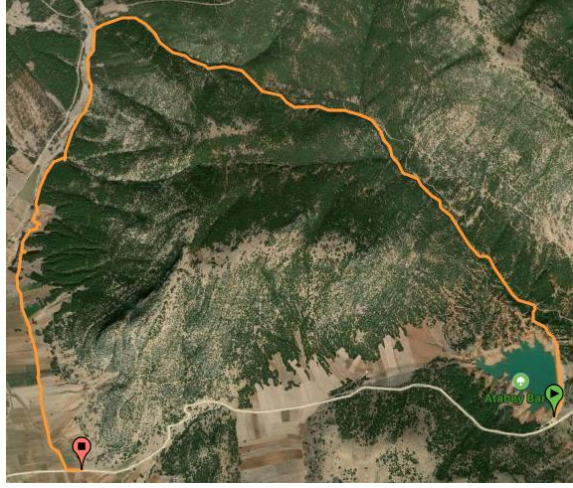

Şekil 3.1.14. Atabey ilçesi turizm potansiyeli (Url-29)

3.1.2.3. Mevcut turizm rotaları ve tarihi kervanyolu

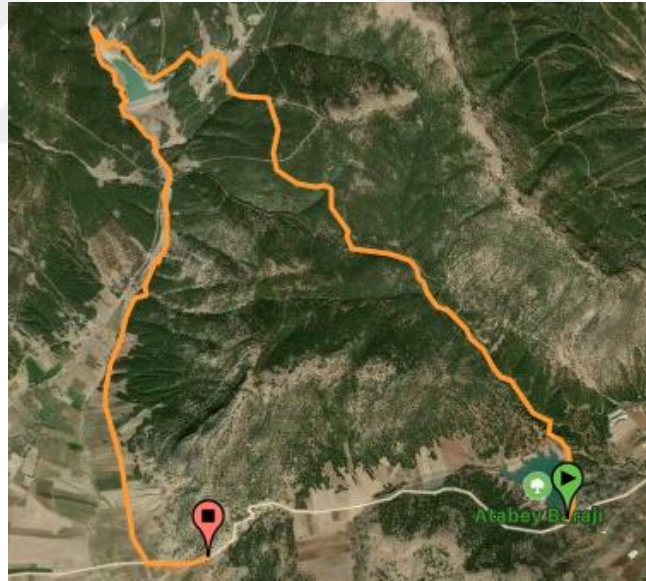
Atabey yöresinde internet ortamında öngörülen 11 doğa yürüyüş rotaları tespit edilmiştir. Ancak rotalar sadece çizgisel olarak basitçe belirlenmiş ve uzunlukları tanımlanmıştır. Herhangi bir envanter çalışması yapılmadan doğa yürüyüşü etkinliği için öngörülen rotalardır. Rota üzerinde hangi doğal ve kültürel turizm değerlerin olduğu ve hangi noktalarda neler yapılacağı tanımlanmamıştır. Rotalar aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

Rota 1 (Çifte Göletler Kısa Parkur): 9,22 kilometre olan bu rota kolay derecededir, gezi ve yürüyüş için uygun bir parkurdur. Parkurun gösterimi Şekil 3.1.15'te verilmiştir (Wikiloc, 2020).

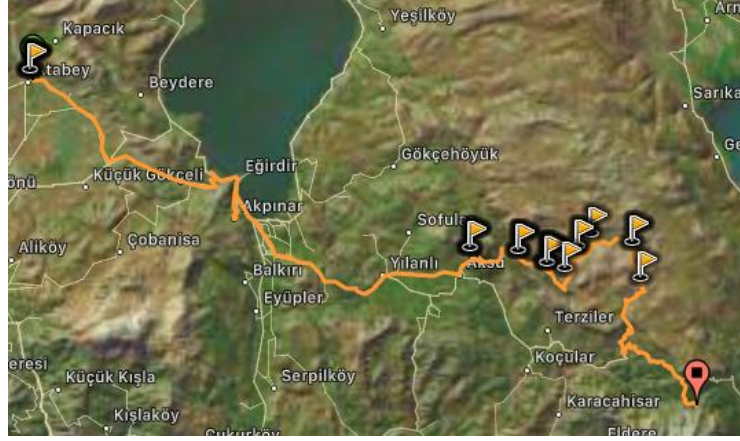
Şekil 3.1.15. Atabey ilçesi çifte Göletler kısa parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 2 (Çifte Göletler Uzun Parkur): 13,39 kilometre olan parkur orta zorluktadır, gezi ve yürüyüş için uygun bir parkurdur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.16'da verilmiştir (Wikiloc, 2020).

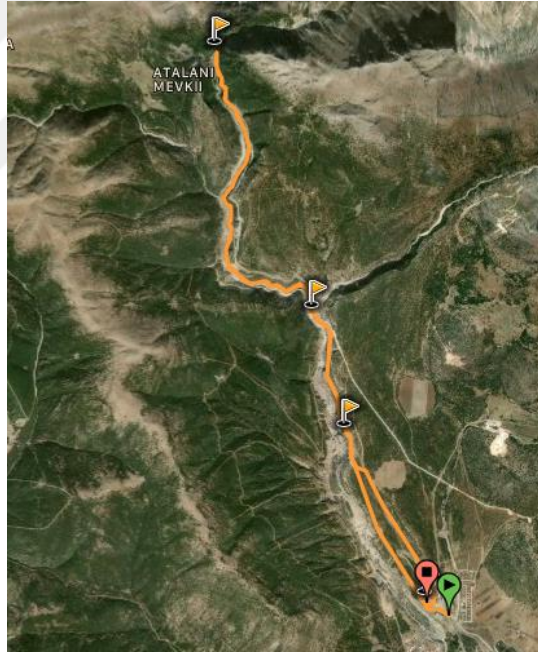
Şekil 3.1.16. Atabey ilçesi çifte göletler uzun parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 3 (Ertokuş Bey Medresesi-Eğirdir-Anamas Yaylası- Pınargözü Parkuru): 117,41 kilometre olan parkur orta zorluktadır, arazi motosikleti için uygun bir parkurdur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.17'de verilmiştir (Wikiloc, 2020).

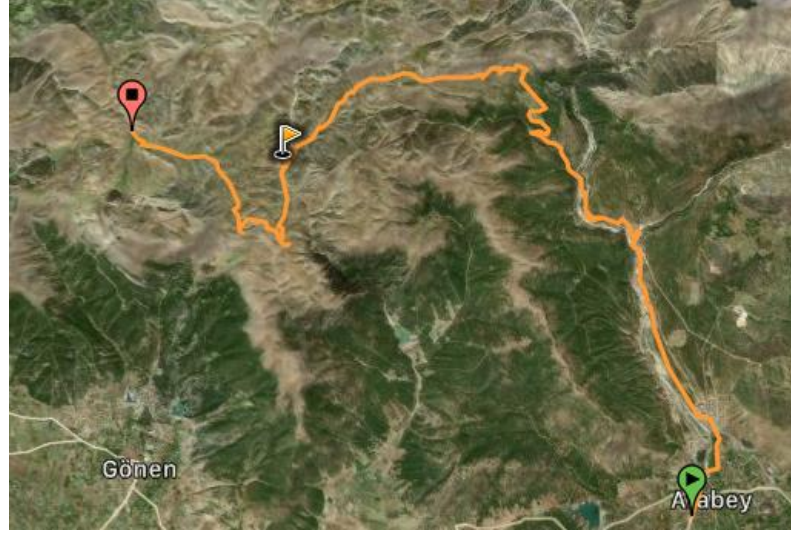
Şekil 3.1.17. Ertokuş Bey Medresesi-Eğirdir-Anamas Yaylası- Pınargözü parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 4 (Kısık Vadisi Parkuru): 16,64 kilometre olan parkur kolay derecedir ve motosiklet için uygundur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.18’de verilmiştir.

Şekil 3.1.18. Kısık vadisi parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 5 (Atabey-Gönen yaylası Parkuru): 27,75 kilometre olan parkur orta zorluktadır ve Türkiye’nin off road rotalarına girmektedir. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.19’da verilmiştir.

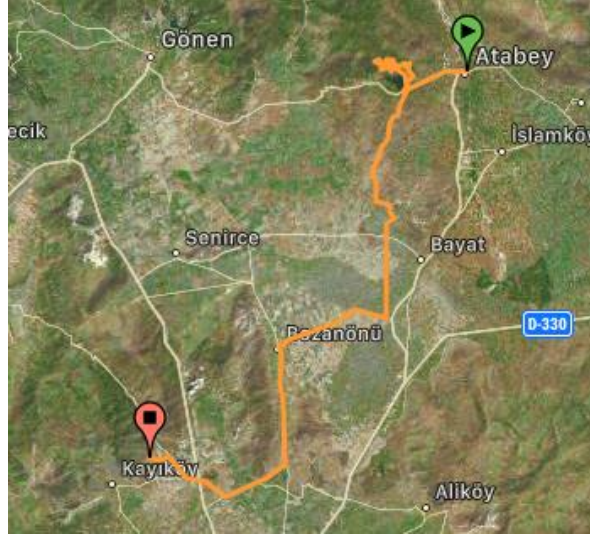
Şekil 3.1.19. Atabey-Gönen yaylası parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 6 (Atabey - Anadolu Mahallesi Parkuru): 23,9 kilometre olan parkur orta zorlukta ve bisiklet için uygundur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.20’de verilmiştir (Wikiloc, 2020).

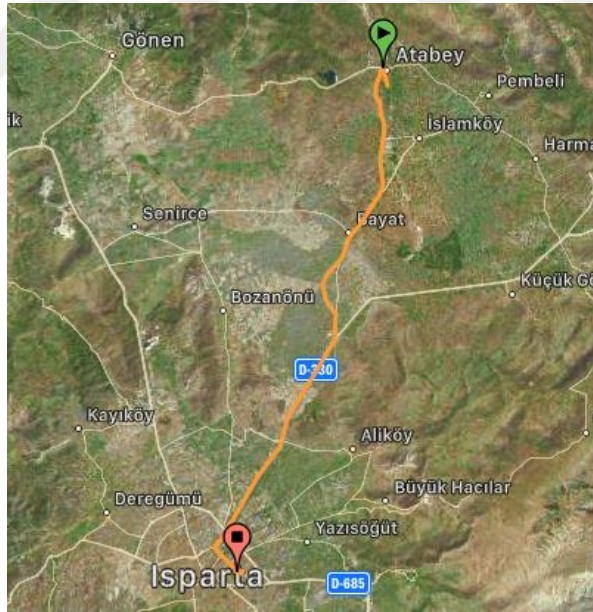
Şekil 3.1.20. Atabey-Anadolu mahallesi parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 7 (Atabey Kros Parkuru): 35,27 kilometre olan parkur kolay derecedir ve rotada ne kullanılacağı belirtilmemiştir. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.21’de verilmiştir (Wikiloc, 2020).

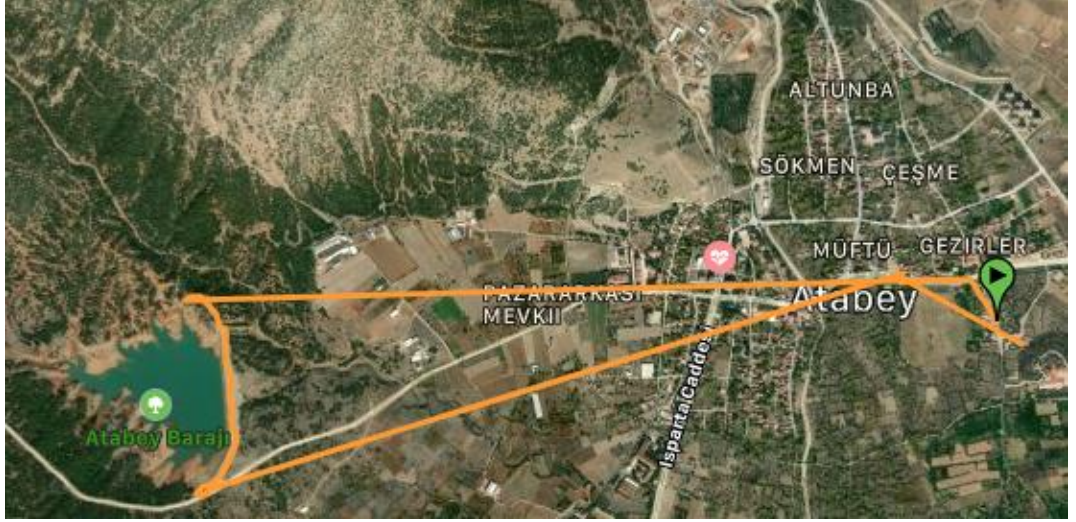
Şekil 3.1.21. Atabey kros parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 8 (Atabey-Isparta Parkuru): 25,79 kilometre olan parkur orta zorluktadır ve bisiklet için uygundur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.22’de verilmiştir (Wikiloc, 2020).

Şekil 3.1.22. Atabey- Isparta parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 9 (Atabey Gölet 1 Parkuru): 7,82 kilometre olan parkur orta zorluktadır ve gezi/yürüyüş için uygundur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.23’te verilmiştir (Wikiloc, 2020).

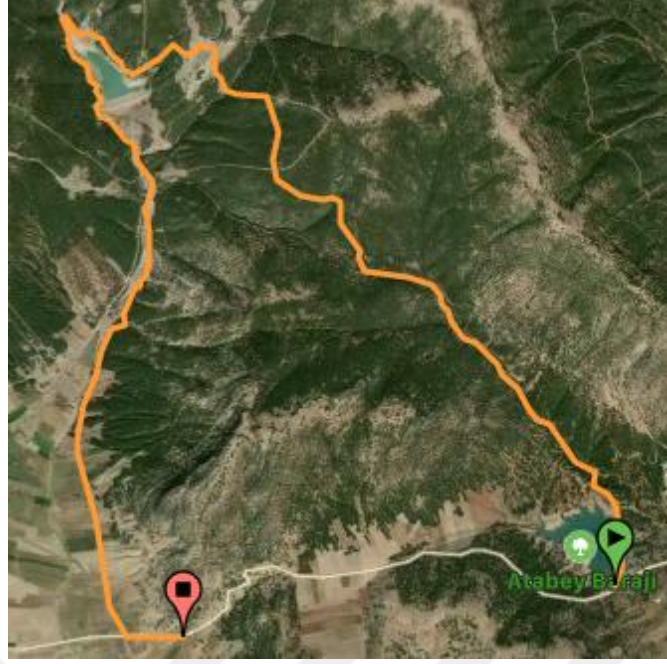
Şekil 3.1.23. Atabey Gölet 1 parkur (Wikiloc, 2020)

Rota 10 (Atabey-Isparta Parkuru): 21,82 kilometre olan parkur orta zorluktadır ve bisiklet için uygundur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.24'te verilmiştir (Wikiloc, 2020).

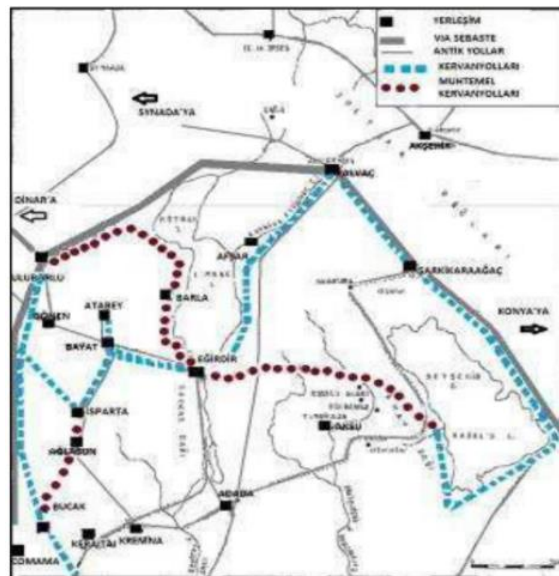
Şekil 3.1.24. Atabey- Isparta Parkuru (Wikiloc, 2020)

Rota 11 (Çifte barajlar Parkuru): 13,11 kilometre olan parkur orta zorluktadır ve gezi/yürüyüş için uygundur. Rotanın gösterimi Şekil 3.1.25'te verilmiştir (Wikiloc, 2020).

Şekil 3.1.25. Çifte barajlar parkuru (Wikiloc, 2020)

Atabey ilçesinden geçen tarihi kervan yolu: Şarkikaraağaç, Gelendost ve Eğirdir ilçeleri Selçuklu döneminde başkent Konya'dan güneydeki Antalya ve Alanya liman şehirlerine uzanan kervan yolu üzerinde oldukları için büyük önem taşımaktadır (Doğan, 2009). Demirci (2018)'in geliştirdiği Isparta ve ilçelerinden geçen kervan yolları, muhtemel kervan yolları, Via Sebaste yolu ve antik yollar Şekil 3.1.26'da gösterilmiştir.

Şekil 3.1.26. Isparta antik yollar ve kervan yolları haritası (Demirci, 2018)

Atabey ilçesinden geçen kervan yolu Isparta merkezden gelerek sağ tarafı Eğirdir ilçesine ve sol tarafı Atabey ilçesine bağlanmaktadır (Şekil 3.1.27.).

Şekil 3.1.27. Atabey ilçesinden geçen kervanyolu

3.2. Yöntem

Bu çalışmada, Atabey ilçesinin mevcut ve olası doğal ve kültürel peyzaj kaynak değerleri belirlenmiş, (CBS) ortamında bütüncül envanteri sayısallaştırılmış ve kullanıcı talep ve eğilimler belirlenmiş, veri analizleri yapılmış, ekoturizm açısından GZFT analizi ile mevcut durumu tespit edilmiş, ekoturizm eylem çerçevesi oluşturulmuş ve Atabey yöresi için turizm rotaları önerilmiştir. Çalışma yönteminin genel çerçevesi ve aşamaları aşağıda verilmiştir:

1. Aşama Kaynak Tarama ve veri elde etme: Tez için gerekli birçok kaynak taraması yapılmış ve incelenmiştir. Veri elde edilmesinde farklı haritalar, resmi dokümanlar ve raporlar, bilimsel yayınlar ve fotoğraflar, bilgisayar yazılım programları vb. kullanılmıştır.

- ✓ (NASA) ortaklaşa Gelişmiş Uzay kaynaklı Termal Emisyon ve Yansıma Radyometresi (ASTER) Küresel Dijital Yükseklik Modeli (GDEM) verileri ve uydu görüntüleri,
- ✓ TKP, 2019 verileri,
- ✓ Çalışma Alanında Mevcutta Uygulanmakta Olan Turizm Faaliyetleri ve Alt Yapı,
- ✓ Yöre İnsanın Sosyo-Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Yapısı,
- ✓ Araştırmada, elde edilen verileri çakıştırmak, veri tabanı oluşturmak ve depolanan bilgiyi sorgulamak için Arc GIS 10.7 programı,
- ✓ Maden Teknik ve Arama Genel Müdürlüğü, Yer Bilimleri Harita Görüntüleyici ve Çizim Editörü 2019, Jeoloji Verileri,
- ✓ Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü verilerinden elde edilen 1/25000 ölçekli iklim haritaları,
- ✓ Copernicus Europe's Eyes on Earth, 2018, Corine Arazi örtüsü verileri,
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2019, Antalya-Burdur-Isparta Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı
- ✓ TÜİK, 2019, İlçe Nüfus Verileri,
- ✓ Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, ulusal coğrafi veri servislerine erişim sağlamak amacı ile CVSH veri temini,

- ✓ İlçe ve yakın çevresine ilişkin, arazide yapılan yerinde gözlemler ve bu gözlemler sonucu çekilen fotoğraflardan yardımcı materyal olarak yararlanılmıştır.
- ✓ Yukardaki veriler dışında çalışma alanına yapılacak olan arazi çalışmaları ile bir takım ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği alanlar keşfedilip, Arc GIS 10.7 programında noktasal veri olarak işlenmiştir.

2. Aşama alan envanteri ve sörvey çalışmaları: Çalışma alanına ilişkin doğal ve kültürel kaynak değerlerinin envanteri yapılmıştır.

Alanın doğal ve kültürel peyzaj değerlerinin elde edilmesi ve sayısal altlıkların oluşturulması: Coğrafi konumu, iklimi, yüzey şekilleri, su kaynakları, bitki kuşağı, mülkiyet durumu, güneşe bakan yamaçlar ve tarihi ve kültürel alanları, yöreye ait somut olmayan kültürel değerlerin vb. Atabey ilçesinin peyzaj karakterini ortaya koyacak birçok değeri yukarıda belirtilen sayısal altlıklar temin edilerek yapılmıştır.

Bilgisayar ortamda elde edilemeyen veriler Atabey ilçesine günü birlik arazi çalışmaları ile fotoğraf çekimi, yöre halkıyla sohbet edilerek ortaya konulmuştur.

Envanter ve sörvey çalışmaları ile Arc GIS ortamında doğal ve kültürel veriler sayısal altlık haritalara alansal, noktasal veya çizgisel olarak belirtilmiştir.

- **Doğal Faktörler:** Eğim, Yükseklik, Yaban hayatı (Kuş türleri, yabani ördek, yaban atı vb.), ilginç hayvan türleri, Orman varlığı ve bitki örtüsü, İlgi çekici vejetasyon (bitki) formları ve arazi formları, Peyzaj çeşitliliği, Panoramik noktalar varlığı(Vista noktaları), İlginç jeolojik oluşumların varlığı Bitki türleri veya peyzaj öğelerinin enderliği (endemik türler ve ekosistemler, büyüklüğü, yaşı veya dış görünüşleri nedeniyle ilgi çeken bitkiler), su kaynaklarının varlığı (göl, dere, gölet, vadi, dere vb.), iklim verileri (sıcaklık, nem ve yağış vb).

- **Kültürel faktörler:** Arkeolojik alanlar (anıt, ören yeri vb.), Tarih öncesi kalıntılar, tarihi mekanlar(eski köy yeri, panayır yeri, tarihi yol güzergah), yerel kültür ve yerel kimliği yansıtacak faktörler(el sanatları, gastronomi değerleri, gelenek ve görenekleri vb.), tarihi ve kültürel olaylar (fuar, panayır, folklorik törenler), spor olanakları (yüzme, rafting, dağcılık vs.), somut olmayan kültürel değerler, ulaşılabilirlik / altyapı, İnanc açısından önemli yerler (camii, türbe, yatır, adak yeri, vb.), politik ve sosyal koşullar; tutarlı politik /sosyal durum, can güvenliği, yerel halkın konukseverliği, turizm alanındaki yerel potansiyel işgücü vb.

Alanda anket çalışması: Atabey yöresi için doğal ve kültürel değerlerin ekoturizm açısından potansiyelinin ortaya konulması ve kullanıcı talep ve eğilimlerin belirlenmesi için anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket formunda profil bilgileri (eğitim, yaş, cinsiyet, meslek, gelir durumu), kavramsal faktörler, kentsel ekoturizm eğilimleri ve talepler yer almıştır. Anket çalışmaları yüz yüze gerçekleştirilecek ve bir anket uygulaması yaklaşık 20- 30 dakika arasında doldurulmuştur. Anket, Atabey ilçesindeki yöre insanlarına uygulanmıştır. Anket çalışmasında ihtiyaç duyulan örneklem büyüklükleri Çizelge 3.2.1 'de verilen değerlere göre belirlenmiştir (Baş, 2006). Atabey ilçesinin 2019 yılı ilçe toplam nüfusu 5761 olarak kabul edilmek suretiyle $\pm$ %5 Örneklem hatası dikkate alınarak örnek büyüklüğü en az 370 kişi olarak belirlenmiştir. Ancak hata payı düşünülerek uygulamada toplam 409 kişiye birebir anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 3.2.1. Anket çalışmasında ihtiyaç duyulan örneklem büyüklükleri listesi (Baş, 2006)

	$\alpha=0.05$ için örneklem büyüklükleri					
	$\pm\%3$ Örnekleme hatası (d)		$\pm\%5$ Örnekleme hatası (d)		$\pm\%10$ Örnekleme hatası (d)	
Hedef Kitle Büyüküğü (N)	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q=0.2	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q=0.2	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q=0.2
100	92	87	80	71	49	38
250	203	183	152	124	70	49
500	341	289	217	165	81	55
750	441	358	254	185	85	57
1.000	516	406	278	198	88	58
2.500	748	537	333	224	93	60
5.000	880	601	357	234	94	61
10.000	964	639	370	240	95	61
25.000	1023	665	378	244	96	61
50.000	1045	674	381	245	96	61
100.000	1056	678	383	245	96	61
1.000.000	1066	682	384	246	96	61
100.000.000	1067	683	384	246	96	61

Atabey Yöre halkına ve çalışma alanına gelen ziyaretçilere anketler uygulanmıştır. Anket Soruları; öncelikle katılımcı profili, ekoturizm ile ilgili kavramlar, ilgi ve beklentiler, Atabey kimlik değerleri, mevcut sorunlar ve öneriler şeklinde sorular sorulmuştur.

- **Uzmanlara GZFT yapılması**

Çalışmada Atabey yöresinin içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri belirlenmiş ve dışsal olarak ta çevreden kaynaklanabilecek fırsat ve tehditleri saptamak için uzman görüşleri dikkate alınmıştır. GZFT analiz tekniği 4 bileşeni vardır;

- Güçlü Yanlar (G) (=Strength): Alansal veya konu ile ilgili güçlü özelliklerin belirlenmesidir.
- Zayıf Yanlar (Z) (=weakness): Alan veya konu ile ilgili zayıf özelliklerin belirlenmesidir.
- Fırsatlar (F) (=Opportunity): Alan veya konu hakkında içte ve dışta oluşabilecek fırsatların belirlenmesidir.

- Tehditler (T) (=Threat): Alan veya konu ile ilgili tehlike, risk ve piyasa tehditlerin belirlenmesidir.

3. Aşama Analiz ve Değerlendirme

Alanın doğal ve kültürel peyzaj analizi: Atabey ilçesi çalışma alanına yönelik elde edilen envanter ve sörvey paftası ile ArcGIS 10.7 programında mevcut verilerin ilişkilendirilmesi ve yorumlanması sonucu kaynak analiz paftaları (eğim, bakı, yükselti, topografya, ulaşım, mevcut alan kullanımları, su kaynakları vb.), alana yönelik bulgular elde edilmiştir. Bu bağlamda alanın mevcut doğal ve kültürel ekoturizm değerleri paftası oluşturulmuştur.

Anket verilerinin analizi: Atabey yöresinde ekoturizm konusunda yöre insanları ve ziyaretçilerin talep ve eğilimlerini belirlemek amacıyla anket çalışmaları sonucu elde edilen verilerle IBM SPSS Statistics 20 paket programı kullanılarak analiz edilmiş ve frekans yüzdeleri belirlenmiştir.

GZFT verilerinin analizi: Çalışmada veri envanteri ve sörvey çalışmaları ve anket çalışmaları sonucu elde edilen bilgiler ışığında uzmanlara sorulmuş ve GZFT in son hali belirlenmiştir. Sonrasında GZFT altlığı uzmanlara 3' lü Likert puanlandırma tekniği (1 puan: az önemli, 3 puan: orta düzeyde önemli, 5 puan :çok önemli) ile puanlandırılmış ve her birinin toplam puana göre yüzde değerleri verilmiş ve önceliklendirmeye göre sıralanmıştır. envanter tekniğine “ 3'lü likert puanlama tekniği ile kombine edilmesi sonucu her bir GZFT grubu içindeki faktörlerine değerlerin ve önem sırasının belirlenmesi yani öncelik değerleri sayısal olarak ortaya konulmuştur.

Bu amaçla, Atabeydeki resmi kurum ve kuruluşlarda (Kaymakamlık, Atabey Belediyesi, Tarım İlçe Müdürlüğü vb) çalışan yönetici ve teknik elemanlar (10 kişi), peyzaj mimarı (15 kişi), ziraat mühendisi (15 Kişi) ve orman mühendisi (10 kişi) olmak üzere toplam 50 kişiye uygulanmıştır. Yukarıda belirtilen kriterler doğrultusunda her bir etkinlik için farklı kriterlere öncelik sıralaması yapıp puan verme şartıyla en uygun alan seçilecektir.

4. Aşama Sentez ve Çıktılar

Çalışmada elde edilen veri envanteri, anket ve GZFT analizleri göz önüne alınmak suretiyle Atabey yöresi ekoturizm eylem planı çerçevesi oluşturulmuş hedef, amaç ve eylemler tanımlanmıştır. Bu eylem çerçevesinde Turizm Rotaları öngörülmüştür. Atabey yöresinde doğa tabanlı, sürdürülebilir, çevreye ve yöre insanına ekonomik, sosyal, ekolojik fayda sağlayabilen, doğa tabanlı ekoturizm potansiyeline göre Atabey ekoturizm stratejik eylem planı ve turizm rotası önerileri getirilmiştir.

Turizm rotalarının belirlenmesi: Atabey İlçesinin doğal ve kültürel turizm değerleri alansal, noktasal ve çizgisel olarak ArcGIS 10.7 programında altlık haritalara işlendikten sonra mevcut ulaşım yolları, ulaşım mesafeleri dikkate alınarak rotalar belirlenmiştir. Atabey ilçesinin mevcut toprak, patika ve asfalt yolları sayısal verilerle doğal ve kültürel turizm noktaları ile ilişkilendirilmiştir. Turizm rotaları Network (Ağ) Analiz yöntemiyle yapılmıştır. Rotalar oluşturulurken izlenen yol şu şekilde sıralanabilir; yol ağı verisi-veri tabanı oluşturma ağ topolojisi oluşturma-ağ veri seti oluşturma-ağ analizi-en uygun rotadır. Bu rotaların belirlenmesinde ekoturizm kaynak değerleri ve içeriği, ulaşım süresi, ulaşım mesafesi, ulaşım tipi, mevcut yolun varlığı, eylemlerin karakteri gibi faktörler dikkate alınmıştır.

Bu kapsamda ziyaretçilerin yaya olarak yürümek suretiyle mesafe ve süre ilişkisi dikkate alınmıştır. Bilimsel olarak bir yayanın normal koşullarda yürüyerek 1 saatte ortalama 4km yol kat edilebilmektedir. Buna göre kısa mesafeli rotalar 2 saatten az, orta mesafeli rotalar 2- 6 saat arası ve uzun mesafeli rotalar ise 6 saatten fazla sürede kat edilecek şekilde kurgulanmıştır. Ayrıca rotalar üzerindeki etkinlik noktalarında hangi faaliyet veya eylemlerin yapılacağına yönelik öneriler de öngörülmüştür. Önerilen rotalarda yaya olarak veya bisiklet, atla, özel araçla veya toplu araçlarla ulaşım sağlanması mümkün olabilecektir.

Rotalarda öngörülen doğal ve kültürel ekoturizm noktalarında yapılacak olan faaliyetler/eylemler ortaya konulmuştur. Bu faaliyet tipleri belirlenirken ekoturizm ilkeleri göz önünde bulundurulmuştur ve Ekoturizm odaklı yapılan bu etkinlikler turizm rotası üzerinde bulunan her bir nokta için noktanın mekânsal özelliği göz önünde bulundurularak önerilmiştir. Faaliyet tipleri Çizelge 3.2.2’de verilmiştir.

Çizelge 3.2.2. Turizm rotaları için yapılacak etkinlikler

1. Fotoğraf çekimi	15. Kamp (Çadır ve karavanlı kamp) etkinliği
2. Manzara seyretme,	16. Peyzaj tasarımı ve çevre düzenleme
3. Bitki gözlemi ve inceleme faaliyetleri	17. Bağışta bulunma
4. Bitki budama, bakım ve ilaçlama vb. faaliyetleri	18. Kazı çalışmalarına katılma
5. Yaban Hayvanı gözlemi,	19. Alanın tarihine yönelik araştırma yapma ve bilgi toplama,
6. Yaban Hayvanı, koruma, bakım ve besleme faaliyetleri	20. Restore çalışmalarına katılma
7. Sokak hayvanlarının korunması ve bakımı faaliyetleri	21. Hamam kültürünü yaşatma
8. Doğa koruma farkındalık faaliyetleri	22. Çeşme kültürünü yaşatma
9. Öğrenme ve keşfetme faaliyetleri	23. Manevi yönden iç rahatlatma
10. Tarihi ve antik geziler	24. Kuş gözlemciliği
11. Çöp toplama,	25. Bilinçli bir şekilde tıbbi aromatik ve şifalı bitki toplama
12. Fidan dikimi ve ağaçlandırma faaliyetleri	26. Yöre halkına kazanç sağlama
13. Erozyon kontrol çalışmaları	27. Manevi yönden iç rahatlatma
14. Gül toplama etkinliği	28. Arkeolojik kazı çalışmalarına katılma

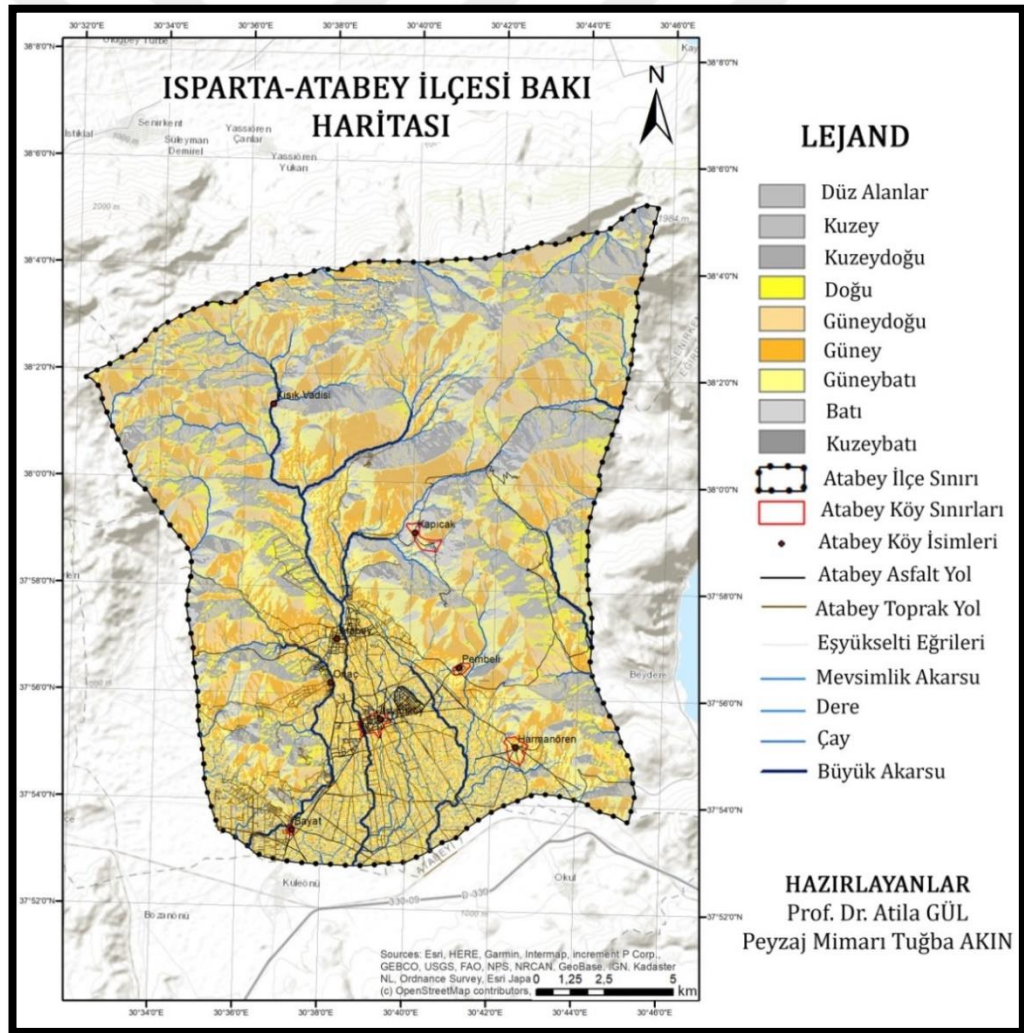
4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Atabey Yöresinin Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri Envanteri ve Analizi

4.1.1. Atabey yöresinin doğal kaynak değerleri envanteri ve analizi

4.1.1.1. Topoğrafik özellikleri

Bakı: Şekil 4.1.1'e göre Atabey ilçesinde en çok % 20,20'lik bir oranla Kuzey bakı ve en az % 9,67'lik bir oranla düz alanlar bulunmaktadır.

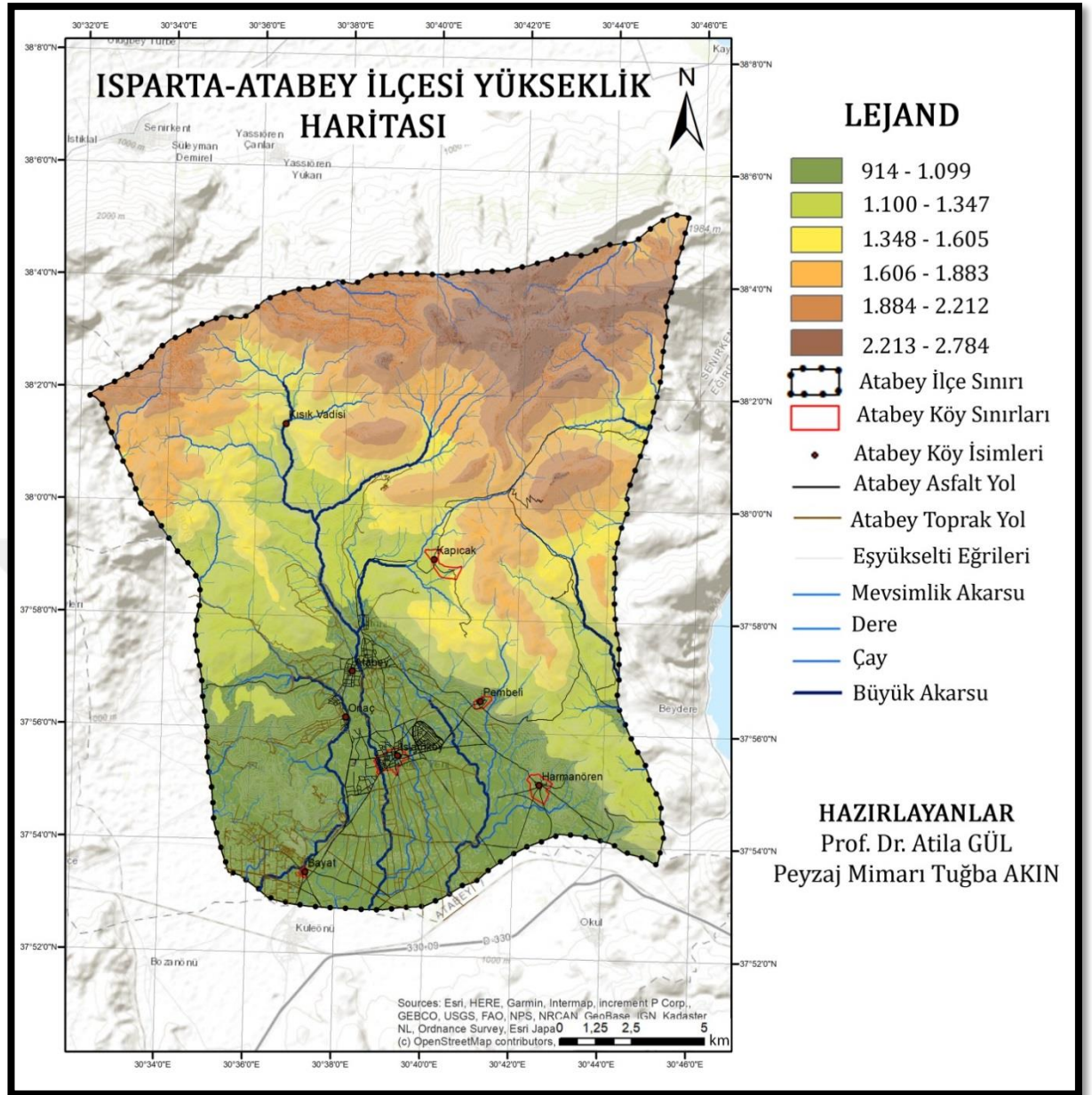
Şekil 4.1.1. Atabey ilçesi bakı haritası

Çizelge 4.1.1'e bakıldığında Atabey ilçesinin % 9,67'sini düz alanların oluşturduğu görülmektedir. Kuzey bakılı alanlar bölgenin % 20,20'sini, kuzeydoğu bakılı alanlar %10,04'ünü, doğu bakılı alanlar % 9,24'ünü, güneydoğu bakılı alanlar % 9,46'sını, güney bakılı alanlar % 11,39'unu, güneybatı bakılı alanlar % 10,09'unu, batı bakılı alanlar % 10,44'ünü, ve son olarak kuzeybatı bakılı alanlar bölgenin % 9,47'sini oluşturmaktadır. Atabey ilçesinin en çok kuzey bakılı bir alan olduğu haritadan görülmektedir.

Çizelge 4.1.1. Atabey ilçesi bakı grupları alan dağılımı

Bakı grubu	Alan (Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
Düz Alanlar	2932,39	9,67
Kuzey	6123,56	20,20
Kuzeydoğu	3042,34	10,04
Doğu	2800,65	9,24
Güneydoğu	2866,50	9,46
Güney	3451,49	11,39
Güneybatı	3058,64	10,09
Batı	3165,80	10,44
Kuzeybatı	2869,22	9,47

Yükseklik grupları: Atabey ilçesinin başlıca yükseltileri; Kırdag, Hüyüktepe, Kocatepecik, Asartepe, Sırçalı tepe, Çalica tepe, Hıdırlık tepe, Tavşan tepe, Harmanören Hüyük tepe, Tuztaş tepe uzantısı ve Kaş tepe'dir (Anonim, 2018). Şekil 0.1.2'de yükseklik haritası incelendiğinde bölgenin bu bölgede eşyüksekti eğrilerine göre rakım 914-2.784 m arasında değişmektedir.

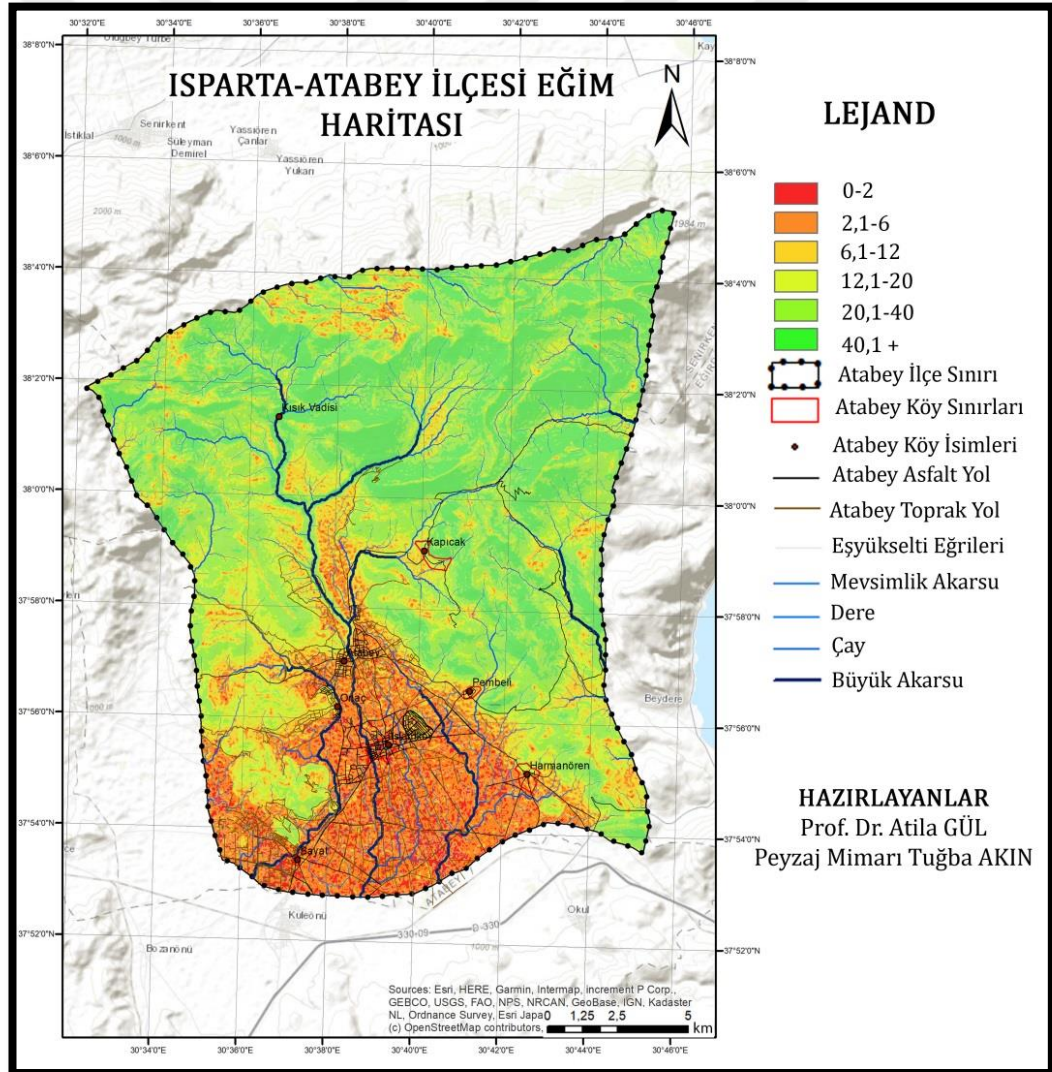
Şekil 4.1.2. Atabey ilçesi yükseklik haritası

Yükseklik grupları alan dağılımları ise Çizelge 4.1.2'ye göre; Atabey ilçesinin % 28,98'ini 914 - 1.099m, % 19,48'ini 1.100 - 1.347m, % 14,96'sını 1.348 - 1.605m, %16,65'ini 1.606 - 1.883m, % 14,22'sini 1.884 - 2.212m ve son olarak % 5,70'sını 2.213 - 2.784m yükseklik grubu oluşturmaktadır.

Çizelge 4.1.2. Atabey ilçesi yükseklik grupları alan dağılımı

Yükseklik (m)	Alan (Ha)	Yüzdelik Dilim (%)
914 - 1.099	8842,52	28,98
1.100 - 1.347	5941,72	19,48
1.348 - 1.605	4565,37	14,96
1.606 - 1.883	5080,58	16,65
1.884 - 2.212	4339,15	14,22
2.213 - 2.784	1739,10	5,70

Eğim grupları: Atabey ilçesinin eğim analizleri 6 eğim grubu oluşturularak yapılmıştır. Bu eğim aralıkları; (0-2), (2,1-6), (6,1-12), (12,1-20), (20,1-40), (40,1+) Şekil 0.1.3'te görülmektedir. Atabey ilçesi en fazla % 19,37'lik bir oranla 2,1-6 eğim grubuna sahiptir.

Şekil 4.1.3. Atabey ilçesi eğim haritası

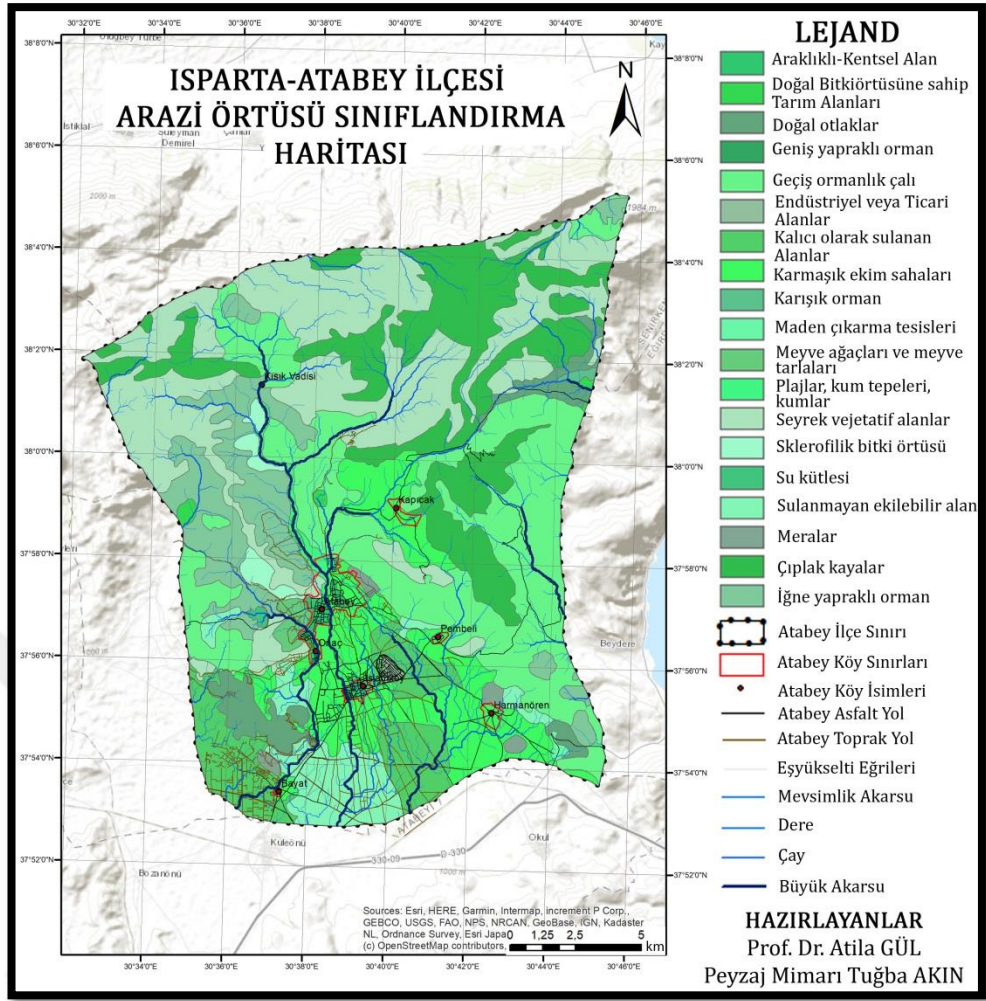
Atabey ilçesinin %14,96'sı 0-2 eğim grubuna, %19,37'si 2,1-6 eğim grubuna, %16,58'i 6,1-12 eğim grubuna, %17,57'si 12,1-20 eğim grubuna, %15,65'i 20,1-40 eğim grubuna ve son olarak %15,87'si 40,1-277,37 eğim grubuna sahip olduğu Çizelge 4.1.3'te verilmiştir.

Çizelge 4.1.3. Atabey ilçesi eğim grupları alan dağılımı

Eğim Grupları	Alan (Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
0-2	4534,69	14,96
2,1-6	5872,65	19,37
6,1-12	5024,65	16,58
12,1-20	5326,97	17,57
20,1-40	4742,49	15,65
40,1 - 277,37	4809,77	15,87

4.1.1.2. Arazi örtüsü/kullanımı sınıflandırması

Şekil 4.1.4' te Atabey ilçesini 17 farklı arazi örtüsüne sahip olduğu görülmektedir. Atabey ilçesi en fazla % 22,60'lık bir oranla kalıcı olarak sulanan alanları oluşturmaktadır.

Şekil 4.1.4. Atabey ilçesinin arazi örtüsü/kullanımı sınıflandırması alan dağılımı

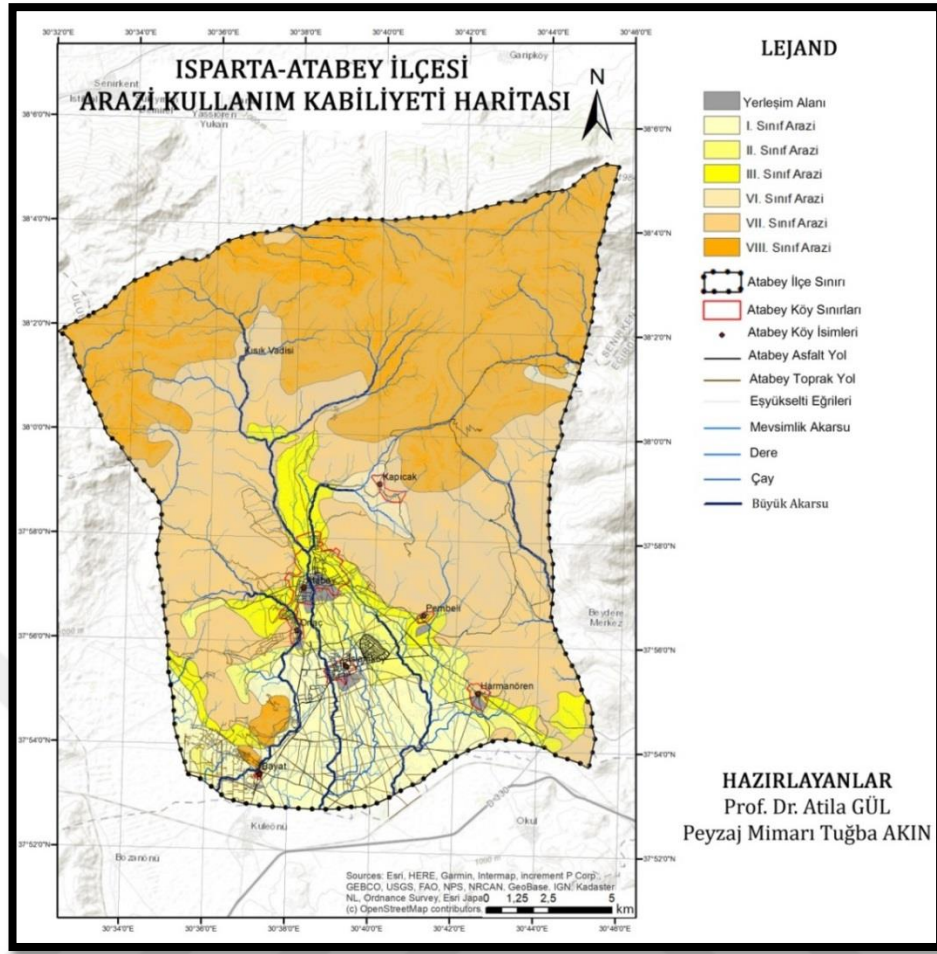
Çizelge 4.1.4'e göre Atabey ilçesinin % 0,40'ını kentsel alanlar, % 0,07'sini maden çıkarma tesisleri, % 0,11'ini endüstriyel veya ticari alanlar, % 3,61'ini Sulanmayan ekilebilir alanlar, % 22,60'ını Kalıcı Olarak Sulanan Alanlar, % 0,34'ünü meyve ağaçları ve meyve tarlaları, % 9,73'ünü karmaşık ekim sahaları, % 0,90'nını doğal bitki örtüsüne sahip tarım alanları, % 15,26'sını geniş yapraklı orman, % 0,24'ünü karışık orman, %2,45'ini doğal otlaklar, % 0,60'ını sklerofilik bitki örtüsü, % 21,62'sini geçiş ormanlık çalı, % 0,46'sını plajlar, kum tepeleri, kumlar, % 21,15'ini seyrek vejetatif alanlar ve son olarak %0,07'sini su kütlesi oluşturmaktadır.

Çizelge 4.1.4. Atabey ilçesinin Arazi Örtüsü/Kullanımı sınıflandırması alan dağılımı

Arazi Örtüsü	Alan (Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
Araklıklılı-Kentsel Alan	204,29	0,40
Maden çıkarma tesisleri	37,81	0,07
Endüstriyel veya Ticari Alanlar	55,34	0,11
Sulanmayan ekilebilir alan	1850,20	3,61
Kalıcı Olarak Sulanan Alanlar	11584,43	22,60
Meyve ağaçları ve meyve tarlaları	175,38	0,34
Meralar	196,77	0,38
Karmaşık Ekim Sahaları	4987,54	9,73
Doğal Bitkiörtüsüne sahip Tarım Alanları	460,22	0,90
Geniş Yapraklı orman	7820,75	15,26
Karışık Orman	122,19	0,24
Doğal Otlaklar	1257,98	2,45
Sklerofilik bitki örtüsü	305,59	0,60
Geçiş ormanlık çalı	11082,63	21,62
Plajlar, kum tepeleri, kumlar	233,29	0,46
Seyrek vejetatif alanlar	10836,82	21,15
Su Kütlesi	38,29	0,07

4.1.1.3. Arazi kullanım kabiliyeti

Atabey ilçesinde I. sınıf, II. Sınıf, III. Sınıf, VI. Sınıf, VII. Sınıf ve VIII. Arazi kabiliyetleri bulunmaktadır (Şekil 4.1.5.).

Şekil 4.1.5. Atabey ilçesi arazi kullanım kabiliyeti

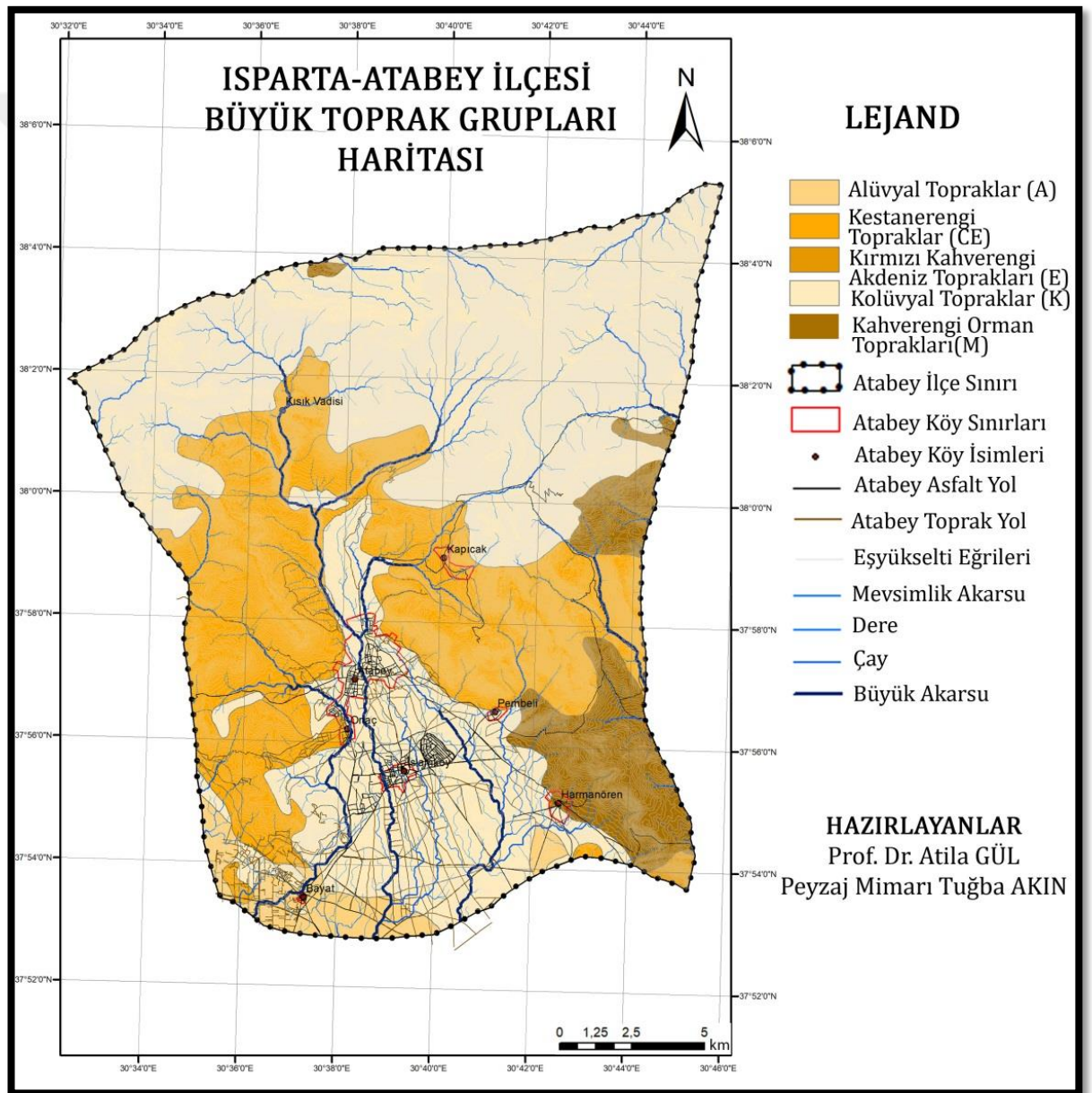
Atabey ilçesinde genel olarak en fazla VIII. Sınıf arazi kullanımı bulunmaktadır ve ilçenin %39,04'ünü kaplamaktadır. Daha sonra ilçesinin %34,31'ini VII. Sınıf arazi, %12,16'sını I. sınıf arazi, %5,80'ini III. sınıf arazi, %5,20'sini II. sınıf arazi ve %1,41'ini VI. Sınıf arazi oluşturmaktadır. Çizelge 4.1.5'te arazi kullanım kabiliyetlerinin alansal durumu verilmiştir.

Çizelge 4.1.5. Atabey ilçesinin arazi kullanımı kabiliyeti alan dağılımı

Arazi kullanım kabiliyeti	Alan(Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
I	3709,01	12,16
II	1585,90	5,20
III	1770,02	5,80
VI	429,75	1,41
VII	10465,9	34,31
VIII	11910,9	39,04
Yerleşim Alanı	634,2	2,08

4.1.1.4. Toprak özellikleri

Atabey ilçesinin büyük toprak grupları haritası Şekil 4.1.6'da verilmiştir. Büyük toprak grubu haritası incelendiğinde Atabey ilçesinde daha çok kolüvyal toprak grubunun hakim olduğu görülmektedir. Aynı zamanda ilçeye bağlı İslamköy, Harmanören ve Pembeli yerleşim birimlerinin olduğu bölgede kolüvyal toprak grubu daha çok iken, Kuleönü kasabasının bulunduğu bölgelerde ise alüvyal toprak grubunun yoğunlaştığı tespit edilmiştir (Parladır Karcı ve Uçar, 2018).

Şekil 4.1.6. Atabey ilçesinin büyük toprak grupları haritası

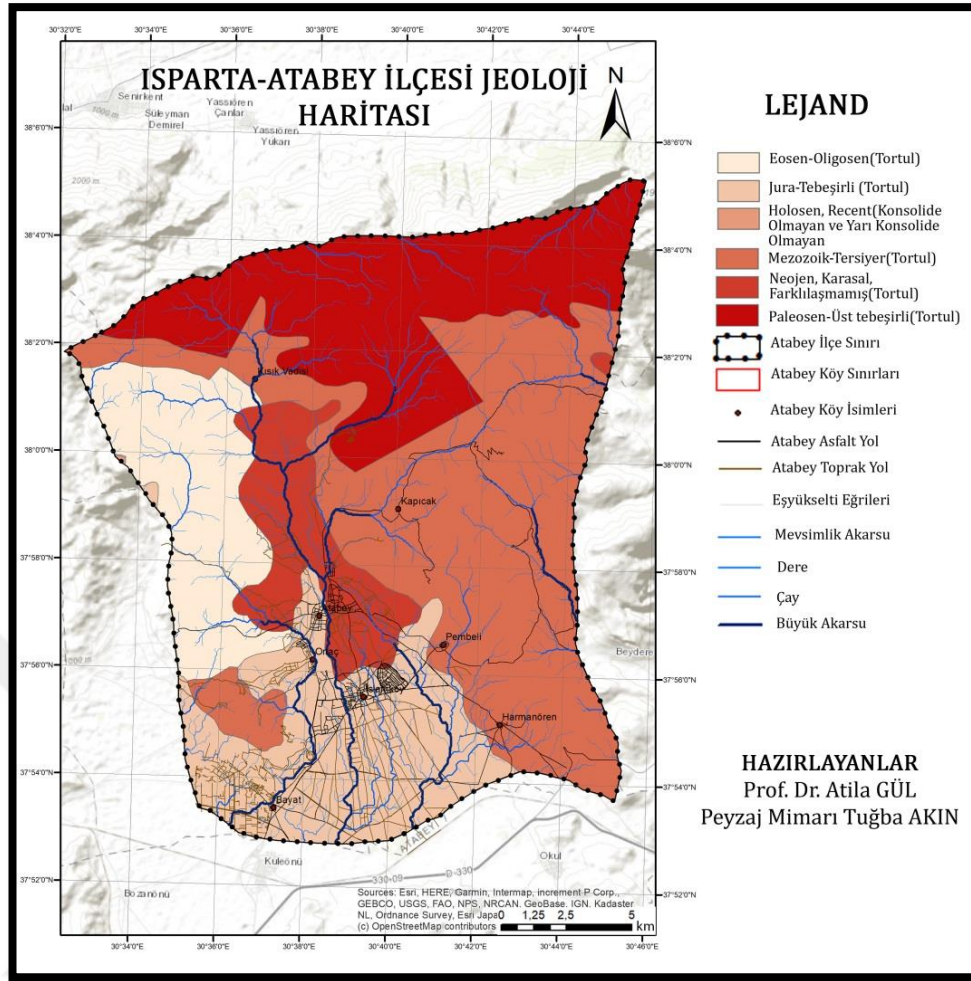
Atabey ilçesinde en çok kolüvyal toprak grubu yaygın olup ilçenin % 57,68'ini kaplamaktadır ve en az toprak grubu ise kırmızı kahverengi akdeniz toprağıdır ve ilçesinin % 0,29'unu kaplamaktadır. Çizelge 4.1.6'da toprak gruplarına göre alan dağılımları verilmiştir.

Çizelge 4.1.6. Atabey ilçesinin büyük toprak grupları alansal dağılımı

Büyük Toprak Grupları	Alan(Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
Alüvyal Topraklar (A)	1029,59	3,37
Kestanerengi Topraklar (CE)	9240,08	30,29
Kolüvyal Topraklar (K)	17598,75	57,68
Kahverengi Orman Toprakları(M)	2550,51	8,36
Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları (E)	89,72	0,29

4.1.1.5. Jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlar

Atabey ilçesinde en eski formasyon jura kireçtaşı olduğu bilinmektedir. Ayrıca şeyl, tabakalanmış çört, radiolarit, marn ve kireçtaşı da bulunmaktadır. Lütésiyen kireçtaşları koyu gri ve açık kahverenkli olup Atabey ovasının güneybatısında ve ortasında küçük mostralara halinde olduğu görölmektedir ve Pliokuaterner tüm ovayı kaplayıp, genellikle çakıl, kum ve kilden oluşmuştur (Anonim, 1995 ve Parlador Karcı ve Uçar, 2018). Atabey-Eğridir Gölü arasında hakim litoloji topluluğu oluşturan Triyas, Jura ve Kretase kireçtaşları içerisinde, ayrıca bu birimlerin diğer birimlerle olan dokanaklarında faylanmalar sıkça görölmektedir. Faylar genel olarak çekim fayı karakterinde olup, yer yer doğrultu atımlı faylarda görölmektedir (Anonim, 2018). Atabey ilçesinin jeoloji haritası Şekil 4.1.7'de verilmiştir.

Şekil 4.1.7. Atabey ilçesi jeoloji haritası

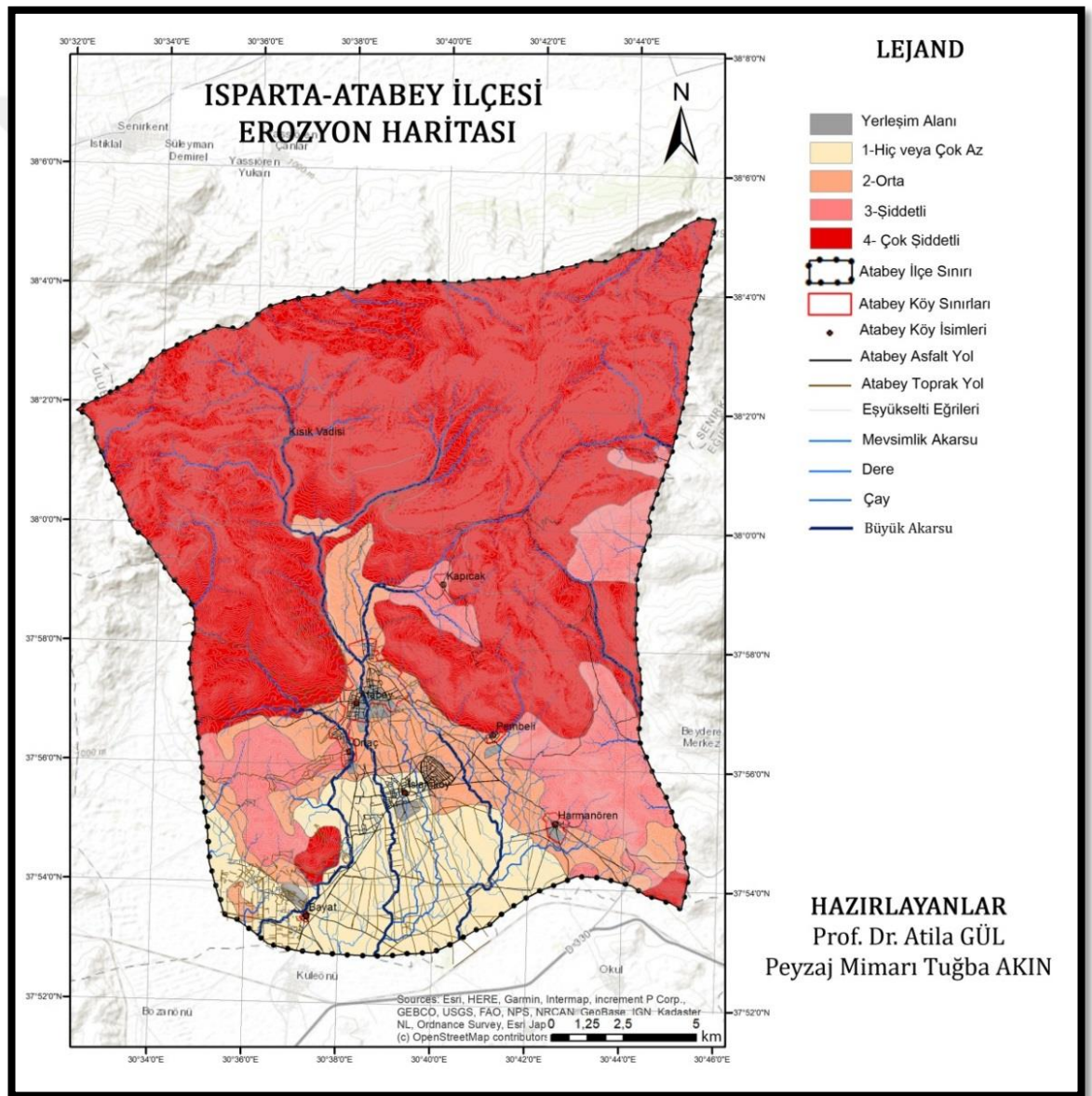
Atabey ilçesinin jeolojik özelliklerinin alan dağılımları Çizelge 4.1.7’de verilmiştir.

Çizelge 4.1.7. Atabey ilçesinin jeolojik özelliklerinin alansal dağılımı

Jeolojik Özellik	Alan(Ha)	Yüzdelik dilim(%)
Jura-Tebeşirli (Tortul)	7,07	0,02
Mezozoik-Tersiyer(Tortul)	11280,66	36,98
Neojen, Karasal, Farklılaşmamış (Tortul)	2702,56	8,86
Eosen-Oligosen(Tortul)	3882,81	12,73
Holosen, Recent (Konsolide Olmayan ve Yarı Konsolide Olmayan)	5624,00	18,43
Paleosen-Üst tebeşirli(Tortul)	7011,58	22,98

4.1.1.6. Erozyon durumu

Şiddetli ve çok şiddetli erozyon riskine sahip arazilerin genelde arazi kullanma kabiliyet sınıflandırmasında daha düşük dereceye sahip olan ana kanalların kenarlarındaki eğimli ve yamaç arazilerde yoğunlaştığı görülmektedir (Parladır Karcı ve Uçar, 2018). Atabey ilçesinin büyük bir bölümünü eğimli ve yamaç araziler oluşturduğu için ilçenin %64,13'ünü çok şiddetli erozyon riskli alanlar oluşturmaktadır. Atabey ilçesinde ait erozyon haritası Şekil 4.1.8'de verilmiştir.

Atabey ilçesini %10,84'ünde Hiç veya çok az derecede, %11,51'inin Orta derece, %11,44'ünü Şiddetli ve %64,13'ünü çok şiddetli derecede erozyon riski oluşturmaktadır. Çizelge 4.1.8'de Atabey ilçesinde bulunan erozyon durumları alansal olarak verilmiştir.

Çizelge 4.1.8. Atabey ilçesinin erozyon özelliklerinin alansal dağılımı

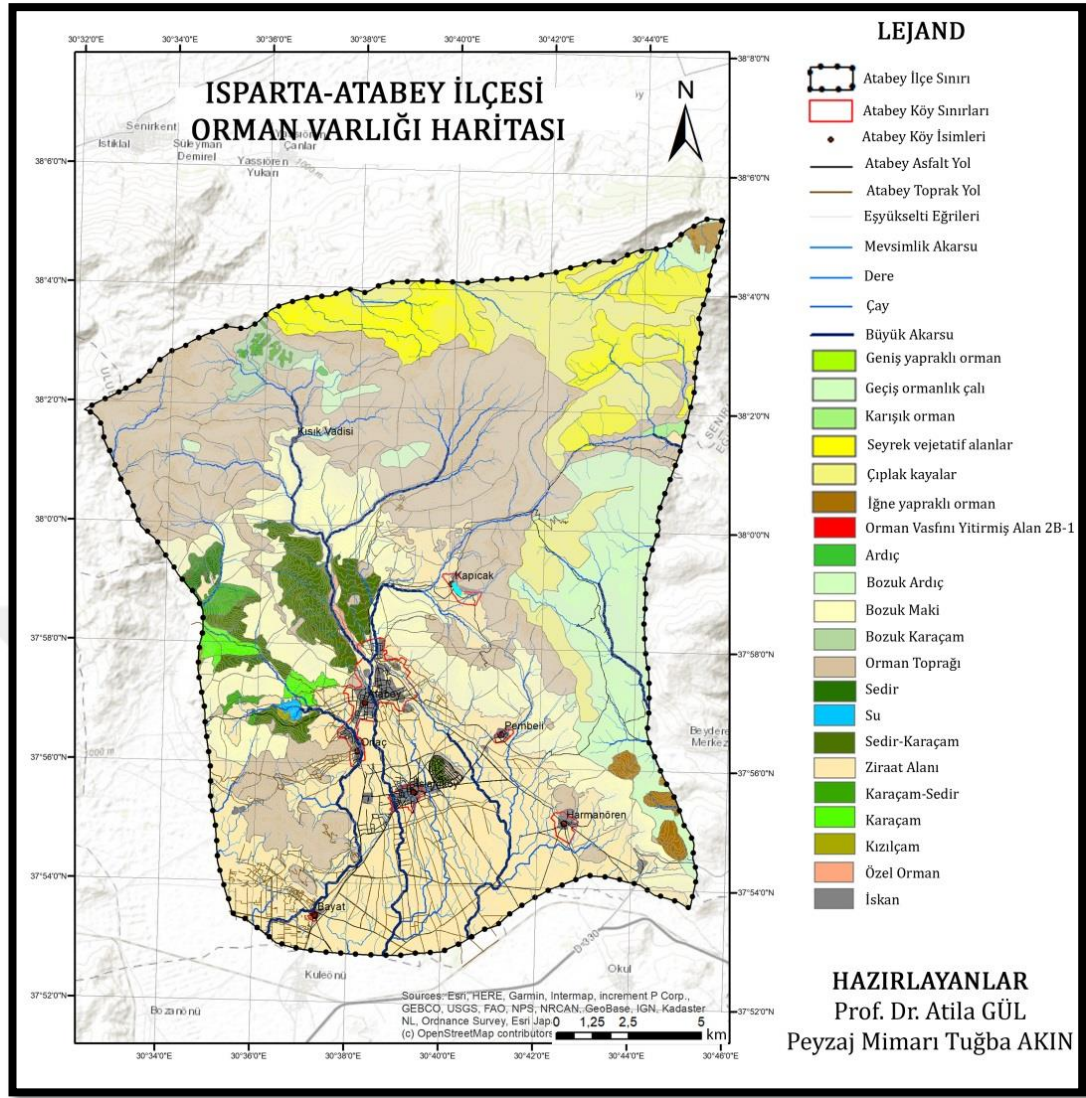
Erozyon Durumu	Alan(Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
1(Hiç veya Çok az)	3306,45	10,84
2(Orta)	3511,75	11,51
3(Şiddetli)	3490,65	11,44
4(Çok Şiddetli)	19565,65	64,13
Yerleşim alanı	634,20	2,08

4.1.1.7. Orman varlığı

Atabey ilçesine ait orman varlığı haritası Şekil 4.1.9'da ve ilçeye ait meşcere tipi ve arazi durumu yüzdelik dağılımı Çizelge 4.1.9'da verilmiştir.

Çizelge 4.1.9. Atabey ilçesi meşcere tipi ve arazi durumu yüzdelik dağılımı

Meşcere Tipi ve Arazi Durumu	Toplam Alan(Ha)	Yüzdelik Dilim(%)
Doğal Bitki örtüsüne sahip Tarım Alanları	25,26	0,08
Geçiş ormanlık çalı	2580,72	8,45
Karışık orman	43,80	0,14
Seyrek vejetatif alanlar	2069,70	6,78
Çıplak kayalar	2419,70	7,93
İğne yapraklı orman	269,06	0,88
Orman VASFİMİ Yitirmiş Alan 2B	1,13	0,00
Ardıç	6,29	0,02
Bozuk Ardıç	272,06	0,89
Bozuk Maki	4187,17	13,71
Bozuk Karaçam	245,78	0,81
Orman Toprağı	8892,27	29,12
Sedir	113,96	0,37
Sedir-Karaçam	1087,39	3,56
Su	31,91	0,10
Ziraat Alanı	7461,09	24,44
Karaçam	205,53	0,67
Karaçam-Kızılçam	222,93	0,73
Kızılçam	25,56	0,08
Özel Orman	48,77	0,16
İskan	321,62	1,05

Şekil 4.1.9. Atabey ilçesi orman varlığı

Atabey ilçesinin %0,08'ini Doğal Bitki örtüsüne sahip Tarım Alanları, %8,45'ini Geçiş ormanlık çalı, %0,14'ünü Karışık orman, %6,78'ini Seyrek vejetatif alanlar, %7,93 çıplak kayalar, %0,88'ini İğne yapraklı orman, %0,02'sini Ardıç, %0,89'unu bozuk ardıç, %13,71'ini Bozuk Maki, %0,81'ini Bozuk Karaçam, %29,12'sini Orman Toprağı, %0,37'sini Sedir, %3,56'sını Sedir-Karaçam karışımı, %0,10'unu su, %24,44'ünü Ziraat alanı, %0,67'sini karaçam, %0,73'ünü Karaçam-kızılçam karışımı, %0,08'ini kızılçam, %0,16'sını özel orman ve son olarak %1,05'ini İskan alanı oluşturmaktadır. Atabey ilçe sınırlarını kaplayan en fazla orman toprağı ve ziraat alanı olduğu görülmektedir.

4.1.2. Atabey ilçesinin kültürel kaynak değerlerinin envanteri ve analizi

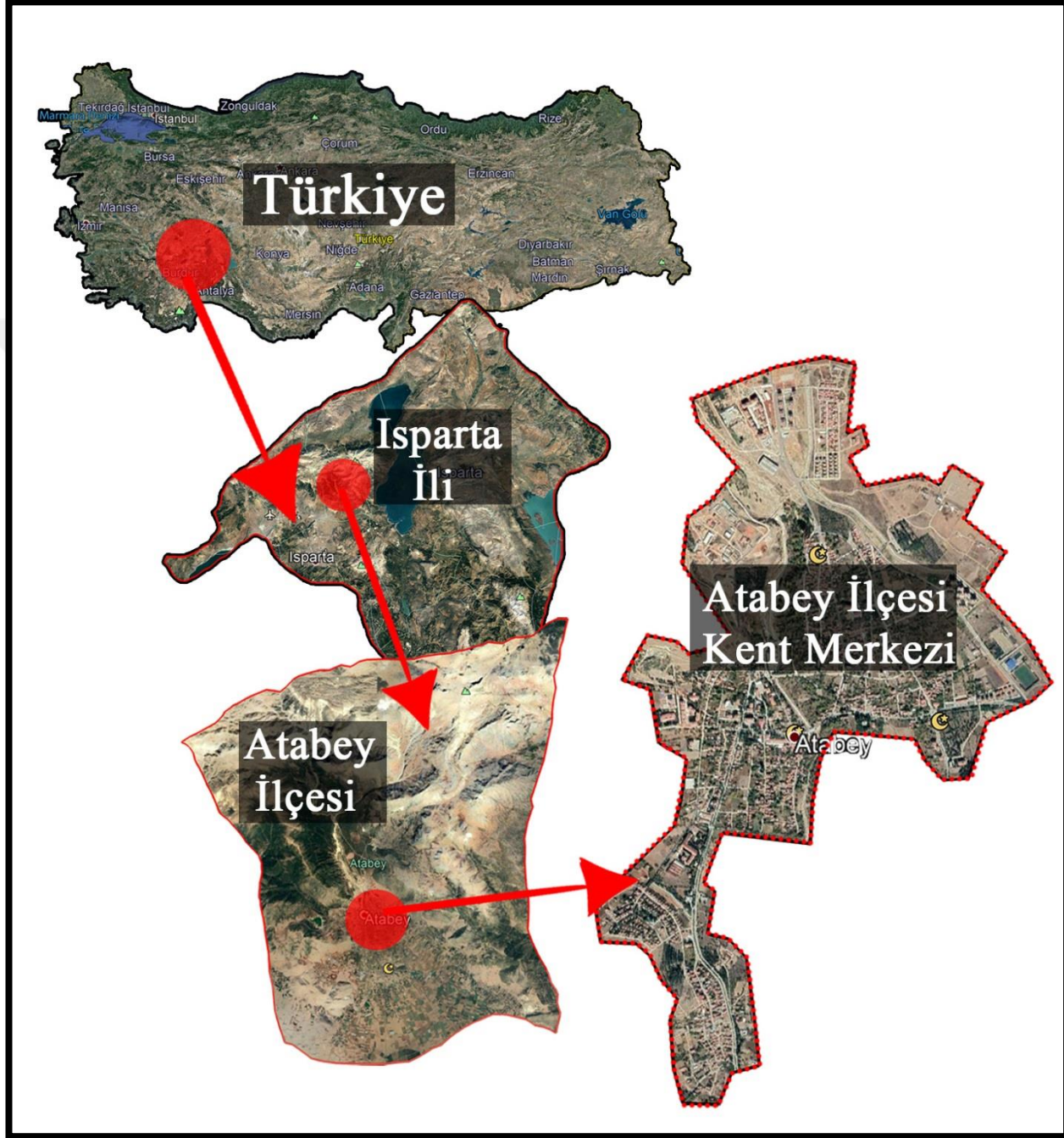
4.1.2.1. Atabey ilçesinin tarihçesi

Atabey ilçesinin M.Ö. VIII.-IX. yüzyıllarda kurulduğu bilinmektedir (Isparta İl Yıllığı, 1967, s.26). Atabey XX. yüzyılda yapılan arkeolojik kazılar ve antropolojik araştırmalar sonucu 5000 yıla yakın bir tarihe sahip olduğu ortaya çıkmıştır ve İyon, Selefkos, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde önemli bir yerleşim birimi olma özelliğini korumuştur (Songun ve Tızlak, 2006). Atabey ilçesine İyonlar (M.Ö. 900-800) yıllarında veya daha önce göç etmişlerdir ve kendi vatanlarındaki anılarını ve kültürlerini yaşatmak adına Argos ve Baris'i (Isparta) şehirlerini kurdukları söylenmektedir. Agros (Atabey) M.Ö. 1900-2000 tarihlerinde Hitit egemenliğinde kalmışlardır, M.Ö. 1200-696 tarihleri arasında, Friglerin devlet sınırları içinde kalmışlardır. M.Ö. 587'de kurulan Lidya'nın devlet kralı Kral Alyot Psidiya'yı egemenliği altına aldı ve Psidiya her yıl Lidya'ya belirli bir vergi ödemek ve ordusuna sınırlı askeri katkıda bulunmak zorundaydı ama iç işlerinde özerk olacaktı ve bu dönemin M.Ö. 546 da sona erdiği ve Persler Lidya devleti ile savaşarak Psidiya'yı yönetimi altına aldığı bilinmektedir (Kıyıcı, 1995). Atabey ilçesi bu dönemlere göre çeşitli adlarla anılmıştır ve bunlardan bazıları; Argos, Ağros, Agrae, Agpia ve Agros'tan bozma olarak Ağrasa, Ağras, Ağrus ve 1921 den günümüze de Atabey şeklindedir (Songun ve Tızlak, 2006). Atabey ilçesi ilk çağlarda Pisidia bölgesinin Frigya'ya komşu olan kuzey sınırlarında yer aldığı bilinmektedir. Geçiş dönemine ait Baradız kalıntıları ve Cilalı Taş devrine ait Burdur Hacılar Höyüğü Atabey ve çevresindeki tarih öncesi dönem kalıntılarıdır. Ayrıca atabey ilçesinde M.Ö 3000-2500 yıllarını kapsayan Tunç devrine ait kalıntılara rastlanmıştır (Songun ve Tızlak, 2006).

4.1.2.2. Coğrafi konumu

Çalışma alanı olarak belirlenen Atabey İlçesi Isparta ili'nin Uluborlu İlçesinden sonra en az yüzölçümüne sahip ilçesi olup yüzölçümü 202 kilometrekaredir. Atabey İlçesi 2019 yılı nüfus verilerine bakıldığında; erkek nüfusu 2845 ve

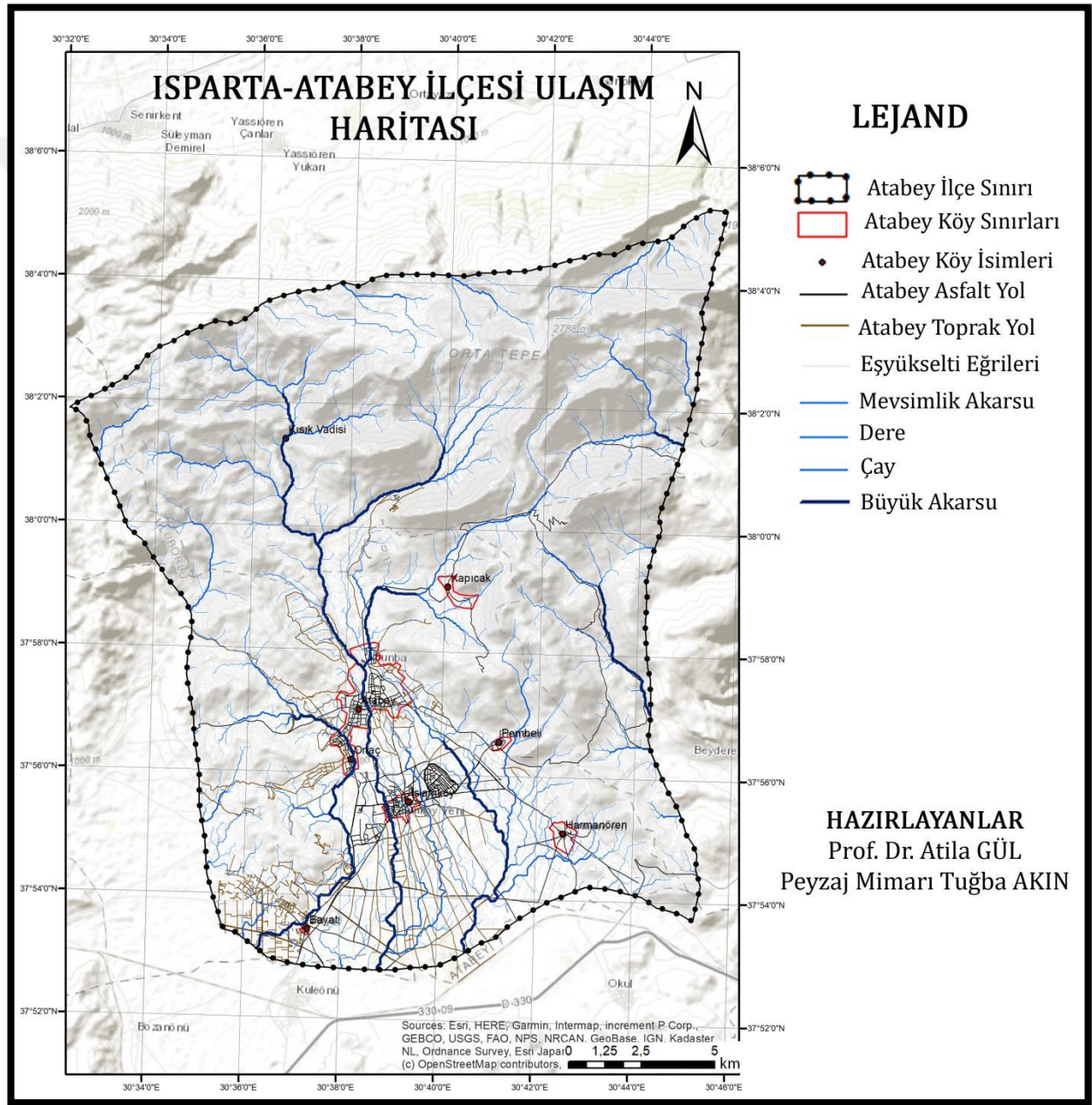
kadın nüfusu 2916 olmak üzere toplam 5.761 nüfusa sahiptir. Atabey ilçesine bağlı 9 mahalle ve 5 köy yerleşimi bulunmaktadır. Atabey ilçesinin coğrafi konumu Şekil 4.1.10'da verilmiştir.

Şekil 4.1.10. Atabey İlçesi'nin coğrafi genel durumu

4.1.2.3. Ulaşım

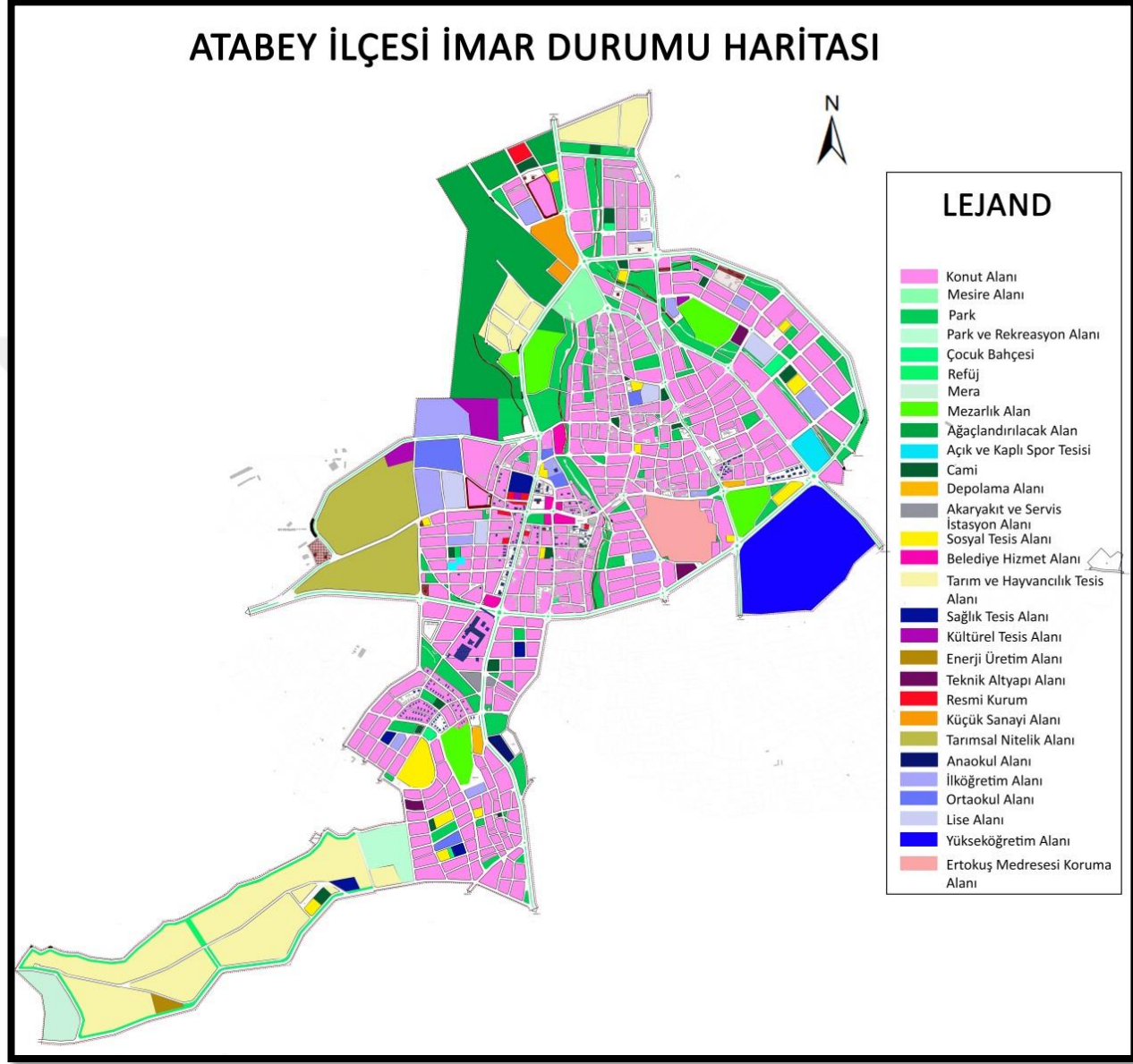
Atabey ilçesinden Isparta merkez ve diğer yerlere ulaşım çift asphalt yol ile sağlanmaktadır. İlçe merkezinde ve ilçeye bağlı köylerde ana caddeler asphalt, sokakların bazıları çoğunlukla kilit parke taş ile kaplıdır, diğer yollar ise toprak yoldur. Atabey ilçesi ve ilçeye bağlı köylere ait düzenli otobüs seferleri bulunmaktadır. Atabey ilçesine ait ulaşım ağı Şekil 4.1.11’de verilmiştir.

Şekil 4.1.11. Atabey ilçesi mevcut ulaşım ağı

4.1.2.5. İmar durumu ve açık ve yeşil alan varlığı

Atabey ilçesinin imar durumu Şekil 4.1.13'te verilmiştir.

Şekil 4.1.13. Atabey ilçesi imar durumu

Atabey ilçesinde toplam 879 adet kullanım bulunmaktadır ve ilçe toplam 11867033.77 km² imar alanına sahiptir. Alanın En çok kapladığı kullanım yollar olup %53.89'dur ve alanın %5.84'lik bir oranını da Tarım ve hayvancılık tesis alanı oluşturmaktadır. İmar alan miktarları Çizelge 4.1.10'da verilmiştir.

Çizelge 4.1.10. Atabey ilçesinin imar durumu alan dağılımı

ADI	ADET	ALAN(m ²)
Akaryakıt Alanı	2	8764,17
Anaokulu Alanı	2	11438,69
Aritma Alanı	2	5477,02
Askeri Alanı	1	2961,35
Ağaçlandırma Alanı	4	417027,69
Belediye Hizmet Alanı	6	24097,91
Bioenerji Alanı	1	6061,51
Cami	22	47563,19
Depolama Alanı	2	10449,93
Ertokuş Bey Medresesi	1	105420
Eğitim	1	9101,25
Gel_0_50_D	28	136851,99
Gel_0_60_0	32	205356,38
Gel_0_70_0	67	320228,88
Gel_A3_090	40	237752,56
Gel_A3_105	28	119506,5
Gel_A3_120	21	84086,61
Gel_B3_150	12	26284,86
Gel_E050_D	1	2955,55
Gel_E060_0	4	36900,42
Gel_E100_0	1	7537,65
Gel_E120_Y	3	38203,17
Gel_E150_Y	4	98315,29
Hayvansal Alan	1	3949,46
İdari Alan	1	2164,15
İlkokul Alan	13	152067,97
Kanal Alan	40	32176
Kdkça	1	9622,21
Kss	2	44588,09
Kültürel	4	52400,67
Lise	4	41765,81
Mera	1	61273,44
Mesire	2	41579,89
Mevcut_A2_	9	17584,71
Mev_A2_050	8	41540,48
Mev_A2_060	5	36175,91
Mev_A2_070	21	107328,07
Mev_A3_090	12	58795,09
Mev_A3_105	23	91577,8
Mev_A3_Ort	10	23121,78
Mev_B2_Ort	31	84858,56
Mev_B3_Yük	41	91887,22
Mev_E040_D	2	12490,33
Mev_E090_0	1	3102,65
Mev_E105_0	1	10891,44
Mev_E120_0	2	30058,6
Mev_E150_Y	1	20827,03
Mezarlık	5	157270,74
Ortaokul	5	57358,25
Otopark	1	5150,58
Park	139	619514,12
Pazar	2	9934,49
Refüj	133	51343,8

Çizelge 4.1.10. Atabey ilçesinin imar durumu alan dağılımı(Devam)

Resmi	12	27014,66
Sağlık	5	30648,97
Sosyal	20	108472,46
Spor	2	33162,91
Teknik Altyapı Alanı	3	16013,39
Tarım Ve Hayvancılık Tesis Alanı	16	693582,36
Tkk	3	327387,33
Trafo	7	1285,95
Ticaret	4	3177,08
Üniversite	1	296683,74
Yollar		6394862,74

4.1.2.6. Yeşil alanlar

Atabey ilçe sınırları içerisinde halkın mesirelik ve piknik alanı için kullandıkları doğal mekanların tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.11’de verilmiştir.

Çizelge 4.1.11. Atabey ilçesindeki doğal alanlar ile ilgili bilgiler

Doğal Alan Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Atabey Kısık Vadisi		Atabey at çiftliğinden başlayıp; dere içi ve dere yatağını takip ederek kısık vadisine ulaşmaktadır. Dere kış aylarında yoğun bir şekilde akmaktadır.
Atabey Çayırli Mescit		Altunba Mahallesiinde bulunmaktadır ve Atabey halkı tarafından mesirelik alan olarak kullanılmaktadır.
Atabey At Çiftliği ve Binicilik Tesis		Çocuklara ve yetişkinlere binicilik eğitimi verilen ve aynı zamanda Atabey İlçe ve çevre sakinleri için piknik ve rekreasyon alanı olarak kullanılmaktadır.

Çizelge 0.1.11. Atabey ilçesindeki doğal alanlar ile ilgili bilgiler (Devam)

Atabey Belediye parkı		Atabey belediyesinin hemen yanında yer almaktadır.
Atabey Göleti		Yaklaşık olarak 30.45 Ha alana sahip olan gölet Atabey ilçesinin Sinan Mahallesinde bulunmaktadır. Atabey halkı rekreasyon ve piknik amaçlı kullanılmaktadır ve ayrıca gölette olta balıkçılığı yapılmaktadır.
Çalca Tepe Mesireliği		Toplam alan 760 bin m2 olup 57 bin m2 si Süleyman Demirel'e ait Anıt Mezar alanı olarak ayrılmıştır.
100. Yıl Parkı ve Meydan		İslamköy 100.yıl parkı 1980 yılında yapılmış olan bir mahalle parkıdır. Orta Mahallede Yavuz Sokak'ta bulunmaktadır ve 2168 m ² alan kaplamaktadır.

4.1.2.7. Tarihi, arkeolojik, doğal ve kültürel peyzaj değerler

Medrese ve müzeler: Atabey ilçe sınırları içerisinde 1 adet medrese, 1 adet müze ve 1 adet devlet anıtı bulunmaktadır. Müze ve medresenin tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.12'de verilmiştir.

Çizelge 4.1.12. Atabey ilçesindeki müze ve medreseler ile ilgili bilgiler

Müze/Anıt/ Medrese Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Atabey Ertokuş Bey Medresesi		Medrese, I. Alaaddin Keykubat zamanında, Selçuklu uç kumandanı Mübarizeddin Ertokuş tarafından H.621 / M.1224 yılında yaptırılmıştır.
Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi		Müzenin yapımı 1990 yılında başlanmış ve 26 Ekim 2014 günü törenle hizmete açılmıştır. Demirel Külliyesi, 17 dönümlük bir alanı kaplamakta ve 6 bin metrekare kapalı alan bulunmaktadır.
Süleyman Demirel Devlet Anıtı		Anıt mezarı çalca tepede bulunmaktadır ve Toplam alan 760 bin m ² olup 57 bin m ² si Anıt Mezar alanı olarak ayrılmıştır.

Camiler: Atabey ilçe merkezinde ve köylerinde toplamda 12 tane tarihi camii vardır ve bunlar; Sinan Cami, Feyzullah Paşa Camii, Burhanettin Paşa Cami, Kırık Minare (Cuma) Cami, Ağaların Mescit, Şehriban Hatun Camii, Orta Mescit Camii, Yeni Cami, Araboğlu Camii, Rüstem Paşa Camii ve Hıdır Camiidir. Camilerin tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.13'te verilmiştir.

Çizelge 4.1.13. Atabey ilçesindeki camiler ile ilgili bilgiler

Cami adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Sinan Cami (Kurşunlu)		Mimar Sinan stiliyle H. 1000 / M. 1591'de yapılmıştır. Kubbesi kurşun kaplıdır ve o yüzden bu şekilde adlandırılmıştır.
Feyzullah Paşa Camii		1645-1648 yılları arasında yapılmıştır ve Müftü Mahallesinde yer almaktadır. Caminin minaresinin kuzeyinde pabuç kısmında H. 1278 / M. 1861 tarihli bir kitabe bulunmaktadır.
Burhanettin Paşa Cami		1590 yılında Burhanettin Paşa tarafından yaptırılan, kare planlı, kesme taştan, merkezi planlı, üzeri kubbeli ve yine üzeri kubbelerle örtülü bir son cemaat yeri bulunan tipik bir Osmanlı camisidir.

Çizelge 0.1.13. Atabey ilçesindeki camiler ile ilgili bilgiler(Devam)

Kırık Minare (Cuma) Cami		18. YY Osmanlı Döneminde yapılmıştır. Kareye yakın dikdörtgen planlı, kırma çatı ile örtülü, minaresi pabuç bölümünden sonra yıkılmış, harap bir durumda bulunan camidir.
Ağaların Mescit		Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesine ait misafirhane olarak kullanılmaktadır. Mustafa Efendi tarafından 1874'de yapılan Ağalar Medresesi olarak hizmet vermiş ve çok sayıda hafız yetiştirilmiştir.
Şehriban Hatun Camii		Cami 1990 yılında Şevket Demirel tarafından nenesi Şehriban Hatun'un hatırasına yaptırılmıştır. Cumhuriyet Caddesinde yer almaktadır. 393 m ² 'lik alana sahip olan cami Süleyman Demirel Külliyesi içerisinde yer almaktadır.
Orta Mescit Camii		İslamköy Orta Mescit 1980 yılında yapılmış olup, açık alanı bulunmamaktadır
Yeni Cami		İslamköy Yeni Cami 1961 yılında yapılmış olup, Aşağı Harman Cami olarak ta bilinmektedir. Yeni Cami Sokak üzerinde bulunmaktadır. 727 m ² alana sahiptir. Caminin bahçesinde abdesthane bulunmaktadır
Araboğlu Camii		İslamköy Araboğlu Camii 1950 yılında yapılmıştır.
Rüstem Paşa Camii		İslamköy Rüstem Paşa Cami 1960 yılında tamir edilmiştir. Gül Sokak ve Kılıç Sokak üzerinde bulunmaktadır. 883 m ² alanı olan Cami Belediye Binasının arkasında yer almaktadır.

Çizelge 0.1.13. Atabey ilçesindeki camiler ile ilgili bilgiler(Devam)

Hıdır Camii		İslamköy'de 1326 yılında Dündar Bey'in oğlu Hızır (Hıdır) Bey tarafından yaptırılmıştır. Cami 1512 yılında Yavuz Sultan Selim'in Sadrazamlarından Yunus Paşa tarafından onarılmıştır. Yılmaz Şener'in 1995 yılında camiye yeniden yaptırması ile Hıdır Camii bugünkü halini almıştır. Hürriyet caddesi ve Gül Sokak üzerinde bulunmaktadır. Toplamda 566 m ² lik alana sahiptir
-------------	---	--

Çeşmeler: Atabey ilçe merkezinde ve köylerinde toplamda 9 tane tarihi çeşme vardır ve bu çeşmeler arasından Onaç çeşmesi Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 25.03.2005 gün ve 331 kararı ile tescil edilmiştir (Isparta Kültür Envanteri, 2010). Atabey ilçesi ve İslamköy'de bulunan tarihi çeşmeler, Kuruçeşme, Onaç Çeşmesi, Hacı Kavas Çeşmesi, Hıdır Cami Çeşmesi, Topalın Oğlan Nafiz İsmail Çeşmesi, Park Çeşmesi, Ağaların Çeşmesi ve Sarnıcı, Hatıpların Çeşmesi, Aşağı Harman Çeşmesi Hacı Ömer Çeşmesi ve Hıdır Camii Çeşmesidir. Çeşmelerin tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.14'te verilmiştir.

Çizelge 4.1.14. Atabey ilçesindeki doğal alanlar ile ilgili bilgiler

Çeşme Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Onaç çeşmesi		Çeşme Osmanlı Dönemi çeşme mimarisini yansıtmaktadır. Tek cepheli ve yatık dikdörtgen formudur ve ortasında mermer üzerine yazılmış bir kitabesi bulunmaktadır.
Hacı Kavas Çeşmesi		Hıdır mahallesi ile Çamurluk yol kavşağında ve eski ile yeni mezarlık arasında yer almaktadır. Çeşmenin üzerinde 1338 tarihinde yapıldığı anlaşılmaktadır.
Hıdır Cami Çeşmesi		Camimin önünde yer alan önceleri ahşap olarak 1400 yıllarında Selçuklu Döneminde yapıldığı tahmin edilen ve daha sonra da köfke taşı malzemesi ile son şekli verilen bir çeşmedir.
Topalın Oğlan Nafiz İsmail Çeşmesi		Köyün Girişinde yer alan çeşmedir. Nafiz İsmail tarafından yapılmıştır.

Çizelge 4.1.14. Atabey ilçesindeki doğal alanlar ile ilgili bilgiler(Devam)

Park Çeşmesi		Yakın zamanda yapılmış bir çeşmedir.
Ağaların Çeşmesi ve Sarnıcı		Yapılış tarihi belli değildir. Sadık Ağanın evinin altında bulunmaktadır. Etrafı kapalı olan bir yer olup çeşme ve sarnıç yer almaktadır.
Hatıpların Çeşmesi		Rumlardan kalma bir sarnıç olup şu an kullanılmamaktadır.
Aşağı Harman Çeşmesi		Aşağı Harman Cami bahçesinde yer alan 1961 yılında yapılmış bir çeşmedir.

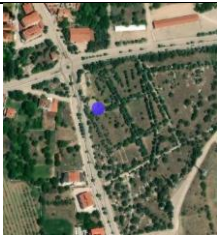
Tescilli evler: Atabey ilçe merkezinde Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 25.03.2005 gün ve 331 kararı ile tescil edilmiş 2 adet ev bulunmaktadır (Isparta Kültür Envanteri, 2010). Atabey ilçesine bağlı İslamköy kasabasında ise Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10.07.2017 tarihli kararı ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olmak üzere toplam 43 (1 sarnıç, 2 çeşme, 40 ev) tescil yapı bulunmaktadır. Evlerin tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.15'te verilmiştir.

Çizelge 4.1.15. Atabey ilçesindeki tescilli evler ile ilgili bilgiler

Konut Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Onaç Mahallesiindeki tescilli ev		2 katlı, ahşap, bağdadi duvarlı, kırma çatısı Marsilya tipi kiremitle kaplı, orta sofalı, tek cumbalı, 2 ayrı giriş kapısı bulunan ev. Toplam 306 m2 alana sahiptir (Isparta Kültür envanteri, 2010).
Müftü Mahallesiindeki tescilli ev		2 katlı, ahşap, bağdadi duvarlı, kırma çatısı Marsilya tipi kiremitle kaplı, orta sofalı, tek cumbalı, birisi bahçede olmak üzere 2 ayrı girişi vardır (Isparta Kültür envanteri, 2010).
Geleneksel İslamköy evleri		Geleneksel İslamköy evleri önü açık sofa plan tipindedir ve kırma çatı sistemi ile inşa edilmiştir.

Kutsal sayılan yerler ve yatırlar(türbeler vb.): Atabey ilçe merkezinde Ertokuş Türbesi ve Şeyh Veli Efendi Türbesi bulunmaktadır ve Atabey ilçesine bağlı İslamköy kasabasında Çalça Dede Türbesi, Gökmen Dede (Çıtlık Dede) Türbesi, Koyun Dede Türbesi, Çiftçi Dede Türbesi, İzzet Ağanın Mezarı, Deliklidaş (İslamköy Mezarlığında) Türbesi bulunmaktadır. Türbelerin tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.16’da verilmiştir.

Çizelge 4.1.16. Atabey ilçesindeki türbeler ile ilgili bilgiler

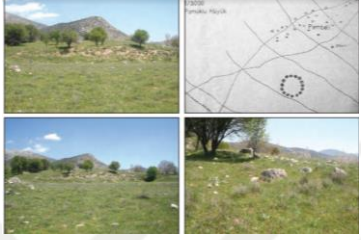
Türbe Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Ertokuş Türbesi		Ertokuş Bey Medresesinin batı cephesine bitişik konumdadır ve Sekizgen planlı türbe iç mekânında, çinili bir sanduka bulunmaktadır (Url-24).
Şeyh Veli Efendi Türbesi		Atabey ilçe mezarlığının içinde yer almaktadır.

Çizelge 4.1.16. Atabey ilçesindeki türbeler ile ilgili bilgiler(Devam)

Çalça Türbesi	Dede		İslamköy merkezine 1 km. kadar doğusunda bulunan Çalça Tepe mevki olarak adlandırılan yerde mezarı bulunmaktadır.
Gökmen (Çıtlık Türbesi	Dede Dede)		Eskiden Gökmen'lerin oda bahçesinde yer alırken şimdi Mesut Şener Sağlık Ocağı'nın arka bahçesinde bulunmaktadır
Koyun Türbesi	Dede		Koyun dede türbesi Selbeslerin çıkmaz sokakta bulunmaktadır. Koyunlu Dede Türbesinin ilk yapılış tarihi belli değildir ama 1994 yılında tamiri yapılmıştır.
Çiftçi Türbesi	Dede		Müskebi boğazında Yaşcalıların evinin bahçesinde yer almaktadır.
İzzet Mezarı	Ağanın		İsparta da ilk defa gülyacağı çıkaran İzzet Ağa'nın mezarı Demirel Külliyesinin karşısındadır.
Deliklitaş Türbesi			İslamköy mezarlığının içinde yer almaktadır. İsmi bilinmeyen bir mezarın üzerinde delikli bir taş olup geçmişte doğan çocukların hasta olmaması için taşın içindeki delikten 3 kez geçirilmesini içeren bir inanış bulunmakta idi ancak şu an uygulanmamaktadır.

Höyükler, kaya mezarı ve kaleler: Atabey ilçe sınırları içinde 2 adet höyük, 1 adet kale ve 1 adet kaya mezarı bulunmaktadır ve bunların tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.17'de verilmiştir.

Çizelge 4.1.17. Atabey ilçesindeki höyük/kaya mezarı/kale ile ilgili bilgiler

Höyük/kaya mezarı kale Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Harmanören (Göndürle) Höyük		Isparta İlının yaklaşık 27 km kuzeydoğusunda; eski adı ile Göndürle olan Harmanören Köyü olarak bilinen yerleşim alanlarının güneydoğusundadır. Höyük; Göndürle Köyü'nün yer aldığı tepelerin güneyindeki ovanın başlangıç noktasında konumlanmaktadır. Höyük 100x150 m boyutlarındadır (URL13).
Pamuklu Höyük		Pembeli köyünde bulunmaktadır ve 1. Dereceden tescil edilmiştir. Pembeli köyünün 300 m güneybatısında yer alır. Höyük; 150x125 m boyutlarında ve 7 m yüksekliğindedir. Tarım nedeni ile tahrip olmuş yüzeyden İTÇ; İlk ve Son Kalkolitik Çağ çanak çömlekleri toplanmıştır (TAY, 2020).
Odalarüstü Kaya Mezarı		Harmanören Köyü'nün kuş uçuşu yaklaşık 3,5km Kuzeydoğu mesafede Odalar üstü olarak bilinen mevkide Kapçık Köyüne giden toprak yolun batısındaki kayalık yükseltide kuzey-güney doğrultusunda yan yana duran iki ana kaya kütesine oyulmuş iki adet oda mezar bulunmaktadır (TKP, 2020).
Yassıardıç kale kalıntısı		Atabey İlçesi, Pembeli Köyünün 750 m. kuzeyinde, Yassıardıç Sırtı Tepesinin üzerindedir ve Karacahisar kalesi olarak da bilinmektedir (Türkiye Kültür Portalı, 2020).

Tarihi yağhaneler ve sabunhane: Atabey ilçesine bağlı İslamköy kabasında 4 adet tarihi yağhane ve 1 adet tarihi sabunhane bulunmaktadır. Bunlar; Sezgin Yılmaz'a ait Gül Yağhanesi, Hüseyin Aykut'a ait Gül Yağhanesi, Okkalılar Yağhanesi (Aziz ve Ahmet Okkalı), Garaametler Yağhanesi ve Alaattin Öztürk'e ait Sabunhane şeklindedir. Yağhanelerin tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.18'de verilmiştir.

Çizelge 4.1.18. Atabey ilçesindeki yağhaneler ile ilgili bilgiler

Yağhane Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Gül Yağhanesi (Sezgin Yılmaz) Gül Yağhanesi (Hüseyin Aykut)		Geçmişte İslamköy' de bulunan Okkalı, Sezgin Yılmaz ve Hüseyin Aykut ait evsel gül haneleri içindeki kullanılan malzemelerle birlikte korunmuş durumdadır.
Okkahılar Yağhanesi		
Sabunhane (Alaattin Öztürk)		Alaattin Öztürk tarafından 1900 yılında sabunhane kurulmuş ve sabun üretimi yapılmıştır.

Tarihi hamamlar: Atabey ilçesinde ve İslamköy kasabasında toplam 4 adet tarihi hamam bulunmaktadır. Bunlar; İslamköy Tarihi Hamam, Atabey Orta Hamamı, Atabey Aşağı Hamam, Atabey Belediye Hamamı (Yukarı Hamam, Mimar Hamamı, Çeşme Mah. Hamamı) şeklindedir. Hamamların tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.19'da verilmiştir.

Çizelge 4.1.19. Atabey ilçesindeki hamamlar ile ilgili bilgiler

Hamam Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
İslamköy Tarihi Hamam		Selçuklulardan kalma Selçuklu yapısı bir hamam olduğu düşünülmektedir (Şanlı 1993). 1960 yıllarında tamir edilmiş ve 1995 yılına kadar hizmet vermiştir. Günümüzde harabe ve atıl durumdadır.
Atabey Orta Hamamı		Müftü Mahallesiinde bulunmaktadır. Hamamın kitabesi ve vakfiyesi yoktur. Bu nedenle yapım tarihi bilinmemektedir (Gökarslan, 2014).

Çizelge 4.1.19. Atabey ilçesindeki hamamlar ile ilgili bilgiler(Devam)

Atabey Aşağı Hamam		Onaç Mahallesi'nde yer almaktadır ve Onaç Hamamı olarak da bilinir (Gökarslan, 2014).
(Kaynak: Demirgil, 1970-1971)		
Atabey Belediye Hamamı (Yukarı Hamam, Mimar Hamamı, Çeşme Mah. Hamamı)		Atabey Belediye Hamamı, Isparta İl'inin Atabey İlçesi'nin Çeşme Mahallesi'nde yer almaktadır. Mehmet Kıyıcı'ya (1995) göre, bu hamam Selçuklular tarafından yapılmış olabileceği gibi, daha önceki Bizans veya Roma döneminden de kalmış olabilir (Kıyıcı, 1995,s.50-51).

Antik kentler, nekropol alanı ve antik yerleşim alanı: Atabey ilçesi sınırları içinde 1 adet nekropol alanı, 2 adet antik kent ve 1 adet antik yerleşim alanı bulunmaktadır ve bunların tanım ve konumuna ilişkin bilgiler Çizelge 4.1.20'de verilmiştir.

Çizelge 4.1.20. Atabey ilçesindeki antik kent ve nekropol alanları ile ilgili bilgiler

Kent/Netropol/ Antik yerleşim Adı	Konum ya da Resim	Genel Tanım
Kırdağ Antik Taş Ocağı (Gavur Evleri) ve Sırçalı Nekropolü		Seleukeia Sidera Antik Kenti'nin yer aldığı Hisarlık Tepe'nin 2 km kuzeydoğusunda, İncirli sırtlarındaki Sırçalı Tepe bulunmaktadır. Bu tepeden Antik kente ulaşımı sağlayan antik yol ile ana kaya oyularak yazılmış ve derinliği 1 m'yi geçmeyen dikdörtgen planlı aralarında çoğunlukla yön birliği bulunan (kuzey-güney istikameti) mezarların bulunduğu nekropol tespit edilmiştir (Türkiye Kültür Portalı, 2020).
Agrea Antik Kenti		İlçe merkezinde bulunmakta olup, günümüzde ilçe merkezinin altında kalmıştır. Birkaç mimari parça dışında, anılan kentten günümüze herhangi bir kalıntı kalmamıştır. Agrea; Bizans döneminde bir piskoposluk merkezi olarak kullanılmıştır (Url-14).

Çizelge 4.1.20. Atabey ilçesindeki antik kent ve netropol alanları ile ilgili bilgiler (Devam)

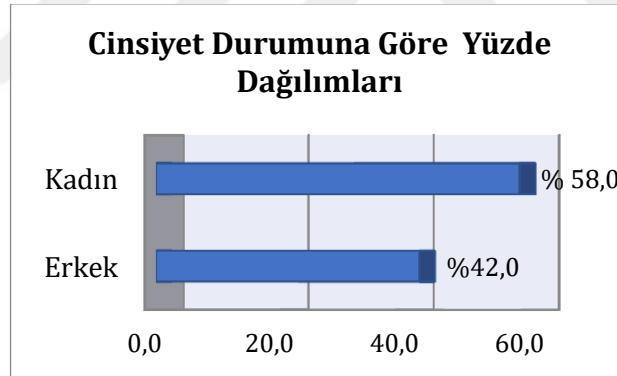
Seleukeia Sidera Antik Kenti		Isparta'nın 15 km kuzeyinde Atabey yolu üzerinde Bayat köyü'dedir (Türkiye Kültür Portalı, 2020). Seleukos I tarafından kurulmuştur. Kuruluş tarihi olarak: MÖ.312-280 yılları arasındaki dönem düşünülmektedir (Url-25).
------------------------------------	---	---

4.2. Atabey İlçesi Ekoturizme Yönelik Anket Verilerinin Analizi Ve Değerlendirilmesi

Isparta Atabey İlçesinde yapılmış olan anket çalışmaları kapsamında ankete katılanların genel profili, alana yönelik genel algı ve eğilimler, ekoturizm hakkında genel bilgiler, Atabey İlçesi için Ekoturizm Etkinlikleri / Faaliyetleri Açısından yorumları, Atabey yöresinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeylerinin belirtilmesi olmak üzere konu başlıklarında elde edilen veriler % değerleri ile değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır.

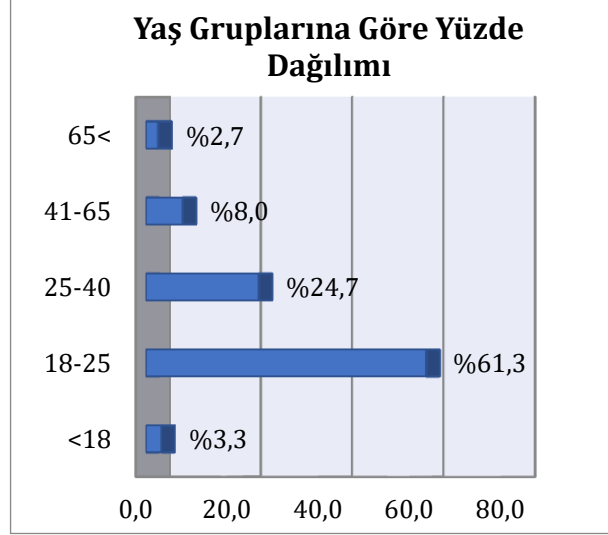
4.2.1. Ankete katılanların genel profili

Anket verilerine göre Atabey ilçesinde ankete katılanların % 42,0'ı erkek ve % 58,0'ı ise kadındır (Şekil 4.2.1.).

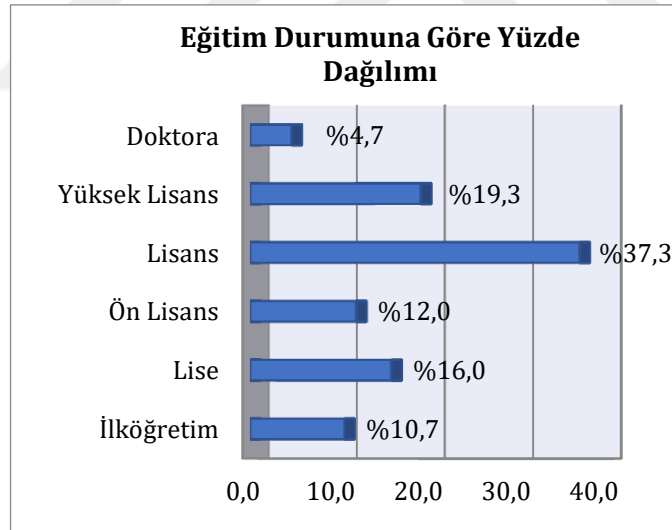
Şekil 4.2.1. Ankete katılanların cinsiyet durumuna göre yüzde dağılımları

Ayrıca çalışma alanında anket sorularını cevaplayan ziyaretçilerin yaşları ise % 3,3'ü 18 yaş ve altı, % 61,3'si 18 ile 35 yaş arası, % 24,7'si 25 ile 40 yaş arası, %8,0'ı 41 ile 65 yaş arası ve son olarak 65 yaş üzeri % 2,7 olarak belirlenmiştir. Ziyaretçilerin yaş gruplarına bakıldığında ise genç ve orta yaş gruptaki denekler alana daha fazla ziyaret etmektedir (Şekil 4.2.2.).

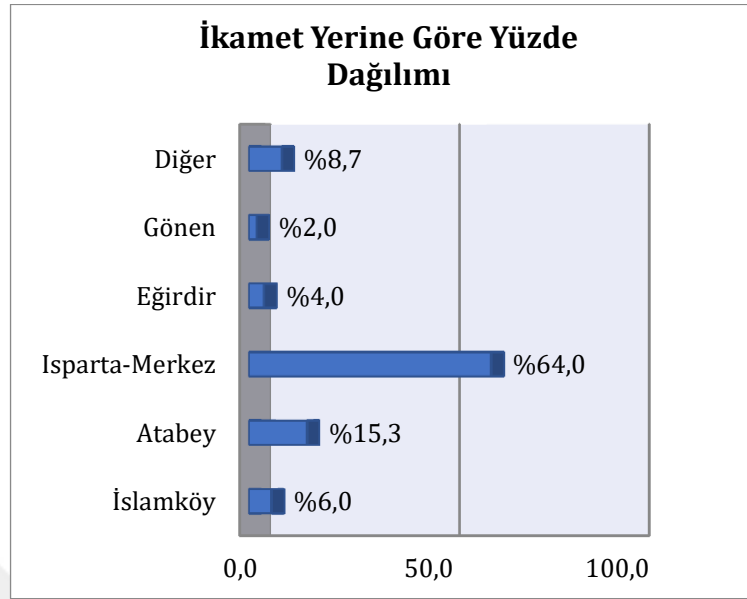
Şekil 4.2.2. Ankete katılanların yaş gruplarına göre yüzde dağılımları

Atabey İlçesinde ankete katılanların eğitim durumlarının dağılımı ise % 10,7'si ilköğretim, % 16,0'ı lise, % 12,0'ı önlisans, % 37,3'ü lisans, % 19,33'ü yüksek lisans ve %4,7'si de doktora olarak belirlenmiştir (Şekil 4.2.3.).

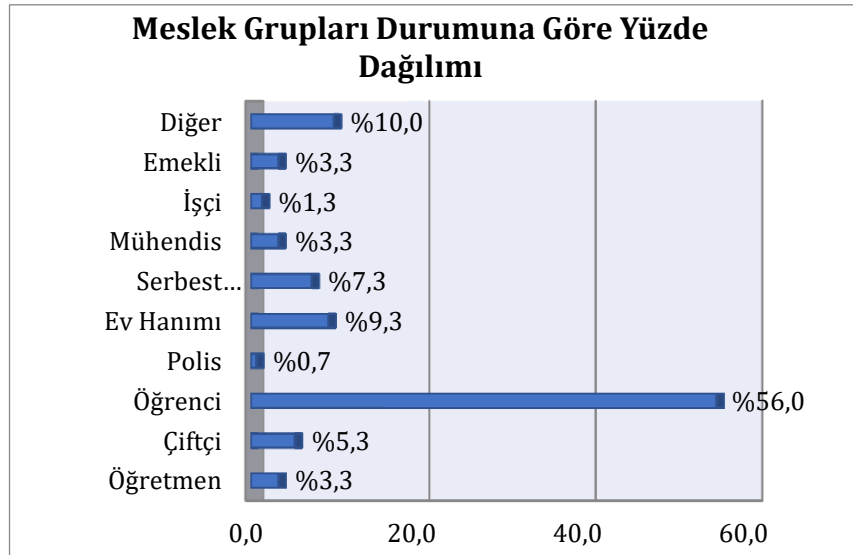
Şekil 4.2.3. Atabey ilçesinde ankete katılanların eğitim durum yüzde dağılımları

Atabey İlçesinde Ankete katılanların ikamet durumları % 6,0'ı İslamköy kasabası, % 15,3'ü Atabey İlçesi, % 64,0'ı Isparta-Merkez, %4,0'ı Eğirdir İlçesi, %2,0'ı Gönen İlçesi ve %8,7'si Diğer şehirlerde ikamet etmektedir (Şekil 4.2.4.).

Şekil 4.2.4. Ankete katılanların İkamet yerine göre yüzde dağılımları

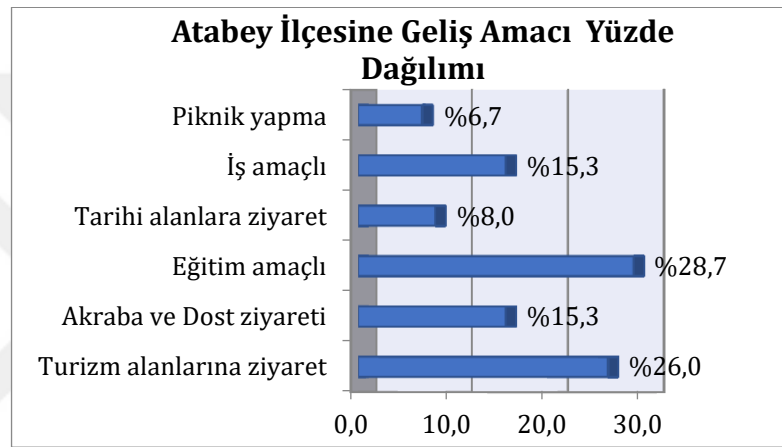
Atabey ilçesinde ankete katılanların meslek grupları ise; % 3,3'ü öğretmen, % 5,3'ü çiftçi, % 56,0'ı öğrenci, % 0,7'si polis, % 9,3 ev hanımı, % 7,3'ü serbest meslek, % 3,3'ü mühendis, % 1,3 işçi, % 3,3'ü emekli ve %10,0'ı diğer meslek gruplarından olduğunu belirtilmiştir. Meslek gruplarına bakıldığında ise katılımcıların çoğunluğu öğrencidir (Şekil 4.2.5.).

Şekil 4.2.5. Ankete katılanların meslek grupları durumuna göre yüzde dağılımları

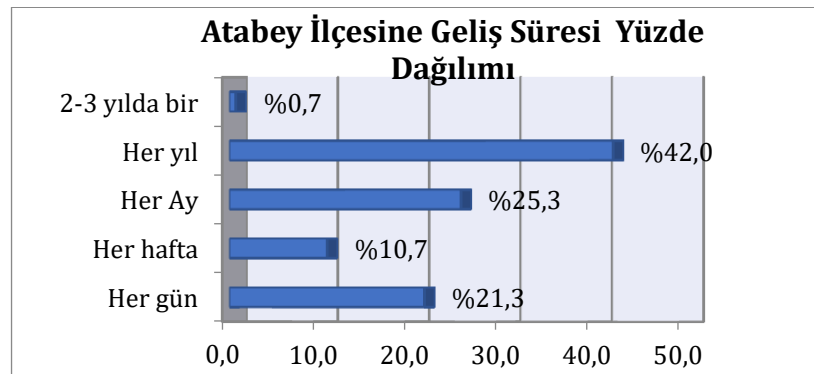
4.2.2. Ankete katılanların alana yönelik genel algı ve eğilimleri

Atabey’de ankete katılanların alana yönelik genel algı ve eğilimleri şu şekildedir. İlk olarak katılımcıların Atabey’e geliş amaçları şu şekildedir; % 26,0’ı Turizm alanlarına ziyaret amaçlı, % 15,3’ü akraba ve dost ziyareti amaçlı, 28,7’si eğitim amaçlı, % 8,0’ı tarihi alanları ziyaret amaçlı, %15,3’ü iş amaçlı ve son olarak %6,7’si piknik yapmak amaçlı gelmektedir. Atabey ilçesinde Atabey Meslek Yüksek Okulu olduğu için ilçeye en fazla eğitim amaçlı gelindiği görülmektedir (Şekil 4.2.6.).

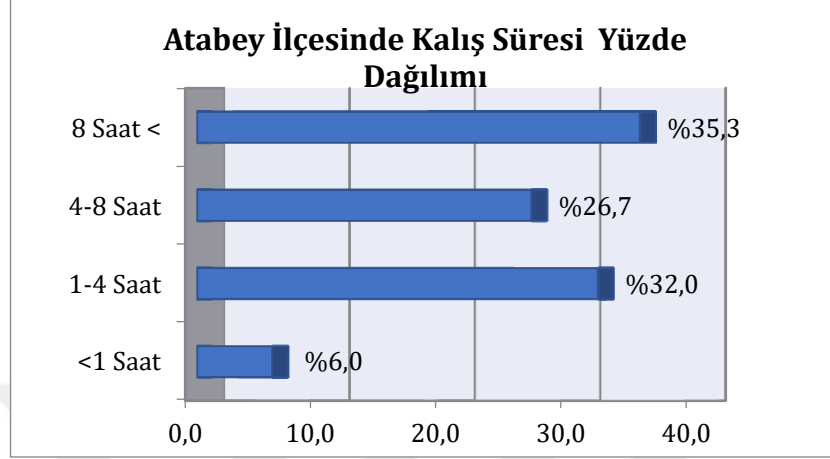
Şekil 4.2.6. Ankete katılanların Atabey ilçesinde geliş amacı yüzde dağılımları

Ankete katılanlar % 21,3’ü alana hergün geldiğini, % 10,7’si’nin her hafta, % 25,3’nün her ay, %42,0’ı yılda 1 defa ve son olarak % 0,7’sinin 2 yada 3 yılda bir geldiklerini belirtmiştir (Şekil 4.2.7.). Bu sonuçlara bakıldığında ise ankete katılanların çoğunluğu sene de bir defa gelmeyi tercih etmektedir.

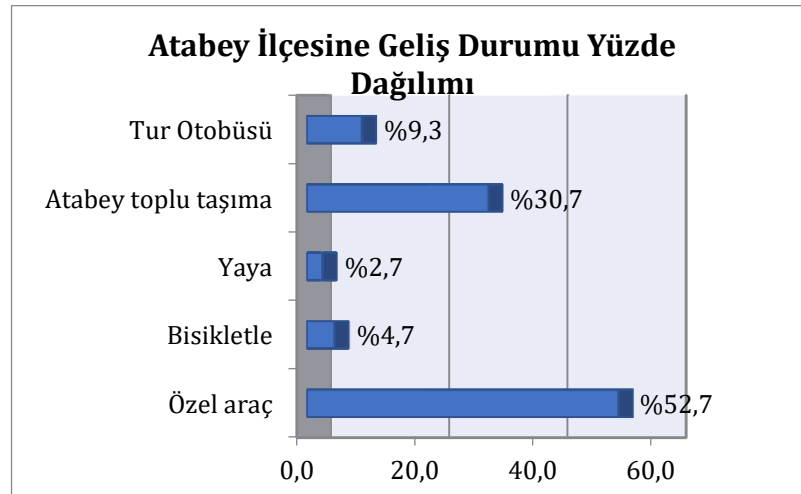
Şekil 4.2.7. Ankete katılanların Atabey ilçesinde kalış süresi yüzde dağılımları

Ankete katılanların % 6,0'ı Atabey ilçesinde bir saatten az bir süre, % 32,0'ı 1 ve 4 saat arası, % 26,7'si 4 ve 8 saat arasına ve % 35,3'ü 8 saatten fazla bir süre kaldığı görülmektedir (Şekil 4.2.8.).

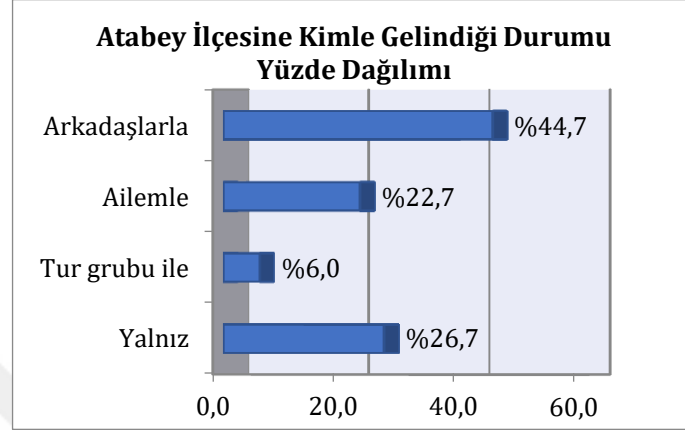
Şekil 4.2.8. Ankete katılanların Atabey ilçesinde kalış süresi yüzde dağılımları

Atabey ilçesinde ankete katılanların ilçeye geliş durumları şu şekildedir; katılımcıların % 52,7'si özel araçlarını, % 4,7'si bisikleti, % 4,7'si yaya, % 30,7'si toplu taşımayı ve %9,3'ü ise tur otobüsünü tercih etmektedir. Alana gelen ziyaretçilerin daha çok özel araçlarını tercih ettikleri görülmektedir(Şekil 4.2.9.).

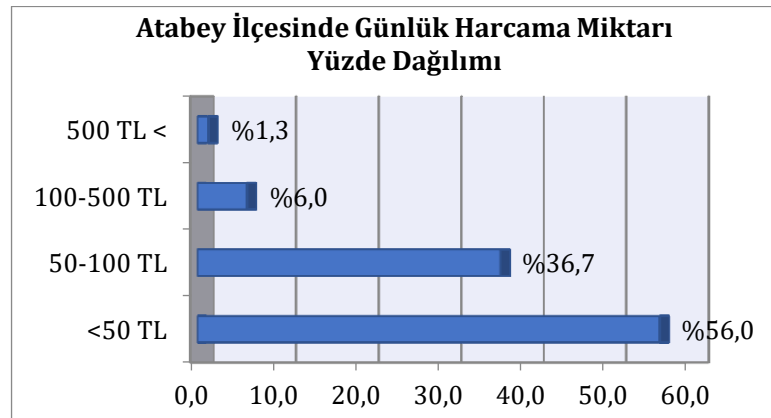
Şekil 4.2.9. Ankete katılanların Atabey ilçesine kimle geldiği durumu yüzde dağılımları

Ankete katılanların Atabey ilçesine kimle geldiği durumu şu şekildedir; %26,7'si yalnız, % 6,0'ı tur grubu ile, % 22,7'si aile ile ve % 44,7'si ise arkadaşları ile geldiği görülmektedir (Şekil 4.2.10.).

Şekil 4.2.10. Ankete katılanların Atabey ilçesine kimle geldiği durumu yüzde dağılımları

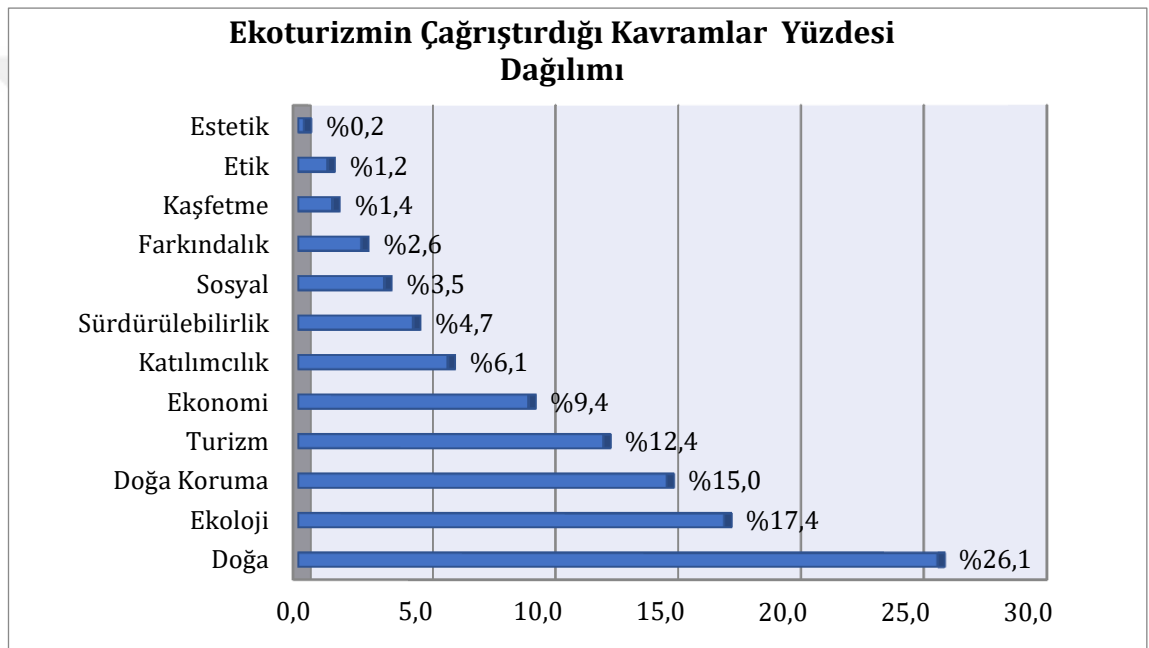
Atabey'de ankete katılanların alanda günlük harcama miktarları; % 56,0'ı 50 tl ve altı, % 36,7'si 50 ve 100 tl arası, % 6,0'ı 100 ve 500 tl arası ve %1,3'ü 500 tl ve üstü harcama yapmaktadır. Atabey ilçesinin küçük ve ucuz olmasından dolayı gelen ziyaretçilerin çoğunluğu 50 tl ve 50 tl den daha az günlük harcama yaptıkları görülmektedir (Şekil 4.2.11.).

Şekil 4.2.11. Ankete katılanların Atabey ilçesinde günlük harcama miktarı yüzde dağılımları

4.2.3. Ankete katılanların kavramsal yaklaşımları

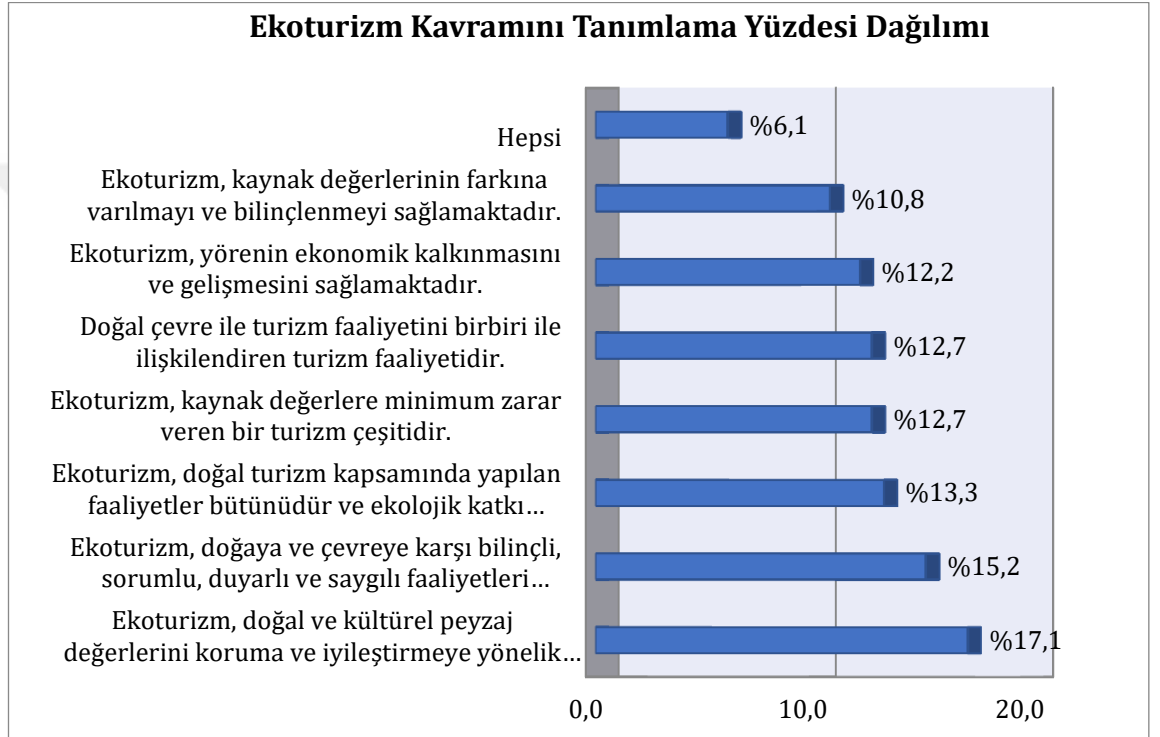
Atabey ilçesinde ankete katılanların ekoturizm kavramının çağrıştırdığı kelimelere yönelik yaklaşımları şu şekildedir. Ankete katılanların ekoturizm kavramı deyince akıllarında oluşan kavramların % 26,1' doğa, %17,4'ü ekoloji, %15,0'ı doğa koruma, %12,4'ü turizm, %9,4'ü ekonomi, %6,1'i katılımcılık, %4,7'si sürdürülebilirlik, %3,5'i sosyal, %2,6'sı farkındalık, %1,4'ü keşfetme, %1,2'si etik ve son olarak %0,2'si estetik kavramı olduğu belirtilmiştir (Şekil 4.2.12.).

Şekil 4.2.12. Ankete katılanların ekoturizmin çağrıştırdığı kavramlar yüzdesi dağılımları

Atabey ilçesinde ankete katılanların ekoturizm kavramını tanımlama noktasındaki yaklaşımları şu şekildedir. Ankete katılanların %17,1'i 'Ekoturizm, doğal ve kültürel peyzaj değerlerini koruma ve iyileştirmeye yönelik faaliyetlerdir' şeklinde tanımlamıştır. %15,2'si 'Ekoturizm, doğaya ve çevreye karşı bilinçli, sorumlu, duyarlı ve saygılı faaliyetleri içermektedir' olarak belirtmiştir. %13,3'ü 'Ekoturizm, doğal turizm kapsamında yapılan faaliyetler bütünüdür ve ekolojik katkı sağlayan faaliyetlerdir' olarak belirtmiştir. %12,7'si

'Ekoturizm, kaynak değerlere minimum zarar veren bir turizm çeşitidir' şeklinde tanımlamıştır. %12,2'si 'Ekoturizm, yörenin ekonomik kalkınmasını ve gelişmesini sağlamaktadır' şeklinde belirtmiştir. %10,8'i 'Ekoturizm, kaynak değerlerinin farkına varılmayı ve bilinçlenmeyi sağlamaktadır' olarak tanımlamıştır ve son olarak %6,1'ı 'Hepsi' şeklinde tanımlamıştır ve sonuç olarak katılımcıların ekoturizm kavramı hakkında bilgi sahibi oldukları görülmektedir (Şekil 4.2.13.).

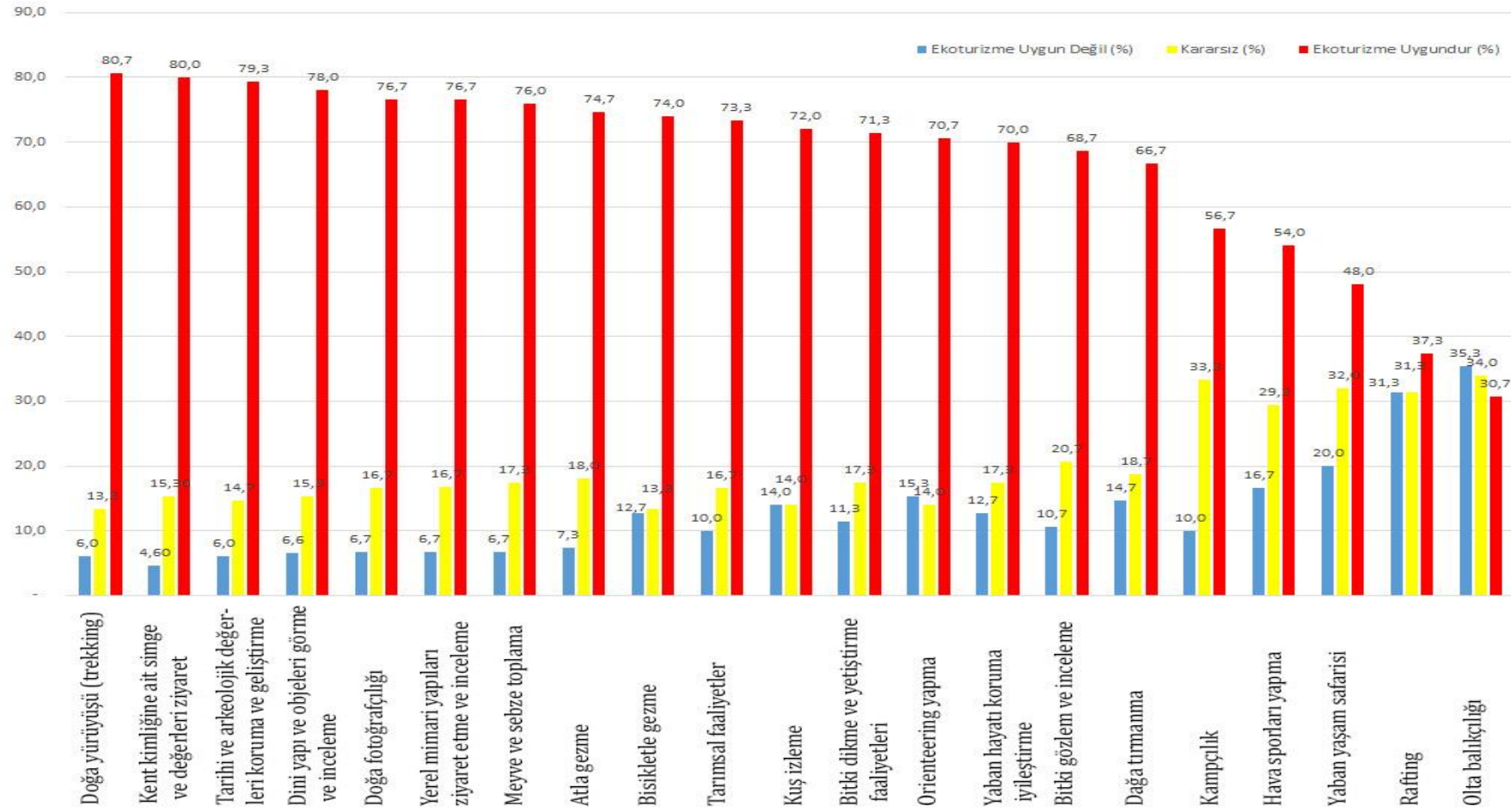

Şekil 4.2.13. Ankete katılanların ekoturizmin kavramını tanımlama yüzdesi dağılımları

4.2.4. Ankete katılanların Atabey ilçesi için ekoturizm etkinlikleri açısından yorumları

Atabey ilçesinde ankete katılanların ilçede ekoturizm etkinliklerinin uygun olup olmamasına ilişkin yorumları Şekil 4.2.14 'te verilmiştir. Katılımcıların % 80,7'si Atabey ilçesi için doğa yürüyüşü etkinliğinin uygun olduğunu, % 66,7'si dağa tırmanma etkinliğinin uygun olduğunu, % 72,0'ı kuş izleme etkinliğinin uygun olduğunu, % 76,7'si doğa fotoğrafçılığı etkinliğinin uygun olduğunu, % 48,0'ı yaban yaşam safarisi etkinliğinin uygun olduğunu, % 56,7'si kampçılık

etkinliğinin uygun olduğunu, % 37,3'ü rafting etkinliğinin uygun olduğunu, % 68,7'si bitki gözlem ve inceleme etkinliğinin uygun olduğunu, % 70,0'ı yaban hayatı koruma iyileştirme etkinliğinin uygun olduğunu, % 35,3'ü olta balıkçılığı etkinliğinin uygun olduğunu, % 71,3'ü bitki dikme ve yetiştirme etkinliğinin uygun olduğunu, % 79,3'ü tarihi ve arkeolojik değerleri koruma ve geliştirme etkinliğinin uygun olduğunu, % 70,7 orienteering etkinliğinin uygun olduğunu, % 74,0'ı bisikletle gezme etkinliğinin uygun olduğunu, % 74,7'si atla gezme etkinliğinin uygun olduğunu, % 54,0'ı hava sporları etkinliğinin uygun olduğunu, % 76,0'ı meyve toplama etkinliğinin uygun olduğunu, % 76,7'si yerel mimari yapıları ziyaret etme ve inceleme etkinliğinin uygun olduğunu, % 78,0'ı dini yapı ve objeleri görme ve inceleme etkinliğinin uygun olduğunu, % 80,0 kent kimliğine ait simge ve değerleri ziyaret etme etkinliğinin uygun olduğunu, % 73,3'ü tarihi ve arkeolojik değerleri koruma ve geliştirme etkinliğinin uygun olduğunu belirtmiştir.

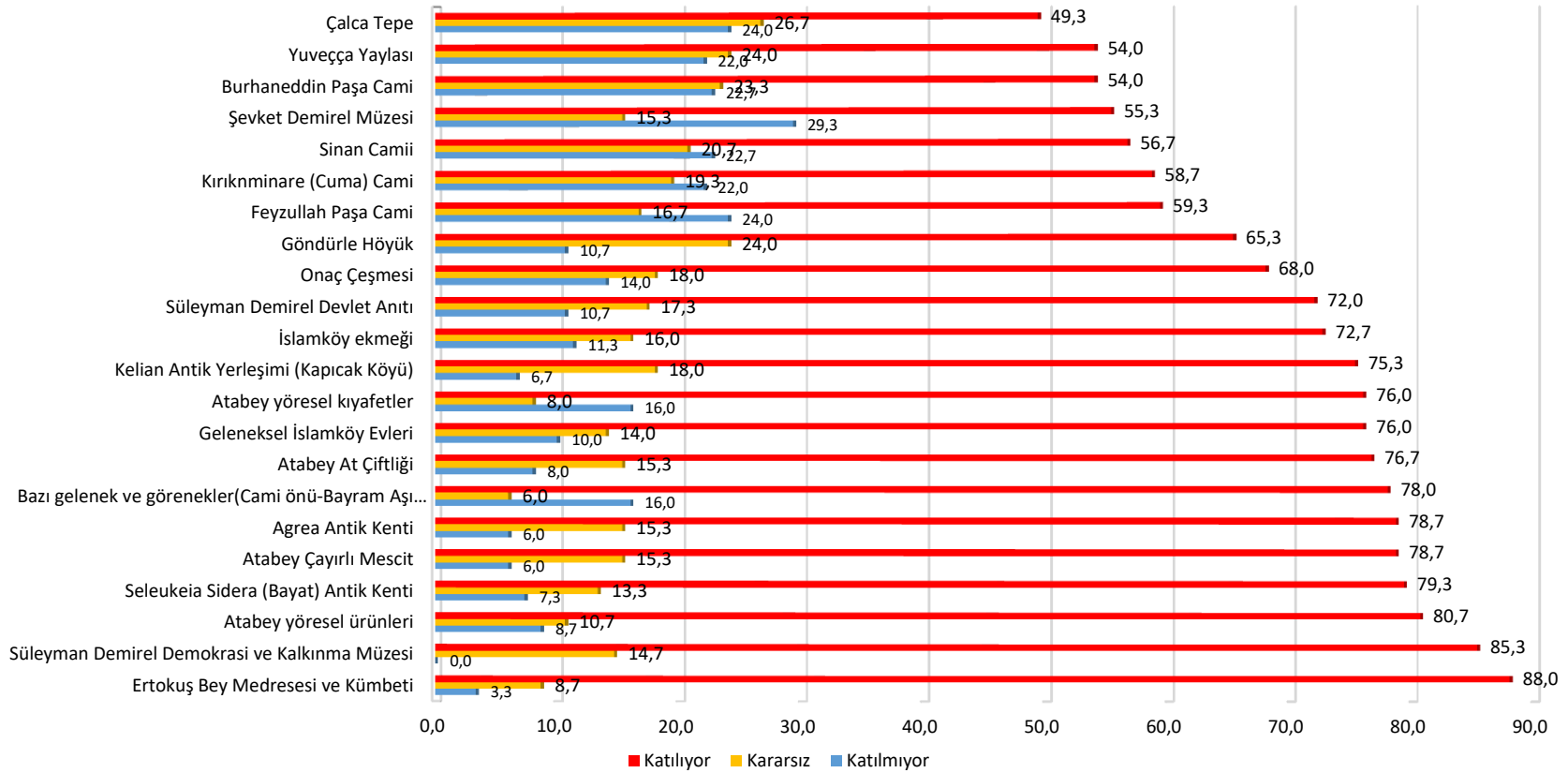

Şekil 4.2.14. Atabey ilçesi için ekoturizm etkinlikleri açısından uygunluk dağılımı

4.2.5. Ankete katılanların Atabey yöresinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeylerinin belirtilmesi

Atabey’de ankete katılanların Atabey ilçesinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeylerinin belirtilmesine yönelik yaklaşımları şu şekildedir; ankete katılanların % 80,0’ı Atabey ilçesinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerlerini ‘Ertokuş Bey Medresesi ve Kümbeti’, % 85,3 ‘Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi’, % 80,7’si ‘Atabey yöresel ürünleri’, % 79,3’ü ‘Seleukei Sidera Antik Kenti’, % 78,7’si ‘Atabey Çayırılı mescit’, % 78,7’si ‘Agrea Antik Kenti’, % 78,0’ı ‘Bazı gelenek ve görenekler’, % 76,7’si ‘At çiftliği’, % 76,0’ı ‘Geleneksel İslamköy Evleri’, % 76,0’ı ‘Atabey yöresel kıyafetler’, % 75,3’ü ‘Kelian Antik Yerleşimi’, % 72,7’si ‘İslamköy ekmeği’, % 72,0’ı ‘Süleyman Demirel Devlet Anıtı’, % 68,0’ı ‘Onaç Çeşmesi’, % 65,3’ü ‘Göndürle Höyük’, % 59,3’ü ‘Feyzullah Paşa Cami’, % 58,7’si ‘Kırıkminare Cami’, % 56,7’si ‘Sinan Cami’, % 55,3’ü ‘Şevket Demirel Müzesi’, % 54,0’ı ‘Burhaneddin Paşa Cami’, % 54,0’ı ‘Yuveçça Yaylası’ ve son olarak % 49,3’ü ‘Çalca Tepe’ şeklinde cevaplamıştır. Katılımcıların cevaplarına göre Atabey ilçesinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri Ertokuş Bey Medresesi ve Kümbeti olduğu görülmektedir(Şekil 4.2.15.).

Kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeylerinin Yüzde Dağılımı

Şekil 4.2.15. Atabey yöresinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeyleri

4.2.6. Anket analizlerinin değerlendirilmesi

Atabey ilçesinde yapılan anket çalışmaları, çalışma alanının ekoturizm değeri kapsamında önemli bir yere sahip olduğunu görülmektedir. Atabey ilçesinin turizm potansiyeli sadece ekoturizm için değil kültür turizmi içinde önemli bir nitelik taşımaktadır. Anket çalışmaları sonucunda katılımcıların ekoturizm konusunda fikir sahibi oldukları görülmektedir. Atabey ilçesine gelen misafirlerin daha çok turizm amaçlı ve eğitim amaçlı orada bulundukları ifade edilmiştir. Ankete katılanların genelde orta yaş gurubu ve lisans eğitimi almış olmaları Atabey ilçesinin genç bir kitleye hitap ettiği anlaşılmaktadır.

Nayır (2017) tarafından yapılan anket sonuçlarına bakıldığında ankete katılanların demografik yapısı birbirine yakın olduğu görülmektedir. Çalışmada ankete katılan uzman erkeklerin ve kadınların ankete katılımları hemen hemen birbirine yakın oranda olup, her iki çalışmada da genç grupların ankete katılım gösterdiği ve eğitim seviyelerinin ise lisans düzeyinde olması yapılan anket çalışmalarında demografik özelliklerin Atabey ilçesi ve Isparta için aynı oranlara sahip olduğunu göstermektedir.

Atabey ilçesinde Meslek Yüksek Okulunun bulunmasından dolayı ankete katılanların çoğunluğu öğrenciler oluşturmıştır. Atabey ilçesi Isparta Merkeze yakın olduğu için ankete katılanların genelinin ikametgah adresi Isparta olduğu görülmektedir ve merkeze yakınlıktan dolayı Atabey ilçesine gelenlerin çoğu özel araç kullanmaktadır. Ankete katılanların büyük çoğunluğu alana arkadaş grubu ile katıldıklarını belirtmiştir ve bu yüzden alanda sosyal aktivite mekanlarının arttırılmasına yönelik öneriler getirilmiştir. Atabey ilçesinde yapılabilecek etkinlikler içinde en uygun etkinliğin doğa yürüyüşü olduğunu belirlenmiştir. Ankete katılanların Atabey ilçesi yerel kimlik açısından Ertokuş Bey Medresesi ve Kümbeti ve 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel adına yaptırılan ve İslamköy'de bulunan Demirel Külliyesi en önemli yerel kimlik değeri olarak belirlenmiştir. Yöreye yapılan ziyaretlerde yerli ve yabancı turistlerin özellikle bu iki değer üzerinde yoğunlaştığı ve ilgi odağı konumunda olduğu görülmüştür. Bu bağlamda Atabey ilçesinin ulusal ve uluslararası

boyutta tanınabilirliğinin artırılmasında kimlik değerleri olarak ön planda tutulabilecek değerlerdir. Bunun yansıra Atabey yöresel ürünleri' ve Seleukei Sidera Antik Kenti de en önemli değerler olarak kabul edilebilir.

Atabey ilçesinde uygun görülen etkinlikler sırasıyla; tarihi ve arkeolojik değerleri koruma ve geliştirme, dini yapı ve objeleri görmek ve incelemek, doğa fotoğrafçılığı, yerel mimari yapıları ziyaret etme ve inceleme, meyve toplama, atla gezme, bisikletle gezme, tarımsal faaliyetler, kuş izleme, bitki dikme ve yetiştirme, orienteering yapma, yaban hayatı koruma ve iyileştirme, dağa tırmanma, kampçılık, yaban yaşam safarisi ve son olarak rafting şeklindedir. Nayır (2017)'ye göre Isparta yöresinde ankete katılanların en çok tercih ettikleri etkinlikler; doğa yürüyüşü (%31), dağ tırmanışı (%15), doğa-bitki gözlem ve inceleme (%15) ve fotoğraf çekmek (%13,5) olduğu görülmektedir. Her iki çalışmada da doğa yürüyüşü en çok tercih edilen ve ekoturizm etkinliği için en uygun etkinlik olarak tercih edilmiştir.

Atabey ilçesinin ekoturizm, doğa odaklı ve sürdürülebilir turizm kapsamında önemli doğal ve kültürel peyzaj değerlerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda Atabey yöresi olarak sadece ilçe merkezi değil çevresi ile birlikte (İslamköy, vb) bir bütünlük içine doğal ve kültürel yerel değerlerin korunması, yaşatılması ve sürdürülebilir kullanımını sağlanması gerekmektedir. Atabey yöresinde alansal, noktasal veya rotasal (çizgisel) ölçekte yapılacak ekoturizm faaliyetlerin geliştirilmesi, kullanım mekanlarının tasarlanması, yönetsel organizasyonun yapılması, yörenin ulusal ve uluslararası boyutta tanıtımının yapılması vb eylemlerle yöre ekoturizm ve kültür turizmi konusunda cazibe merkezi haline gelebilecektir.

4.3. Atabey İlçesi ekoturizme yönelik GZFT analizi

Anket sonuçları ile alan kullanıcılarının GZFT verileri elde edilmiş ve Uzmanlar tarafından verilen 3'lü Likert puanlama tekniği (1 puan çok az önemli, 3 puan orta düzeyde önemli, 5 puan çok önemli) ile önemlilik yüzde değerleri belirlenmiştir (Çizelge 4.3.1.).

Çizelge 4.3.1. GZFT analizi ve önemlilik düzeylerinin belirlenmesi için kullanılan uzman profili

Uzman Profili		Frekans	Yüzde Değeri
Uzman Nitelikleri	Atabey Resmi Kurumlarda çalışan yöneticiler ve görevli personel	10	20
	Peyzaj mimarı	15	30
	Ziraat Mühendisi	10	20
	Orman Mühendisi	10	20
	Diğer	5	10
	Toplam	50	100
Cinsiyet	Kadın	23	46,0
	Erkek	27	54,0
	Toplam	50	100
Yaş	18-25 arası	18	36,0
	26-45 yaş arası	24	48,0
	46-65 yaş arası	8	16,0
	66 <	0	0,0
Eğitim Durumu	Lisans mezunu	24	48,0
	Y. Lisans mezunu	18	36,0
	Doktora mezunu	8	16,0
	Toplam	50	100,0

Çalışmaya yönelik yapılan SWOT analizi sonucunda Atabey ilçesinin sahip olduğu güçlü yönler grubu içinde faktörlerin aldıkları toplam puanların hemen hemen birbirine yakın olduğu görülmektedir. Faktörler arasında en önemlisi Atabey ilçesinde Seleukeia Sidera (Bayat) antik kentinin (MÖ 312-261) yer almasıdır. Diğer önemli faktörler sırasıyla; Atabey ilçesinin Selçuklu ve Osmanlı Döneminden kalma tarihi yapılara sahip olması (%2,5), Atabey'e bağlı İslamköy kasabasının turizm açısından önemli doğal, tarihi ve arkeolojik alanlara sahip olması (%2,5), Atabey ve Atabey ilçesine bağlı köylerde ilçenin tarihini ve kültürünü yansıtan yerel mimari yapıların mevcut olması (%2,4), Yörede sulu ve kuru tarımsal faaliyetlerinin yoğun olması ve tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olması (%2,4) ve doğal ve kültürel turizm potansiyeline sahip olması (%2,3) şeklindedir (Çizelge 4.3.2) ve benzer çalışmalara bakıldığında hemen hemen aynı özellikler turizm için önemlilik arz etmektedir. Nayır (2017)'nin yaptığı

çalışmaya bakıldığında Isparta ili tarihi, arkeolojik, dinsel ve folklorik kültürel değerler açısından zenginliği ve doğal alanlarla bir arada yer alması bakımından turizm için önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca Durgun (2007)'nin yaptığı Isparta turizminin swot analizi adlı çalışmada da görüldüğü gibi Isparta turizminin en güçlü yanı zengin tarihe, kültür ve tabiat varlıklarına sahip olma faktör olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.3.2. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından güçlü yönleri ve önemlilik düzeyleri

	GÜÇLÜ YÖNLER	Toplam Puan	Toplam Puanın % değeri
1	Seleukeia Sidera (Bayat) antik kentinin (MÖ 312-261) yer alması	250	2,6
2	Selçuklu ve Osmanlı Döneminden kalma tarihi yapılara sahip olması (Ertokuş Medresesi (1224), Ertokuş Kümbeti (1224), Sinan Camii, Burhaneddin Paşa Cami (1590), Sinan Camii (Kurşunlu Camii,1591), Feyzullah Paşa Camii (1645-1648) Çeşmeler)	240	2,5
3	İslamköy'de Demirel Külliyesinin olması (Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi, Şehriban Hatun Cami, kütüphane binası, Süleyman Demirel doğduğu ev olan ve restore edilmiş Demirel Müze Evi (Baba Ocağı), Şevket Demirel Müzesi, Ali Demirel Müzesi, Demirel Vakfı Binası, namazgâh, gasilhane, şadırvan, mezarlık, kafeterya, köy odası, sanat merkezi, hediyelik eşya satış merkezi, Arasta dükkanları (5 adet), lojman (1 adet), misafirhane ve yemekhane binasından oluşmaktadır)	240	2,5
4	Atabey ve çevresinde tarihini ve kültürünü yansıtan yerel mimari yapıların mevcut olması	230	2,4
5	Yörede sulu ve kuru tarımsal faaliyetlerinin yoğun olması ve tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olması	230	2,4
6	Doğal ve kültürel turizm potansiyeline (Atabey Çayırılı Mescit, Ertokuş Medresesi, Gölet, vb.) sahip olması	220	2,3
7	Isparta kent merkezine (23 km) ve ilçelere çok yakın olması	200	2,1
8	Atabey ilçesinde ISUBU Meslek Yüksek Okulunun bulunması.	180	1,9
9	Atabey kent merkezinin imar planının yapılmış olması	180	1,9
10	Atabey sınırları içerisinde farklı rekreasyonel etkinliklerinin yapılma potansiyelinde olması (yamaç paraşütçülüğü, olta balıkçılığı vb)	180	1,9
11	Atabey sınırları içinde Okul Göletinin 1995 yılında faaliyete geçmesi	180	1,9
12	Süleyman Demirel'in Devlet anıt mezarına sahip olması (58 bin m2)	170	1,8
13	Atabey ilçesinin Biyoiklim açısından önemli bir potansiyele sahip olması	150	1,6
14	İslamköy sınırları içinde Radamas değirmeninden Seleukiea Sidera ya ulaşan Tarihi su Yolu Kemer kalıntılarının mevcut olması(Koca kemer, Küçük kemer, Taş kemer)	150	1,6

Çizelge 4.3.2. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından güçlü yönleri ve önemlilik düzeyleri (Devam)

15	Isparta'ya ait köy kültürünün, gelenek ve göreneklerin hala sürdürülmesi(Helva ve dağıtımı, düğün yemekleri vb.)	150	1,6
16	İlk Tunç Çağ döneminden (MÖ 2700-2600- 1900-1800) kalma Göndürle I Höyük Mezarlığında (Harmanören- Göndürle Köyü) 41 Küp Mezara sahip olması	140	1,5
17	Atabey'de 1 adet Çeşme Mahallesi Hamamı ve İslamköy'de ise 1 adet tarihi hamamın olması	120	1,2
18	Atabey ilçesine bağlı İslamköy ekmeğinin meşhur olması	120	1,2
19	Atabey ilçesi Kalkolitik Çağdan (MÖ 5500-4500) itibaren farklı medeniyet ve yerleşimlere (Hitit, Frig, Lidya, Pers, Büyük İskender, Romalılar, Bizans, Anadolu Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu vb. sahip olması ve Isparta ilinin kültür mozaığının bir parçası olması.	90	0,9
20	Geçmişte Pamuklu (Pembeli) köyünde yetiştirilen pamuğun işlenmesi sonucu dokunan ve Osmanlı ülkesinde "Donluk" denilen kumaşın oldukça ün kazanmış olması	90	0,9

Atabey ilçesinin sahip olduğu zayıf yönler grubu içinde faktörlerin aldıkları toplam puanların hemen hemen birbirine yakın olduğu görülmektedir. Önemlilik düzeyine göre faktörler sırasıyla Çizelge 4.3.3'te verilmiştir ve bu faktörlerin en önemlileri; Yerel ekonominin zayıf olması (%2,5), Turizm amaçlı hizmet ve sosyal tesislerin yetersiz olması (%2,5), Yerli ve yabancı ziyaretçiler için konaklama imkanlarının çok yetersiz olması (%2,4), Tarihi geleneksel evlerin korunamaması ve kaderine terkedilmesi (%2,4), Atabey ilçesi ve bağlı köylerin doğal ve kültürel envanterinin bütüncül olarak bilinmemesi ve sayısal altlığın bulunmaması (%2,3), Mevcut doğal ve kültürel alanların, turizm amaçlı veya tescilli mekanların mekânsal tasarım uygulama projelerinin olmaması (%2,2), Kültürel Turizm potansiyelinin değerlendirilmemesi (%2,2) ve Rekreasyon ve sosyal tesis alanlarının yetersiz olması (%2,2) şeklindedir. SWOT analizinde zayıf yönler olarak belirlenen faktörler çalışma alanındaki eksiklikler kategorisinde incelenmelidir. Atabey ilçesinde turizmin geliştirilmesi, hem ulusal hem de uluslararası boyutta Atabey ilçesinin önem kazanması adına gelen ziyaretçilere yönelik sosyal tesislerin, rekreasyon alanlarının ve konaklama imkanlarının ortaya konulması, mevcutta bulunan doğal, kültürel ve arkeolojik turizm değerlerinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması adına bilimsel çalışmalar ve projeler öngörülmelidir.

Çizelge 4.3.3. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından zayıf yönleri ve önemlilik düzeyleri

ZAYIF YÖNLER		Toplam Puan	Toplam Puanın % değeri
1	Yerel ekonominin zayıf olması	240	2,5
2	Turizm amaçlı hizmet ve sosyal tesislerin (kafeterya, restoran, vb.) yetersiz olması	240	2,5
3	Yerli ve yabancı ziyaretçiler için konaklama imkanlarının çok yetersiz olması	235	2,4
4	Tarihi geleneksel evlerin korunamaması ve kaderine terkedilmesi (Özellikle Atabey ilçe Merkezi ve İslamköy'de vb.)	230	2,4
5	Atabey ilçesi ve bağlı köylerin doğal ve kültürel envanterinin bütüncül olarak bilinmemesi ve sayısal altlığın bulunmaması	220	2,3
6	Mevcut doğal ve kültürel alanların, turizm amaçlı veya tescilli mekanların mekânsal tasarım uygulama projelerinin olmaması	210	2,2
7	Kültürel Turizm potansiyelinin değerlendirilmemesi	210	2,2
8	Rekreasyon ve sosyal tesis alanlarının yetersiz olması	210	2,2
9	Bitkisel ve hayvansal, üretim ve işletme tesislerinin yetersiz olması	200	2,1
10	Web sitesinin olmaması ve online tanıtımının yapılmaması	190	2,0
11	Atabey'de turizmle ilgili paydaşlar (Resmi Kurum ve Kuruluşlar, STK'lar, yöre insanları, vb.) arasında koordinasyon ve ortak çalışmalarının çok yetersiz olması	190	2,0
12	Yörenin doğal ve kültürel alanları ile ilgili yazılı ve görsel materyallerinin ve tanıtımın eksik olması	170	1,8
13	Atabey yöresi yaşam kültürünü ve tarihini içeren bir müzenin veya serginin olmaması	170	1,8
14	Yöresel el sanatları, yöresel mutfak ürünleri ve halı dokumacılığına yönelik fazla talebin olmaması ve bu ürünleri tanıtmaya, satışını yapma gibi eğilimlerin az olması	160	1,7
15	Doğal ve kültürel mekanlarda yönlendirme ve bilgilendirme tabelalarının olmaması	150	1,6
16	İlçenin tanıtımını yapacak ve ilçeye gelen misafirleri yönlendirecek bir turizm biriminin veya STK'nın olmaması	140	1,5
17	İlçede yetişebilen gül, lavanta vb. ürünleri toplama faaliyetinin açısından gerekli mekanların olmaması	130	1,3
18	Yerel kimliğinin mekânsal alanlara ve peyzaj mobilyalarına ve donatılarına yansıtılmaması veya yetersiz olması	110	1,1
19	Yöresel ürün ve el sanatları sergi ve satış stantlarının ve hediyelik eşya üretim atölyelerinin olmaması	100	1,0
20	Atabey ilçesinde üretimi yapılan gül, vişne, elma gibi ürünlerden o yöreye özgü tatlı, şurup, kozmetik, şarap gibi ürünlerin yapılmaması ve tanıtılmaması	100	1,0
21	Ekoturizm farkındalığı ve bilincinin yetersiz olması ve ekoturizm potansiyelinin değerlendirilememesi	90	0,9

Atabey ilçesinin sahip olduğu fırsatlar grubu içinde 1. faktörden 6. faktöre kadar aldıkları toplam puanların hemen hemen birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak 4. faktörden sonra bu oran farklılık göstermektedir. Önemlilik düzeyine göre faktörler sırasıyla Çizelge 4.3.4'te verilmiştir ve bu faktörlerin en önemlileri; Atabey'deki Ertokuş Medresesine ve İslamköy'de ki de Demirel Külliyesine Yerli/yabancı turistlerin ve tur acentelerinin ilgisinin fazla olması (%2,1), 2023 Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planında Isparta yöresinin ekoturizm ve doğa turizminin geliştirilmesi hedefinin olması (%1,9), Atabey'in Isparta-Gönen-Eğirdir gibi kültürel turizm değerlerinin kesiştiği alanda olması ve bütünlük arz etmesi (%1,7) ve yöresel kültür turizmine ve geleneksel gastronomiye yönelik taleplerin artması (%1,6) şeklinde olduğu görülmektedir. Atabey ilçesinin sahip olduğu fırsatlar grubundaki faktörler tehditler grubundaki faktörlerin azaltılması adına ortaya konulan faktörler olup güçlü faktörler ile entegre edilmelidir.

Çizelge 4.3.4. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından fırsatlar ve önemlilik düzeyleri

	FIRSATLAR	Toplam Puan	Toplam Puanın % değeri
1	Atabey'deki Ertokuş Medresesine ve İslamköyde ki de Demirel Külliyesine Yerli /yabancı turistlerin ve tur acentelerinin ilgisinin fazla olması	200	2,1
2	2023 Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planında Isparta yöresinin ekoturizm ve doğa turizminin geliştirilmesi hedefinin olması	180	1,9
3	Atabey'in Isparta- Gönen-Eğirdir gibi kültürel turizm değerlerinin kesiştiği alanda olması ve bütünlük arz etmesi	160	1,7
4	Yöresel kültür turizmine ve geleneksel gastronomiye yönelik taleplerin artması	150	1,6
5	Organik tarım ürünlerine ve agro-turizme yönelik olan taleplerin artması	140	1,5
6	Selçuklu ve Osmanlı Döneminde Isparta Atabey ve Eğirdir arasında yer alan kervan yolu ve tarihi İpek yolu rotalarının yer alması.	140	1,5
7	Yöresel etkinlik ve Festival vb. faaliyetlerin artırılması ile ilçenin ekoturizm açısından cazibe merkezi olma potansiyeli	120	1,2
8	Örtü altı sebzeçilik, kesme çiçek seracılığı ve süs bitkileri üretimi için yatırım taleplerinin artması	120	1,2
9	Isparta'da İki üniversitenin (SDU ve ISUBU) varlığı	100	1,0
10	Geriatrı turizmi için uygun potansiyele sahip olması	100	1,0
11	İlçeye bağlı köylerin antik dönemde büyük öneme sahip olması	80	0,8

Çizelge 4.3.4. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından fırsatlar ve önemlilik düzeyleri (Devam)

12	Isparta Eğirdir demiryolu hattına yakın olması	80	0,8
13	Atabey ve çevresinin Pisidia bölgesinin Frigya'ya komşu olan kuzey sınırlarında yer alması	70	0,7
14	"Atabey ve Göndürle Kültürü" olarak İlkçağ Tarihi literatürüne giren bu kalıntılar günümüzde Isparta Müzesi'nde ziyaretçilerin incelemesine sunulmuş olması	50	0,5
15	Alanın Leylek, Kırlangıç ve Hint Bülbülü vb kuş türleri göç yolu üzerinde yer alması	50	0,5
16	Atabey'in, Osmanlı döneminde XV. ve XVI. yüzyıllarda Konya Eyaleti'ne bağlı Hamid Sancağı'nın kazası olması	40	0,4

Atabey ilçesinin sahip olduğu tehditler grubu içinde faktörlerin aldıkları toplam puanların hemen hemen birbirine yakın olduğu görülmektedir. Önemlilik düzeyine göre faktörler sırasıyla Çizelge 4.3.5'te verilmiştir ve bu faktörlerin en önemlileri; Atabey yöresi turizm yatırımlarına yönelik siyasi veya çıkar çatışmalarına yol açma riski (%1,6) ve Atabey ve çevresindeki yakın İlçelerdeki tarım alanlarında kullanılan zirai kimyasal ilaçların oluşturduğu riskler (%1,5) şeklinde olduğu görülmektedir. Bu faktörlerin gelecekte olası tehlikelere yol açabileceği düşünülmektedir ve bu tehlikelere karşı tedbirlerin alınması gerekmektedir. Tedbirler alındığı takdirde bu tehditlerin fırsatlara dönüştürülmesi söz konusu olacaktır.

Çizelge 4.3.5. Atabey ilçesinin ekoturizm açısından tehditler ve önemlilik düzeyleri

	TEHDİTLER	Toplam Puan	Toplam Puanın % değeri
1	Atabey yöresi turizm yatırımlarına yönelik siyasi veya çıkar çatışmalarına yol açma riski	150	1,6
2	Atabey ve çevresindeki yakın İlçelerdeki tarım alanlarında kullanılan zirai kimyasal ilaçların oluşturduğu riskler	140	1,5
3	Kaçak yapılan kazılar sonucu İlçede ve ilçeye bağlı köylerde bulunan doğal ve kültürel miras değerlerinin tahribi ve yok olması	120	1,2
4	Yöreye gelecek olan yerli ve yabancı turistlerin yöre halkının kültürlerine saygı duymama ve yozlaşma riskinin olması	120	1,2
5	Tarımsal ve hayvansal sanayi dışında diğer sanayi alt sektörlerinin alana ilgi göstermesi	120	1,2

4.4. Atabey İlçesi Ekoturizme Yönelik Stratejik Eylem Planı

Atabey ilçesi arazi çalışmaları ve anket sonuçları, GZFT analizi ile mevcut durumun tespit edilmesi sonucunda Atabey ilçesine ait sürdürülebilir, bütüncül ekoturizm kapsamında 2 hedef ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik amaçlar ve faaliyetler/eylemler öngörülmüştür ve eylemlerin gerçekleştirilmesine yönelik paydaş, yetki ve sorumluluklar tanımlanmıştır. Bu Eylemler alan yöneticilerine, karar vericilere, plancılara ve yöreye gelen ziyaretçilere bir rehber niteliği taşıyacaktır. Paydaş listesi Çizelge 4.4.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.4.1. Paydaş listesi

1. Isparta Valiliği (İl Özel İdare),
2. Atabey Tarım İlçe Müdürlüğü
3. Atabey Kaymakamlığı
4. Atabey Belediyesi
5. Isparta Atabey Derneği (IsATA Der)
6. Atabey ilçesine bağlı köy muhtarlıkları
7. SDU
8. ISUBU
9. Isparta Turizm ve Kültür Müdürlüğü
10. Atabey ilçe merkezi ve ilçeye bağlı köy sakinleri
11. STK
12. Demirel Vakfı
13. Isparta Kent Konseyi
14. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüğü
15. Özel Sektör
16. Isparta Belediyesi
17. Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı

- 1. Temel hedef:** Atabey Yöresinin Bütüncül Ve Sürdürülebilir Ekoturizmin Geliştirilmesi
- 2. Temel Hedef:** Ulusal Ve Uluslararası Tanıtımın Artırılması Ve Ekoturizm Markası Olarak Geliştirilmesi

Temel hedeflere ulaşabilmek için 5 yıllık (2021-2025 yılları arası) amaçlar ve faaliyetler/eylemler öngörülmüş ve Çizelge 4.4.2. ve 4.4.3. de verilmiştir.

Çizelge 4.4.2. Atabey yöresinin bütüncül ve sürdürülebilir ekoturizmin geliştirilmesi

TEMEL HEDEF-1				
Atabey Yöresinin Bütüncül Ve Sürdürülebilir Ekoturizmin Geliştirilmesi				
Amaç-1. Atabey Yöresinin Ekoturizm Yönetim Planlamasının Yapılması				
	Faaliyetler/Eylemler	Detaylı Açıklama	Sorumlu Paydaşlar	Zaman
1	Atabey ilçesi ve köylerinin doğal ve kültürel envanterinin bütüncül olarak belirlenmesi ve güncellenmesi	Doğal ve kültürel değerlerin ArcGIS vb. bilgisayar programları yardımıyla güncel sayısal altlığının oluşturulması ve ilçede yapılacak bilimsel çalışmalara rehberlik eder nitelikte olmalıdır.	1, 2, 5, 6, 7, 8	2021-2023
2	Yörenin doğal bitki ve yaban hayvan envanterinin çıkarılması, endemik ve tehlike altında olan türlerin belirlenmesi	Üniversite vb. eğitim kurumları tarafından ortaya konulacak bilimsel çalışmalar niteliğinde ilçenin mevcut doğal bitki örtüsü ve yaban hayatına ilişkin bilgiler gerek literatür gerekse arazi çalışmaları yapılarak bitki veri tabanının oluşturulması	1, 2, 3, 4, 7, 8	2021-2025
3	İlçede bulunan tescilli yapıların tahribinin önlenmesi ve koruma altına alınması	Kaymakamlık yada belediye tarafından ilçede bulunan tescilli binaların tespit edilip numaralandırılması ve koruma ç için envanter ve restorasyon çalışmalarının yapılması	2, 3, 4, 5, 6	2021-2025
4	İlçenin geleneksel mimari dokusunun korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması	Mevcut tescilli ve kültürel yapılar korunarak kullanımının sağlanması, Atabey ilçesine özgü geleneksel mimarinin ortaya konulması, ilçede bulunan tescilli ve kültürel yapıların çevresi ile ilişkilendirilerek restorasyon ve tadilatların yapılması	1, 2, 3, 4	2021-2025
5	Atabey yöresi yerel kimlik değerlerinin belirlenmesi	İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel kaynak değerleri envanteri ve paydaşlara yapılan GZFT analizi sonucu güçlü yönler dikkate alınarak öz kimlik değerlerinin belirlenmesi	1, 2, 3, 5, 6	2021-2025
6	Doğal ve kültürel ekoturizm değerlerinin korunması ve geliştirilmesi	Atabey ilçesindeki arkeolojik, tarihi, dinsel, etnik, geleneksel ve özel mimari yapıların tarihi çizelgesi, hikayesi, vb konularda bilimsel araştırmaların yapılması, değerlendirilmesi ve turizme kazandırılması ve ayrıca Atabey ilçesinde bulunan gölette ekoturizme yönelik çalışmaların yapılması, yöre insanını ve gelen ziyaretçilerin ilçede bulunan Atabey ovasının bulunan çeşitli kuş türleri ile kuş gözlemciliğinin yapılmasına teşvik edilmesi	3, 4, 5, 11	2021-2025
7	Disiplinler arası ortak çalışmalar yürütülmesi	Atabey ilçesinin gerek peyzaj planlaması gerekse peyzaj tasarımı ve hatta turizm planlaması adına gerekli meslek disiplinlerince ortak bilimsel çalışmaların yürütülmesi ve bu çalışmaların yürütülmesi adına bir çalışma ekibinin kurulması	1, 3, 4, 7, 8, 9, 16, 17	2021-2025

Çizelge 4.4.2. Atabey yöresinin bütüncül ve sürdürülebilir ekoturizmin geliştirilmesi (Devam)

Amaç-2. Atabey Yöresi Turizm Yönetim Organizasyonunun Yapılması				
1	Turizm değerine sahip somut ve somut olmayan değerlerin projelendirme ve uygulama konusunda yetki ve sorumlu birimin tanımlanması	Somut ve somut olmayan turizm değerlerinin ortaya konulması, tanımlanması ve özelliklerinin sunulması adına bir çalışma grubunun, ekibinin ve biriminin oluşturulması	1, 2, 8, 9	2021-2025
2	Atabey yöresi turizm konseyinin oluşturulması	Yerel turizm etkinliklerinin bütünsel bir şekilde koordinasyonu işlevini geliştirme, örgütsel bütünlük ve bölgesel birlik adına turizm konseyinin oluşturulması	11, 12, 13, 16	2021-2025
3	Turizm yönetim organizasyonu ile ilgili mevzuat ve yönergelerin ortaya konulması	Artan ziyaretçi sayısının ihtiyaç duyduğu alan kullanımına yönelik olumsuzlukları aza indirmek adına Atabey ilçesine uygun yönetim organizasyonunun ortaya konulması ve ilgili meslek disiplinlerince mevzuat ve yönergelerin oluşturulması	1, 3, 4, 5, 9, 11, 13	2021-2025
4	Doğal ve kültürel turizm değerleri ve arkeolojik değerlerden sorumlu olan yetkili birimlerin oluşturulması	Atabey ilçesinde bulunan mevcut doğal, kültürel ve arkeolojik alanların tespit edilmesi, korunması ve bu alanlar ile ilgili mekânsal tasarımların yapılması adına çalışma grubu ve birimlerin oluşturulması	1, 3, 4, 5, 9, 11, 13	2021-2025
Amaç-3. Tarihi, Kültürel Ve Dini Yapıların (Cami, Türbe, Hamam Vb.) Korunması, Restorasyonu, Geliştirilmesi Ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması				
1	Mevcut tescilli yapıların restorasyon projelerinin yapılması ve işlevsellik kazandırılması	Atabey ilçesinde bulunan tescilli binaların turizm amaçlı konaklama, yeme içme, yöresel ürün atölyesi vb. işlevsellikler için uygun konutların tespit edilmesi, çevresi ile ilişkilendirilerek onarım ve restorasyon projelerinin hazırlanması, uygulanması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
2	Tarihi ve miras nitelikli yapıların tescil edilerek koruma altına alınması ve işlevsel kazandırılması	Yetkililer tarafından bilinmeyen geçmişte büyük önemi olan somut ve somut olmayan turizm değerlerinin ortaya konulup, kullanım sınırlaması getirilmesi ve o alanlara yönelik pano, yönlendirme levhası vb. araçlar ile tanıtımının yapılması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
3	Tarihi, kültürel ve dini yapıların bütüncül olarak peyzaj mekânsal organizasyonların oluşturulması	Her bir tarihi, kültürel ve dini yapıların çevresi ile ilişkilendirilerek çevre düzenlemesi ve iç mimari tasarım ve restorasyon çalışmalarının yapılması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
4	Koruma ve kullanma zonlarının oluşturulması ve bu mekanlara gelen ziyaretçilere belirli kullanım sınırlamalarının getirilmesi	İlçede bulunan doğal ve arkeolojik alanların gelen ziyaretçiler tarafından kullanılması kapsamında mutlak koruma zone, kısa mesafe koruma zone, orta mesafe koruma zone ve yakın mesafe koruma zonları oluşturulması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
Amaç-4. Yörede Turizm Odaklı Tarım Ve Hayvancılık Faaliyetlerinin Geliştirilmesi				
1	Tarımsal ürün çeşidinin artırılması	Yöre halkını yeni ürün yetiştirme konusunda bilinçlendirme ve yeni üretimlerin yapılması ve geliştirilmesine teşvik etme	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025

Çizelge 4.4.2. Atabey yöresinin bütüncül ve sürdürülebilir ekoturizmin geliştirilmesi (Devam)

2	Tıbbi ve aromatik bitki üretim ve sergi alanlarının oluşturulması	Belediyeye ya da özel mülke ait arazilerin Atabey ilçesinde yetişebilen tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliğinde değerlendirilmesi	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
3	At çiftliklerinin oluşturulması	İlçede bulunan at çiftliğinin onarılması ve geliştirilmesi aynı zamanda at çiftliği için uygun alanların belirlenmesi	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
4	Hayvansal ürün çeşidinin artırılması	Yöre insanını çeşitli hayvansal ürün ortaya koymaya teşvik etme	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
5	El yapımı yöresel ürün workshoplarının yapılması	İlçede bulunan tescilli evçilerin onarılp belirli zamanlarda gruplar halinde el yapımı ürün workshopları gerçekleştirme	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 16	2021-2025
Amaç-5. Yöresel Somut Olmayan Değerlerin Korunması ve Yaşatılması				
1	Yöreye özgü yöresel somut olmayan değerlerin ortaya konulması ve tanıtımının yapılması	Somut olmayan değerleri hikayelendirmek ve hem ilçeye gelen ziyaretçileri hem de yöre halkını o değerler hakkında bilgilendirmek	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
2	Yöresel gastronominin geliştirilmesi ve yerel halkın buna teşvik edilmesi	Atabey ilçesindeki tescilli yapıların gastronomi atölyesi olarak değerlendirilmesi ve orada üretim ve satışlarının yapılması	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
3	Yöresel restoranların açılması	Atabey ilçesindeki tescilli yapıların yöresel restoran olarak değerlendirilmesi ve orada üretim ve satışlarının yapılması	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
4	Yöresel el sanatlarının üretimi ve pazarlamasının geliştirilmesi	Atabey ilçesindeki tescilli yapıların el sanatları atölyesi olarak değerlendirilmesi ve orada üretim ve satışlarının yapılması	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
5	Yöresel el sanatlarının üretilmesi ve satışının yapılması konusunda yöre halkına eğitim kursların düzenlenmesi	Belirli günlerde halka ilgili meslek grupları tarafından eğitim kurslarının verilmesi	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
Amaç-6. Yöresel Kültür Rotalarının Oluşturulması ve Mekansal Organizasyonların Yapılması				
1	Kısa, orta ve uzun mesafeli turizm rotalarının oluşturulması	Her bir ekoturizm yapılacak mekanın noktasal veya çizgisel rotalarının tasarlanması ve uygulanması ve haritalandırılması	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
3	Rota üzerinde bulunan noktaların mekânsal organizasyonu	Her bir nokta için sörvey çalışmalarının yapılması ve ardında da mekansal tasarımının ortaya konulması	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025
4	Rotaların internet ortamında ve tur acenteleri tarafından tanıtımının yapılması	Ulusal ve uluslararası boyutta turizm ile ilgili birimlerin gerek alana davet edilmesi gerekse internet ortamında reklamı yapılarak yörenin tanınmasının sağlanması	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9	2021-2025

Çizelge 4.4.3. Atabey yöresinin ulusal ve uluslararası boyutta turizm markası olarak geliştirilmesi

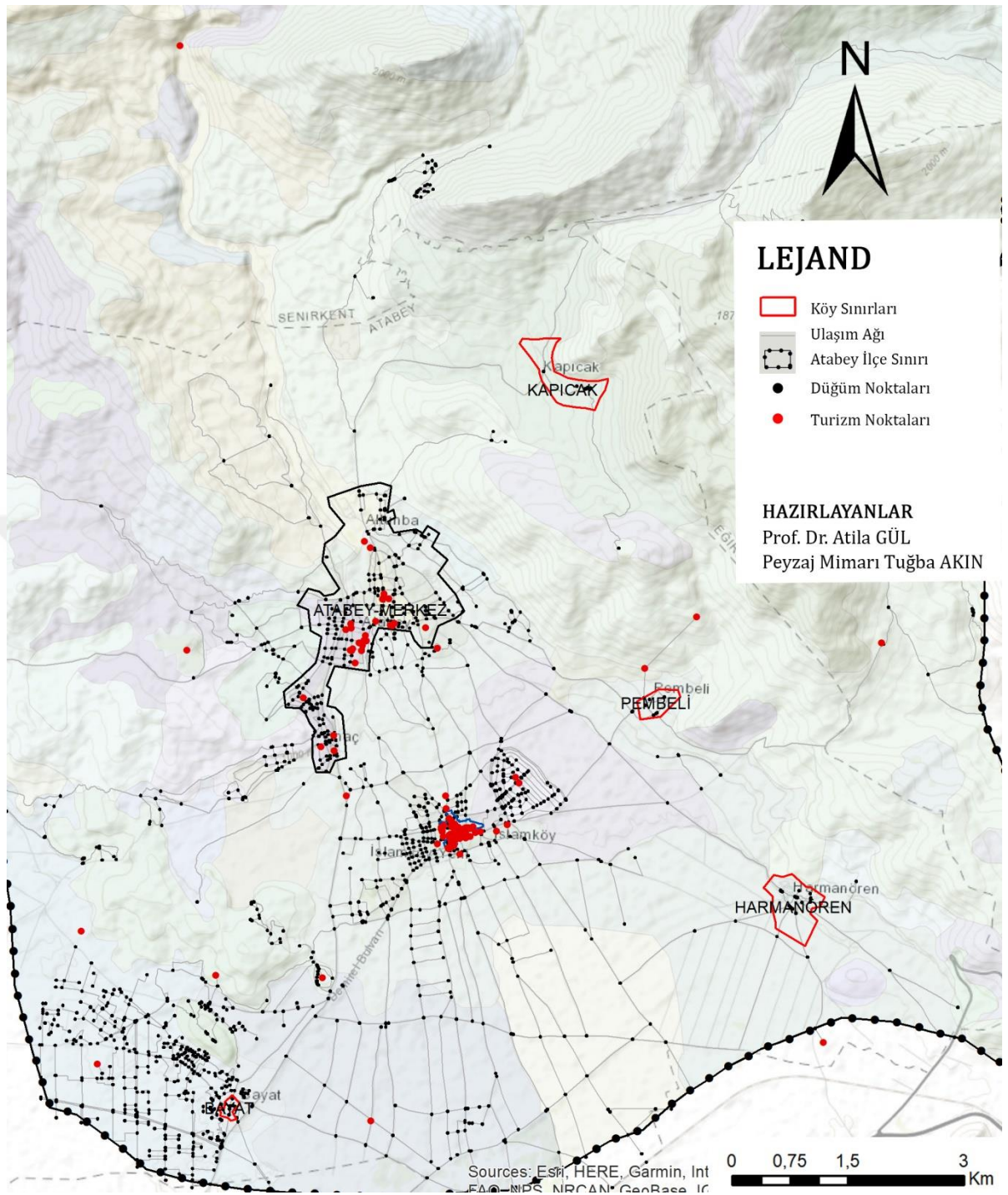
TEMEL HEDEF-2				
Atabey Yöresinin Ulusal ve Uluslararası Boyutta Turizm Markası Olarak Geliştirilmesi				
Amaç-1. Yazılı ve Görsel Materyallerin Tasarımı, Yayınlanması Ve Görünürlüğünün Geliştirilmesi				
	Faaliyetler/Eylemler	Detaylı Açıklama	Sorumlu Paydaşlar	Zaman
1	El broşür, kataloglar, kitaplar vb. yayınların hazırlanması ve basımı	Atabey yöresine ait mevcut ve olası değerlerin araştırılması, görsellerinin hazırlanması ve basımı	1, 3, 4, 5, 7, 8,	2021-2025
2	Görsel videoların hazırlanması	Alanın tanıtımına yönelik gerek drone ile gerekse diğer materyaller kullanarak tanıtım videolarının hazırlanması	1, 3, 4, 5, 7, 8,	2021-2025
3	Üretilen materyallerin sosyal medyada paylaşımı	Üretilen ürünlerin ulusal ve uluslararası boyutta tanıtımının yapılması adına sosyal medyada paylaşımının yapılması	1, 3, 4, 5, 7, 8,	2021-2025
4	WEB tasarımı ve görünürlüğün zenginleştirilmesi	Atabey ilçesinin mevcutta bulunan web sitesinin geliştirilmesi ve ilçe ile ilgili daha çok bilgilerin ortaya konulması	1, 3, 4, 5, 7, 8,	2021-2025
5	Atabeye özgü hikayeler oluşturulması ve yazılı hale getirilmesi	Atabey'de geçmişten günümüze kadar yaşanmış tarihi olaylar, yaşamış insanlar, tarihi izler, geçmiş gelenek ve göreneklerin tanıtılması ve belgelendirilmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8,	2021-2025
Amaç-2. Bilimsel Araştırma, Toplantı Ve Etkinliklerin Yapılması				
1	Atabey yöresine yönelik farklı konularda Sempozyum, konferans ve panel vb. organizasyonların yapılması	Turizm konusunda Atabey ilçesini ve yakın çevresini tanıtmak ve doğal, kültürel ve arkeolojik turizm değerlerini ortaya koymak amaçlı sempozyum, panel vb. programlara katılımın sağlanması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 16	2021-2025
2	Bilimsel ve kültürel konulu ulusal ve uluslararası ölçekte proje üretilmesi ve uygulanması	İlgili gruplar tarafından TUBİTAK, BAKA gibi kurumların destek verdiği projeler üretme	1, 3, 4, 5, 7, 8, 16	2021-2025
3	Ekoturizm ile ilgili dernekler, kulüpler vb. için kamp yapma imkânının sunulması	Dernek ve kulüplerin gruplar halinde izci kampı gibi etkinliklerin öngörülmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8, 16	2021-2025
4	Ekoturizm Faaliyetleri gerçekleştirilen Atabey ilçesinde bulunan okul çağındaki çocukları ekoturizm konusunda eğitmek.	Ekoturizm etkinlikleri kapsamında ilçede bulunan okul çağındaki çocuklara ilgili gruplar tarafından eğitim verilmesi ve doğa odaklı sosyal etkinliklerin gerçekleştirilmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8, 16	2021-2025
5	Yöre halkı, ilçeye gelen ziyaretçiler, tur acenteleri personeli ve öğrencilere ekoturizm konusunda farkındalığın artırılması için eğitsel etkinliklerin düzenlenmesi	Yöre sakinleri, gelen ziyaretçilerin ekoturizm kapsamında kursların verilmesi ve farkındalığın ortaya konulması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 16	2021-2025

Çizelge 4.4.3. Atabey yöresinin ulusal ve uluslararası boyutta turizm markası olarak geliştirilmesi (Devam)

Amaç-3. Yöresel El Sanatlarının Üretimi Ve Pazarlamasının Geliştirilmesi					
1	Yöresel el sanatlarına yönelik bilimsel çalışmaların yapılması	İlçeye özgü yöresel el sanatlarının tarihinin araştırılması gibi çalışmaların yürütülmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13	2021-2025	
2	Yöresel el sanatları atölyelerin oluşturulması ve üretim yapılması	İlçede bulunan tescilli yapıların restore edilerek Yöresel el sanatları atölyesi kapsamında işlevlendirilmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13	2021-2025	
3	Yöresel el sanatlarına yönelik eğitsel faaliyetlerin düzenlenmesi oluşturulması	Yöre halkına ve yöreye gelen ziyaretçilere belirli günlerde Yöresel el sanatları ile ilgili eğitimlerin verilmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13	2021-2025	
4	Yöresel el sanatlarına yönelik yarışma, festival vb. organizasyonların yapılması	Yöreye özgü Yöresel el sanatlarının ortaya koyup geliştirilmesi ve bu kapsamda insanlara sunmak amaçlı festival ve şöenlerin düzenlenmesi	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13	2021-2025	
5	Yöresel ürünlerin tanıtımının yapılması adına ulusal ve uluslararası boyutta yöresel ürün inceleme turlarının düzenlenmesi	Yöresel el sanatları turları ile ilgili olan tur acentelerinin alana davet edilmesi ve alanın tanıtımının yapılmasının sağlanması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13	2021-2025	
Amaç-4. Atabey Yöresi Turizm Amaçlı Ürün Tasarımları, Üretimi ve Pazarlanması					
1	Kimlik değere sahip ürünler tasarlanması ve üretiminin yapılması	Yerel öz kimlik değerlerine yönelik (magnet, kitap ayracı, hediyelik eşya vb.) hediyelik eşya ürün tasarımı ve imalatının yapılması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13	2021-2025	
2	Turizm amaçlı ürün pazar alanlarının oluşturulması	İlçenin Pazar alanı olarak kullandığı alanların mekânsal organizasyonu yapılarak yörede yetişen organik ürünlerin ve turistik ürünlerin satışının yapıldığı mekanların oluşturulması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13	2021-2025	
3	Turizm amaçlı ürünlerinin satışının yapılacağı Yöresel Sanat sokağının oluşturulması	Yörenin tarihi özelliğe sahip sokakları restore edilerek sokaklarda bulunan tescilli binaların turistik ürünlerin satışının yapıldığı hediyelik eşya dükkanı vb. yapıların oluşturulması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13	2021-2025	
4	Atabey Yöresi Turizm Amaçlı Ürünlerin satışının ve tanıtımının yapıldığı bir web sitesinin kurulması	Atabey kaymakamlığı ve belediyesinin web sitesinin geliştirilmesi ve İlçeye özgü ürünlerin internet ortamında satışının yapılacağı bağlantı bu web sitelerine eklenmesi ya da sadece ürünlerin satışının yapıldığı web sitesinin kurulması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13	2021-2025	
5	Yöreye özgü turizm amaçlı ürünlerin ortaya konulması ile ilgili yarışmalar düzenleme	İlçede bulunan meydan, toplanma alanı vb. yerler kullanılarak yöre insanları tarafından ortaya koyulan yöresel ürünlerin yarışmalarının yapılması	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13	2021-2025	
Amaç-5. Atabey Yöresi Yerel Kimliği İçeren Bir Müzenin Oluşturulması					
1	Mevcut yapılardan birinin restore edilerek etnografya müze haline getirilmesi	Atıl durumdaki binalardan birisinin öngörülmesi veya Atabey'de bulunan tescilli yapıların birinin restore edilip etnografya müzesine dönüştürülmesi	1, 3, 4, 5, 9, 11, 13	2021-2025	
2	Atabey ilçesinin tarımsal ürünlerini sergileyen tarım müzesinin ortaya konulması	İlçede veya ilçeye bağlı köylerde buluna geleneksel konutlardan birisi restore edilerek ilçenin tarımsal ürünlerini hem sergileme hem de satışının yapıldı tarım müzesinin ortaya konulması	1, 3, 4, 5, 9, 11, 13	2021-2025	
3	Atabey ilçesinin köy kültürünü canlandıran, köy kültürünün yeniden yaşatılmasını sağlayan ve ilçenin geçmiş dönemlerini bir belgesel gibi gelen ziyaretçilere sunan bir müzenin oluşturulması	Atabey ilçesine ait somut olmayan turizm değerlerinin canlandırılması ve yeniden yaşatılması adına ilçedeki atıl durumda olan yada tescil edilmiş konutlardan herhangi birinin müze olarak değerlendirilmesi	1, 3, 4, 5, 9, 11, 13	2021-2025	

4.5. Atabey İlçesi Turizm Rotalarının Oluşturulması

Atabey ilçesinin doğal ve kültürel peyzaj değerleri dikkate alınarak kısa, orta ve uzun mesafeli olmak üzere 3 adet turizm rotaları oluşturulmuştur. Bu bağlamda Atabey ilçesinin mevcut ulaşım ağı, ArcGIS 10.7 programında sayısal hale getirilmiş harita sayısallaştırıldıktan sonra üzerinde düğüm-çizgi topolojisi oluşturulmuştur (Şekil 4.5.1.) ve oluşturulan bu topoloji ile her bir düğüm noktasının ve bu düğüm noktalarını birleştiren çizgilerin öznitelik bilgileri belirlenmiştir ve bu ulaşım ağı içinde toprak yol, asfalt yollar ve patika yolları seçilerek ağ analizi için gereken Feature dataset özelliğindeki veri tipine dönüştürülmüştür daha sonra oluşturulan veri tabanındaki çizgisel verilerdeki hataların düzeltilmesi için topoloji uygulanmıştır ve son olarak Ağ analizi komutu çalıştırılarak bu ulaşım sistemi rota planlaması için hazır hale getirilmiştir. Rotalar oluşturulurken izlenen yol; yol ağı verisi→veri tabanı oluşturma→ağ topolojisi oluşturma→ağ veri seti oluşturma→ağ analizi→en uygun rota şeklindedir. Atabey ilçesinin doğal ve kültürel tüm turizm değerlerine ulaşımı sağlanan turizm rota planlaması yapılmıştır. Ayrıca rotalar üzerinde bulunan doğal ve kültürel turizm noktalarında belirli faaliyetler/eylemler öngörülmüştür.

Kısa mesafeli rota (KMR): Atabey ilçesinde önerilmiş olan bu rota 9,03 km uzunluğunda olup yürüyüş ekinliği ile günde yaklaşık 4-8 saat arası sürecek bir rotadır. Rota üzerindeki noktalar şu şekildedir; Onaç çeşmesi, Atabey Aşağı Hamam, Kırıkminare (Cuma) Cami, Yılmaz Cami, Atabey göleti, 9 adet tescilli ev, Burhanettin Paşa Cami, Atabey Orta Hamamı, Ertokuş Külliyesi Ertokuş Medresesi, Feyzullah Paşa Cami, Şeyh Veli Efendi Türbesi, Atabey çayırılı mescit ve Atabey at çiftliği olarak belirlenmiştir. Öneri turizm rotası ve turizm noktaları Şekil 4.5.2’de gösterilmiştir. Oluşturulan öneri rotasıyla ilgili bilgiler(Rota noktaları, nokta üzerinde yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri Çizelge 4.5.1’de gösterilmiştir.

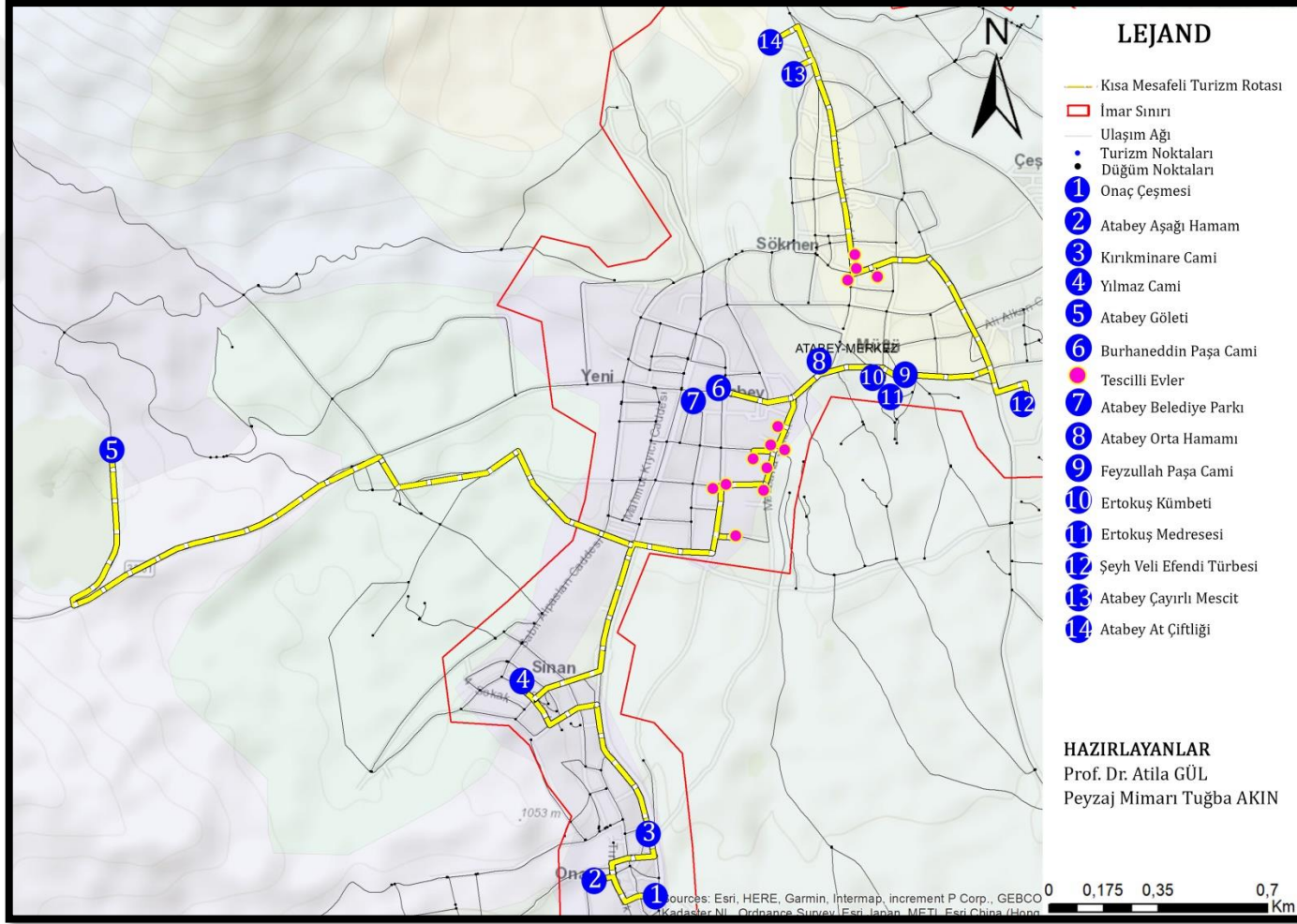
Çizelge 4.5.1. Kısa mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri

Rota Noktaları	Yapılacak Etkinlik	Mekansal Öneriler
Kmr-1= Onaç Çeşmesi	Çeşme kültürünü yaşama, tarihe yolculuk, çeşmeyi bilinçli kullanıma yönelik çalışmalarda bulunma, fotoğraf çekme ve doğal kaynağı kullanma ve koruma	Onaç çeşmesinin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
Kmr-2= Atabey Aşağı Hamam	Tarihi hamamın restore çalışmalarına katılma, Hamam kültürünü yaşama ve yaşatma, hamamın yapım aşamasında görev alma ve hamamın tarihi hakkında yapılan çalışmalara katılma	Restore çalışmaları gerekli meslek disiplinlerince ortaya konulmalıdır ve malzeme konusunda mekanın özgün değerini yitirmeyecek ekolojik, ekonomik ve estetik kriterler göz önünde bulundurularak seçim yapılmalıdır.
Kmr-3= Kırıkminare Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
Kmr-4= Yılmaz Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
Kmr-5= Atabey Göleti	Piknik yapma, olta balıkçılığı, manzara izleme, bitki gözlem ve inceleme, kuş gözlemi, fotoğraf çekme	Öncelikle gölet ve çevresinin peyzaj tasarım çalışmalarının yapılması, gölet çevresine ziyaretçilere yönelik fonksiyonellik kazandırma
Kmr-6= Burhaneddin Paşa Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.

Çizelge 4.5.1. Kısa mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (Devam)

Tescilli Evler	Restorasyon çalışmalarına katılma, çevre düzenleme, fotoğraf çekilme,	Restore çalışmaları gerekli meslek disiplinlerince ortaya konulmalıdır.
Kmr-7= Atabey Belediye Parkı	Piknik yapma, dinlenme, parkın çevre düzenlenmelerine katkıda bulunma	Parkın restore ve peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
Kmr-8= Atabey Orta Hamamı	Tarihi hamamın restore çalışmalarına katılma, Hamam kültürünü yaşama ve yaşatma, hamamın yapım aşamasında görev alma ve hamamın tarihi hakkında yapılan çalışmalara katılma	Restore çalışmaları gerekli meslek disiplinlerince ortaya konulmalıdır ve malzeme konusunda mekanın özgün değerini yitirmeyecek ekolojik, ekonomik ve estetik kriterler göz önünde bulundurularak seçim yapılmalıdır.
Kmr-9= Feyzullah Paşa Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
Kmr-10= Ertokuş Kümbeti	Tarihi kültürel değerleri sahiplenme ve koruma Medresenin gerek iç mimarisine gerekse peyzaj tasarımına katkılar sunma, manevi bir rahatlatma, medreseye maddi anlamda destek sağlama, tarihi kültürü benimseme	Alana gelen ziyaretçilere mekana ilişkin bilgilendirme yapılması adına gerekli bilgilendirme pano ve levhaları tasarlanmalıdır, gerekirse tanıtım kulübesi yapılmalıdır.
Kmr-11= Ertokuş Medresesi	Tarihi kültürel değerleri sahiplenme ve koruma Medresenin gerek iç mimarisine gerekse peyzaj tasarımına katkılar sunma, manevi bir rahatlatma, medreseye maddi anlamda destek sağlama, tarihi kültürü benimseme	Medresenin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
Kmr-12= Şeyh Veli Efendi Türbesi	Türbenin çevre düzenlemesine ve temizliğinin yapılmasına katkıda bulunma, manevi yönden iç rahatlatma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.
KMR-13= Atabey Çayırılı Mescit	Piknik yapmak, manzara izlemek, dinlenmek, çöp toplamak, alanın çevre düzenlemesine katkıda bulunmak ve soft trekking faaliyetlerine katılmak,	Mekanın silüetine aykırı olmayan ve tarihi doku karakterini ve ölçeğini bozmayacak nitelikte bir peyzaj tasarımının yapılması
Kmr-14= Atabey At Çiftliği	Ata binme, at binme yarışmalarına katılma, piknik yapma, dinlenme, meyve toplama, yabani otları çapalama-yolma	Çiftliğin restore ve peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır. Ayrıca mekana herkese hitap eden farklı rekreasyonel etkinliklerin gerçekleştirilebileceği mekanların öngörülmesi

Atabey ilçesinde oluşturulan kısa mesafeli rota noktaları Şekil 4.5.2’de verilmiştir.

Şekil 4.5.2. Kısa mesafeli turizm rotası

Orta mesafeli rota (KMR): Atabey ilçesinde önerilmiş olan bu rota 22,97 km uzunluğunda olup rota üzerindeki turizm noktaları şu şekildedir; Sezgin Yılmaz Yağhanesi, Tarihi Değirmen, İslamköy Yeni Cami, Garaahmetler Haşhaş Yağhanesi, Koyun Dede Türbesi, İslamköy Orta Mescit Cami, Çiftçi Dede Türbesi, Okkalılar Yağhanesi, İzzet Ağa Türbesi, Delikli Taş Türbesi, Süleyman Demirel Devlet Anıtı, Çalca Dede Türbesi, Hüseyin Aykut Gül Yağhanesi, Tarihi Su Sarnıcı, İslamköy Şehriban Hatun Cami, İslamköy Hacı Kavas Çeşmesi, Hıdır Cami, Hıdır Cami Çeşmesi, İslamköy Park Çeşmesi, İslamköy Arapoğlu Cami, Alaaddin Öztürk Sabunhanesi, İslamköy Giriş Çeşmesi, Hatıpların Çeşmesi, Gökmen Dede Türbesi, Rüstem Paşa Cami, Rüstem Paşa Cami Çeşmesi, Tarihi Hamam, Gülbirlik, Tescilli Evler, Veli Efendi Türbesi, Feyzullah Paşa Cami, Ertokuş Bey Medresesi, Ertokuş Külliyesi, Atabey Orta Hamamı, Burhanettin Paşa Cami, Atabey Belediye Parkı, Atabey Çayırılı Mescit, Atabey At Çiftliği, Yılmaz cami, Kırık Minare Cami, Aşağı Hamam, Onaç Çeşmesi, Sezgin Yılmaz Yağhanesi ve son olarak Atabey ilçesinde bulunan Tescilli Evler şeklindedir. Öneri turizm rotası ve turizm noktaları Şekil 4.5.3'te ve ayrıca Şekil 4.5.4'te ve Şekil 4.5.5'te orta mesafeli turizm rotası detaylı bir şekilde gösterilmiştir. Oluşturulan öneri rotasıyla ilgili bilgiler Rota noktaları, nokta üzerinde yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri Çizelge 4.5.2'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri

Rota Noktaları	Yapılacak Etkinlik	Mekansal Öneriler
OMR-1=Sezgin Yılmaz Yağhanesi	Yağ üretimi ve gül yetiştirilmesiyle bağlantılı farklı halk gelenekleri hakkında bilgi edinimi, fotoğraf çekinme, gül ile vücut terapi masajları ve maske yaptırma ve yağ üretiminin yeniden canlandırılmasına ve mekanın eski ruhunu yeniden kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmalara katkılar sunma	Eskiden gül yağının çıkarıldığı bu mekanın eski ruhunu yeniden canlandıracak şekilde mekanın yeniden kurgulanması ve canlandırılması gerekmektedir, alanda bulunan kalıntıların korunması ve sunumu arasındaki dengeyi sağlayacak şekilde mekânsal tasarımın ön görülmesi ve farklı sosyal, kültürel ve dini ritüeller ve faaliyetlere olanak sağlayacak mekanların kurgulanması
OMR-2=Tarihi Değirmen	Değirmenin tarihi ile ilgili bilimsel araştırma çalışmalarına katılma,	Mekanın eski kullanımını canlandıracak şekilde kurgulanması ve alanda bulunan kalıntıların korunması ve sunumu arasındaki dengeyi sağlayacak şekilde mekânsal tasarımın ön görülmesi ve farklı sosyal, kültürel ve manevi ritüeller ve faaliyetlere olanak sağlayacak mekanların kurgulanması

Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (devam)

OMR-3=İslamköy Yeni Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma ve fotoğraf çekinme	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır
OMR-4=Garaahmetler Haşhaş Yağhanesi	Haşhaş yağı üretimi, haşhaş öğütme ve haşhaş yetiştirilmesiyle bağlantılı farklı halk gelenekleri hakkında bilgi edinimi, fotoğraf çekinme, yağhanenin tarihi izi hakkında bilgi toplama ve bilimsel çalışmalara katılma ve yağ üretiminin yeniden canlandırılmasına ve mekanın eski ruhunu yeniden kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmalara katkılar sunma	Mekanın eski kullanımını canlandıracak şekilde kurgulanması ve alanda bulunan kalıntıların korunması ve sunumu arasındaki dengeyi sağlayacak şekilde mekânsal tasarımın ön görülmesi ve farklı sosyal, kültürel ve manevi ritüeller ve faaliyetlere olanak sağlayacak mekanların kurgulanması
OMR-5=Koyun Dede Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.
OMR-6=İslamköy Orta Mescit Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma ve fotoğraf çekinme	Caminin peyzaj tasarım projesi hazırlanmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır.
OMR-7=Çiftçi Dede Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.
OMR-8=Okkahılar Yağhanesi	Yağ üretimi hakkında bilgi edinme, yağ üretiminin yeniden canlandırılmasına ve mekanın eski ruhunu yeniden kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmalara katkılar sunma	Mekanın eski kullanımını canlandıracak şekilde kurgulanması ve alanda bulunan kalıntıların korunması ve sunumu arasındaki dengeyi sağlayacak şekilde mekânsal tasarımın ön görülmesi ve farklı sosyal, kültürel ve manevi ritüeller ve faaliyetlere olanak sağlayacak mekanların kurgulanması
OMR-9=İzzet Ağa Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.
OMR-10=Delikli Taş Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.
OMR-11=Süleyman Demirel Devlet Anıtı	Manevi yönden iç rahatlatma, devlet anıtının çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Kırsal kimliğin dışına çıkmayarak ve mekanı Süleyman Demirel ile ilişkilendirerek çevre düzenlemesi yapılmalıdır
OMR-12=Çalca Dede Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.

Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (Devam)

OMR-13=Hüseyin Aykut Gül Yağhanesi	Yağ üretimi ve gül yetiştirilmesiyle bağlantılı farklı halk gelenekleri hakkında bilgi edinimi, fotoğraf çekinme, gül ile vücut terapi masajları ve maske yaptırma ve yağ üretiminin yeniden canlandırılmasına ve mekanın eski ruhunu yeniden kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmalara katkılar sunma	Mekanın eski kullanımını canlandıracak şekilde kurgulanması ve alanda bulunan kalıntıların korunması ve sunumu arasındaki dengeyi sağlayacak şekilde mekânsal tasarımın ön görülmesi ve ayrıca farklı sosyal, kültürel ve manevi ritüeller ve faaliyetlere olanak sağlayacak mekanların kurgulanması
OMR-14=Tarihi Su Sarnıcı	Sarnıçtan su çekme gibi geleneksel yaşamın canlandırılması, fotoğraf çekinme. Sarnıcın tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Mekanın eski kullanımını canlandıracak şekilde kurgulanması ve alanda bulunan kalıntıların korunması ve sunumu arasındaki dengeyi sağlayacak şekilde mekânsal tasarımın ön görülmesi
OMR-15=İslamköy Şehriban Hatun Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma ve fotoğraf çekinme	Caminin peyzaj tasarım projesi hazırlanmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır.
OMR-16=İslamköy Hacı Kavas Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-17=Hıdır Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma ve fotoğraf çekinme	Caminin peyzaj tasarım projesi hazırlanmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır.
OMR-18=Hıdır Cami Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-19=İslamköy Park Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-20=İslamköy Arapoğlu Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma ve fotoğraf çekinme	Caminin peyzaj tasarım projesi hazırlanmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır.

Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (Devam)

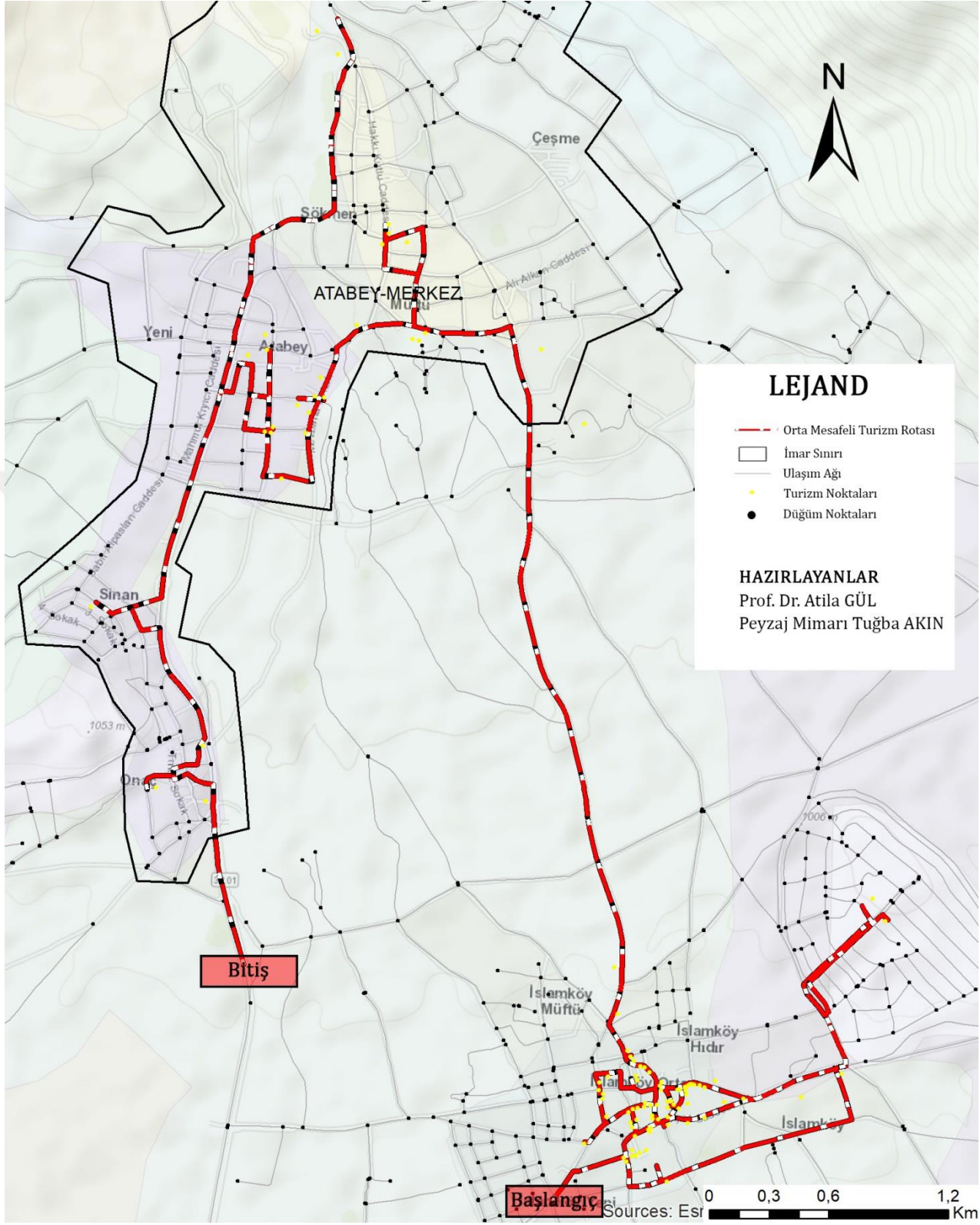
OMR-21 =Alaaddin Öztürk Sabunhanesi	Sabun üretimi hakkında bilgi edinimi ve mekanın eski kullanımını canlandırmaya yönelik çalışmalara katılma	Sabunhanenin geçmişteki kullanımı ve doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak Sabunhanenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-22 =İslamköy Giriş Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-23 =Hatıpların Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-24 =Gökmen Dede Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Mekanın çevre düzenlemesi yapılmalıdır ve mekanın ziyaretçiler tarafından daha anlaşılır hale gelmesi için mekanla ilgili bilgilendirme panoları tasarlanmalıdır.
OMR-25 =Rüstem Paşa Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma ve fotoğraf çekinme	Caminin peyzaj tasarım projesi hazırlanmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır.
OMR-26 =Rüstem Paşa Cami Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-27 =Tarihi Hamam	Eski hamam kültürünü yaşamak, hamamın restore edilmesine ve çevre düzenlemesine katkı sağlamak, gül ile vücut terapi masajları ve maske yaptırma	Tarihi hamam, o mekan geçmişte nasıl ve ne amaçla kullanılıyorsa ve geçmiş zamandaki mekanın ruhunu ön plana çıkartacak şekilde iç mimari tasarımı ve çevre düzenlemesi yapılmalıdır. Ayrıca hamamın karakteri kentsel çizgiler taşımamalı ve kırsal çizgileri ön plana çıkaracak şekilde tasarlanmalıdır.
OMR-28 =Gülbirlik	Gül toplama, fotoğraf çekinme, gül yağı çıkarma. Gül kokularının yapılmasına katkı sağlama ve gül ile ilgili etkinliklere katılma ve Gül yetiştirilmesiyle bağlantılı farklı halk gelenekleri hakkında bilgi edinimi, gül fabrikası ve işliklerine ziyaret	İslamköy silüetine aykırı olmayan ve tarihi doku karakterini ve ölçeğini bozmayacak nitelikte mekânsal tasarımın yapılması
Tescilli Evler	Restorasyon çalışmalarına katılma, çevre düzenleme, fotoğraf çekilme,	Restore çalışmaları gerekli meslek disiplinlerince ortaya konulmalıdır ve tescilli yapılarda yörenin kırsal ve geleneksel dokusunu kaybetmemiş, gelenek ve göreneklerini sürdüren ve yaşamsal değerlerini bir sonraki nesile aktarabilecek şekilde mekânsal kurgunun ortaya konulması

Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (devam)

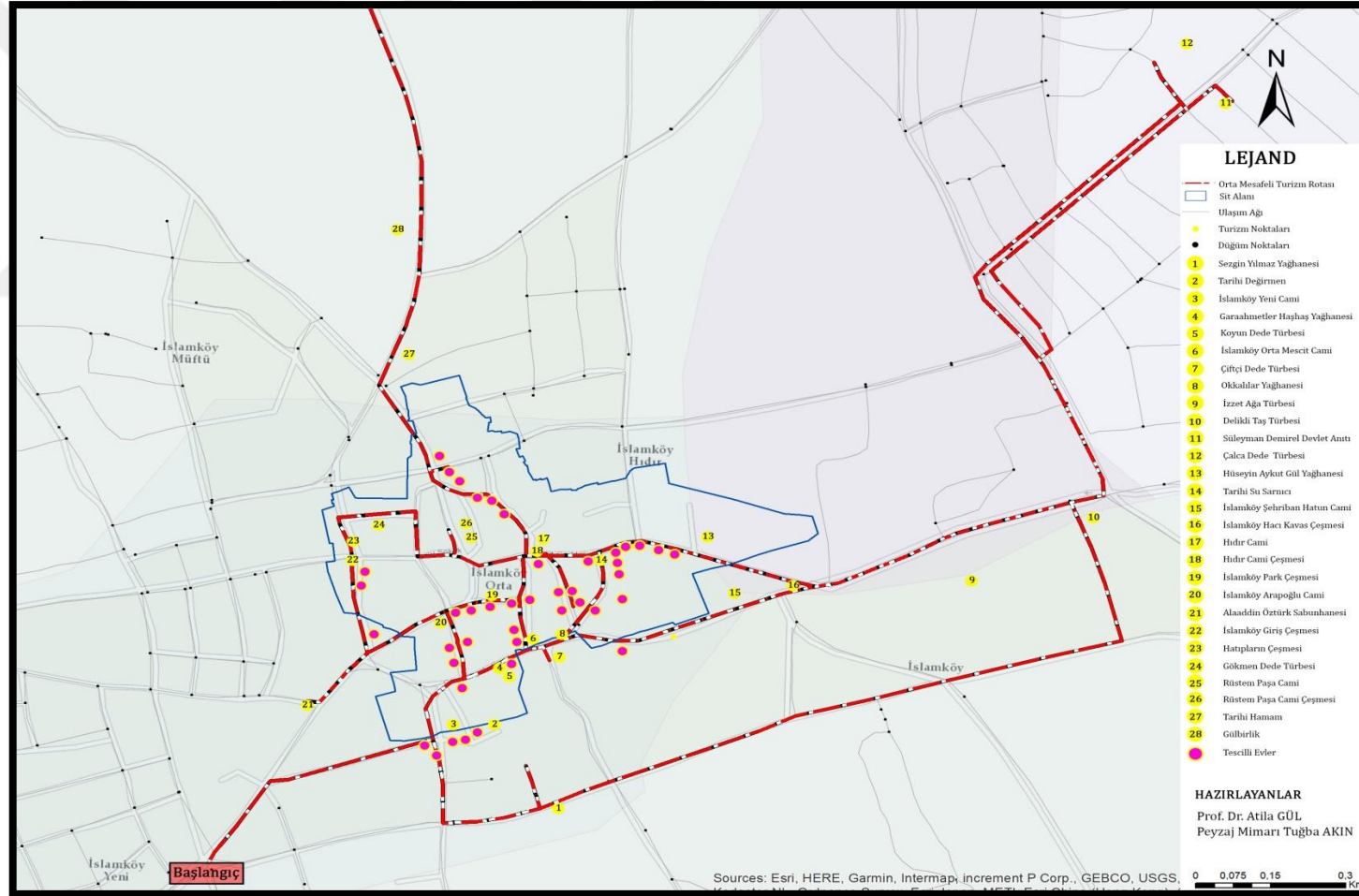
OMR-29=Veli Efendi Türbesi	Atabey ilçesine ait gelenek ve görenekleri canlandırma, Manevi yönden iç rahatlatma, türbenin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Alana gelen ziyaretçilere mekana ilişkin bilgilendirme yapılması adına gerekli bilgilendirme pano ve levhaları tasarlanmalıdır, İslamköy silüetine aykırı olmayan ve tarihi doku karakterini ve ölçeğini bozmayacak nitelikte mekânsal tasarımın yapılması
OMR-30=Feyzullah Paşa Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır. ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
OMR-31=Ertokuş Bey Medresesi	Tarihi kültürel değerleri sahiplenme ve koruma Medresenin gerek iç mimarisine gerekse peyzaj tasarımına katkılar sunma, manevi bir rahatlatma, medreseye maddi anlamda destek sağlama, tarihi kültürü benimseme	Alana gelen ziyaretçilere mekana ilişkin bilgilendirme yapılması adına gerekli bilgilendirme pano ve levhaları tasarlanmalıdır, gerekirse tanıtım kulübesi yapılmalıdır.
OMR-32=Ertokuş Külliyesi	Tarihi kültürel değerleri sahiplenme ve koruma Medresenin gerek iç mimarisine gerekse peyzaj tasarımına katkılar sunma, manevi bir rahatlatma, medreseye maddi anlamda destek sağlama, tarihi kültürü benimseme	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
OMR-33=Atabey Orta Hamamı	Tarihi hamamın restore çalışmalarına katılma, Hamam kültürünü yaşama ve yaşatma, hamamın yapım aşamasında görev alma ve hamamın tarihi hakkında yapılan çalışmalara katılma	Restore çalışmaları gerekli meslek disiplinlerince ortaya konulmalıdır ve malzeme konusunda mekanın özgün değerini yitirmeyecek ekolojik, ekonomik ve estetik kriterler göz önünde bulundurularak seçim yapılmalıdır.
OMR-34=Burhanettin Paşa Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
OMR-35=Atabey Belediye Parkı	Piknik yapma, dinlenme, parkın çevre düzenlenmelerine katkıda bulunma	Parkın restore ve peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
OMR-36=Atabey Çayırılı Mescit	Piknik yapmak, manzara izlemek, dinlenmek, çöp toplamak, alanın çevre düzenlemesine katkıda bulunmak ve doğa ile baş başa kalmak ve açık hava ve rekreasyon etkinliklerine katılmak	Mekanın silüetine aykırı olmayan ve tarihi doku karakterini ve ölçeğini bozmayacak nitelikte bir peyzaj tasarımının yapılması
OMR-37=Atabey At Çiftliği	Ata binme, at binme yarışmalarına katılma, piknik yapma, dinlenme, meyve toplama, yabani otları çapalama-yolma	Çiftliğin restore ve peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır. Ayrıca mekana herkese hitap eden farklı rekreasyonel etkinliklerin gerçekleştirilebileceği mekanların öngörülmesi

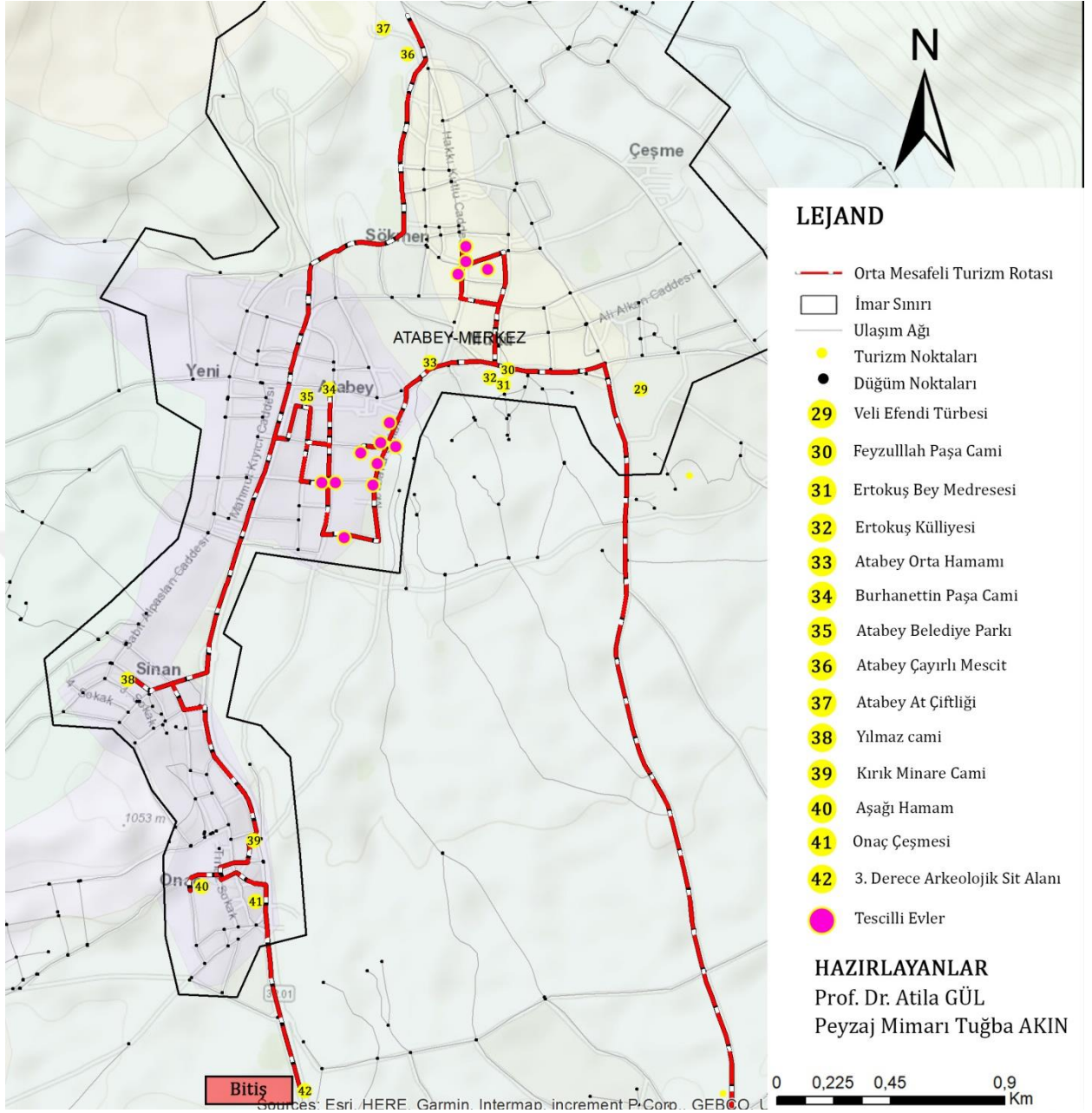
Çizelge 4.5.2. Orta mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (devam)

OMR-38 =Yılmaz cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır. ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
OMR-39 =Kırık Minare Cami	Manevi yönden iç rahatlatma, caminin çevre düzenlenmelerine ve katkıda bulunma	Caminin peyzaj tasarım projesi ortaya konulmalı ve Mekanın içinde yer aldığı kırsal dokunun mimarî karakteri ve İslamköy'ün bütününde var olan diğer doğal, kültürel ve görsel değerler ile entegre edilerek mekânsal tasarımı kurgulanmalıdır. ve ziyaretçilerin alanda daha rahat, kontrollü vakit geçirebilmeleri için mekanlar tasarlanmalıdır.
OMR-40 =Aşağı Hamam	Hamam kültürünü yaşama, Tarihi hamamın restore çalışmalarına katılma, hamamın restore çalışmalarında görev alma ve hamamın tarihi hakkında yapılan çalışmalara katılma	Restore çalışmaları gerekli meslek disiplinlerince ortaya konulmalıdır ve malzeme konusunda mekanın özgün değerini yitirmeyecek ekolojik, ekonomik ve estetik kriterler göz önünde bulundurularak seçim yapılmalıdır.
OMR-41 =Onaç Çeşmesi	Çeşmenin tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara destek olma ve sarnıcın çevre düzenlemesine katkıda bulunma	Çeşmenin doğal yapısı dikkate alınarak korunmalı ve yöreye ait malzemeler kullanılarak çeşmenin onarılması ve projelendirilmesi gerekmektedir.
OMR-42 =3. Derece Arkeolojik Sit Alanı	Fotoğraf çekmek, alanın tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalara katılmak, alanın restore edilmesine ve arkeolojik kazı çalışmalarına katkıda bulunmak, Arkeolojik sit alanının sunumu ve yorumlanmasına katkıda bulunmak.	Mekanın ruhunu yansıtacak bir peyzaj tasarımı yapılmalıdır ve Gelen ziyaretçileri bilgilendirmek ve yönlendirmek adına okunabilirlik kalitesi yüksek olan donatı elemanları kullanılmalıdır.
Tescilli Evler	Tescilli evlerin tarihteki kullanımlarına yönelik bilgi toplama, eski kullanımını yeniden canlandırma, fotoğraf çekme	Doğa dostu üretim ve tüketim modellerinin sunulduğu mekanların tasarlanması

Şekil 4.5.3. Orta mesafeli turizm rotası (Tamamı)

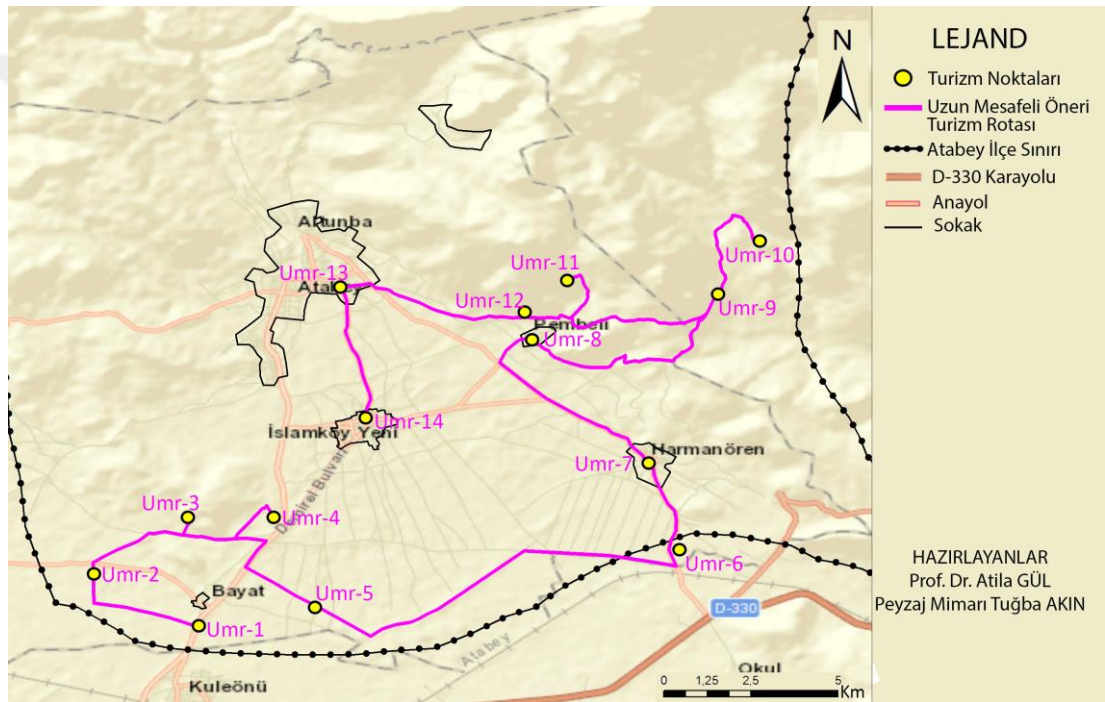

Şekil 4.5.5. Orta mesafeli turizm rotası (Bitiş)

UMR (Uzun mesafeli rota 1-3 gün)

Atabey ilçesinde önerilmiş olan bu rota 41,95 km uzunluğunda olup, yürüyüş etkinliği ile 8 saatten fazla sürecek bir rotadır. Rota üzerindeki noktalar şu şekildedir; Bayat Köyü, Koca Tepecik Mevki Yerleşim Alanı, Seleukeia Sidera Antik Kenti, Sırçalı Netropolü, Antik Su Yolu, Göndürle Höyük, Harmanören Köyü, Pembeli Köyü, Odalarüstü Mevki Kaya mezarı, Balıklı çeşme kalesi, Yassıardıç kale kalıntısı, Pamuklu höyük, Atabey Merkez ve son olarak İslamköy merkeze ulaşmaktadır (Şekil 4.5.6.).

Şekil 4.5.6. Atabey ilçesi uzun mesafeli turizm rotası

Oluşturulan öneri rotasıyla ilgili bilgiler rota noktaları, nokta üzerinde yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri Çizelge 4.5.3'te gösterilmiştir.

Çizelge 4.5.3. Uzun mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri

Rota Noktaları	Yapılacak Etkinlik	Mekansal Öneriler
Umr-1=Bayat Köyü	Köy kültürünü yaşama, köy halkının işlerine yardım etme(Meyve toplama, inek sağma, keçi otlatma vb.), bir köy ziyareti ve yöre haklıyla etkileşim kurarak aynı yaşamı paylaşmak, köy düşünlerine katılmak, geleneksel köy yemeklerini pişirmek	Köy içi sokak ve kaldırımların köye özgü malzemeler kullanılarak tasarımının yapılması ve köy girişine bilgilendirme ve 'hoş geldiniz' tabelası koyulmalı
Umr-2=Koca Tepecik Mevki Yerleşim Alanı	Erozyon kontrol çalışmaları, kazı çalışmaları, Öğrenme ve keşfetme faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-3=Seleukeia Sidera Antik Kenti	Fotoğraf çekimi, Manzara seyretme, Bitki gözlemi ve inceleme faaliyetleri, Bitki budama, bakım ve ilaçlama vb. faaliyetleri, Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-4=Sırçalı Netropolü	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-5= Antik Su Yolu	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-6= Göndürle Höyük	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-7=Harmanören Köyü	Köy kültürünü yaşama, köy halkının işlerine yardım etme(Meyve toplama, inek sağma, keçi otlatma vb.), bir köy ziyareti ve yöre haklıyla etkileşim kurarak aynı yaşamı paylaşmak, köy düşünlerine katılmak, geleneksel köy yemeklerini pişirmek	Kırsal tasarım rehberi kapsamında mekânsal köy kurgusunun yapılması
Umr-8= Pembeli Köyü	Köy kültürünü yaşama, köy halkının işlerine yardım etme(Meyve toplama, inek sağma, keçi otlatma vb.), Yöresel bir köy ziyareti ve yöre haklıyla etkileşim kurarak aynı yaşamı paylaşmak, köy düşünlerine katılmak, geleneksel köy yemeklerini pişirmek	Kırsal tasarım rehberi kapsamında mekânsal köy kurgusunun yapılması
Umr-9=Odalarüstü Mevki Kaya mezarı	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-10= Balıklı çeşme kalesi	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-11= Yassıardıç kale kalıntısı	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması
Umr-12=Pamuklu höyük	Doğa koruma farkındalık faaliyetleri, Tarihi ve antik geziler, kazı çalışmaları	Arkeolojik mekanların tasarımı kapsamında alanın kurgulanması

Çizelge 4.5.4. Uzun mesafeli rota noktaları, yapılacak etkinlikler ve mekânsal tasarım önerileri (Devam)

Umr-13=Atabey Merkez	Merkezde bulunan doğal ve kültürel turizm değerini gezme	
Umr-14=İslamköy merkez	Köy kültürünü yaşama, köy halkının işlerine yardım etme(Meyve toplama, inek sağma, keçi otlatma vb.), bir köy ziyareti ve yöre haklıyla etkileşim kurarak aynı yaşamı paylaşmak, köy düğünlerine katılmak, geleneksel köy yemeklerini pişirmek	Kırsal tasarım rehberi kapsamında mekânsal köy kurgusunun yapılması

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Atabey ilçesinde yapılan çok detaylı doğal ve kültürel envanter ve sörvey çalışmaları sonucu belirlenen ekoturizm değerleri açısından önemli bir potansiyel bulunmaktadır. Bu çalışmada doğal ve kültürel peyzaj değerlerine sahip olduğu bilinen Atabey ilçesi ve ilçeye bağlı köylerin doğal ve kültürel ekoturizm için önemlilik taşıyan peyzaj değerleri ortaya konulmuş ve doğa odaklı, sürdürülebilir ekoturizm potansiyeli açısından değerlendirilmiştir. Bu turizm değerleri dikkate alınarak turizm rotası önerilmiştir. Atabey ilçesinin sahip olduğu ekoturizm değerlerini bu önerilen turizm rotaları sayesinde tek bir noktaya gidilmesinden ziyade ilçenin sahip olduğu tüm turizm noktalarının bütünsel algılanması sağlanmıştır. Her bir turizm noktası üzerinde öngörülen çeşitli ekoturizm faaliyetleri unutulmaya yüz tutmuş kültürel değerlerin ve özgün değerlerin canlandırılmasını ve tanıtımının yapılmasına katkılar sunmuştur. Turizm rotalarında yapılacak eylem planları ile alansal, noktasal ve rotasal boyutta ekoturizm faaliyetleri ve eylemler öngörülmüştür ve öngörülen her bir turizm rotasında detaylı araştırmalar, peyzaj ve yapı ölçeğinde mekânsal düzenlemeler, bakım ve onarım çalışmaları hakkında öneriler sunulmuştur ve ayrıca rotalarda ziyaretçilere yönelik farklı ve çeşitli seçenekler oluşturulmuştur.

Atabey ilçesinde gelecek kuşaklara aktarılabilen doğa odaklı, korumacı sürdürülebilir ekoturizmin geliştirilmesi için genel öneriler şu şekilde sıralanabilir;

- Öncelikle Atabey ilçe merkezi ve köylerinde bulunan doğal ve kültürel ekoturizm değerleri birbiriyle entegre edilmek koşuluyla geliştirilmeli, ulusal ve uluslararası boyutta tanınabilirliğinin sağlanması gerekmektedir.
- Antik dönemde önemli yeri olan çalışma alanında kazı çalışmalarının yapılması, yerli ve yabancı turistlere sunulması gerekmektedir.
- İlgili meslek disiplinlerince çalışma alanının koruma ve kullanma dengesi göz önünde bulundurularak bütüncül ekoturizm planlaması sağlanmalıdır.

- Alana özgü yerel kimlik değerlerini ön plana çıkaracak çalışmaların yapılması gerekmektedir.
- Doğal ve kültürel ekoturizm değerlerinin bütüncül bir şekilde korunması, yaşatılması, yorumlanması ve sunulmasını sağlamak adına gerekli çalışmaların yapılması önerilmelidir.
- Atabey ilçesinde ekoturizm etkinlikleri kapsamında hizmet sektörüne yeni yatırım alanları yaratıp, yerel kalkınmayı desteklemek gerekmektedir.

Atabey ilçesinde mevcutta 11 tane doğa yürüyüşü temalı rota bulunmaktadır. Önerilen kısa, orta ve uzun mesafeli rotalar bu rotalar göz önünde bulundurularak ortaya konulmuştur. Mevcuttaki doğa yürüyüşü temalı rotaların işlevsel olmamasının yanında sadece sanal ortamda belirli noktaların birleştirildiği bir güzergah olduğu görülmektedir. Bu rota üzerinde bulunan turizm noktaları çevresinde bulunan turizm noktaları ile herhangi bir ilişki söz konusu olmadan ve rota üzerinde yapılabilecek turizm faaliyetleri ve mekânsal tasarım önerileri gibi ölçütler verilmemiştir. Atabey İlçesine gelen ziyaretçiler için herhangi bir rehber ve yönlendirme niteliği taşımamaktadır. Bu çalışmada önerilen kısa, orta ve uzun mesafeli turizm rotalarında her bir turizm noktası çevresindeki turizm noktaları ile bütüncül olarak ilişkilendirilip, her bir nokta üzerinde doğa tabanlı turizm faaliyetleri ve mekânsal tasarım önerileri getirilmiştir. Bu rotalar Atabey İlçesine gelecek olan turistler ve yöre halkı için bir rehber niteliği taşıyabilmektedir. Atabey ilçesinde oluşturulmuş kısa, orta ve uzun mesafeli rotaların sağladığı faydalar ve bu rotalar ile ilgili genel öneriler şu şekilde sıralanabilir;

- Öneri turizm rotaları sayesinde, Atabey ilçesinde ve çevresinde yer alan önemli turistik kaynakların geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası tanınabilirliği ortaya konulmuştur.
- Turizm rotaları; turizm yönünden az gelişmiş marjinal saha olan Atabey ilçesinin için önemli bir ekonomik gelişim aracı olmuştur.
- Atabey ilçesine ait yere turizm rotası standartları tanımlanmalı ve ilçe genelinde oluşturulan turizm rotalarında uygulanmasına dikkat edilmelidir.

- Her bir turizm rotasının zorluk derecesi belirlenmeli, işaretleme sistemlerinin rota bütününde ortak bir dil ile uygulanması, acentalar ve rehberler için tanıtım koşullarının belirlenmelidir.
- Ziyaretçilerin turizm rotaları üzerinde güvenliği için; GPS takibi, riskli alanlarda oluşabilecek herhangi bir tehlikeye karşı doğal çevre ile uyumlu yürüyüş platformları, tırmanmayı kolaylaştırıcı çözümler, patika yolların düzenlemese gibi pratik çözümler üretilmelidir(Çekül, 2015).
- Kontrollü kullanım faktörü göz önünde bulundurularak etkin ve sürdürülebilir bir ziyaretçi yönetimi geliştirilmelidir.

Son olarak Atabey ilçesi ekoturizm amaçlı kullanılabilecek birçok doğal ve kültürel özelliklere sahiptir. Bu özelliklerin değerlendirilmesi kapsamında yapılacak her türlü çalışmalar yerel halkın kalkınmasına, ulusal ve uluslararası tanınmasına ve Atabey merkezi ve köylerinin gelişiminde büyük katkılar sağlayacaktır. Bu girişimler ekoturizm hakkında yerel halkın farkındalığını arttıracak ve ekoturizm ile ilgili bilinçlenmesine katkılar sunacaktır. Kültürel miras özelliği taşıyan Atabey ilçesindeki doğal ve kültürel değerler yerli ve yabancı turistlerin çekim noktası haline gelebilecektir.

KAYNAKLAR

- Acar, N. (2019). Pınarbaşı Destinasyonunun Pazar Potansiyelinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Swot Analizi, BMIJ, 7(2): 856-876.
- Akın, A. (2016). Ekoturizm Alanlarının Değerlendirilmesi ve Ekoturizmin Uygulanabilirliğinin Araştırılması (Gaziantep Örneği). Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi International Journal of Social and Economic Sciences 6 (2), 25-31.
- Akpınar, E. Bulut, Y., (2010). Ülkemizde Alternatif Turizm Bir Dalı Olan Ekoturizmi Çeşitlerinin Bölgelere Göre Dağılımı Ve Uygulama Alanları. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, (IV), s.1575-1594.
- Aksan, Ş., Mert , A. (2016). Isparta Atabey Ovası'nın kuş türleri ve bollukları. Turkish Journal of Forestry, 17(2), 153-157.
- Alkan, A. (2018). Alternatif Bir Turizm Rotası: Kurtalan Ekspresi. Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 6(4), 1016-1038. DOI: 10.21325/jotags.2018.346
- Anonim, (1998). Isparta'nın Folklorik Yapısı, Gülköy Matbaası, Isparta.
- Anonim, (2018). Atabey Ovası Sulaması Yenileme Projesi. s.14, Isparta.
- Arslan, Y. (2005). Erdek ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi.
- Arslan, E. S. (2019). Burdur'da Doğa Turizmi İle İlişkili Alternatif Rotaların Belirlenmesi. International Journal of Geography and Geography Education (IGGE), 40, 332-346.
- Ataseven, O. (2019). Antik Dönem'den Günümüze Isparta'nın Kültürel Mirası. Süleyman Demirel Üniversitesi, s.105.
- Barrena, E., Laporte, G., Ortega, F.A. ve Pozo, M.A. (2016). Planning Ecotourism Routes in Nature Parks. s.190.
- Baykal, F. (2015). Uluslararası Turizm Ulaştırmasının Akış Yönü Ve Dağılımı Doku. Ege Coğrafya Dergisi, s.57-68, İzmir.
- Baytok A., Pelit E. ve Soybalı H. H. (2017). Alternatif Turizm Mi Turizmde Çeşitlilik Mi? Kavramsal Bir Değerlendirme. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (Erzsosde) Ös-İv: 1-14.
- Chan, R., Bhatta, D. K. (2013). Ecotourism planning and sustainable community development: Theoretical perspectives for Nepal. 6, No. 1.

- Çekül, (2014). Çukurova Kültürel Rota Sistemi Mekansal Planlama Rehberi. ÇEKÜL Vakfı.
- Çekül, (2014). Kelkit Havzası Mekansal Planlama Rehberi. ÇEKÜL Vakfı.
- Çekül, (2015). Kültür Rotaları Planlama Rehberi. Tarihi Kentler Birliği Yayınları Kılavuz Kitapçıklar Dizisi 3, İstanbul.
- Cenamor, I., Rosa, T., Nunez, S. ve Borrajo, D. (2017). Planning for tourism routes using social networks. Expert Systems with Applications. S. 1-9, Leganés (Madrid), Spain. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2016.10.030>
- Çetin, M., Sevik, H. (2016). Assessing Potential Areas of Ecotourism through a Case Study in Ilgaz Mountain National Park.
- Çulcu, H. ve Ayvaz, Y. (2015). Isparta İli Atabey İlçesi Ve Çevresinde Ophioninae, Anomalinae, Metopiinae, Acaenitinae, Collyriinae (Hymenoptera; Icheumonidae) Alt Familyaları Üzerine Faunistik Ve Sistematik Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Demirci, D. (2014). Isparta'daki Kervan Yolları Üzerine Bazı Düşünceler. Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi.
- Demirgil, S. (1970-1971). "Isparta Vilayeti Merkez, Eğirdir, Atabey, Keçiborlu, Uluborlu, Tarihleri ve Resimlerle Tarihi Eserleri", İstanbul Üniversitesi Mezuniyet Lisans Tezi, İstanbul.
- Demir C., Çevirgen A. (2006). Turizm ve Çevre Yönetimi Sürdürülebilir Gelişme Yaklaşımı. Nobel Yayın Dağıtım, s.86, Ankara.
- Denk, E. (2019). Genel Turizm Ders notları. 2018-2019 Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Diyanet İşleri Başkanlığı, (2018). Camiler. <https://camiler.diyanet.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.07.2020).
- Doğan, M., Seçme, D., Karakoç, A., Gül, A. (2017). Action plan and ecotourism values of the Davraz Mountain Ski Center (Davraz Dağı'nın ekoturizm değerleri ve eylem planı). Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Özel Sayı 3, s.105-121.
- Doğan, N. Ş. (2009). Selçuklu ve Hamidoğulları döneminde Isparta: kültürel ortamı. Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(22), 69-90.
- Drumm, A., Moore, A. (2002). Ecotourism Development, An Introduction Ecotourism Planning. Vol. I. The Nature Conservancy, USA.

- Durgun, A. (2007). Isparta Turizminin Swot Analizi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 3(5), s.93-109, Isparta.
- Eken, G., Bozdoğan, M., İsafendiyoğlu, S., Kılıç, D. T., Lisa, Y. (2006). Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları. Doğa Derneği Ankara. (1) 1,79.
- Erdoğan, N. (2014). Ekoturizm Turizm, Çevre ve Sürdürülebilirlik. Sosyal Çevre Bilimleri, s.143-185. Siyasal Kitabevi.
- Ersoy, B. (2017). Urla Ekoturizm Potansiyelinde Bademler Köyü İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, İzmir.
- Everi, N. (2019). Ekoturizm Rotaları. Erişim Tarihi: 15.06.2020. <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/nukhet-everi/ekoturizm-rotalari-6013782>
- Gökarslan, A. B. (2014). Geleneksel Isparta Hamamları Ve Tarihi Eğirdir Yeşil Ada Hamamı'nın Koruma Ve Restorasyon Kapsamında İncelenmesi. s.116-124.
- Gül, A. Ve Özeltin O. (2007).Türkiye'deki korunan doğal alanlarda ekoturizm amaçlı ekolojik planlama yaklaşımı. Ekolojik Mimarlık ve Planlama Ulusal Sempozyumu (27-28 Nisan-2007), Antalya Mimarlar Odası, 194-203, Antalya, 2007.
- Gül, A. ve Özeltin, O. (2008). Ekoturizm ve Isparta II. Gülçevrem, Isparta İl Çevre ve Orman Müdürlüğü. 2008/1 Sayı:3 ISSN-1307-6795. 18-21s. Isparta.
- Gül, A., Akın T. ve Pekgöz, M. (2019). Ekoturizm Etkinlikleri Rotası Eylem Planı Yaklaşımı; Isparta İslamköy Örneği. VIII. National IV. International Eastern Mediterranean Tourism Symposium (IV. Uluslararası Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu). Mersin Üniversitesi. Anamur Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu Yayınları Yayın No: 1. 19-20 Nisan.2019, s-854-866. ISBN: 978-975-6900-61-1 Anamur, Mersin-TÜRKİYE.
- Gül, A. & Aydemir, Ç. & Gökal, M. & Akın, T. (2020). CBS Ortamında Kültür Rotalarının Belirlenmesi; Isparta İli Örneği. GSI Journals9 Serie C: Advancements in Information Sciences and Technologies (AIST), 3 (2): 1-20.
- Isparta Kültür Envanteri, (2010). 2.Cilt.
- Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü, (2015). 2015-2019 Stratejik Plan, s. 111, Isparta.
- Isparta İl Sağlık Müdürlüğü, (2018). İlçe Sağlık Müdürlükleri ve Devlet Hastaneleri. Erişim Tarihi: 11.05.2020, <http://ispartaism.saglik.gov.tr/>.

Isparta Valiliği, (1967). "Isparta İl Yıllığı", s.26, Ankara.

IUCN, (2015). The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015-4. Erişim Tarihi: 26.06.2020. <http://www.iucnredlist.org/search>

İşci, B., Pınarcı, N. ve Gül, A. (2018). Kentsel Ekoturizm ve Isparta Kent Merkezinde Uygulanabilirliği. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(1), s. 101-115.

İlhan, A., Çelik, M.A., Gülersoy, A.E. Ve Gümüş, N. (2017). Cehennem Deresi Kanyonu'nun (Ardanuç, Artvin) Ekoturizm Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi Ve Planlama Önerileri. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic 12/3, s.309-340, Ankara. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies>

Kartal, Z. (2011). Isparta İli Yöresel Kadın Giysileri. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 301s, Isparta.

Karabacak, K. ve Özçağlar, A. (2016). Arazi Kullanımı Planlaması Yönünden Karpaz Yarımadası'nın Turizm Alanları. Coğrafi Bilimler Dergisi, 14 (2), 107- 134.

Kervankıran, İ. ve Çuhadar, M. (2014). Turizm Rotalarının Oluşturulmasında Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Önemi. III. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, s. 576-589, Kuşadası, Aydın.

Kıyıcı, M. (1995). Çevre Tarihi İçinde Atabey ve İz Bırakanlar, Göltaş Kültür Yayınları 1, s.50-51, Ankara.

Kurdoğlu, O., Cırık, Ö., Lise, Y., Çağlayan, E., Akkurt, M., Kandemir S. ve Welch, G. (2006). Ayder Ekoturizm Planı . Doğa Derneği, Ankara.

Kültür Portalı, (2020). Erişim Tarihi: 22.04.2020. <https://www.kulturportali.gov.tr/arama/Isparta>

Lourens, M. (2007). Route tourism: a roadmap for successful destinations and local economic development. Development Southern Africa dergisi, s.475-490. <https://doi.org/10.1080/03768350701445574>

Meyer, D. (2004). Tourism Routes and Gateways: Key issues for the development of tourism routes and gateways and their potential for Pro-Poor Tourism. Yurtdışı Kalkınma Enstitüsü. Erişim Tarihi: 21.02.2020. <https://www.researchgate.net/publication/242371864>

Nayır, O. (2009). "Isparta Yöresi Korunan Doğal Alanlarda Eko turizm Talep ve Eğilimlerin Belirlenmesi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Isparta.

- Örücü, Ö. K. (2013). Kent ormanı Yönetim Planı, SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi. 278s Isparta.
- Parladır Karcı, A. ve Uçar, Y. (2018). Uzaktan Algılama Ve Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Sulama Şebekelerinin Performans Değerlendirmesinde Kullanılması: Atabey Sulama Şebekesi Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi, FEN BİLİMLERİ Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, 54s, Isparta.
- Rahemtulla, Y.G. ve Wellstead, A.M. (2001). Ecotourism: Understanding Competing Expert and Academic Definitions. Infor. Report NorX-380 Canada.
- Ratnayake, P.U. (2007). Challenges to Ecotourism Development in Sri Lanka: An Assessment., A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Master of Business Administration in Hospitality and Tourism Management, Prince of Songkla University, Thailand.
- Selim, S., Sönmez, N.K. (2017). Coğrafi bilgi sistemleri tabanlı rota planlama: Likya Bölgesi Idebessos Antik Kenti. Turkish Journal of Forestry, 18(4): 302-308.
- Silbergh, D., Fladmark, M., Henry, G. ve Young, M. (1994). A strategy for theme trails. J. M. Fladmark (ed.), Cultural Tourism İçinde. London, Donhead.
- Songun, G., Tızlak, F. (2006). 10120 Numaralı Temettuat Defteri'ne Göre Atabey Kazası'nın Sosyal Ve Ekonomik Durumu.
- Söylemez, D. (2016). Yerel Turizmin Geliştirilmesi Açısından Bozkır İçin Bir Model Önerisi: Yürüyüş Rotaları. Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bozkır, s.1120- 1127.
- Surat, H., Yılmaz, H. ve Surat, B.Z. (2015). Yusufeli ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Kullanım Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma. Doğu Coğrafya Dergisi, 20 (34), 61-88.
- Rüzgar, H. (2016). Adıyaman İli ve Yakın Çevresinin Turizme Yönelik Rekreasyonel Peyzaj Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma. Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, 111s, Bartın.
- Türker, N. (2013). Batı Karadeniz Bölümü Ekoturizm Kaynaklarının Değerlendirilmesi ve Bir Ekoturizm Rotası Önerisi, International Journal of Social Science, 6 (4).
- UNWTO, (2014). Thematic discussion: The Role of Tourism Routes in Fostering Regional Development and Integration. CE,98(5), Madrid.

Yener, G., Gül, A. (2016). Kültürel Peyzaj Değeri Açısından Yörük Kültürünün İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 20(2), s.197-205.

Weaver, D.B. (2001), The Encyclopedia of Ecotourism, Oxon, UK: CABI Publishing.

Wikiloc, (2020). Dünyanın rotaları. Erişim Tarihi: 21.01.2020.
<https://tr.wikiloc.com/rotalari/gezi-yuruyus/turkiye/isparta/atabey>.

İNTERNET KAYNAKLARI

Url-1, <https://traveltips.usatoday.com/advantages-ecotourism61576.html>(Erişim Tarihi: 19.02.2020)

Url-2, <http://www.cevrebilinci.com/cevreci-tatil-ekoturizm-nedir/> (Erişim Tarihi: 21.02.2020)

Url-5, <https://ecotourism.org/what-is-ecotourism/> (Erişim Tarihi: 11.02.2020)

Url-6, http://peyzajmimoda.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=999&tipi=10006&sube=0 (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-7, https://www.meteoblue.com/tr/hava/historyclimate/climatemodelled/atabey_t%C3%BCrkiye_323039 (Erişim Tarihi: 21.02.2020).

Url-8, <https://doa.ogm.gov.tr/Yayinlar/Teknik%20B%C3%BClten/21-Ekoturizm%20Planlamas%C4%B1nda%20Kat%C4%B1l%C4%B1mc%C4%B1%20Yakla%C5%9F%C4%B1mla%20Etkinlik%20Se%C3%A7imi%20Cehennemdere%20Vadisi%20%C3%96rne%C4%9Fi.pdf> (Erişim Tarihi: 04.03.2020).

Url-9, https://www.kentselstrateji.com/wp-content/uploads/V-19_Duzce-Yesil-Ucgen.pdf Eko vizyon 1 Bakacak- Gölyaka- Abant Yeşil üçgeni için Eko-turizme dayalı kalkınma stratejisi (Erişim Tarihi: 04.03.2020).

Url-10, <https://isparta.tarimorman.gov.tr/Menu/9/Atabey> (Erişim Tarihi: 04.03.2020).

Url-11, <http://www.bakayrinti.com/haber-ilcelerimizi-tanIyalIm-Isparta--atabey-12192.html> (Erişim Tarihi: 04.06.2020).

Url-12, <http://www.isparta.gov.tr/atabey> (Erişim Tarihi: 04.06.2020).

Url-13, [http://www.tayproject.org/TAYages.fm\\$Retrieve?CagNo=1260&html=ages_detail.t.html&layout=web](http://www.tayproject.org/TAYages.fm$Retrieve?CagNo=1260&html=ages_detail.t.html&layout=web)(Erişim Tarihi: 08.06.2020).

Url-14, <https://www.gezi-yorum.net/isparta-atabey/> (Erişim Tarihi: 08.06.2020).

Url-15, [http://www.tayproject.org/TAYages.fm\\$Retrieve?CagNo=1260&html=ages_detail.html&layout=web](http://www.tayproject.org/TAYages.fm$Retrieve?CagNo=1260&html=ages_detail.html&layout=web) (Erişim Tarihi: 08.06.2020).

Url-16, <http://www.isparta.gov.tr/atabey> (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-17, <https://isparta.ktb.gov.tr/TR-165532/atabey.html> (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-18, <https://isparta.ktb.gov.tr/TR-70971/oren-yerleri.html> (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-19, <https://tr.climate-data.org/asya/tuerkiye/isparta/atabey19359/> (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-20, https://www.tarimziraat.com/tarimsal_desteklemeler/havza_bazli_destekleme_modeli/32-417-atabey-havzasinda-desteklenen-urunler (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-21, https://www.nufusune.com/atabey-ilce-nufusu_isparta#:~:text=ISPARTA%20ili%20ATABEY%20il%C3%A7esinin%202019%20il%C3%A7e%20toplamlam%20n%C3%BCfusu%205761 (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-22, <https://www.xing.com/communities/posts/isparta-ve-cografi-dogalkonumu-1003257614> (Erişim Tarihi: 04.01.2020).

Url-23, <http://www.ispartalilardernegi.org/?pnun=32&pt=ATABEY> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-24, <http://www.selcuklumirasi.com/architecture-detail/atabey-ertokus-medresesi-ve-turbesi> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-25, <https://www.gezi-yorum.net/isparta-atabey/> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-26, <https://isparta.ktb.gov.tr/TR-70971/oren-yerleri.html> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-27, <https://www.endeksa.com/tr/analiz/isparta/atabey/demografi> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-28, <https://meb.gov.tr/baglantilar/okullar/?ILKODU=32&ILCEKODU=3> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Url-29, <https://isparta.ktb.gov.tr/TR-71231/isparta-il-haritasi.html>(Erişim Tarihi: 12.01.2020).

EKLER

EK A. Anket Formu

GENEL PROFİL			
Cinsiyet:	☐ Erkek	☐ Kadın	
Eğitim Durumu:	☐ Okur- Yazar değilim ☐ Ön Lisans	☐ İlköğretim ☐ Lisans	☐ Lise ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
Yaş:	☐ <18 ☐ 41-65	☐ 18-25 ☐ 65<	☐ 25-40
İkamet Yeri:	☐ İslamköy ☐ Eğirdir	☐ Atabey ☐ Gönen	☐ Isparta Merkez ☐ Diğer.....
Meslek:	☐ Öğretmen ☐ Polis ☐ Mühendis	☐ Çiftçi ☐ Ev Hanımı ☐ İşçi	☐ Öğrenci ☐ Serbest Meslek ☐ Emekli ☐ Diğer.....

GENEL EĞİLİMLER VE ALGILAR	
Atabeye Hangi amaçla geliyorsunuz?	☐ Turizm alanlarına ziyaret ☐ Akraba ve Dost ziyareti ☐ Eğitim amaçlı ☐ Tarihi alanlara ziyaret ☐ İş amaçlı ☐ Piknik yapma ☐ Diğer.....
Geliş süreniz nedir?	☐ Her gün ☐ Her hafta ☐ Her Ay ☐ Her yıl ☐ 2-3 yılda bir ☐ Diğer...
Kalış süreniz nedir?	☐ <1 saat ☐ 1-4 saat arası ☐ 4-8 saat arası ☐ 8 saat < ☐ Diğer.....
Atabey'e geliş durumunuz?	☐ Özel araç ☐ Bisikletle ☐ Yaya ☐ Atabey toplu taşıma ☐ Tur Otobüsü ☐ Diğer.....
Kimle geldiniz?	☐ Yalnız ☐ Tur grubu ile ☐ Ailemle ☐ Arkadaşlarla ☐ Diğer.....
Atabey de günlük harcama miktarınız (TL) nedir?	☐ <50 TL ☐ 50-100 TL ☐ 100-500TL ☐ 500TL<

EKOTURİZM HAKKINDA GENEL BİLGİLER	
Ekoturizm Kavramından ne anlıyorsunuz?	☐ Ekoturizm, doğal ve kültürel peyzaj değerlerini koruma ve iyileştirmeye yönelik faaliyetlerdir. ☐ Ekoturizm, kaynak değerlerinin farkına varılmayı ve bilinçlenmeyi sağlamaktadır. ☐ Ekoturizm, kaynak değerlere minimum zarar veren bir turizm çeşitidir. ☐ Doğal çevre ile turizm faaliyetini birbiri ile ilişkilendiren, çevrenin olumsuz etkilenmesi konusunda sorumluluk sahibi olmayı insanlara öğreten turizm faaliyetidir. ☐ Ekoturizm, doğaya ve çevreye karşı bilinçli, sorumlu, duyarlı ve saygılı faaliyetleri içermektedir. ☐ Ekoturizm, yörenin ekonomik kalkınmasını ve gelişmesini sağlamaktadır. ☐ Ekoturizm, doğal turizm kapsamında yapılan faaliyetler bütünüdür ve ekolojik katkı sağlayan faaliyetlerdir.
Ekoturizm kavramı size ne çağırıyor?	☐ Doğa ☐ Ekonomi ☐ Ekoloji ☐ Estetik ☐ Doğa Koruma ☐ Sosyal ☐ Turizm ☐ Etik ☐ Sürdürülebilirlik ☐ Katılımcılık ☐ Farkındalık ☐ Keşfetme ☐ Diğer....

Atabey İlçesi için Ekoturizm Etkinlikleri / Faaliyetleri Açısından hangileri uygundur? (1.Kesinlikle Uygun değil 2. Uygun değil 3. Kararsızım 4. Uygundur 5. Kesinlikle Uygundur)					
Ekoturizm Faaliyetleri	1	2	3	4	5
Doğa yürüyüşü (trekking)					
Dağa tırmanma					
Kuş izleme					
Doğa fotoğrafçılığı					
Yaban yaşam safari					
Kampçılık					
Rafting					
Bitki gözlem ve inceleme					
Yaban hayatı koruma iyileştirme					
Olta balıkçılığı					
Bitki dikme ve yetiştirme faaliyetleri					
Tarihi ve arkeolojik değerleri koruma ve geliştirme					
Orienteering yapma					
Bisikletle gezme					
Atla gezme					
Hava sporları yapma					
Meyve toplama					
Yerel mimari yapıları ziyaret etme ve inceleme					
Dini yapı ve objeleri görme ve inceleme					
Kent kimliğine ait simge ve değerleri ziyaret					
Tarımsal faaliyetler					

Atabey yöresinin kültür turizmi ve ekoturizm kimlik değerleri açısından önemlilik düzeylerine göre değerlendiriniz. (.Kesinlikle Katılmıyorum 2. Katılmıyorum 3. Kararsızım 4. Katılıyorum 5. Kesinlikle Katılıyorum)					
Ekoturizm Kimlik Değerleri	1	2	3	4	5
Ertokuş Bey Medresesi ve Kümbeti					
Sinan Camii					
Feyzullah Paşa Cami					
Burhaneddin Paşa Cami					
Kırıkminare (Cuma) Cami					
Yuveçça Yaylası					
Agrea Antik Kenti					
Süleyman Demirel Devlet Anıtı ziyaret					
Göndürle Höyük					
Atabey Çayırılı Mescit					
Atabey At Çiftliği					
Şevket Demirel Müzesi					
Seleukeia Sidera (Bayat) Antik Kenti					
Kelian Antik Yerleşimi (Kapıcak Köyü)					
Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi					
Çalca Tepe					
Onaç Çeşmesi					
Geleneksel İslamköy Evleri					
İslamköy ekmeği					
Atabey yöresel ürünleri					
Atabey yöresel kıyafetler					
Bazı gelenek ve görenekler(Cami önü-Bayram Aşı vb.)					

ÖZGEÇMİŞ

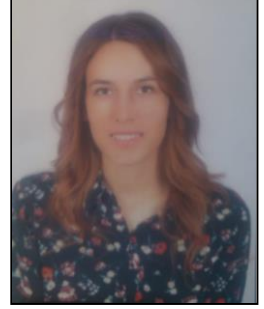
Adı Soyadı : Tuğba AKIN

Doğum Yeri ve Yılı : Mersin, 1996

Medeni Hali : Bekâr

Yabancı Dili : İngilizce

E-posta : tugbaakin21@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Mersin Toroslar Anadolu Lisesi, 2014

Lisans : SDÜ, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı, 2018

Yayınları

Gül, A., Akın T. ve Pekgöz, M.(2019), "Ekoturizm Etkinlikleri Rotası Eylem Planı Yaklaşımı; Isparta İslamköy Örneği". VIII. Ulusal İv. Uluslararası Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu Mersin Üniversitesi. Anamur Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu Yayınları Yayın No: 1. Anamur, s-854-866.(Bildiri)

Gül, A., Bostan, Ç. Ve Akın, T., (2019), "Kırsal Yerleşimlerde Yerel Kimlik Ve Mekânsal Tasarımın Önemi". 3. Uluslararası Uygulamalı Sosyal Bilimler Kongresi C-iasoS 2019 İzmir -Çeşme-Turkey.(Bildiri)

Gül, A., Pekgöz, M. Ve Akın, T. (2019), "Isparta- İslamköy Yerleşiminin Kültürel Miras Değerleri ve Geleceği". 2. Uluslararası Turizm ve Kültürel Miras Kongresi.24-28 Nisan 2019. Marmaris.(Bildiri)

Bostan, Ç., Gül, A., Akın, T.(2019), "Yapılı Çevre Üretiminde Kentsel Tasarımın Yasal, Politik Ve Ekonomik Boyutu". IV. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi. Ankara.(Bildiri)

Gül, A., Akın, T., Dinç, G.(2019), "Kentsel Açık Ve Yeşil Alanların Mevcut Yasal Durumu Ve Uygulamadaki Sorunlar". IV. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi. Ankara.(Bildiri)

Gül, A. & Aydemir, Ç. & Gökal, M. & Akın, T. (2020). CBS Ortamında Kültür Rotalarının Belirlenmesi; Isparta İli Örneği. GSI Journals Serie C: Advancements in Information Sciences and Technologies (AIST), 3 (2): 1-19. (Dergi)

Özkan, F., Akın, T. ve Gül, A.(2020). Yeşil Alanlarda Ndvı Verileri İle Güncel Durum Ve Zamansal Değişim Analizi, İstanbul Örneği. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ağaç Ve Peyzaj A.Ş. İstanbul Yeşil Alanlar Çalıştayı. (Çalıştay)

Akın, T., Gül, A., Özkan, F. ve Uzun, Ö.F. (2020). Belediyelerde Açık Ve Yeşil Alan Politikaları Ve Yönetim/Yönetişim Organizasyonu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ağaç Ve Peyzaj A.Ş. İstanbul Yeşil Alanlar Çalıştayı. (Çalıştay)

Kitap Bölümleri

Gül, A., Akten, S., Apaydın, A., Meydan, S., Meydan, Ç., Siviloğlu, O., Aydemir, Ç., Akın, T. ve Pekgöz, M. (2020). İslâmköy Özelinin Tarihsel Süreci (Bölüm 1). Gül, A. (Ed.) ve Gül, İ. E. (Yrd. Ed.), (2020). Kültürel Miras Değeri, Yerel Kimliği ve Köy Planlaması &Tasarımı Açısından İslamköy'ün Mevcut Durumu ve Geleceği (s: 1-22) içinde. Ankara, Astana Yayınları Erişim adresi: <http://www.astanayayinlari.com>. (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2020) ISBN: 978-625-7890-27-4.

Gül, A., Akın, T., Pekgöz, M., Apaydın, A., Aydemir, Ç., Cesur, B., Meydan, S., Gül, İ.E., (2020). İslamköy Yerleşimi Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri Envanteri (Bölüm 2). Gül, A. (Ed.) ve Gül, İ. E. (Yrd. Ed.), (2020). Kültürel Miras Değeri, Yerel Kimliği ve Köy Planlaması &Tasarımı Açısından İslamköy'ün Mevcut Durumu ve Geleceği (s: 23-52) içinde. Ankara, Astana Yayınları Erişim adresi: <http://www.astanayayinlari.com>. (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2020) ISBN: 978-625-7890-27-4.

Gül, A., Cesur, B., Akın, T., Akten, S., Pekgöz, M., Aydemir, Ç., Apaydın, A., Meydan, S., Meydan, Ç., Siviloğlu, O. ve Gül, İ.E., (2020). İslamköy Özelinde Somut Kültürel Turizm Değerleri (Bölüm 3). Gül, A. (Ed.) ve Gül, İ. E. (Yrd. Ed.), (2020). Kültürel Miras Değeri, Yerel Kimliği ve Köy Planlaması &Tasarımı Açısından İslamköy'ün Mevcut Durumu ve Geleceği (s: 53-96) içinde. Ankara, Astana Yayınları Erişim adresi: <http://www.astanayayinlari.com>. (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2020) ISBN: 978-625-7890-27-4.

Gül, A., Akten, S., Aydemir, Ç., Akın, T., Pekgöz, M., Cesur, B., Demirel, Ö. ve Gül, İ.E. (2020). İslamköy Özelinde GZFT Analizi İle Mevcut Durum Tespiti ve Bütüncül Stratejik Eylem Planı (Bölüm 5). Gül, A. (Ed.) ve Gül, İ. E. (Yrd. Ed.), (2020). Kültürel Miras Değeri, Yerel Kimliği ve Köy Planlaması &Tasarımı Açısından İslamköy'ün Mevcut Durumu ve Geleceği (s: 133-180) içinde. Ankara, Astana Yayınları Erişim adresi: <http://www.astanayayinlari.com>. (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2020) ISBN: 978-625-7890-27-4.

Gül, A., Akın, T., Gökal, M., Pekgöz, M., Aydemir, Ç. ve Cesur, B.(2020). İslamköy Yerleşimi ve Çevresinde Kültürel Turizm Rotaları Önerileri (Bölüm 6). Gül, A. (Ed.) ve Gül, İ. E. (Yrd. Ed.), (2020). Kültürel Miras Değeri, Yerel Kimliği ve Köy Planlaması &Tasarımı Açısından İslamköy'ün Mevcut

Durumu ve Geleceği (s:181-220) içinde. Ankara, Astana Yayınları Erişim adresi: <http://www.astanayayinlari.com>. (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2020) ISBN: 978-625-7890-27-4.

Gül, A., Aydemir, Ç., Akın, T., Cesur, B. ve Demirel, Ö. (2020). İşlamlköy Yerel Öz Kimlik Değerleri ve Algısal Düzeyi (Bölüm 7). Gül, A. (Ed.) ve Gül, İ. E. (Yrd. Ed.), (2020). Kùltürel Miras Değerı, Yerel Kimliği ve Köy Planlaması &Tasarımı Açısından İşlamlköy'ün Mevcut Durumu ve Geleceği (s:221-238) içinde. Ankara, Astana Yayınları Erişim adresi: <http://www.astanayayinlari.com>. (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2020) ISBN: 978-625-7890-27-4.

